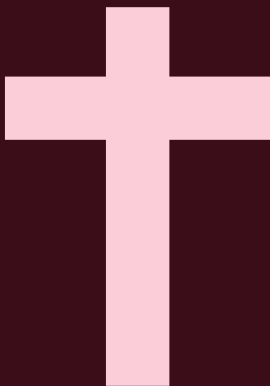


Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko

2022



romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022 Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Čhib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

Matuš	1
Marek	61
Lukaš	99
Jan	163
Skutki	209
Rimanenge	269
1. Korintanenge	295
2. Korintanenge	319
Galatānenge	335
Efežanenge	344
Filipanenge	353
Kološanenge	360
1. Tesaloničanenge	366
2. Tesaloničanenge	371
1. Timoteoske	374
2. Timoteoske	381
Titoske	386
Filemonoske	389
Židenge	391
Jakob	411
1. Peter	418
2. Peter	425
1. Jan	430
2. Jan	437
3. Jan	438
Juda	439
Zjaveņje	441

O Evaňjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeňos

¹ O lil pal o rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro, čhavo le Abrahamoskro.

² O Abraham sas dad le Izakoske,

o Izak sas dad le Jakoboske,

o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge

³ a o Juda sas dad le Perciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar.

O Perc sas dad le Checronoske,

o Checron sas dad le Ramoske,

⁴ o Ram sas dad le Aminadaboske,

o Aminadab sas dad le Nachšonoske,

o Nachšon sas dad le Salmonoske,

⁵ o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar

a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.

O Obed sas dad le Izajoske,

⁶ o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo ulila le Urijašiskra romňatar.

⁷ O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,

o Rechabeam sas dad le Abijoske,

o Abijah sas dad le Asaske,

⁸ o Asa sas dad le Jošafatoske,

o Jošafat sas dad le Jehoramoske

a o Jehoram sas dad le Oziašoske.

⁹ O Oziaš sas dad le Jotamoske,

o Jotam sas dad le Achazoske,

o Achaz sas dad le Chizkijoske,

¹⁰ o Chizkijah sas dad le Menašeske,

o Menaše sas dad le Amonoske

a o Amon sas dad le Jozijašoske.

¹¹ O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskre phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

¹² Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,

le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel

a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.

¹³ O Zerubabel sas dad le Abijudoske,

o Abijud sas dad le Eljakimoske,

o Eljakim sas dad le Azoriske,

- 14 o Azor sas dad le Cadokoske,
o Cadok sas dad le Achimoske
a o Achim sas dad le Elijudoske.
15 O Elijud sas dad le Eleazaroske,
o Eleazar sas dad le Matanoske,
o Matan sas dad le Jakoboske
16 a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la
Mariake, savake uliła o Ježiš, saves vičinen Kristus.

17 Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14); le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uliła o Ježiš Kristus

18 O Ježiš Kristus uliła kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangadi le Jozefoha, sar mek leha na sas veraduňi, sikađa pes, hoj hiňi khabňi le Svete Duchostar. 19 Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuš a vaš oda, hoj lake na kamelas te kerel ladž, kamla la počoral te premukel.

20 Sar pal oda gondolinelas, sikađa pes leske o aňjelos le Rajeskro andro suno a phenda: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar. 21 Ulola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre manušen andral lengre bini.“

22 Kada savoro pes ačhiła vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos:

23 „*Dikh, e pačivali džuvli ačhela khabňi,
ulola lake čhavoro
a dena leske o nav Immanuel,*“

so hin prethodo: *O Del amenca.*

24 Sar o Jozef uštila andral o soviben, kerđa avke, sar leske oda phenda o aňjelos le Devleskro, a iła peske la Maria romňake. 25 Ale le Jozef na sas la Mariaha nič dži akor, medik lake na uliła o čhavoro. A ov leske diňa o nav Ježiš.

2

O godaver murša pal o vichodos

1 O Ježiš uliła andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kralis. Palis avle andro Jeruzalem o godaver murša pal o vichodos 2 a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kralis, savo uliła? Bo dikhlam leskri čercheň, sar avelas avri, a avlam anglal leste te bandol.“

³ Sar oda šunđa o kralis Herodes, predarandila a the calo Jeruzalem leha. ⁴ A vičindā savore anglune rašajen the le zakoņiken a phučla lendar: „Kaj ulola o Kristus?“

⁵ On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisindā o prorokos:

⁶ *„Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,
ñisoha na sal nekikneder le anglune forendar andre
Judsko,*

bo andral tu mange avela o vodcas,

savo lidžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.’ “

⁷ Akor o Herodes vičindā počoral le godavere muršen a mištes pes lendar dophučla, kana pes lenge sikađa e čercheň. ⁸ Avke len bičhađa andro Betlehem a phendā: „Džan a mištes tumen dophučen pal oda čavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel, hoj the me te džav a te banduvav anglal leste.“

⁹ On šunde, so phendā o kralis, a gele het. A e čercheň, savi dikhle te avel avri, džalas anglal lende, medik na zaačila upral oda than, kaj sas o čavoro. ¹⁰ Sar dikhle e čercheň, igen radisalile. ¹¹ A sar gele andro kher, arakhle le čhavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro khoča a bandonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kadidlos the mirha. ¹² Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeha pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

¹³ Sar on odgele, sikađa pes o aņjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phendā: „Ušti, le tuha le čhavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ačh ode dži akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čhavores, hoj les te murdarel.“

¹⁴ Avke o Jozef uštıla, ila peha rači le čhavores the leskra da a denašla andro Egipt. ¹⁵ Sas ode dži akor, medik na muła o Herodes, hoj pes te naplñinel oda, so phendā o Raj prekal o prorokos: „Andral o Egipt vičindom mire čhas.“

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

¹⁶ Sar dikhla o Herodes, hoj o godaver murša leha thode avri, igen cholisalila. Diņa te murdarel savore muršoren dži duj berš andro Betlehem the pašal cali odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučla le godavere muršendar. ¹⁷ Akor pes ačila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:

¹⁸ *„O hangos šundol andro foros Rama,
e bari žala the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čhave*

*a na del pes te potešinel,
bo on imar nane.“*

Aven pale andral o Egipt

¹⁹ Sar muľa o Herodes, sikađa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro Egipt ²⁰ a phenda leske: „Ušti, le tuha le čhavores the leskra da a dža pale andro Izrael, bo ola, ko kamenas te murdarel le čhavores, imar mule.“

²¹ Avke o Jozef uštıla, iľa peha le čhavores the leskra da a avľa pale andro Izrael. ²² Ale sar šunda, hoj o Archelaos kralinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad, daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja. ²³ Vašoda geľa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinel Nazaretsko.

3

O Jan Krstiteľ

¹ Andre ola dživesa avľa o Jan Krstiteľ a kazinelas pre judsko pušta ² a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskro krališagos!“ ³ O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenda o prorokos Izajaš:

„O hangos vičinel pre pušta:

Pripravinen o drom le Rajeske,

rovňinen prekal leste avri o chodňiki!“

⁴ Ov sas urdo andro gada la řavakra sršťatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos.

⁵ Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, cali Judsko the cali phuv pašal o paňi Jordan ⁶ a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro paňi Jordan.

⁷ A sar dikhľa, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro bolipen, phenda lenge: „E famelija le sapengri! Ko tumenge sikađa, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela? ⁸ Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visardan le binendar! ⁹ Ma gondolinen tumenge, hoj phenena: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven! ¹⁰ O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro a dojekh stromos, savo na anel lačo ovocje, ela čhindo tele a čhido pre jag.

¹¹ Me tumen bolav le paňeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visardan le binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek aňi o sandalki te lidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha. ¹² Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežuřarela peskro humnos. O

prežušardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdaŀola andre.“

O Jan bolel le Ježiš

¹³ Akor avŀa o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolel. ¹⁴ No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kempel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?“

¹⁵ Ale o Ježiš leske odphenda: „Akana muk avke! Bo kempel amenge te kerel savoro spravodlišagos.“ A palis leske o Jan domukŀa.

¹⁶ Sar sas o Ježiš boldo, takoj avŀa avri andral o paŃi. Akor phundriŀa o Ńebos a dikhŀa, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre leste. ¹⁷ A andral o Ńebos šundŀiŀa o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!“

4

O beng pokušinel le Ježiš

¹ Palis o Duchos ligenda le Ježiš pre pušta, hoj les o beng te pokušinel. ² O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a palis bokhalŀiŀa avri. ³ Avŀa ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barendar te ačhen mare.“

⁴ Ov odphenda: „Hin pisimen: *„O manuš na dživela ča le marestar; ale dojekhe lavestar; savo avel avri andral le Devleskro muj.“*“

⁵ Akor les iŀa o beng andro sveto foros, thođa les te ačhel upre pro agor le Chramoske ⁶ a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin pisimen:

„Prikazinela peskre aŃjelenge pal tu

a chudena tut pro vasta,

hoj te na demes o pindro pro bar.““

⁷ O Ježiš leske odphenda: „Ale hin the pisimen: *„Na pokušineha le Rajes, tire Devles!“*“

⁸ Pale les iŀa o beng pro igen učo verchos a sikađa leske savore krališagi le svetoskre the lengro baro šukariben.

⁹ A phenda leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande bandoha a lašareha man.“

¹⁰ Akor leske o Ježiš phenda: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: *„Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!“*“

¹¹ Akor o beng geŀa het, avle o aŃjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

¹² Sar o Ježiš šunda, hoj phandle le Jan andre bertena, geľa andre Galileja. ¹³ Avľa het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali, ¹⁴ hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos Izajaš:

¹⁵ „E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!

¹⁶ O manuša, save dživenas andro kalipen,
dikhle baro kham.

Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciños le meribnaskro,
avľa avri o kham.“

¹⁷ Akorestar chudña o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo pašes hin le ņeboskro krališagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učerņiken

¹⁸ Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara. ¹⁹ A phenda lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“ ²⁰ On takoj omukle o siti a gele pal leste.

²¹ Sar geľa sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven. Sas pre lodka lengre dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinda len ²² a on takoj omukle e lodka the peskre dades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sastarel

²³ O Ježiš phirelas pašal cali phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh nasvaliben the dojekh dukh, so sas le manušen. ²⁴ A rozligenda pes pal leste o hiros pal cali Sirija. Anenas ke leste savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaliken. A o Ježiš len sastarelas.

²⁵ Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

¹ Sar o Ježiš dikhľa, hoj avle but manuša, geľa upre pro brehos. Bešla peske a leskre učerņika avle paš leste. ² A chudña len te sikavel.

Ko hin bachtalo

- 3 „Bachtale hine o čore pro duchos,
bo lengro hin o ņeboskro krališagos.
- 4 Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.
- 5 Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.
- 6 Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o
spravodlišagos,
bo on ena čalarde.
- 7 Bachtale hine o lačhejileskre,
bo o Del ela ke lende lačhejileskro.
- 8 Bachtale hine o žužejileskre,
bo on dikhena le Devles.
- 9 Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša,
bo on pes vičinena le Devleskre čhave.
- 10 Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodlišagos,
bo lengro hin o ņeboskro krališagos.
- 11 Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes
vakerena, džana pre tumende a klamišagoha pre tumende
phenena savoro nalačhipen. ¹² Radisaŕon a thoven baripen,
bo baro hin tumaro počiniŕiben andro ņebos, bo kavke
džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

¹³ „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela
peskro londipen, soha pes londarela? Pre ņisoste imar
nane lačo, ča hoj pes te čhivel avri tel o pindre le
manušenge.

¹⁴ Tumen san o švetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre
pro verchos, našti te garuvel. ¹⁵ Se e momeli na labaren pre
oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro svietŕnikos
a labol savorengi andro kher. ¹⁶ Avke mi labol tumaro
švetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki
a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ņebos.“

Pal o Zakonos

¹⁷ „Ma gondoliŕinen tumenge, hoj avlom te zrušinel o
Zakonos abo le Proroken. Na avlom len te zrušinel, ale
te dolikerel. ¹⁸ Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik
na našlona e phuv the o ņebos, na našlola aŕi jekh
pismenkos aŕi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes
savoro na ačhela. ¹⁹ Oles, ko zrušindahas ča jekh le nek-
ciknedere prikazaŕjendar a sikadahas avke le manušen,
vičinena nekcikneder andro ņeboskro krališagos. Ale
oles, ko len dolikerela a sikavela, vičinena baro andro
ņeboskro krališagos. ²⁰ Bo phenav tumenge, te na ela

tumaro spravodlišagos feder sar le zakoničengro the le Farizejengro, šoha na džana andro ņeboskro krališagos.“

Pal o rušiben

²¹ „Šundān, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na murdareha!* Oda, ko murdardahas, mušinel te džal pro sudos.’ ²² Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskro phral, mušinel te džal pro sudos. Sako, ko phendahas peskre phraleske: *„Tu demado!*’, mušinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phendahas: *„Tu dilino!*’, ela čhido andro jagalo peklos.

²³ Te andālas tiro daros pro oltaris a ode tuke avlahas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute, ²⁴ muk ode tiro daros anglo oltaris, džā a lačhuv tire phraleha. Palis av a obetin tiro daros.

²⁵ Gondolin mištes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diňahas le stražņikoske a palis tut čhidehas andre bertena. ²⁶ Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.“

Pal o lubipen

²⁷ „Šundān, hoj sas phendo: *„Na kereha lubipen!*’ ²⁸ Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvli, oda imar kerđa laha lubipen andre peskro jilo. ²⁹ Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro telos ulahas čhido andro peklos. ³⁰ Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro telos ulahas čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

³¹ „Sas avke phendo: *„Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake o rozvodno lil.’* ³² Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te oj na kerđa lubipen, lidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa romňa, savi hiňi rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

³³ „Šundān mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na leha vera klamišagoha, ale dolikereha le Rajeske tiri vera!*’ ³⁴ Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ņebos, bo oda hin o tronos le Devleskro, ³⁵ aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro Jeruzalem, bo oda hin o foros ole bare Kraliskro. ³⁶ Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našti keres

parno abo kalo. ³⁷ Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro ‚He‘ mi el ‚He‘ a tumaro ‚Na‘ mi el ‚Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačestar.“

Te na visaren pale o nalačo

³⁸ „Šundān, hoj sas phendo: ‚Ejakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.‘ ³⁹ Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske, ko tut demela pal jekh čham, visar the aver. ⁴⁰ Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske the o plaštos. ⁴¹ A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te liďžas leske o veci jekh kilometros, dža leha duj. ⁴² Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar kamel vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko ņeprijateľa

⁴³ „Šundān, hoj sas phendo: ‚Kameha tire prijatelis a na kameha tire ņeprijatelis.‘ ⁴⁴ Ale me tumenge phenav: Kamen peskre ņeprijatelen, [žičinen o lačo olenge, ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen] a mangel pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhen] a džan pre tumende, ⁴⁵ hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ņebos. Bo ov kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro načačipnaskre. ⁴⁶ Bo te kamlanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiniben tumen užarel? Či na keren oda the o colňika? ⁴⁷ A te pozdravindanas ča tumare phralen, soha ulanas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles? ⁴⁸ Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ņebos.“

6

Sar te del le čoren

¹ „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo palis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ņebos.“

² Avke te des vareso le čoren, ma ker oda avke, hoj pal oda sako te džanel, sar oda keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro ulici, hoj len o manuša te lašaren. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počiniben. ³ Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto. ⁴ Bo te des oda andro garuďipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.“

Pal e modľitba

⁵ „Sar tut modlînes, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modlînen, rado ačhen andro sinagogi abo pre ulica, hoj len o manuša te dikhen. Čačipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počîñiben. ⁶ Ale sar tut modlînes, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modlîn tut tire Dadeske, savo hino andro garudîpen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale. ⁷ Ale sar tumen modlînen, ma beblînen but sar o pohana, bo on peske gondolînen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren. ⁸ Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kempel, mek sigeder sar lestar mangel.“

Le Rajeskri modlitba

⁹ „Tumen pes modlînen kavke:
,Dado amaro, savo sal andro ņebos,
mi el pošvecimen tiro nav!

¹⁰ Mi avel tiro krališagos!

Mi ačhel pes tiri voľa
avke sar andro ņebos,
avke the pre phuv!

¹¹ De amen adadžives o maro,
so amenge kempel sako džives,

¹² a odmuk amenge amare bini,
avke sar the amen odmukas
olenge, ko amen dukhade.

¹³ A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
ale chrañin amen le nalačhestar.

[Bo tiro hin o krališagos
the e zor the e slava pro furt. Amen.]’

¹⁴ Bo te tumen odmukena le manušenge lengre bini,
odmukela the tumenge tumaro Dad andral o ņebos. ¹⁵ Ale te
tumen na odmukena le manušenge lengre bini, añi tumaro
Dad tumenge na odmukela tumare bini.“

Pal o postos

¹⁶ „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujengre,
save keren chmurava muja a zamuken pes, hoj le
manušenge te sikaven, hoj pes poscinen. Čačipen phenav
tumenge, hoj imar chudle peskro počîñiben. ¹⁷ Ale sar
tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj, ¹⁸ hoj te
na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo
hino andro garudîpen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin
garudo, tuke počinela pale.“

Pal o barvalîpen andro ņebos

¹⁹ „Ma skiden tumenge o barvalîpen pre phuv, kaj len e
hardza the o kirme chan a kaj pes dochuden o zbuñnika a

čoren, ²⁰ ale skiden tumenge o barvalipen andro ņebos, kaj len na chan aŭi e hardza aŭi o kirme a kaj pes o zbuŭŭnika na dochuden aŭi na čoren. ²¹ Bo ode, kaj hin tiro barvalipen, ode ela the tiro jilo.

²² E jakh hiŭi e lampa le feloskri. Te tiri jakh hiŭi ŭuŭi, ela o űvetlos andre calo tiro felos, ²³ ale te nane tiri jakh ŭuŭi, calo tiro felos hino andro kalipen. Akor te oda űvetlos andre tu hin kalipen, savo baro hin o kalipen?

²⁴ ņiko naűti sluŭinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones naűti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Naűti sluŭinen the le Devleske the le lovenge*.”

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²⁵ „Vaűoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dŭzivipen, so chana a so pijena, aŭi pal tumaro felos, so urena. Či nane o dŭzivipen buter sar o chaben a o felos sar o gada? ²⁶ Dikhen pro čirikle pro ņebos, hoj aŭi na sadzinen, na kiden upre aŭi na sthoven andro űopi, a tumaro ņeboskro Dad pes pal lende starinel! Či tumen na san vzacneder sar on? ²⁷ A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dŭzivipen, peske űaj dothovel sikra paű o dŭzivipen? ņiko.

²⁸ Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maűakre kvitki, sar baron. On na keren buči aŭi na hekŭinen. ²⁹ No phenav tumenge, hoj aŭi o űalamun andre calo peskro űukariben na sas avke urdo sar jekh lendar. ³⁰ Te o Del e maűakri čar kavke uravel, so adadŭives hiŭi a tajsja ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manuűale cikne pačabnaha! ³¹ Vaűoda tumen ma trapinen a ma phenen: „So chaha? So pijaha? So uraha?‘ ³² Bo kada savoro roden ola, ko na prindŭaren le Devles. Se tumaro Dad andral o ņebos dŭanel, hoj tumenge oda savoro kempel. ³³ Ale roden eűeb o kraliűagos le Devleskro the leskro spravodliűagos a savore kala veci tumenge ena dine paű oda. ³⁴ Avke ma trapinen tumen, so ela tajsja, bo tajsaskro dŭives pes starinela pal peste. Sako dŭives hin dos trapiűagos.”

7

Te na sudzinen avren

¹ „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen. ² Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela tiű merimen.

* 6:24 6,24 la mamonake

³ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kašt na dikhes? ⁴ Te andre tiri jakh hin o kašt, sar šaj phenes tire phraleske: ‚De, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh?‘ ⁵ Tu dujemujengro, ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a palis dikheha žužes, hoj te les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.

⁶ Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčhingeren tumen.“

Mangen, roden, durkinen!

⁷ „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge. ⁸ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.

⁹ Ko tumendar hin ajso manuš, hoj te lestar leskro čhavo manglahas maro, ta diňahas les bar? ¹⁰ Abo te lestar manglahas riba, diňahas les sap? ¹¹ Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o ņebos o lače dari olen, ko lestar mangel!

¹² Savoro, so kamlanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o Proroka.“

E cesno brana

¹³ „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchli brana the buchlo drom lidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre. ¹⁴ Ale e cesno brana the o uzko drom lidžan andro džživipen a frima hin ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

¹⁵ „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki. ¹⁶ Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o hroznos, abo andral o koľaka o figi? ¹⁷ Avke dojekh lačo stromos anel lačo ovocje a o nalačo stromos anel nalačo ovocje. ¹⁸ O lačo stromos našti anel nalačo ovocje a aňi o nalačo stromos našti anel lačo ovocje. ¹⁹ Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag. ²⁰ Avke len prindžarena pal lengro ovocje.

²¹ Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro ņeboskro krališagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ņebos. ²² But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas avri le

demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?' ²³ Akor lenge phenava: ‚Soha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!' “

Pal o duj khera

²⁴ „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a dolikerel len, hino sar oda godaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre skala. ²⁵ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala. ²⁶ Ale sako, ko šunel kala mire lava a na dolikerel len, ela sar oda nagodaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre poši. ²⁷ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zničimen.“

²⁸ Sar dovakerđa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudalinenas upral leskro sikaviben, ²⁹ bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sastarel le malomocnes

¹ Sar avľa o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi. ² A avľa ke leste o malomocno, bandolas anglal leste a phenda: „Rajeja, te kamlalas, šaj man žužares.“

³ O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocnostvo. ⁴ O Ježiš leske phenda: „De pozoris, hoj te na phenes ňikaske pal oda, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinda o Mojžiš, sar svedectvos lenge.“

O Ježiš sastarel le veliteliskre slugas

⁵ Sar avľa o Ježiš andro Kafarnaum, avľa ke leste o velitelis upral o šel slugađa a mangelas les: ⁶ „Rajeja, miro slugas pašlol khere nasvalo, našti pes čhalavel a igen cerpinel.“

⁷ O Ježiš leske phenda: „Me džava a sastarava les avri.“

⁸ O velitelis leske odphenda: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro slugas sastola avri. ⁹ Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugađa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire slugaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov kerela.“

¹⁰ Sar oda šunđa o Ježiš, čudalinda pes a phenda olenge, ko pal leste džanas: „Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhlom ňikas kajse bare pačabnaha. ¹¹ Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal

o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro űeboskro krališagos, ¹² ale o čhave le krališagoskre ena avričhide andro baro kalipen, kaj ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

¹³ Palis phendā o Ježiš le veliteliske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar pačandilal.“ A leskro sluhās sastila avri andre odi ora.

O Ježiš sastarel but nasvale manušen

¹⁴ Sar avla o Ježiš andro kher ko Peter, dikhla leskra sasa, hoj pašlol a hin la horučka. ¹⁵ Chudna pes lakre vastestar a takoj latar e horučka geła het. Oj uštila a kerelas pašal leste.

¹⁶ A sar zaračila, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A o Ježiš le laveha tradna avri le nalače dučen a savoren, savenge sas namištes, sastarda avri, ¹⁷ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

*„Ov ila pre peste amare slabišagi
a lidžalas amare nasvalibena.“*

Sar pes džal pal o Ježiš

¹⁸ Sar dikhla o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinda le učeņikenge, hoj te džan la lodkaha pre aver sera. ¹⁹ Avla ke leste varesavo zakoņikos a phendā leske: „Učitelina, džava pal tu všadzik, kaj džaha!“

²⁰ O Ježiš leske odphendā: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a le čiriklen andral o űebos peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

²¹ Aver leskre učeņikendar leske phendā: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

²² Ale o Ježiš leske phendā: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen peskre mulen.“

O Ježiš zaachavel e burka

²³ Geła andre lodka a leskre učeņika gele pal leste. ²⁴ Jekhvareste avla bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e lodka, ale ov sovelas. ²⁵ Avle ke leste leskre učeņika, uštade les a phende: „Rajeja, zachrañin amen, bo meras!“

²⁶ Ov lenge phendā: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“ Avke uštila, pokarhinda e balvaj the o moros a sas igen čhit.

²⁷ O manuša pes čudalinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sastarel le zaphandlen le demonenca

²⁸ Sar avla pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara cholaha a ňiko pašal lende pal oda drom naši pregeľa. ²⁹ A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avlal amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“

³⁰ Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas. ³¹ O demona les mangelas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre kala bale!“

³² A phenda lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes savore bale mukle tele le brehoha andro moros a tašlile andro paŋi. ³³ O pastjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri savoro, so pes ačhila, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca. ³⁴ Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle, mangelas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sastarel le kalikos

¹ O Ježiš bešla andre lodka, geľa la lodkaha pre oki sera le moroskri a avla andre peskro foros. ² A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kalikos a pašlolas pro hadžos. Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.“

³ Varesave zakoňika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“

⁴ Ale o Ježiš dikhľa, so peske gondolinen a phenda: „Soske gondolinen namištes andre tumare jile! ⁵ Bo so hin lokeder? Te phenel: ‚Odmukel pes tuke o bini!‘ abo te phenel: ‚Ušti a dža?‘ ⁶ Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“ ⁷ Ov uštıla a geľa khere. ⁸ Sar oda dikhle o nipi, predarandile a lašarenas le Devles, hoj diňa kajsi zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matuš

⁹ Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhľa te bešel pre colňica jekhe manušes, savo pes vičinelas Matuš, a phenda leske: „Av pal ma!“ Ov uštıla a geľa pal leste.

¹⁰ Paľis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colňika the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeňikenca. ¹¹ Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeňikenge: „Soske tumaro učitelis chal le colňikenca the le binošnenca?“

¹² O Ježiš oda šunda a phenda lenge: „Le sastenge na kampil doktoris, ale le nasvalenge. ¹³ Džan a siklon, s'oda hin: ‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti.‘ Bo na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošen.“

Phučen pal o postos

¹⁴ Akor avle ko Ježiš o učeňika le Janoskre a phende leske: „Soske amen the o Farizeja but poscinas, ale tire učeňika na poscinen?“

¹⁵ O Ježiš lenge phenda: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o terno hino lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a akor poscinen. ¹⁶ Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčindahas kotor le puranestar a uľahas mek bareder chev. ¹⁷ Aňi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa, čuľala avri a o gone čhindaona. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. Avke pes na musarela aňi e mol aňi o gone.“

Pal e muľi čhajori the pal e nasvali džuvľi

¹⁸ Medik lenge oda vakerelas, avľa varesavo baro manuš, bandila anglal leste a phenda: „Miri čhajori akana muľa, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.“ ¹⁹ O Ježiš uštila a geľa pal leste peskre učeňikenca.

²⁰ A varesavi džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvľikano nasvaliben, avľa palunestar ko Ježiš a chudňa pes le agorestar leskre ruchostar. ²¹ Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sastuvava avri.“

²² O Ježiš pes visarda, a sar la dikhľa, phenda: „Pača, čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda.“ A odi džuvľi takoj sastila avri.

²³ Sar avľa o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhľa ode le manušen, so bašavenas pro pištalki, the le nipen, so kerenas vika. ²⁴ Phenda lenge: „Džan het, bo e čhajori na muľa, oj ča sovel.“ Ale asanas lestar. ²⁵ Sar bičhade avri ole nipen, geľa o Ježiš andre, chudňa la čhajora vastestar a oj uštila. ²⁶ A kada hiros pal leste pes rozľigenda pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel duje koren

²⁷ Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a viskinenas: „Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

²⁸ Sar geľa andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenda: „Pačan, hoj oda šaj kerav?“

„He, Rajeja!“ odphende.

²⁹ Avke pes chudña lengre jakhendar a phendã: „Mi ačhel pes tumenge avke, sar pačan!“ ³⁰ Takoj lengre phundrile o jakha. O Ježiš lengre zoraha prikazindã: „Den pozoris pre oda, hoj pes pal oda ňiko te na dodžanel!“ ³¹ Ale on gele avri a rozlígende pal leste o hiros pal caľi odi phuv.

O Ježiš sastarel le ňemones

³² Sar avenas avri, ande ko Ježiš ňemone manušes, zaphandles le demonoha. ³³ Pal oda, sar o Ježiš tradña avri le demonos, o ňemo prevakerđa. O nipi pes čudalinenas a phenenas: „Mek šoha na dikhlã kajso vareso andro Izrael!“

³⁴ Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!“

E žatva hiňi bari

³⁵ O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengre sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh dukh the nasvaliben maškar o manuša. ³⁶ Sar dikhla o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lengre, hoj hine strapimen a rozmkule sar o bakrore bi o pastjeris. ³⁷ Akor phendã peskre učeňikenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin robotňika. ³⁸ Vašoda mangel le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken pre peskri žatva!“

10

O Ježiš vičinel le dešuduje učeňiken

¹ Vičindã peske le dešuduje učeňiken a diňa len e moc te tradel avri le nalačhe duchen a te sastarel dojekh dukh the nasvaliben.

² O nava le dešuduj (12) apoštolengre sas kala: Ešebno o Šimon – saves vičinenas Peter – the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the leskro phral o Jan, ³ o Filip, o Bartolomej, o Tomaš, o Matuš o colňikos, o Jakob le Alfeoskro, o Tadeus, ⁴ o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzindã.

O Ježiš bičhavel le dešudujen

⁵ Kale dešudujen bičhađa o Ježiš a prikazindã lengre: „Ma džan maškar o aver narodi a ma džan andro fori le Samaritanengre, ⁶ ale sigeder džan ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro. ⁷ Džan a kazinen, hoj o ňeboskro krališagos hino pašes. ⁸ Le nasvalen sastaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uštaven andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudňan, hijaba den.

⁹ Ma len tumenca aňi somnakune aňi rupune aňi međena love andro žebi. ¹⁰ Ma len tumenge pro drom aňi zajdica aňi po duj gada aňi sandalki aňi paci, bo o robotňikos peske zaslužinel peskro chaben. ¹¹ Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino hodno tumen te prilel. Ode ačhen dži akor, medik na džana het. ¹² Sar džana andro kher, phenen: „Smirom tumenge.“ ¹³ Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te tumen na prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende. ¹⁴ Te tumen na prilena a na šunena tumare lava, džan het andral oda kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre. ¹⁵ Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manušenge andral e Sodoma the Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maškar o vlki

¹⁶ „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar o sapa a žuže sar o holubi. ¹⁷ Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena tumen andro sinagogi le bičenca. ¹⁸ Vaš ma tumen lidžana the anglo foroskre vladara the anglo kraľa, hoj lenga a the avre narodenge te svedčinen. ¹⁹ Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel, ²⁰ se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo vakerel prekal tumende.

²¹ O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave uštena upre pre daj the pro dad a murdarena len. ²² Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko likerela avri dži o koňec, ela spasimen. ²³ Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik na avela o Čhavo le Manušeskro.

²⁴ Oda, ko sikľol, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre rajestar. ²⁵ Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učitelis a o sluhas sar leskro raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta so buter le nipen andral leskro kher!“

Kastar kampil te daral

²⁶ „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo nič nane avke garudo, so na ela jekhvar otkerdo a nane počoral nič, so pes jekhvar na dodžanela. ²⁷ Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda, so šunen ča andro kan, viskinen avri pal o padi! ²⁸ Ma daran tumen olendar, ko murdaren o felos, ale našti murdaren e duša. Ale sigeder daran Olestar, ko šaj zničinel the e duša the o felos andro

peklos. ²⁹ Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel avke, hoj olestar tumaro Dad te na džanel. ³⁰ No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. ³¹ Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrabci.

³² Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle miro Dad, so hino andro ņebos. ³³ Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šabla

³⁴ „Ma gondolinen tumenge, hoj avlom te del o smirom pre phuv; na avlom te del o smirom, ale e šabla. ³⁵ Bo avlom, hoj te džal *o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj*; ³⁶ *a o ņeprijateľa le manušeskre ena andre leskri famelija.*

³⁷ Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas abo peskra čha sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. ³⁸ Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. ³⁹ Oda, ko arakhela peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela peskro dživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

⁴⁰ „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man bičhađa. ⁴¹ Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e odmena sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino čačipnaskro, chudela e odmena sar čačipnaskro. ⁴² A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknorendar ča jekh poharis šilalo paňi vaš oda, hoj hino učeňikos, čačipen tumenge phenav, na našavela peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

¹ Sar imar dovakerđa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren, geľa odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.

² O Jan Krstiteľ sas andre bertena, a sar šunda, save veci kerel o Ježiš, bičhađa duje peskre učeňiken, ³ hoj lestar te phučen: „Sal tu ,oda, ko avel', abo kempel te užarel avres?“

⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen: ⁵ O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten

andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium.
⁶ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

⁷ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So gelan te dikhel pre pušta? E trstina sar laha čhalavel e balvaj? ⁸ Abo so gelan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada, bešen andro barikane khera. ⁹ Abo soske gelan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, barederes sar prorokos. ¹⁰ Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
 a ov tuke pripravinela o drom.“*

¹¹ Čačipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko ušile andral e džuvli, na sas bareder sar o Jan Krstiteľ; ale oda, ko hino nekcikneder andro ňeboskro krališagos, hino bareder sar ov. ¹² Le Janoskre Krstiteľiskre dživesendar dži akana zlidžal o krališagos le ňeboskro olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden. ¹³ Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o krališagos dži ko Jan. ¹⁴ A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušinda te avel. ¹⁵ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

¹⁶ „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen pro pľacos, vičinen peskre kamaraten a phenen:

¹⁷ „Bašavahas tumenge, ale na khelenas;
 rovahas andre žala, ale na rovenas.“

¹⁸ Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: „Hin andre leste o nalačo duchos.“ ¹⁹ Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: „Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel; likerel pes le binošnenca the le colňikenca.“ O godaveripen pes presikavel sar čačipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

²⁰ Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerđa nekbuter zazraki vaš oda, hoj pes na visarde le binendar:
²¹ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar. ²² Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge. ²³ A tu Kafarnaum, *kames tut te lidžal upre dži andro ňebos? Aveha telečhido dži andro peklos*, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta mek

dži adadžives ačhilahas. ²⁴ Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

²⁵ Akor andre oda časos phendā o Ježiš: „Palikerav tuke, Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv, hoj garudał kala veci anglo manuša, save hine godaver the avrisikade, a sikadał len le cikne čhavorenge. ²⁶ He, Dado, bo avke oda kamehas.

²⁷ Miro Dad mange diña savoro. ņiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi le Dades na džanel ņiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.

²⁸ Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te odpočovinel. ²⁹ Len pre tumende miro jarmos* a siklon mandar, bo me som cicho the pokorno andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši. ³⁰ Bo miro jarmos hino loko a miro bremenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e mała, kaj sas sadzimen. Leskre učeňika sas bokhale a chudle te čingerel a te chal o klasi. ² Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda, so našti keren sombatone, bo hin šabat*!“

³ O Ježiš lenge phendā: „Mek na genđan, so kerđa o David, sar sas bokhale ov the leskre manuša? ⁴ Ov geła andro kher le Devleskro a čala o sveta mare, so našti čala aňi ov aňi leskre manuša, ča o rašaja. ⁵ Abo na genđan andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos la službaha na dolikeren o šabat, ale nane len vina? ⁶ Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos. ⁷ Te achalonas, s'oda hin: ‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti!‘ – ta na odsudzindanas le manušen, save hine ņevinna. ⁸ Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁹ Geła odarik het a avla andre lengri sinagoga. ¹⁰ Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas ņevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre, phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sastarel?“

* **11:29** 11,29 O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan. * **12:2** 12,2 O džives, andre savo pes na kerel buči.

¹¹ Ov lenge phenda: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les ulahas jekh bakro a pelahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri? ¹² Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te kerel.“

¹³ Avke phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdña, sastila leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast. ¹⁴ O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pre leste, sar les te murdarel.

Le Devleskro služobňikos

¹⁵ Sar pes o Ježiš pal oda dodžanla, geľa odarik het. Džanas pal leste but nipi a savoren sastarda. ¹⁶ Ale prikazinda lenge, hoj te na vakeren avre manušenge pal leste, ¹⁷ hoj pes te naplňinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

¹⁸ „Dikh, miro služobňikos, saves mange avri kidňom;
saves kamav a andre savo man hin o radišagos.

*Thovava mire Duchos pre leste
a vakerela le narodenge pal o sudos.*

¹⁹ *Na vesekedinela pes aňi na viskinela
aňi ňiko na šunela leskro hangos pre ulica.*

²⁰ *E prephagľi trstina na dophagela
a e momeli, savi mek thuvisalol,
na murdarela andre, medik na kerela,
hoj te zvitazinel o spravodľišagos.*

²¹ *Pre leskro nav pes mukena o narodi.“*

Pal o ruhaňje pro Sveto Duchos

²² Akor ke leste ande jekhe manušes zaphandles le demonoha, savo sas koro the ňemo, a ov les sastarda avke, hoj dikhelas the vakerelas. ²³ A savore ola nipi pes čudalinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo le Davidoskro?“

²⁴ Ale sar oda šunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demon.“

²⁵ O Ježiš dikhľa, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, ela zničimen. A ňisavo foros na obačhela, te pes rozdelinel a džal pre peste – aňi ňisavo kher, so hin rozdelimen. ²⁶ Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj obačhela leskro krališagos? ²⁷ A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci. ²⁸ Ale te me le Devleskre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avľa o krališagos le Devleskro.

²⁹ Sar šaj džal vareko andro kher le zorale muršeske te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.

³⁰ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca, rozčivkerel. ³¹ Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhañje ela le manušenje odmuklo, ale ko pes ruhinela pro Duchos, oleske na ela odmuklo. ³² A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manušeskro, ela leske odmuklo, ale te vareko vakerđahas namištes pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo aňi andre kada časos, aňi andre oda, so avela.

³³ Te hin o stromos lačo, akor the leskro ovocje ela lačo, a te hin o stromos nalačo, akor the leskro ovocje ela nalačo. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovocje. ³⁴ Tumen sapale, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel. ³⁵ O lačo manuš lel andral peskro lačo barvalipen avri o lače veci, a o nalačo manuš lel andral peskro nalačo barvalipen avri o nalače veci. ³⁶ Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuša vaš dojekh lav, so phenena ča avke. ³⁷ Bo tire lavendar aveha ospravedlňimen a tire lavendar aveha odsudzimen.“

O Farizeja peske mangel znameñje

³⁸ Akor leske phende varesave Farizeja the zakoňika: „Učitelina, kamas tutar te dikhel znameñje.“

³⁹ Ale ov lenge odphenda: „O nalače the o napačivale manuša peske mangel znameñje, ale na ela lenge dino znameñje, ča o znameñje le prorokoskro Jonašiskro. ⁴⁰ Bo avke, sar sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin rača. ⁴¹ O murša andral o foros Ninive uštena upre pro sudos tumenca a odsudzinena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš. ⁴² E kralovna pal o juhos uštela upre pro sudos tumenca a odsudzinela tumen, bo avľa dži pal o aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačo duchos avel pale

⁴³ „Sar o nalačo duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane paňi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel, ⁴⁴ phenel peske: ‚Džav mange pale andre miro kher, khatar avlóm avri.‘ A sar avel, dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a

ňiko ode nane. ⁴⁵ Avke džal a anel peha efa avre dučen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen ode. A palis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke oda ela the kale nalače manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

⁴⁶ Medik vakerelas le nipenge, avla leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a kamenas leha te vakerel. ⁴⁷ Vareko leske phenda: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te vakerel.“

⁴⁸ Ale o Ježiš leske odphenda: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“ ⁴⁹ Sikada le vasteha pre peskre učeňika a phenda: „Dikh, miri daj the mire phrala! ⁵⁰ Bo sako, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro ňebos, oda hin miro phral, miri pheň the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ Andre oda džives geľa o Ježiš avri andral oda kher a bešľa peske paš o moros. ² Avle pal leste igen but nipi, vašoda geľa andre lodka a bešľa peske. Savore nipi ačhenas paš o moroskro brehos. ³ Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenda: „O manuš geľa te rozčivkerel o semena. ⁴ A sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len. ⁵ Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv. ⁶ Ale sar avla avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len o koreňis. ⁷ Aver pele andro trňi a o trňi barile a tasade len. ⁸ Aver pele andre lači phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš (60) a varesave tranda (30). ⁹ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Avle o učeňika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podobenstva?“

¹¹ A ov lenge odphenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale lenge nane dino. ¹² Bo oleske, kas hin, ela dino buter; ale olesar, kas nane, pes lela mek the oda, so les hin. ¹³ Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen, a kajte šunen, na šunen aňi na achalon.“

¹⁴ Ačhel pes paš lende oda prorocvos, so phenda o Izajaš:
*„Te šunel šunena, ale nič na achalona;
te dikhel dikhena, ale nič na dikhena.“*

¹⁵ *Bo kale nipenge zoraľile o jile,
le kanenca phares šunde*

*a phandle andre peskre jakha,
 hoj ča le jakhenca te na dikhen,
 le kanenca te na šunen
 a le jilenca te na achalón,
 hoj pes te na visaren*

a me len te na sastarav avri.'

¹⁶ Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen. ¹⁷ Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde."

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹⁸ „Akor šunen a achalón o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčiykerelas o semena. ¹⁹ Sar o manuš šunel o lav pal oda krališagos a na achalól, akor avel o nalačo a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas sadzimen o semenos paš o drom. ²⁰ A pre baruňi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoha prilel. ²¹ Ale nane les koreňis a likerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar. ²² Andro trňi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvalipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna. ²³ Ale andre lači phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achalól. Oda palis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30)."

Pal o kukol maškar e pšeňica

²⁴ Phenda lenge mek the aver podobenstvo: „O űeboskro krališagos hino sar o manuš, savo sadzinda lačo semenos pre peskri maša. ²⁵ Ale medik o nipi sovenas, avla leskro űeprijateľis a sadzinda o kukol* maškar e pšeňica pre maša a geľa het. ²⁶ Sar barila e pšeňica a anda o ulipen, akor pes sikada the o kukol.

²⁷ Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‚Rajeja, či na sadzindaľ o lačo semenos pre tiri maša? Khatar akor avla kada kukol?‘

²⁸ Ov phenda: ‚O űeprijateľis oda kerďa.‘

O sluhi leske phende: ‚Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?‘

²⁹ A ov lenge odphenda: ‚Na, bo sar cirdena avri o kukol, šaj cirden avri the e pšeňica. ³⁰ Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, ko skiden upre: Cirden avri ešeb o kukol a phanden len andro snopi te labarel, ale e pšeňica lidžan andre miri stodola.‘ “

* 13:25 13,25 E burina, so dičhol avri sar e pšeňica.

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

³¹ A pale lenge phenda aver podobenstvo: „O űeboskro krališagos hino sar o horčično zrnkos, so ila o manuš a sadzinda pre peskri maļa. ³² Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskre konara.“

³³ A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: „O űeboskro krališagos hino sar o kvasos, so ila e džuvli a rozkerđa andro igen but aro†, medik calo chumer na avļa upre.“

³⁴ Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipenge a bi o podobenstva lenge na vakerelas nič, ³⁵ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos:

*„Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
kanastar sas stvorimen o svetos.“*

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukoļ

³⁶ Akor omukļa o Ježiš le nipen a geļa andro kher. Avle ke leste leskre učeñika a phende leske: „Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukoļ pre maļa.“

³⁷ Ov lenge odphenda: „Oda, ko rozčhivkerel o lačo semenos, hin o Čhavo le Manušeskro; ³⁸ e maļa hin o svetos; o lače semena hine o manuša le krališagoskre; o kukoļ hine o manuša le nalačeskre; ³⁹ o űeprijateljis, savo len sadzinda, hin o beng; e žatva hin o koñec le svetoskro a ola, ko skiden upre, hine o añjela.

⁴⁰ Avke sar pes cirdel avri o kukoļ a labarel andre jag, avke ela the pro koñec kale svetoskro: ⁴¹ O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre añjelen a lena avri andral leskro krališagos savoren, ko lidžan le manušen andro binos, the olen, ko keren o nalačhipen. ⁴² A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh. ⁴³ Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro krališagos lengre Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

⁴⁴ „O űeboskro krališagos hino sar o poklados garudo pre maļa. Sar les o manuš arakhļa, garuđa les a radišagostar geļa a bikenda savoro, so les sas, a palis cinda odi maļa.

⁴⁵ A o űeboskro krališagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar perli. ⁴⁶ A sar arakhļa jekh vzacno perla, odgeļa, bikenda savoro, so les sas, a cinda la.“

† 13:33 13,33 Trin mieri abo 50 kili

Pal e sita

⁴⁷ „O ņeboskro krališagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros a zachudņna savore ribendar. ⁴⁸ A sar sas pherđi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lače ribi andro košara a o nalače čhide avri. ⁴⁹ Avke ela the pro koņec le svetoskro: Avena o aņjela a lena avri le nalačen le čačipnaskrendar ⁵⁰ a čivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

Neve the purane veci

⁵¹ O Ježiš lendar phučla: „Achalilān kaleske savoreske?“ „He,“ odphende leske.

⁵² A ov lenge phendā: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačhila učeņnikos andro krališagos le ņeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskro barvalipen the neve the purane veci.“

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

⁵³ Sar dovakerđa o Ježiš kala podobenstva geła odarik het. ⁵⁴ Avla andre odi phuv, kaj bariła avri, a ode sikavelas andre sinagoga avke, hoj pes čudalinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi godi the kajsi zor te kerel o zazraki? ⁵⁵ Či nane ov le řesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a leskre phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda? ⁵⁶ Či nane savore leskre pheņa ke amende? Khatar les hin kada savoro?“ ⁵⁷ A na priile les.

Ale o Ježiš lenge phendā: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj bariła avri the andre peskro kher.“

⁵⁸ A na kerđa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14*O Jan Krstiteľ merel*

¹ Andre oda časos šunda o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal o Ježiš ² a phendā peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krstiteľ! Ov ušřila andral o meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“

³ Bo o Herodes chudņna le Jan, phandla les a thođa les andre bertena vaš e Herodijada, savi sas romņi le Filiposke, leskre phraleske. ⁴ Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“ ⁵ O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas sar prorokos.

⁶ Ale palis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle savorende a sas leske pre dzeka. ⁷ Vašoda la diņa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela. ⁸ A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerđa, phendā: „An mange pre tacka

o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“⁹ O kralis ačhila smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save leha sas pre hoscina, prikazinda, hoj te anen.¹⁰ Avke diňa te odčhinel le Janoske o šero andre bertena.¹¹ Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ligenda peskra dake.¹² Akor avle leskre učeňika, ile leskro telos a parunde les. Palis gele a phende oda le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čalon

¹³ Sar oda šunda o Ježiš, odgeľa odarik la lodkaha pro omuklo than. Ale došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste.¹⁴ Sar avľa o Ježiš avri andral e lodka, dikhľa igen but nipen. Sas leske pharo vaš lende a sasarda le nasvalen, save sas maškar lende.

¹⁵ Sar zaračila, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“

¹⁶ Ale o Ježiš lenge phenda: „Na kempel lenge te džal. Tumen len den te chal.“

¹⁷ Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“

¹⁸ „Anen mange len!“ phenda lenge.¹⁹ A le nipenge phenda, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos a palikerđa. Palis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o učeňika denas le nipenge.²⁰ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj (12) pherde košara.²¹ Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvľa the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o paňi

²² O Ježiš takoj bičhada peskre učeňiken, hoj te džan andre lodka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozmukela le nipen.²³ Sar len rozmukľa, geľa pes te modlinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračila, sas ode korkoro.²⁴ E lodka imar sas maškar o moros a o vlni laha čhivkerenas, bo phurdelas zorali balvaj.

²⁵ Pre tosaraste, sar mek sas kalipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avľa ke lende.²⁶ Sar o učeňika les dikhle te phirel pal o moros, predarandile a phende: „O mulo!“ A viskinde daratar.

²⁷ Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

²⁸ A o Peter leske phenda: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu pal o paňi.“

²⁹ „Av!“ phenda o Ježiš. Avke o Peter geľa avri andral e lodka, phirelas pal o paňi a džalas ko Ježiš.³⁰ Ale sar dikhľa

* 14:25 14,25 E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

pre zorali balvaj, darandila, chudna te tašlol a vičinda:
„Rajeja, zachrañin man!“

³¹ O Ježiš takoj nacirdna o vast, zachudna les a phenda:
„Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske pohib-
indal?“

³² A soča gele andre lodka, e balvaj preachiła. ³³ Akor ola,
ko sas pre lodka, bandonas anglal leste a phenenas: „Tu sal
čačes o Čhavo le Devleskro!“

O Ježiš sastarel andro Genezaret

³⁴ Sar pregele la lodkaha o moros, avle andre phuv
Genezaret. ³⁵ O manuša andral oda than les sprindžarde
a rozhirinde oda pal cali odi phuv. Ande ke leste savore
nasvalen ³⁶ a mangelas les, či lenge na domukela, hoj pes
te chuden ča le agorestar leskre gadendar. Ola, ko pes lestar
chudle, sastile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

¹ Akor avle ko Ježiš o zakoñika the o Farizeja andral
o Jeruzalem a phende leske: ² „Soske tire učeñika na
dolikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven
(omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“

³ Ov odphenda: „A tumen soske na dolikeren le Devleskro
prikazañje, ale čerinen les vaš tumari tradicija. ⁴ Bo o
Del phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko
košel la da the le dades, mušinel te merel!“* ⁵ Ale tumen
phenen: „Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda,
so šaj diñomas tumenge, thodom pre sera le Devleske sar
daros, našti tumenge oda dav.“ ⁶ Avke tumen phenen, hoj
na kempel te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare
tradicijenca musaren le Devleskro prikazañje. ⁷ Tumen
dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos
Izajaš, sar phenda:

⁸ *„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.*

⁹ *Hijaba man lašaren,
bo sikaven o sikaviben le manušengro.“*

¹⁰ Palis o Ježiš vičinda ke peste le nipen a phenda lenge:
„Šunen a achalon! ¹¹ Le manušes na melarel oda, so džal
andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.“

¹² Akor avle leskre učeñika a phende leske: „Džanes, hoj
o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?“

¹³ Ov odphenda: „Dojekh rastlina, savi na sadzinda miro
Dad andral o ñebos, ela cirdli avri le koreñenca. ¹⁴ Muken
len avke! On korkore hine kore a kamen te lidžan avre

koren. A te jekh koro lidžala avre kores, sodujdžene perena andre chev.“

¹⁵ O Peter leske phenda: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“

¹⁶ A o Ježiš phučla: „So the tumen mek na achalon? ¹⁷ Na achalon, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri? ¹⁸ Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda meľarel le manušes. ¹⁹ Bo andral o jilo avel avri o nalačo gondolišagos – te murdarel, te kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošne a te ruhinel pes. ²⁰ Kada hin oda, so meľarel le manušes. Ale te chal le vastenca, so nane avrithode, na meľarel le manušes.“

O pačaben la Kanaankakro

²¹ O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon. ²² A varesavi Kanaansko džuvľi andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas: „Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiňi igen zaphandľi le demonenca.“

²³ Ale ov lake na odphenda aňi lav. Akor avle ke leste leskre učeňika a mangelas les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“

²⁴ Ale ov odphenda: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našľile andral o kher le Izraeloskro.“

²⁵ Ale oj avľa, bandľila anglal leste a phenda: „Rajeja, pomožin mange!“

²⁶ Ov odphenda: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.“

²⁷ Oj odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengre rajenge.“

²⁸ Akor lake o Ježiš odphenda: „Džuvľije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sastľla avri ola oratar.

O Ježiš sastarel paš o Galilejsko moros

²⁹ Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešľa. ³⁰ Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le ňemen, le kaliken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sastarelas avri. ³¹ O nipi pes čudalinenas, sar dikhle, hoj o ňema vakeren, o kaliki hine saste, o bange phiren, o kore dikhnen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

³² O Ježiš peske vičinda peskre učeňiken a phenda: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“

³³ O učeņika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“

³⁴ „Keci tumen hin mare?“ phučla lendar o Ježiš.

„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.

³⁵ Akor phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv.

³⁶ Ila ola efta mare the ola ribi, palikerđa, phagerelas a podelas peskre učeņikenge a o učeņika denas le nipenge.

³⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre efta pherde košara. ³⁸ Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave. ³⁹ Palis rozmučla le nipen, geła andre lodka a avla andre phuv paš o forocis Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel značeņje

¹ Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri. Mangenas les, hoj lenge te sikavel značeņje andral o ņebos.

² A o Ježiš lenge odphenda: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o ņebos hino lolo.‘ ³ A tosara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o ņebos hino zachmurimen a lolo.‘ Sar dikhen pro ņebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o značeņja kale časengre na džanen te achalol?

⁴ O nalačo the o lubikano pokoleņje mangel značeņje, ale na ela leske dino značeņje, ča o značeņje le Jonašiskro.“ Mukla len ode a geła het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

⁵ Leskre učeņika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro. ⁶ O Ježiš lenge phenda: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro.“

⁷ A o učeņika gondolinenas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na ilam peha o maro.“

⁸ Ale sar oda sprindžarda o Ježiš, phenda lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro? ⁹ Mek furt na achalon? Imar bisterdan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidňan upre? ¹⁰ Bisterdan the pre ola efta mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara kidňan upre? ¹¹ Sar oda na achalon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“ ¹² Akor achalile, hoj na vakerđa pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos le mareskro, ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹³ Sar avla o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučla peskre učeňikendar: „So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko hino?“

¹⁴ On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“

¹⁵ „A tumen?“ phučla lendar. „So phenen, hoj ko me som?“

¹⁶ O Šimon Peter odphenda: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskro!“

¹⁷ O Ježiš leske odphenda: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskro, bo o manuš* tuke kada na sikađa, ale miro Dad, savo hino andro ňebos. ¹⁸ A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava miri cirkev a aňi o brani le pekloskre upral late na zviťazinena. ¹⁹ Dava tuke o kleji andral o ňeboskro krališagos a savoro, so phandeha pre phuv, ela phandlo the pro ňebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the pro ňebos.“ ²⁰ A phenda peskre učeňikenge, hoj te na phenen ňikaske avri, hoj ov hino o Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

²¹ Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel le phurederendar, le bare rašajendar the le zakoňikendar; hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

²² Akor les iľa o Peter pre sera a chudňa leske zorales te dovakerel: „Te na del o Del, Rajeja! Kada pes tuke naši ačhel!“

²³ Ale o Ježiš pes visarda ko Peter a phenda leske: „Dža mandar het, Satan! Ačhes mange andro drom, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²⁴ Akor phenda o Ježiš peskre učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma. ²⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro džživipen, les našavela, ale ko našavela peskro džživipen vaš ma, oda les arakhela. ²⁶ Bo so hin le manušes olestar, hoj calo svetos ela leskro a o džživipen našavela? Soha šaj o manuš počinel vaš peskro džživipen? ²⁷ Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskre

* **16:17** 16,17 Abo: o felos the o rat

añjelenca andre slava peskre Dadeskri a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.

²⁸ Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel andre leskro krališagos.“

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

¹ Pal o šov džives peske vičinda o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskre phrales. Ila len peha a sas korkore pro učo verchos. ² Ode pes anglal lende čerinda. Leskro muj leske švicinelas sar o kham a o gada leske parñile sar o švetlos. ³ A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.

⁴ O Peter phenda le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, keras trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁵ Mek sar vakerelas, zaučarda len andre e žjarivo chmara a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Andre leste man hin radišagos, les šunen!“

⁶ Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas. ⁷ O Ježiš avla paš lende, chudňa pes lendar a phenda lenge: „Ušten, ma daran tumen!“ ⁸ A sar dikhle upre, imar na dikhle ñikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri ñikaske pal oda, so dikhlan, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben!“

¹⁰ Leskre učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹¹ O Ježiš lenge odphenda: „O Eliaš čačas avela ešebno a prikerela sa, ¹² ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla a na prindžarde les, ale kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“ ¹³ Akor achalile o učeňika, hoj lenge vakerelas pal o Jan Krstiteľ.

O Ježiš sastarel le čhavores zaphandles le demonoha

¹⁴ Sar avle paš o nipi, avla ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča, bandolas anglal leste ¹⁵ a phenda: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi. ¹⁶ Andom les ke tire učeňika, ale on les našti sastarde.“

¹⁷ O Ježiš odphenda: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zlidžava? Anen les mange kade!“ ¹⁸ O Ježiš

pokarhindā le demonos a ov takoj andral leste geļa avri. A ola oratar sas imar o čhavoro sasto.

¹⁹ Palis avle o učeņika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen naši tradņam avri?“

²⁰ Ov lenge phendā: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen ulahas ča ajsō pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela nič, so naši kerena. ²¹ [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modlitbaha the le postoha.]“

²² A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phendā lenge o Ježiš: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge, ²³ murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“ A o učeņika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri daņ

²⁴ Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le chramoskre daņe, a phučle: „Či na počinel tumaro učitelis e chramoskri daņ?“

²⁵ „Počinel!“ odphendā.

Sar avļa o Peter andro kher, phučļa lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke dičhol, Šimon? Kastar len o kraļa andral kada svetos o clo abo o daņe? Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“

²⁶ Ov odphendā: „Le cudzendar.“

Akor leske o Ježiš phendā: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel. ²⁷ Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e udica. Le avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuņi minca*. Le la avri a počin o daņe vaš tu the vaš ma.“

18

O nekbareder andro ņeboskro krališagos

¹ Andre odi ora avle o učeņika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro ņeboskro krališagos?“

² O Ježiš peske vičindā čhavores, ačhađa les maškar lende ³ a phendā: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena sar o čhavore, šoha na džana andro ņeboskro krališagos. ⁴ Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro ņeboskro krališagos. ⁵ Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel.“

Te na odcirden avres andral o pačaben

* **17:27** 17,27 Oda hin jekh stater, so mon štar drachmi.

⁶ „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknorendar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moroš. ⁷Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel. ⁸Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro abo bi o vast, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag. ⁹A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubín la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno džživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo peklos.

¹⁰Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele aňi jekhes kale ciknorendar! Bo phenav tumenge, hoj lengre aňjela andro űebos ačhen furt angle miro űeboskro Dad. ¹¹[Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te zachraňinel oda, so sas našado.]“

Pal o našado bakroro

¹²„So tumenge gondolinen? Te ulahas varesave manušes šel (100) bakre a te jekh lendar našliľahas, či na mukela ola eňavardeš the eňa (99) pro brehi a na džala te rodel oles, so našliľa? ¹³Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisaľola sar ole eňavardeš the eňendar (99), save na našliľe. ¹⁴Avke aňi tumaro Dad andro űebos na kamel, hoj te našľol jekh kale ciknorendar.“

Te tiro phral dživel andro binos

¹⁵„Te kerďahas tiro phral binos, džá a vaker leha pal oda ča tu the ov korkoro. Te tut šunela, dochudňal pale tire phrales. ¹⁶Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje džzenen, bo *dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki*. ¹⁷Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela aňi la khagera, mi el tuke sar colňikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.

¹⁸Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro űebos a savoro, so rozphan-dena pre phuv, ela rozphandlo the andro űebos.

¹⁹Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh andre oda, so mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro űebos. ²⁰Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me maškar lende.“

Pal o sluhás, so na odmukel

* 18:6 18,6 o baro bar andral o mlinos

²¹ Akor avla ke leste o Peter a phučla lestar: „Rajeja, kecivar mušnav te odmukel mire phraleske, so mange kerel o nalačo? Dži eftavar?“

²² O Ježiš leske phendā: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži eftavardešvar ehta (70 x 7)†.“

²³ „Vašoda o ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kamelas te džanel, keci love leske kamen leskre sluhi. ²⁴ Sar chudña te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milioni‡. ²⁵ Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phendā leskro raj, hoj les la romňaha the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les hin, hoj te del pale oda, so le kraliske kamelas.

²⁶ Akor peľa o sluhās pro khoča, bandolas anglal leste a mangelas les: ‚Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!‘ ²⁷ Le kraliske sas vaš leste pharo, mukla les a savore love, so leske kamelas, leske odmukla.

²⁸ Ale sar geľa oda sluhās odarik avri, arakhla avre sluhās ole kraliskre, savo leske kamelas vaj šel (100) rupune minciš. Chudña les, tasavelas les a phendā: ‚De mange pale oda, so mange kames!‘

²⁹ Akor oda aver sluhās peľa paš leskre pindre a mangelas les: ‚Užar mek pre ma a savoro tuke dava pale.‘

³⁰ Ale ov na kamla te užarel. Geľa a čhida les andre bertena, medik leske na počinela oda, so leske kamelas.

³¹ Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhila, ačhile igen smutna. Avle a vakerde avri le kraliske savoro, so pes ačhila.

³² Akor peske les vičinda o kralis a phendā leske: ‚Nalačo sluhona, savoro, so mange kamehas, tuke odmuklom, bo mangehas man. ³³ The tuke kampla te avel jileskro ke miro aver sluhās avke, sar me somas jileskro ke tu.‘ ³⁴ Akor o kralis cholisalila a diňa les te mučinel andre bertena, medik na dela pale savoro, so leske kamelas.

³⁵ Avke kerela the miro ņeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na odmukela peskre phraleske andral o jilo.“

19

Pal o rozvod

¹ Sar o Ježiš dovakerđa kala lava, geľa het andral e Galileja a avla andre judsko phuv pal o Jordan. ² Džanas pal leste but nipi a ov len ode sastarelas.

³ Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: „Či šaj omukel o rom peskra romňa, vaš soste ča kamel?“

† **18:22** 18,22 Abo: eftavardeš the eftavar (77x) ‡ **18:24** 18,24 10 000 talenti

§ **18:28** 18,28 100 denara

⁴ Ov odphenda: „So na genda, hoj ešebnovarestar o *Del len stvorinda sar muršes the džuvla?* ⁵ A o Del mek phenda: *„Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.*’ ⁶ Avke imar nane duj, ale jekh telos. Vašoda oda, so o Del phandla, o manuš te na rozphandel!“

⁷ Avke lestar phučle: „Akor soske phenda o Mojžiš, hoj šaj *te del la romňa o rozvodno lil a te bičhavel la het?*“

⁸ A o Ježiš lenge phenda: „O Mojžiš tumenge domukla te premukel tumare romňijen vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar na sas avke. ⁹ A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romňa, te oj na kerđa lubipen, a lela peske avra romňa, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel ajsa, so hiňi premukli, tiš kerel lubipen.“]

¹⁰ Akor leske phende leskre učeňika: „Te oda hin avke maškar o rom the maškar e romňi, akor nane mištes te lel romňa.“

¹¹ Ov lenge phenda: „Na savore achalon oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino. ¹² Bo hin ajse murša, save ulile avke, hoj našti dživen džuvlaha. A hin the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ňeboskro krališagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

¹³ Akor o manuša anenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a te modlinel pes vaš lenge, ale o učeňika lenge na domukenas.

¹⁴ No o Ježiš lenge phenda: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo kajsengro hin o krališagos le Devleskro.“ ¹⁵ A sar thođa pre lende o vasta, geľa odarik het.

O barvalo terno manuš

¹⁶ Varesavo murš avla ke leste a phenda: „Učitelina, savo lačo skutkos mušnav te kerel, hoj te chudav o večno džživipen?“

¹⁷ Ov leske phenda: „Soske mandar phučes pal o lačo? Jekh hino Lačo. A te kames te džal andro džživipen, doliker o prikazaňja.“

¹⁸ „Save prikazaňja?“ phučla le Ježišostar.

A o Ježiš phenda: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste!* ¹⁹ *De pačiv la da the le dades! Kameha avres avke sar tut korkores!*“

²⁰ O terno murš leske pre oda odphenda: „Kada savoro imar dolikerav. So mange mek kampil?“

21 O Ježiš leske phenda: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvalipen a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro űebos. Palis av a phir pal ma!“

22 Ale sar oda šunda o terno murš, geľa het smutno, bo sas les but barvalipen.

O barvalo phares avel andro krališagos le űeboskro

23 O Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo phares avela andro űeboskro krališagos. 24 A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev, sar le barvaleske te džal andro űeboskro krališagos.“

25 Sar oda šunde leskre učeňika, igen pes čudalinenas a phučenas: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

26 Ale o Ježiš dikhľa pre lende a phenda lenge: „O manuša oda našti keren, ča o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

27 Akor leske odphenda o Peter: „Dikh, amen omukľam savoro a geľam pal tu. So amen hin olestar?“

28 O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos, so avela, sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava, akor the tumen, save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a sudzinena o dešuduj kmeňi le Izraeloskre. 29 A sako, ko vaš miro nav omukľa o khera, le phralen abo le pheňen, le dades abo la da, [la romňa,] le čhaven vaj o maľi, chudela šelvar ajci buter a chudela o večno dživipen. 30 Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotňika andre viňica

1 „Bo o űeboskro krališagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tosara avri, hoj te lel le robotňiken andre peskri viňica. 2 Dovakerďa pes le robotňikenca, hoj len dela jekh rupuňi minca* pro džives, a bičhaďa len andre peskri viňica.

3 Sar geľa avri vaj eňa orendar, dikhľa avre dženen, hoj nič na keren a ačhen pro placos. 4 The lenge phenda: ‚Džan the tumen andre viňica a počinava tumen avke, sar kampil.‘ 5 A on gele.

Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinda avre robotňiken. 6 Palis geľa avri vaj pandž orendar a arakhľa avre dženen te ačhel ča avke a phučľa lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a nič na keren?‘

* 20:2 20,2 jekh denaris

⁷ Phende leske: ‚Bo űiko amen na iĹa andre buĹi.‘

Phenda lenge: ‚Dűan the tumen andre viűnica te kerel buĹi.‘

⁸ Sar zaraĹila, phenda o raj la viűnicakro peskre spravcaske: ‚ViĹin le robotűniken a poĹin lenge.‘ Chude le poslednonendar dűi o eűebna.

⁹ Sar avle ola, ko sas ile andre buĹi vaj pandű orendar, chudle po jekh rupuűi minca. ¹⁰ Palis avle ola eűebna a gondolinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca. ¹¹ Sar ile, dudrinenas pro chulaj ¹² a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo dűives pro kham, ale kala posledna kerenas buĹi ĉa jekh ora a poĹindal len avke sar amen!‘

¹³ Ale ov odphenda jekheske lendar: ‚PrijaĹelina, na som ke tu űnespravedĹivo! Ći tut manca na dovakerdal pre jekh rupuűi minca? ¹⁴ Le oda, so hin tiro, a dűa! No me kamav kale poslednones te del avke sar tut. ¹⁵ Abo naűti kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namiűtes vaű oda, hoj som laĉho?‘

¹⁶ Avke ena o posledna eűebna a o eűebna posledna.“

O Jeűiű phenel avri pal peskro cerpiűagos

¹⁷ Sar o Jeűiű dűalas upre andro Jeruzalem, iĹa peske pre sera ole deűuduje uĉeűniken a pal o drom lenge vakerelas: ¹⁸ „űunen: Dűas upre andro Jeruzalem a o Ćhavo le Manuűeskro ela avridino le nekbaredere raűajenge the le zakoűnikenge a odsudzinena les pro meriben. ¹⁹ Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbiĉinen the te ukriűinen; ale pro trito dűives uűĹela andral o meriben.“

Pal o thana paű le Jeűiűoskro tronos

²⁰ Akor avĹa e daj le Zebedeoskre ĉhavengri ko Jeűiű peskre ĉhavenca, bandolas anglal leste a mangelas lestar vareso.

²¹ Ov latar phuĉĹa: „So kames?“

Oj phenda: „Phen, hoj kala mire duj ĉhave te beűen jekh pal tiri ĉaĉi sera a dujto pal aver andre tiro kraliűagos.“

²² O Jeűiű lake odphenda: „Na dűanen, so mangel. Ći űaj pijen odi kuĉi, savĹ me pijava?“ [„A ĉi űaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“]

Odphende leske: „űaj.“

²³ Ov lenge phenda: „Ćaĉes pijena odi kuĉi, so me pijav. [The ole bolipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te beűen pal miri ĉaĉi the balogűi sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste len miro Dad pripravinda.“

²⁴ Sar oda šunde okla deš učeňika, rušle pre ola duj phrala. ²⁵ Ale o Ježiš peske len vičinda a phendā: „Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen. ²⁶ Ale maškar tumende oda avke našti avel! Oda, ko kamel te avel bareder, mušinel te avel tumaro slugas. ²⁷ Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savorenge. ²⁸ Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel duje koren paš o Jericho

²⁹ Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi. ³⁰ A paš o drom bešenat duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

³¹ Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čhiten, no on mek zoraleder vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro!“

³² O Ježiš zaačhila, vičinda len a phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

³³ On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“

³⁴ Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudňa pes lengre jakhendat. A on takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

¹ Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo verchos, bičhada o Ježiš duje učeňiken ² a phendā lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden len a anen len ke ma. ³ Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kempel, ale maj len bičhavela pale.“

⁴ Kada pes ačhila, hoj pes te naplňinel oda, so phendā o prorokos:

⁵ „Phenen le Sionoskra čhake:
*„Dikh, tiro kralis avel ke tu pokorno
 a bešel pre oslica, pro terno somaricis.“*“

⁶ O učeňika gele a kerde avke, sar lenge oda phendā o Ježiš. ⁷ Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš peske bešla. ⁸ But manuša rakinenas peskre gada pro drom, aver čhingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom. ⁹ O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas:

„*Hosanna* le Davidoskre Čhaske!
Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!
Hosanna andro ñebos!“

¹⁰ Sar avla andro Jeruzalem, o manuša andre calo foros chudle te kerel bari vika a phučenas: „Ko hin kada?“

¹¹ Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

¹² O Ježiš geľa andro chramos a tradña avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsardã o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben.

¹³ Phendã lenge: „Hin pisimen: ‚*Miro kher pes viçinela kher pro modlitbi*‘, ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbuñnika!“

¹⁴ Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sastardã len. ¹⁵ Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoñnika ola zazraki, so kerelas, the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „*Hosanna* le Davidoskre Čhaske!“ rušenas.

¹⁶ „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.

O Ježiš phendã: „He. Tumen mek šoha na genđan: ‚*Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravindal e chvala*‘?“

¹⁷ O Ježiš len ode mukla, geľa avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

O figovñikos sučol avri

¹⁸ Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo. ¹⁹ Pal o drom dikhla jekh figovñikos a geľa paš leste, ale na arakhla upre o figi, ča o prajti. A phendã leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!“ A oda figovñikos takoj šučila avri.

²⁰ Sar oda dikhle leskre učeñnika, čudalinenas pes a phučenas: „Sar oda, hoj oda figovñikos takoj šučila avri?“

²¹ O Ježiš lenge odphendã: „Čačipen tumenge phenav, te tumen ulahas pačaben a na pochibindanas, kerđanas the tumen oda, so kerđom me le figovñikoha. A na ča kada, ale te phendanas kale verchoske: ‚*Hazde tut a čhiv tut andro moros!*‘ ačhilahas pes oda. ²² Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modlitba, chudena.“

Le Ježišoskri autorita

²³ Sar avla andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña odi autorita?“

²⁴ O Ježiš lenge odphendã: „The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava,

sava autoritaha kerav kala veci. ²⁵ Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ņebos vaj le manušendar?“

A on chudle te vakerel maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandilān?‘ ²⁶ Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore lenas le Jan sar prorokos.“

²⁷ Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge ov phenda: „Añi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

²⁸ „So gondolinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avla pal o ešebno a phenda: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viñica!‘

²⁹ Ov odphenda: ‚Na kamav te džal.‘ Ale palis leske sas pharo a geľa.

³⁰ Avla pal o dujto čhavo a the leske phenda oda. Ov odphenda: ‚Džav, rajeja!‘ Ale na geľa.

³¹ Savo kale dujendar kerđa oda, so lendar o dad kame-las?“

Odphende le Ježišoske: „Oda ešebno.“

A o Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav: O colñika the o lubña tumen predenašen andro krališagos le Devleskro! ³² Bo avla o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na pačandilān leske. No o colñika the o lubña leske pačandile a tumen oda dikhlan, ale the avke na čerindān tumaro jilo a na chudñan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viñica

³³ „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinda e viñica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diña e viñica kečeñ le vinarenge a geľa het pro droma. ³⁴ Sar avla oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhađa peskre sluhēn ke ola vinara, hoj te lel peskro ulipen.

³⁵ Ale ola vinara chudle leskre sluhēn; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca. ³⁶ Pale bičhađa avre sluhēn, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde. ³⁷ A pro koñec bičhađa ke lende peskre čhas, bo phenda peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

³⁸ Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino dedičis. Aven, murdaras les a leskro dedictvos ela amaro!‘ ³⁹ Chudle les, čhide les avri andral e viñica a murdarde les. ⁴⁰ Sar avela o raj la viñicakro, so kerela ole manušenca?“

⁴¹ Phende leske: „Ole nalače manušen murdarela bi e milost a e viñica dela avre vinarenge, save leske anena o ulipen andre peskro časos.“

⁴² O Ježiš lenge phenda: „So, mek šoha na gendan, so hin pisimen?

*„Oda bar, so o murara odčhide,
ačila hlavno bar.*

O Raj oda kerda

a amen pes oleske čudalinas!’

⁴³ Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o krališagos le Devleskro a dela pes le manušenge, save anena ovocje. ⁴⁴ Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinela.“

⁴⁵ Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva, prindžarde, hoj vakerel pal lende. ⁴⁶ Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

¹ O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva: ² „O ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kerda peskre čhaske bijav. ³ Bičhađa peskre sluhen, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na kamenas te avel.

⁴ Pale bičhađa avre sluhen a phenda: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen: O dilos imar pripravindom, o biki the o thule gurumňa imar hine murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!’

⁵ Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko te bikenavkerel. ⁶ Okla chudle leskre sluhen, ande len avri pre ladž a murdarde len. ⁷ Sar oda šunda o kralis, cholisačila, bičhađa peskre slugađen a murdarđa ole vrahen. A lengro foros podlabarda.

⁸ Akor phenda peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola, ko sas vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav. ⁹ Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.’ ¹⁰ Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačhen the le nalačhen. A e sala le bijaveskri pes pherarda le hoscenca.

¹¹ Ale sar avľa andre o kralis te dikhel pro hosci, dikhľa ode manušes, savo na sas urdo andro bijavutne gada. ¹² A phenda leske: ‚Prijačelina, sar avľal andre, te na sal urdo andro bijavutne gada?’ A ov sas čhit.

¹³ Akor phenda o kralis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven les avri andro kalipen!’ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.

¹⁴ Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

¹⁵ Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava. ¹⁶ Bičhade ke leste peskre učeňiken le Herodijanenca* a on leske phende: „Učitelina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš. ¹⁷ Phen amenge, so gondolines: Kampil te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

¹⁸ Ale o Ježiš prindžarđa lengro nalačhipen a phučla: „Soske man kamen te chudel pro lav, tumen dujemujengre? ¹⁹ Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“ On leske ande o denaris ²⁰ a ov lendar phučla: „Kaskro hin kada muj the nav?“

²¹ „Le cisariskro,“ odphende.

Avke lenge phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

²² Sar oda šunde, čudalinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o uštiben andral o meriben

²³ Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našti uštel andral o meriben. A phučle le Ježišostar: ²⁴ „Učitelina, o Mojžiš phenda: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske mušinela te lel leskra romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven. ²⁵ Sas ke amende ehta phrala. Ešebno ila romňa a palis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukla la romňa peskre phraleske. ²⁶ Avke pes oda ačhila the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato. ²⁷ Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj. ²⁸ Akor, te savore ehta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „Tumen na achalon nič, bo na prindžaren le Devleskro lav aňi leskri zor. ³⁰ Bo sar uštena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ňebos a na lena romňen aňi na džana romeste. ³¹ Tumen na gendan, so phenda o Del, pal o mule, save uštena andral o meriben? ³² „Me som o Del le Abrahamskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro!“ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!“

³³ Sar oda šunde o nipi, čudalinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

³⁴ Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandla le Saducejenge o muja andre, zgele pes jekhetane. ³⁵ Jekh lendar, zakoňikos, phučla le Ježišostar, hoj les te chudel

* **22:16** 22,16 o Židi, save likerenas paš o Herodes

avri: ³⁶ „Učitelina, savo prikazañje hin nekbareder andro Zakonos?“

³⁷ O Ježiš leske phendā: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri godi.*“ ³⁸ Kada hin oda baro the ešebno prikazañje. ³⁹ A dujto hin tiš ajsō sar o ešebno: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ ⁴⁰ Pre kala duj prikazañja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

⁴¹ Sar pes zgele o Farizeja, phučla lendar o Ježiš: ⁴² „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čhavo?“

Phende leske: „Le Davidoskro.“

⁴³ Phendā lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:

⁴⁴ *O Raj phendā mire Rajeske:*

Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thovava

tire ñeprijatelen tel o pindre.“

⁴⁵ Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristus leskro čhavo?“ ⁴⁶ Ņiko leske na džanelas te odphenel añi lav a ole dživesestar pes imar ñiko na opovažindā lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakonika

¹ Akor phendā o Ježiš le nipenge the peskre učeñikenge: ² „O zakonika the o Farizeja peske beše pre le Mojžišoskro than a sikaven, so phenel o Zakonos. ³ Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te dolikeren, oda dolikeren a keren, ale pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren. ⁴ Sphanden bare pharipena, so našti te zlidžal, a thoven len pro vali le manušenge, ale on korkore na kamen te čhalavel añi le angušteha.

⁵ Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven peske o bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare špargici pro agor peskre gadengre. ⁶ Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi. ⁷ Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‚Rabbi.‘

⁸ Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro Učitelis – o Kristus – a tumen savore san phrala. ⁹ A ma phenen ñikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, ko hino andro ñebos. ¹⁰ Añi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin tumaro Vodcas, o Kristus. ¹¹ Oda, ko ulahas maškar

tumende bareder, ela tumaro služobnikov. ¹² Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

Vigos le Farizejenge the le zakoňikenge

¹³ „Ale vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo phanden andre le nipenge o ňeboskro krališagos – tumen korkore andre na džan a olenge, ko kamlehas te džal andre, na domuken. ¹⁴ [Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo thoven avri le vdovenca a len lengre khera a but tumen modľinen, hoj tumen te dičhol. Vašoda avena goreder sudzimen.]

¹⁵ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo predžan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes andre tumaro pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder sar san tumen.

¹⁶ Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chramos, oda nane nič, ale ko ilahas vera pro somnakaj andro chramos, oda imar mušinel te dolikerel.‘

¹⁷ Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chramos, so pošvecinel o somnakaj? ¹⁸ Abo tumen phenen: ‚Te ilahas vareko vera pro oltaris, oda nane nič, ale te ilahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te dolikerel.‘ ¹⁹ Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so pošvecinel o daros? ²⁰ Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre hin. ²¹ A oda, ko lel vera pro chramos, lel vera pro chramos the pre Oda, ko andre bešel. ²² Oda, ko lel vera pro ňebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre Oda, ko upre bešel.

²³ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo den o đesjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omukľan oda, so buter kempel te dolikerel andro Zakonos: O spravodľišagos, o lačhejileskeriben the e vernost. Kada kampla te kerel a koda te na omukel. ²⁴ Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la řava preľiginen!

²⁵ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo žužaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen. ²⁶ Farizejona, tu koro manuš! Žužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj te aven žuže the avral!

²⁷ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo san sar o parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le mulengre kokalenca

the dojekhe džungipnaha. ²⁸ Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale andro jilo san igen falošna the nalače.

²⁹ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge a šukałaren o pomňiki le čačipnaskrengre. ³⁰ Tumen phenen: ‚Te džidilamas andro dživesa amare dadengre, na murdarđamas lenca le proroken.‘ ³¹ Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko murdarde le proroken. ³² Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!

³³ Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olestar, hoj te na aven odsudzimen andro peklos? ³⁴ Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le godaver muršen the olen, ko hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the murdarena a varesaven lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar. ³⁵ Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdarđan le čačipnaskren; vaš oda, hoj čhordan avri o ňevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš, le Barachiašiskro čhavo, saves murdarđan maškar o chramos the oltaris. ³⁶ Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleňje!“

O roviben pal o Jeruzalem

³⁷ „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamlom te skidel tire čhaven, avke sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre kridli, ale na kamenas! ³⁸ Dikh, tumaro kher ačhela omuklo! ³⁹ Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na phenena: ‚*Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!*‘“

24

O chramos ela telečhido

¹ Palis geła o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskre učeňika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi. ² Ale o Ježiš lenge odphenda: ‚Dikhena kada savoro? Čačipen tumenge phenav, hoj kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telečhido.‘“

O znameňja pal o koňec le svetoskro

³ Sar bešelas pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeňika korkore a phende leske: ‚Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin o koňec le svetoskro?‘“

⁴ O Jeziš lenge odphenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel! ⁵ Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ – a odcirdena but dženen pro falošno drom. ⁶ Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koñec. ⁷ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos; ela bari bokh a pro but thana e phuv razisalola. ⁸ Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.

⁹ Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi tumen našti avri ačhena vaš miro nav. ¹⁰ Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh avres našti avri ačhena. ¹¹ Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom. ¹² Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šilalola o kamiben, ¹³ ale oda, ko likerela avri dži o koñec, ela spasimen. ¹⁴ A kada evaňjelium pal o krališagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi te šunen, a palis avela o koñec.

¹⁵ Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so melarel andre o chramos, avke sar phenda o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi ačhalol – ¹⁶ akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi. ¹⁷ Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher. ¹⁸ A oda, ko ela pre maša, te na visalol pale khere vaš o gada. ¹⁹ No andre ola dživesa ela phares le khabňenge the ole džuvľenge, save den te pijel le čhavoren. ²⁰ Modľinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat! ²¹ Bo akor ela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

²² Te o Raj na kerdahas ola dživesa frimeder, na ulahas zachraňimen ňisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerđa ola dživesa frimeder. ²³ Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan! ²⁴ Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znameňja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom – te pes oda diňahas – the le avrikidle manušen. ²⁵ Dikhen, phendom tumenge oda anglal!

²⁶ Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušta hino!‘ – ma džan avri. Abo: ‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan. ²⁷ Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ²⁸ Bo kaj hin o mulo felos, ode pes skidena the o supi.

²⁹ A takoj pal o pharipen andre ole dživesa, o kham kalola

a o čhonoru imar na labola.
 O čercheña perena andral o ñebos
 a o ñeboskre zora razisalona.

³⁰ Akor pes sikavela pro ñebos o znameñje, o Čhavo le Manušeskro. A savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena, hoj o Čhavo le Manušeskro avel pro ñeboskre chmari andre zor the andre bari slava. ³¹ Sar šundola e zorali truba, bičhavela peskre añjelen a skidena upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le ñebostar dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

³² „Le figovňikostar siklon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ñilaj hino pašes. ³³ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj hino pašes paš o vudar. ³⁴ Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleñje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela. ³⁵ O ñebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.“

Ñiko na džanel oda džives aňi odi ora

³⁶ „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ñiko, aňi o ñeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad. ³⁷ Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ³⁸ Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romňen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos ³⁹ a na džanenas, so pes ačhela, medik na avľa e potopa a na iľa savoren het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro. ⁴⁰ Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela. ⁴¹ Duj džuvľija erňinena pro mlĩnkos: Jekh ela ili a dujto ačhela.

⁴² Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela tumaro Raj. ⁴³ Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o zbuñňikos, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher. ⁴⁴ Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi na užarena.“

Pal o lačho the nalačho sluhas

⁴⁵ „Akor ko hin oda verno the godaver sluhas, saves ačhaďa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos? ⁴⁶ Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te kerel. ⁴⁷ Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen. ⁴⁸ Ale te peske gondolĩňahas oda nalačho sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek avke sig na avela‘ – ⁴⁹ a

chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chalahas the pilahas le pijakenca, ⁵⁰ akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the andre odi ora, savi na džanel. ⁵¹ Prečhinelas les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujengre manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

¹ „Akor ela o ņeboskro krališagos ajso, sar o deš pačivale čhaja, save peske ile o lampi a gele anglal te užarel le ternes. ² Ale pandž lendar sas diline a pandž godaver. ³ O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos, ⁴ ale o godaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli. ⁵ Sar imar but na avelas o terno, zadrимinde savore a zasute.

⁶ Ale pal jepaš rat vareko vičinda: „Dikh, o terno avel! Džan avri pal leste!“

⁷ Akor uštile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi. ⁸ A o nagodaver phende le godaverenge: „Den amen tumare olejostar, bo amare lampi murdalon andre.“

⁹ Ale o godaver lenge odphende: „Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen. Feder ela, te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.“

¹⁰ A sar gele te cinel, akor avla o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele leha andre pro bijav a phandla pes andre o vudar.

¹¹ Palis doavle the okla čhaja a phenenas: „Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!“

¹² Ale ov odphenda: „Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!“

¹³ Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušeskro!“

Pal o talenti

¹⁴ „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalal het pro droma, vičinda peske le sluhena a diňa lenge peskro barvalipen. ¹⁵ Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel. Palis geľa het. ¹⁶ Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti. ¹⁷ Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj. ¹⁸ Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopalinda andre phuv chev a ode garuđa le rajeskre love.

¹⁹ Palis pal o but časos avla pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar, so kerde le lovenca. ²⁰ Avla oda, ko chudňa

pandž talenti, anda aver pandž a phenda: ‚Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!‘

²¹ Leskro raj leske phenda: ‚Mištes kerďal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

²² Avľa the oda, ko chudňa duj talenti, a phenda: ‚Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!‘

²³ Leskro raj leske phenda: ‚Mištes kerďal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos tire rajeskro!‘

²⁴ Palis avľa the oda, ko chudňa jekh talentos, a phenda: ‚Rajeja, džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzindaľ, a les tuke oda, so na rozčidaľ. ²⁵ Vašoda man daravas a geľom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!‘

²⁶ Ale leskro raj leske odphenda: ‚Nalačo the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzindaľom, a lav mange oda, so na rozčidaľom. ²⁷ Šaj diňal mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avľomas, iľomas mange pale buter.

²⁸ Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti. ²⁹ Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale oleslar, kas nane, pes lela the oda, so les hin. ³⁰ A kale slugas, savestar nane chasna, čhiven avri andro kalipen – ode, kaj ela o roviben a randena le dandena andre dukh.‘

Pal o posledno sudos

³¹ ‚Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava. ³² A savore narodi pes zdžana angle leste a oddelinela len jekhen avrendar avke, sar o pastjeris oddelinel le bakroren the le capen. ³³ A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.

³⁴ Akor phenela o kralis olenge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen, so san požehňimen mire Dadestar, zalen o krališagos, so sas pripravimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos. ³⁵ Bo somas bokħalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priiľan man, ³⁶ somas lango a diňan man te ureľ, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre bertena a avľan man te dikhel.‘

³⁷ Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikħľam bokħales a čalardam tut, abo smednones a diňam tut te pijel? ³⁸ Kana tut dikħľam cudzincos a priiľam tut, abo

langes a diňam tut te urel? ³⁹ Kana tut dikhľam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?’

⁴⁰ O kralis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerďan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerďan.’

⁴¹ Palis phenela the olinge pal e baľogňi sera: ‚Džan mandar het tumen, so san prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the leskre aňjela. ⁴² Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te pijel, ⁴³ somas cudzincos, a na priľan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.’

⁴⁴ Akor leske the odphenena: ‚Rajeja, kana tut dikhľam bokhales, abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na pomožindam tuke?’

⁴⁵ Akor lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerďan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerďan.’

⁴⁶ A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno dživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

¹ Sar dovakerďa o Ježiš savore kala lava, phenďa peskre učeňikenge: ² „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patraďi a o Čhavo le Manušeskro ela dino, hoj les te ukrižinen.“

³ Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoňika the o phured-era le nipengre andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš.

⁴ Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les. ⁵ Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

⁶ Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno, ⁷ avľa ke leste jekh džuvľi. Ola džuvľa sas igen vzacno olejos andro alabastrovo caklocis. Sar bešelas o Ježiš pašal o skamind, čhiďa leske oda olejos avri pro šero.

⁸ Sar oda dikhle o učeňika, cholisalile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos? ⁹ Kada olejos pes šaj bikenďa vaš o but love a šaj pes diňa le čorenge!“

¹⁰ Sar oda dikhľa o Ježiš, phenďa lenge: „Soske pre late chan choli? Se igen šukar skutkos mange kerďa. ¹¹ Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava. ¹² Oleha, hoj čhiďa avri o olejos pre miro řelos, man pripravinďa pre miro pohrebos. ¹³ Čačipen tumenge

phenav, hoj vřadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada evaňjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerđa, hoj pes pre late te leperel.“

O Judař del andre le Ježiř

¹⁴ Akor jekh le deřudujendar o Judař Iřkarijotsko geľa het ko bare rařaja ¹⁵ a phućľa: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30) rupune love. ¹⁶ O Judař akorestar rodelař drom, sar les te del andre.

E posledno većera

¹⁷ Eřebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o ućeňika ko Ježiř a phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patraďakro chaben?“

¹⁸ Ov phendľa: „Džan andro foros ke koda the koda manuř a phenen leske: ‚O Ućitelis tuke phenel: Miro ćasos hin pařes. Kamav te kerel e Patraďi andre tiro kher mire ućeňikena.‘ “ ¹⁹ O ućeňika kerde avke, sar lenge oda phendľa o Ježiř, a pripravinde e Patraďi.

²⁰ Sar zaraćila, beřľa o Ježiř le deřudujenca pařal o skamind. ²¹ Sar chanas, phendľa: „Ćaćipen tumenge phenav: Jekh tumendar man zradzinela.“

²² Sar oda řunde, aćhile igen smutna a phućenas lestar jekh pal aver: „Som oda me, Rajeja?“

²³ O Ježiř odphendľa: „Oda, ko peske manca moćinela o maro andro ćaro, ov man zradzinela. ²⁴ O Ćhavo le Manuřeskro muřinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manuřeha, ko les zradzinel, ela igen namiřtes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

²⁵ Akor o Judař, savo les zradzinelas, phućľa: „Som oda me, Rabbi?“

O Ježiř leske phendľa: „Tu oda phendal.“

²⁶ Sar chanas, iľa o Ježiř o maro a palikerđa. Phagerelas, delas le ućeňiken a phendľa: „Len, chan, kada hin miro řelos.“

²⁷ Palis iľa e kući, palikerđa, diňa lenge a phendľa: „Pijen andral savore, ²⁸ bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes ćhorel avri vař but manuřa, hoj pes lenge te odmukel o bini. ²⁹ Ale phenav tumenge, hoj imar buter řoha na pijava olestar, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro kraliřagos mire Dadeskro.“

³⁰ Paloda, sar giľade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiř phenel, hoj les savore omukena

³¹ Akor lenge o Ježiř phendľa: „Kadi rat savore denařena a omukena man, bo hin pisimen:

„Marava le pařjeris

a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.'

³² Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

³³ Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava.“

³⁴ O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“

³⁵ O Peter leske phenda: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A savore učeñika avke phenenas.

E modlitba andre Getsemansko zahrada

³⁶ Palis lenca o Ježiš avla pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda peskre učeñikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava te modlinel.“ ³⁷ Ila peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaila les o pharipen the e žala. ³⁸ Akor lenge phenda: „Miri duša hiñi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a ma soven!“

³⁹ Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a modlinelas pes: „Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na oda so me kamav, ale so tu kames.“

⁴⁰ Palis avla ke peskre učeñika, arakhľa len te sovel a phenda le Peteriske: „So, na birinen manca te ačhel jekh ora upre? ⁴¹ Ma soven a modlilen tumen, hoj te na džan andro pokušeñje! Bo o duchos kamel, ale o telos hino slabo.“

⁴² Pale pes odgeľa dujtovar te modlinel a phenelas: „Dado miro, te man našti obdžal kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“

⁴³ Sar avla, arakhľa len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel. ⁴⁴ Mukľa len, odgeľa pes pale tritovar te modlinel a phenda pale ola lava.

⁴⁵ Palis avla ko učeñika a phenda lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Dikh, avla odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro vasta le binošne manušenge.

⁴⁶ Ušćen upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

⁴⁷ Androda, medik o Ježiš vakerelas, avla o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha avenas but nipi le šabljenja the le pacenca andro vasta, save sas bičhade le bare rašajendar the le phurederendar. ⁴⁸ Le Ježišoskro zradcas lenge diña anglal te džanel: „Oda hin oda, kas čumidava. Chuden les.“

⁴⁹ A takoj avla o Judaš ko Ježiš a phenda: „Smirom tuke, Rabbi!“ A čumidľa les.

⁵⁰ O Ježiš leske phenda: „Prijaťelina, ker oda, soske avľal.“

Avke avle, chudle les a zaile. ⁵¹ Jekhwareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, ila avri e šablā, demađa le nekbaredere rašaskre slugas a odčhinda leske o kan.

⁵² O Ježiš leske phenda: „Thov e šablā pale pro than, bo sako, ko pes la šablāha marel, la šablāha the merela. ⁵³ Abo gondolines tuke, hoj našti akana mangav mire Dades a ov mange bičhadahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen? ⁵⁴ Ale sar pes palis naplñindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda kavke mušinel te ačhel?“

⁵⁵ Andre odi ora phenda o Ježiš le nipenge: „Avlan pre ma le šablēnca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandlan man. ⁵⁶ Ale kada savoro pes ačhila, hoj pes te naplñinel oda, so pisinde o Proroka.“ Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵⁷ Avke zaile le Ježiš a ligende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode pes zgele o zakoňnika the o phuredera. ⁵⁸ O Peter avelas pal leste dural a doavla dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Geľa andre a bešla peske le sluhēnca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.

⁵⁹ O bare rašaja, o phuredera the cali Bari Rada kamenas te arakhel falošno svedectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren. ⁶⁰ Ale kajte avle but falošna švedki, the avke nič na arakhle.

Palis avle duj džene ⁶¹ a phende: „Kada manuš phenda: ‚Šaj čhivav tele kada chramos a tel o trin džives les pale šaj ačhavav.‘“

⁶² Akor uštila o nekbareder rašaj a phenda leske: „Nič na phenes pre oda, so pre tu kala manuša vakeren?“ ⁶³ Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenda: „Le vera anglo džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“

⁶⁴ O Ježiš leske phenda: „Tu oda phenda. Ale phenav tumenge, hoj akanastar dikhena, hoj o *Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le Nekzoraledereskri a avel pro ňeboskre chmari.*“

⁶⁵ Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Ruhinel pes! Kampil amenge mek švedken? Akana šundān, sar pes ruhinel! ⁶⁶ So pre oda phenen?“

A on odphende: „Zaslužinel peske te merel!“

⁶⁷ Akor leske chudle te čhungarel andro muj a marenas les pal o šero. Aver les marenas le pacenca ⁶⁸ a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demađa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁶⁹ O Peter bešelas avri pre dvora. Avla ke leste jekh služka a phenda leske: „The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“

⁷⁰ Ale o Peter zaprinda angle savoredženende a phenda: „Na džanav, so vakeres.“

⁷¹ Sar geľa paš e brana, dikhľa les aver služka a phenda olenge, ko ode sas: „The kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

⁷² Ale o Peter pale zaprinda a iľa vera: „Na prindžarav ole manušes!“

⁷³ Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal čačes jekh lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“

⁷⁴ Androda pes o Peter chudňa te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes!“ A takoj giľađa o kohutos. ⁷⁵ Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: „Sigeder sar o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a chudňa igen te rovel.

27

O Ježiš ligendo ko Pilat

¹ Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre pro Ježiš, hoj les dena te murdarel.

² Phandle les, ligende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

³ Sar dikhľa o Judaš, savo diňa andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a diňa pale le bare rašajenge the le phurederenge ola tranda (30) rupune love ⁴ a phenda: „Kerđom binos, bo zradzindom o ňevinno rat.“

Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“

⁵ O Judaš čidľa ola rupune love andro chramos a odgeľa. Paľis geľa a figinda pes.

⁶ O bare rašaja ile ola love a phende: „Našti len thovas andre le chramoskri pokladňica, bo oda hin o počiňiben vaš o rat.“ ⁷ Dovakerde pes a ole lovenca cinde e maľa le hrnčjariskri, hoj ode te parunen le cudzincen. ⁸ Vašoda pes vičinel odi maľa „Maľa le Rateskri“ dži adadžives. ⁹ Akor pes ačhiľa oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: „Ile ola tranda (30) rupune love, o počiňiben, pre savo pes dovakerde o čhave le Izraeloskre, ¹⁰ a dine len vaš e maľa le hrnčjariske, avke sar mange prikazinda miro Raj.“

O Ježiš anglo Pilat

¹¹ O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phendaľ,“ phenda leske o Ježiš.

¹² O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov nič na odphenda. ¹³ Akor lestar o Pilat phučla: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“ ¹⁴ Ale o Ježiš leske na odphenda aňi lav, vašoda pes o vladaris igen čudalinelas.

¹⁵ Sako berš pre Patrađi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri. ¹⁶ Akor ode sas jekh igen nalačo bertenošis, saves vičinenas Barabaš. ¹⁷ Sar pes o nipi zgele, phučla lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“ ¹⁸ Bo džanelas, hoj les andral e zavist dine andre.

¹⁹ Sar bešelas o Pilat pro sudno stolkos, bičhada ke leste leskri romňi, hoj leske te phenen: „Te na chal tut nič ole čačipnaskre manušeha, bo adadžives andro suno but cerpindom vaš leske!“

²⁰ Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

²¹ O Pilat lendar phučla: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“

„Le Barabaš!“ odphende.

²² A o Pilat phučla: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“

„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.

²³ Ale ov lendar phučla: „So ajso nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

²⁴ Sar dikhla o Pilat, hoj nič našti kerel a o nipi keren mek bareder vika, iľa o paňi, thođa (omordđa) o vasta anglo nipi a phenda: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“

²⁵ A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“

²⁶ Akor lenge premukla le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinda a diňa te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

²⁷ O slugađa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste cali čata. ²⁸ Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plaštos. ²⁹ Le trňendar leske kerde koruna a thode leske la pro šero. Dine les palica andro čačo vast a perenas anglal leste pro khoča. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“

³⁰ Čhungarenas pre leste, ile odi palica a marenas les pal o šero. ³¹ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos, urde pre leste leskre gada a lidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

³² Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoskro kerestos. ³³ Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebchengro Than“. ³⁴ Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštoľinda, na kamla te pijel. ³⁵ Sar les ukrižinde, rozdelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos: „Rozdelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“] ³⁶ Palis peske o slugađa bešle a stražinenas les. ³⁷ Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o kralis le Židengro.“

³⁸ Jekhetane leha ukrižinde duje zbujñiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera. ³⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca ⁴⁰ a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, zachrañin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“ ⁴¹ Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakoñikenca the le phurederenca a phenenas: ⁴² „Avren zachrañinelas a pes našti zachrañinel? Ov hino o kralis le Izraeloskro! Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske! ⁴³ Pačalas le Devleske, akana les mi zachrañinel, te les kamel! Se phenda: ‚Me som o Čhavo le Devleskro!‘ “ ⁴⁴ Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

⁴⁵ Dešuduj (12) orendar* pro dilos avla o kalipen pal cali phuv a likerđa dži trin ori pal o dilos. ⁴⁶ Vaj trin orendar o Ježiš zoraha vičinda: „Eli, Eli, lama sabachtani?“ So hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omukľal?“

⁴⁷ Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel le Eliaš!“

⁴⁸ Jekh dženo takoj denašľa te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca a delas les te pijel. ⁴⁹ Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaha, či les avela o Eliaš te zachrañinel!“

⁵⁰ Ale o Ježiš pale zorales vičinda a muľa.

⁵¹ Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele, e phuv razisaľolas a o skali pharonas. ⁵² O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša uštila andral o meriben. ⁵³ Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš uštila andral o meriben, a gele andro sveto foros, kaj pes sikade but dženenge.

* **27:45** 27,45 E grecko čhib: Šov orendar dži eňa ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

⁵⁴ Sar dikhla o velitelis the ola, ko leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv razisalolas, a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas: „Ov sas čačes o Čhavo le Devleskro!“

⁵⁵ Sas ode the but džuvla, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e Galileja a kerenas pašal leste. ⁵⁶ Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri the le Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the le Janoskri.

O Ježiš parundo

⁵⁷ Sar zaračila, avla jekh barvalo manuš andral e Ari-matija, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeņikos. ⁵⁸ Geľa pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro telos. Avke o Pilat prikazinda, hoj leske les te den. ⁵⁹ O Jozef iľa o telos a zapačarda les andre žuži lepeda. ⁶⁰ Thođa les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerđa andre skala. Palis zakerđa o vudar andro hrobos bare bareha a geľa het. ⁶¹ Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.

⁶² Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko Pilat ⁶³ a phende: „Rajeja, avla amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar dživelas, phenda: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘ ⁶⁴ Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te na aven leskre učeņika rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj uštıla andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.“

⁶⁵ O Pilat lenge phenda: „Hin tumen slugađa, džan a stražinen les, sar ča džanen.“ ⁶⁶ Avke on gele, zapečaťinde andre o bar a dine le slugađenge te stražinel.

28

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

² A dikh, e phuv zorales razisalila, bo o aņjelos le Rajeskro avla tele andral o ņebos, odcirdňa o bar pašal o hrobos a bešla peske upre. ³ Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv. ⁴ O slugađa lestar avke darandile, hoj ačhile sar mule.

⁵ Ale o aņjelos phenda le džuvlenge: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le Ježiš, savo sas ukrižimen. ⁶ Ov kade nane, bo uštıla andral o meriben, avke sar phenda. Aven, dikhen oda than, kaj pašlolas. ⁷ Džan sigo te phenel

leskre učeňikenge, hoj uštila andral o meriben a džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda, so phendom!“

⁸ Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas oda te phenel leskre učeňikenge. ⁹ A jekhvareste androda pes lenca o Ježiš arakhla a phenda lenge: „Smirom tumenge!“ On avle ke leste, klañinenas pes leske a chudenas pes leskre pindrendar. ¹⁰ Akor lenge o Ježiš phenda: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugađen

¹¹ Sar o džuvla džanas ko učeňika, varesave ole slugađendar odgele andro foros a phende le bare rašajenge savoro, so pes ačhila. ¹² O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugađen but love ¹³ a phende: „Phenen, hoj leskre učeňika avle rači a čorde les akor, sar tumen sovenas. ¹⁴ A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj pes tumenge nič te na ačhel.“ ¹⁵ O slugađa ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes rozligenda maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeňiken

¹⁶ O dešujekh (11) učeňika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phenda o Ježiš. ¹⁷ Sar les dikhle, klañinenas pes leske, ale varesave pochibinenas. ¹⁸ O Ježiš avla ke lende a phenda: „Hin mange diñi savori zor pro ñebos the pre phuv. ¹⁹ Vašoda džan a keren mange učeňiken andral savore narodi. Bolen len andro nav le Dadeskro, le Čhaskro the le Svete Duchoskro ²⁰ a sikaven len te dolikerel savoro, so tumenge prikazindom. Dikhen, me som tumenca sako džives, medik na ela o koñec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krstiteľ

¹ O evaňjelium pal o čavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke, ² sar pisinelas o prorokos Izajaš:

*„Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravinela o drom.*

³ *O hangos vičinel pre pušta:*

„Pripravinen o drom le Rajeske,

rovňinen prekal leste avri o chodňiki!“

⁴ O Jan chudňa te bolel pre pušta a phenelas le manušenge, hoj te keren pokaňje a te den pes te bolel, hoj pes lenge te odmuken o bini. ⁵ Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro paňi Jordan. ⁶ Sas urdo andro gada la tavakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos. ⁷ A kazinelas: „Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te bandol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki. ⁸ Me tumen bolav le paňeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

⁹ Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro paňi Jordan. ¹⁰ A takoj, sar avelas avri andral o paňi, dikhľa phundrado o ňebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste, ¹¹ a andral o ňebos šundĭla o hangos: „Tu sal miro čavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“

O Ježiš hino pokušimen

¹² A takoj paloda les o Duchos ĭigenda pre pušta. ¹³ Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

¹⁴ Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro. ¹⁵ Phenelas: „O časos imar avľa! Pašes hin o krališagos le Devleskro. Keren pokaňje a pačan andro evaňjelium!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeriken

¹⁶ Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara. ¹⁷ O Ježiš lenge phenda: „Aven

pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“¹⁸ On takoj omukle o siti a gele pal leste.

¹⁹ Sar geľa odarik sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre lodka prikeren o siti.²⁰ A takoj len vičinda a on omukle peskre dades le Zebedeus andre lodka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

²¹ Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre sinagoga a sikavelas.²² A o manuša pes čudalinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoņnika, ale sar oda, kas hin autorita.²³ Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. Ov viskinda:²⁴ „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devleskro!“

²⁵ O Ježiš prikazinda ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“²⁶ O nalačo duchos leha čhivkerelas, viskinda zorales a geľa andral leste avri.

²⁷ Savore pes čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada? Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!“²⁸ A o hiros pal leste pes sig rozľigenda pal cali Galileja.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

²⁹ Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro kher ko Šimon* the ko Andrej.³⁰ Ode pašľolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late phende le Ježišoske.³¹ Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinda lake te uštel. E horučka la takoj omukľa a o j pašal lende chudňa te kerel.

³² Rači, sar zageľa o kham, anenas ke leste savore nasvalen the zaphandlen le demonenca.³³ Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar.³⁴ O Ježiš sastarda but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nasvalibena, a tradňa avri but demonen. Na domukľa le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

Džan andre Galileja

³⁵ Sig tosara, mek sar sas rat, ušľila a geľa pro omuklo than, kaj pes modľinelas.³⁶ Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel.³⁷ Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“

³⁸ O Ježiš lenge phenda: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o

* 1:29 1,29 Oda hin o Peter.

evaňjelium, bo vaš oda avlóm.“ ³⁹ Vakerelas o evaňjelium pal cali Galileja andre lengre sinagogi a tradelas avri le demonen.

O malomocno sastol avri

⁴⁰ Avla ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas les: „Te kamlalas, šaj man sastares!“

⁴¹ Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thođa pre leste o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ ⁴² A o malomocno takoj sastila avri a sas žužo.

⁴³ O Ježiš leske zorales dovakerđa a takoj les bičhađa het. ⁴⁴ Phenda leske: „Sun, ma phen oda ñikaske, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, lenge pro svedectvos.“ ⁴⁵ Ale ov geľa het a chudňa všadzík te vakerel pal oda, so pes ačila. Vašoda o Ježiš imar našti geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

2

O Ježiš sastarel le kalikos

¹ Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino andro kher.

² Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium. ³ Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kalikos. ⁴ Ale našti pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde e strecha a mukle le kalikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš. ⁵ Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, odmukle tuke hine o bini.“

⁶ Ale bešenas ode the varesave zakoňika, save peske andro jile gondolinenas: ⁷ „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! Ńiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

⁸ O Ježiš takoj prindžarda andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondolinen, a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile? ⁹ So hin lokeder, te phenel le kalikoske: ‚Odmukle tuke hin o bini‘, či te phenel: ‚Ušti, le tuke o nošitki a dža?‘ ¹⁰ Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini“ – phenda le kalikoske: ¹¹ „Phenav tuke: Ušti, le tuke o nošitki a dža khere!“ ¹² Ov takoj uštila a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes čudalinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

¹³ O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len sikavelas. ¹⁴ A pal o drom dikhla le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colñica, a phendá leske: „Av pal mande!“ A ov uštila a geła pal leste.

¹⁵ Palis o Ježiš geła ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas leha the leskre učeñikenca but colñika the binošna manuša, bo but ajse pal leste džanas. ¹⁶ Ale sar les dikhle o zakoñika the o Farizeja te chal le colñikenca the le binošnenca, phučle leskre učeñikendar: „Soske pijel a chal le colñikenca the le binošnenca?“

¹⁷ Sar oda o Ježiš šundá, phendá lenge: „Le sastenge na kempel le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avlom te vičinel le spravodliven, ale le binošnen!“

Pal o postos

¹⁸ Le Janoskre učeñika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle le Ježišostar: „Soske o učeñika le Janoskre the o učeñika le Farizejengre poscinen a tire na poscinen?“

¹⁹ A o Ježiš lenge phendá: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino lenca? Medik hino lenca o terno, našti pes poscinen! ²⁰ Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes poscinená.

²¹ Se ñiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčhindola le puranestar a kerela pes mek bareder chev. ²² A ñiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol rozčhingerela o gone a zñičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone.“

Pal o šabat

²³ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e mała, kaj sas sadzimen, a leskre učeñika chudle te čhingerel o klasi. ²⁴ O Farizeja leske phende: „Dikh, keren oda, so našti te kerel pro šabat!“

²⁵ Ov lenge phendá: „Mek šoha na gendán pal oda, so kerđa o David akor, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha? ²⁶ Sar geła andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder rašaj, a čala o sveta mare, save ñiko našti chal, ča o rašaja, a diña the olen, ko sas leha?“

²⁷ Phendá lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal o šabat! ²⁸ Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

3

O Ježiš sastarel o vast pro šabat

¹ Sar o Ježiš geľa pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas ňevladno vast. ² A varesave džene ča dikhenas, či les sastarela avri pro šabat, hoj les te obviñinen. ³ O Ježiš phenda ole manušeske, saves sas ňevladno vast: „Ačh kade maškara!“

⁴ A phučľa lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen te zachrañinel, či te murdarel?“ Ale on sas čhit.

⁵ Dikhľa pro manuša pašal peste choľaha a sas leske igen pharo vašoda, save zacata jile len sas. Phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Sar nacirdňa o vast, sastila leske calkom avri. ⁶ O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

O Ježiš sastarel paš o moros

⁷ O Ježiš peskre učeñikenca geľa paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, Judsko, ⁸ Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel. ⁹ Akor phenda peskre učeñikenge: „Pripravinen mange e lodka, hoj pes pre ma o manuša te na ispiden.“ ¹⁰ Bo sastarda but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a kamenas pes lestar te chudel. ¹¹ A the o nalače duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a vičinenas: „Tu sal o Čhavo le Devleskro!“ ¹² Ale o Ježiš lenge zorales zakazinda, hoj ñikaske te na phenen avri, ko hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

¹³ Paloda o Ježiš geľa pro verchos a vičinda pal peste ča olen, kas ov kamelas, a on avle ke leste. ¹⁴ Kidňa peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te vakerel o evañjelium. ¹⁵ A diňa len zor te tradel avri le demonen. ¹⁶ Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diňa nav Peter), ¹⁷ o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savege diňa nav Boanerges, so hin prethodo: le Perumoskre Čhave), ¹⁸ o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko ¹⁹ the o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda.

Pal o ruhañje pro Sveto Duchos

²⁰ Palis o Ježiš avľa andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les the leskre učeñiken na sas kana mek añi maro te chal. ²¹ Sar pes le Ježišoskri famelija pal oda

došundā, avle, hoj les te len het, bo phende pre leste, hoj našada e godi.

²² A o zakoņnika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin andre leste o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le demonen!“

²³ O Ježiš peske len vičindā a chudña lenge te vakerel andro podobenstva: „Sar šaj tradel o satan avri le satan?“
²⁴ Te pes o krališagos rozđelineľ a džal pre peste, oda krališagos na obačhela. ²⁵ A te pes o kher rozđelineľ a džal pre peste, oda kher našti obačhela. ²⁶ Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozđelineľ pes, našti obačhela, ale hin leske koñec. ²⁷ Ńiko našti džal ko zoralo murš andro kher te čoreľ leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela. Palis šaj čoreľ avri leskro kher. ²⁸ Čaćipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes o manuša ruhinen pro Del, lenge ena odmukle, ²⁹ ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a leskro binos ačhela pre leste furt.“

³⁰ Kada phendā, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačo duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

³¹ Palis avľa leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel. ³² Bešenas pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire phrala hine avri a vičinen tut.“

³³ Ov lendar phučľa: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

³⁴ A dikhľa pašal peste pre ola, ko leha bešenas, a phendā: „Dikhen, miri daj the mire phrala. ³⁵ Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheň the miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ O Ježiš chudña pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but manuša, geľa andre lodka a o manuša sas pre phuv paš o moros. ² Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge vakerelas: ³ „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena. ⁴ Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale len. ⁵ Aver pele pre baruňi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv. ⁶ Ale sar avľa avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len koreňis. ⁷ Aver pele andro trňi a sar o trňi barile, tasade len a na sas lendar chasna. ⁸ Aver pele andre lači phuv, chudle

te barol a ande chasna. Varesave tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“

⁹ A phenda lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas paš leste, pal oda podobenstvo. ¹¹ Ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva vašoda,

¹² *hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;*

te šunel šunena, ale na achalona,

hoj pes te na visaren

a te na pes lenge odmuken o bini.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹³ O Ježiš lendar phučla: „Te na achalon kada podobenstvo, sar palis achalona savore okla podobenstva? ¹⁴ O semena, so rozčivkerelas o manuš, hin o lav. ¹⁵ Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale takoj avel o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo. ¹⁶ Ola, kaske sas sadzimen pre baruñi phuv, hine ola, ko šunen o lav a takoj les radišagoha prilen, ¹⁷ ale likerem avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreñis. Palis, sar avel o pharipen abo o manuša pre lende džan vaš o lav, takoj oddžan le pačabnastar. ¹⁸ Aver džene, kaske sas sadzimen andro trñi, šunen o lav, ¹⁹ ale o pharipena andre kada dživipen the o klamišagos le barvalipnaskro the o aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane lestar chasna. ²⁰ A aver džene, kaske sas sadzimen andre lačhi phuv, šunen o lav, prilen les andro jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave šovardeš (60), varesave šel (100).“

O podobenstvo pal e momeli

²¹ Phenda lenge: „Či pes labarel e momeli pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietñikos? ²² Bo nič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin garudo, avela avri pro švetlos. ²³ Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!“

²⁴ A phenda lenge: „Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela. ²⁵ Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olear pes lela mek the oda, so les hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

²⁶ O Ježiš phendā: „Le Devleskre krališagoha hin oda avke, sar te ilahas o manuš o zrnos a sadzindahas les andre phuv. ²⁷ Rači džal te sovel, tosara uštel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov aňi na džanel sar. ²⁸ Bo e phuv del ulipen korkori pestar – ešeb e prajta, palis o klasos a palis but zrnos andro klasos. ²⁹ A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te košinel, bo avla e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

³⁰ Palis phendā: „Soha porovňinava o krališagos le Devleskro? Save podobenstvoha tumenge sikavava? ³¹ Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nek-cikneder savore semenendar pre phuv. ³² Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hino nekbareder maškar savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen andre leskro ciňos.“

³³ O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci šaj achalonas. ³⁴ Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro peskre učeňikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš zaačhavel e burka pro moros

³⁵ Oda džives, sar zaračila, phendā o Ježiš le učeňikenge: „Aven džas pre oki sera le moroskri.“ ³⁶ Gele het pašal o nipi, avle andre lođka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les peha. Sas leha the aver lođki. ³⁷ Jekhvareste avla bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre lođka avke zorales, hoj imar o paňi avelas andre. ³⁸ O Ježiš peske sovelas pre perňica palal andre lođka. Uštade les a phende leske: „Učitelina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“

³⁹ Ov uštıla a rozkazinda la balvajake the le moroske: „Preačh, čhit!“ E balvaj preačila a sas igen cichones.

⁴⁰ Palis lendar phučla: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?“

⁴¹ Ale on pes igen daranas a phučenjas jekh avrestar: „Oda ko ov hino, hoj les e balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

¹ Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara. ² A soča o Ježiš geľa avri andral e lođka, avla ke leste pašal o hrobi jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. ³ Oda manuš bešelas andro hrobi a ňiko les imar aňi le lancenca našti phandelas. ⁴ Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre, ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas.

Ňikas na sas zor les te skrocinel. ⁵ Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.

⁶ Sar dikhľa dural le Ježiš, denašelas ke leste, peľa pro khoča ⁷ a vičinda zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“ ⁸ Bo o Ježiš leske phendă: „Nalačo duchona, džă andral leste avri!“

⁹ Avke o Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“

Odphendă leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“

¹⁰ A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.

¹¹ Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro ¹² a o demonă les mangelas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre lende.“ ¹³ O Ježiš lenge takoj domukľa a o nalače duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašľile.

¹⁴ Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the pro maľi a o manuša avle te dikhel, so pes ačhiľa. ¹⁵ A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino urdo a hino paš e godi, igen predarandile. ¹⁶ Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačhiľa ole posadnute manušeha the le balenca. ¹⁷ Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.

¹⁸ Sar džalás o Ježiš andre lodka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk mange te džal tuha!“ ¹⁹ Ale o Ježiš leske na domukľa a phendă leske: „Džă khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerďa o Raj the savo lačhipen tuke presikaďa.“ ²⁰ Avke geľa a chudňă te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerďa o Ježiš; a savore pes čudalinenas.

Pal e muľi čhajori the pal e nasvali džuvľi

²¹ Sar pregele la lodkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle ke leste igen but manuša. ²² Akor ode avľa o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhľa le Ježiš, peľa leske paš o pindre ²³ a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire vasta, hoj te sastol avri a te dživel.“ ²⁴ A o Ježiš leha geľa.

Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri. ²⁵ A sas ode jekh džuvľi, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvľikano nasvaliben. ²⁶ A kajte diňă savore peskre love avri le doktorengi a igen but lendar cerpindă, na sas lake feder, ale čă furt goreder. ²⁷ Sar šundă pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko

Ježiš a dotkňinda pes leskre ruchostar. ²⁸ Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sastuvava avri.“
²⁹ A takoj latar preachiła te džal o rat a šunda andre peskro felos, hoj sastila avri le nasvalibnastar.

³⁰ A o Ježiš džanla, hoj lestar geła avri e zor, visaliła ko manuša a phučła: „Ko pes dotkňinda mire ruchostar?“

³¹ O učeňika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučes: „Ko pes mandar dotkňinda?“ “

³² Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerđa. ³³ A odi džuvli džanelas, so pes lake ačiła, avke avla, izdralas daratar, peła anglal leste pro khoča a phenda avri calo čačipen. ³⁴ Ov lake phenda: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom. Av sasti andral tiro nasvaliben.“

³⁵ Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoškro a phende leske: „Tiri čhajori imar muła. Soske mek trapines le Učitelis?“

³⁶ O Ježiš šunda, so leske phende, no the avke leske phenda: „Ma dara tut, ča pača!“

³⁷ A na domukla ņikaskle leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the leskre phraleske, le Janoske. ³⁸ Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel bari vika. ³⁹ O Ježiš geła andre a phenda lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven, se e čhajori na muła, oj ča sovel!“ ⁴⁰ A chudle lestar te asal. Ale ov tradňa savoren avri, iła la čhajorakra da the dades a the olen, ko sas leha, a geła pre oda than, kaj pašlolas e čhajori. ⁴¹ Chudňa la čhajorakro vast a phenda lake: „Talitha kumi!“ Oda pes prethovel: „Čhajorije, tuke phenav, ušti!“ ⁴² E čhajori takoj uštila a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen čudalinenas. ⁴³ Ale o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj pal oda te na phenen ņikaske. Palis lenge phenda, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

¹ Palis o Ježiš geła odarik het a avla andre peskro gav, kaj bariła avri, a leskre učeňika gele leha. ² Sar sas o šabat, chudňa te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les šunde, čudalinenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki? ³ Či nane ov oda tesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral le Jakoboskro, le Jozefoskro,

le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen leskre pheňa kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.

⁴ O Ježiš lenge phendá: „Le prorokos den pačiv všadzík avrether, ča na andre leskro gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“ ⁵ A našti ode kerďa ňisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thoďa o vasta a sastarďa len avri. ⁶ Čudalindá pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel andre aver gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeňiken

⁷ Vičindá ke peste le dešudujen (12) a bičhaďa len avri po duje dženen. Diňa len zor upral o nalače duchi.

⁸ Prikazindá lenge: „Ma len tumenca pro drom ňič, aňi maro, aňi love andro sirimos, aňi zajdica, ča e paca. ⁹ Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“ ¹⁰ Phendá lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, džiči akor, medik na džana avri andral oda foros. ¹¹ Te tumen pre varesavo than na prilena, aňi na kamena te šunel, džičan odarik het a keren tele o prachos pal o pindre pro svedectvos pre lende. [Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora sar ole foroske.]“

¹² Avke ola dešuduj učeňika gele avri a kazinenas le manušenge, hoj te keren pokaňje. ¹³ Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sastarenas len avri.

Pal o meriben le Janoskro

¹⁴ O kralis Herodes pes pal oda došundá, bo všadzík pes vakerelas pal o Ježiš. A varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krstiteľ uštila andral o meriben, vašoda les hin kajsi zor te kerel o zazraki.“ ¹⁵ Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas, hoj hino ajsó prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.

¹⁶ No sar oda šundá o Herodes, phendá: „Oda hin o Jan, kaske odčhindom o šero. Ov uštila andral o meriben!“ ¹⁷ Bo o Herodes prikazindá, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre bertena. Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romňi Herodijada a o Herodes laha ačhila te dživel, ¹⁸ o Jan phenelas le Herodesoske: „Našti džives le phraleskra romňaha!“ ¹⁹ Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale našti, ²⁰ bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro the sveto murš, a chraňinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te gondolinel.

²¹ Ale avla jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerda e hoscina prekal o generala, prekal o velitelä the prekal o vodci andral e Galileja. ²² A sar avla andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le Herodesoske the olenge, ko leha sas pre hoscina.

O kralis phenda ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda dava!“ ²³ A diňa la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire krališagostar.“

²⁴ Avke odi čhaj geła avri a phučla peskra datar: „So mange lestar mangava?“

„O šero le Janoskro Krstiteľiskro,“ odphenda lake e daj.

²⁵ A odi čhaj takoj sidarelas ko kralis a mangla lestar: „Kamav, hoj mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

²⁶ O kralis ačhiła smutno, ale našti lake odphenda, bo la diňa lav anglal o manuša, so leha sas pre hoscina. ²⁷ Avke o kralis takoj bičhada le katos a prikazinda, hoj te anel le Janoskro šero. O katos geła, odčhinda leske o šero andre bertena ²⁸ a anda o šero pre tacka la čhake. A e čhaj diňa peskra dake. ²⁹ Sar oda šunde le Janoskre učeňika, avle, ile leskro felos a thode les andro hrobos.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

³⁰ O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so kerenas the sikavenas. ³¹ A ov lenge phenda: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a džanas het a len na sas aňi kana te chal.

³² Avke gele la lodkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore. ³³ Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene, so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre oki sera a predenaše len. ³⁴ A sar avla o Ježiš avri andral e lodka, dikhla ode pherdo nipen a sas leske pharo vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pastjeris. A chudňa len te sikavel but veci.

³⁵ Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori. ³⁶ Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the andro fori.“

³⁷ Ale ov lenge odphenda: „Tumen len den te chal!“

Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200) denara* a te das len te chal?“

³⁸ Ov lendar phučla: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“

* 6:37 6,37 Oda hin beršeskro počňiben.

Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“

³⁹ Palis lenge phenda, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne skupinki. ⁴⁰ A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50). ⁴¹ Avke o Ježiš ila ola pandž mare the duj ribi, dikhla pro ňebos, požehñinda, phagerelas o mare a delas le učeñikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj ribi rozdelinda savoreng. ⁴² Chale savore a čalile. ⁴³ A o učeñika kidle upre ole marendar the ribendar, so mek ačhile dešuduj (12) pherde košara. ⁴⁴ Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

O Ježiš phirel pal o moros

⁴⁵ Takoj paloda bičhađa o Ježiš peskre učeñiken, hoj te džan la lodkaha anglal leste andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozrukela le manušen. ⁴⁶ Sar pes lenca rozlučinda, geľa pes te modlinel upre pro verchos.

⁴⁷ A sar imar zaračila, sas e lodka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro pre phuv. ⁴⁸ O Ježiš dikhla, hoj pes o učeñika trapinen le veslenca, bo phurdelas pre lende e balvaj. Avla ke lende, sar imar vidñisalolas, no mek sas rat†. Phirelas pal o moros a kamla pašal lende te predžal. ⁴⁹ Ale sar les dikhle te phirel pal o pañi, viskinde, bo peske gondolinde, hoj dikhen varesave mules. ⁵⁰ Savoredžene les dikhle a darandile.

Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“ ⁵¹ Geľa paš lende andre lodka a e balvaj preačila. A igen pes čudalinenas, ⁵² bo na achalile akor, sar pes ačila o zazrakos le marenca, bo lengre jile sas zakerde andre.

O Ježiš sastarel andro Genezaret

⁵³ Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e lodka. ⁵⁴ A soča avle avri andral e lodka, takoj les o manuša prindžarde. ⁵⁵ Rozdenašle pes pal cali odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš o Ježiš ode, kaj pes došunenas, hoj hino. ⁵⁶ A všadzik, kaj o Ježiš džalas, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri pro ulici, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre maľa. A mangelas les, či pes našti dotkñinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkñinenas, sastonas avri.

7

So meľarel le manušes

† 6:48 6,48 Oda sas maškar o trin the šov ori.

¹ O Farizeja the varesave zakonika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš. ² Dikhle, hoj le Ježišoskre učenika chan o maro le melale vastenca, bo peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kampil te kerel. ³ Bo o Farizeja the savore Židi dolikerenas o tradiciji le phurederengre, hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas. ⁴ A sar avenas pal o placos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le phurendar the but aver tradiciji a dolikeren len, ajse sar te thovel avri o pohara, o kuča, o pira the o grati medostar.

⁵ Vašoda lestar o Farizeja the o zakonika phučle: „Soske tire učenika na dolikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“

⁶ Odphenda lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinas o Izajaš, avke sar hin pisimen:

*„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.*

⁷ *Hijaba man lašaren,*

bo sikaven o sikaviben le manušengro.’

⁸ Bo omuklan le Devleskro prikazañje a dolikeren le manušengre tradiciji.“

⁹ A phenda lenge: „Le Devleskro prikazañje čerinen vaš tumare tradiciji. ¹⁰ Bo o Mojžiš phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!“* ¹¹ Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske: „Našti tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del, ¹² a kavke leske brañinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad. ¹³ Kajse tradicijenca, so likereren a poden dureder, musaren le Devleskro Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“

¹⁴ Palis vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen man, savore, a achalon! ¹⁵ Le manušes na melarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro jilo. ¹⁶ [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]"

¹⁷ Sar odgeła le manušendar a geła andro kher, phučle lestar leskre učenika pal oda podobenstvo. ¹⁸ A o Ježiš lenge phenda: „So añi tumen na achalon? Na achalon, hoj nič, so avel avral a džal andro manuš, les našti melarel andre? ¹⁹ Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a palis džal avri.“ Aleha o Ježiš phenda, hoj dojekh chaben hino žužo.

²⁰ A phenda: „Le manušes melarel andre oda, so avel andral leste avri. ²¹ Bo andral o manuš – andral leskro jilo – aven avri o gondolišagi te kerel o nalače veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel, ²² te pašlol avre romñenca,

te kamel igen o barvalipen, te kerel varekaske o nalačo, te klaminel, nisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te vakerel namištes pal aver, te lidžal pes upre a te kerel o diliņipen. ²³ Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a melaren andre le manušen.“

O pačaben la džuvlakro

²⁴ O Ježiš uštila a geła odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geła andro kher a na kamla, hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diña pes oda te garuvel andre. ²⁵ A došundā pes pal leste jekh džuvli, sava sas čhajori, andre savi sas nalačo duchos. Oj avla a peła le Ježišoske paš o pindre. ²⁶ Odi džuvli sas Grekiña andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te tradel avri le demonos andral lakri čhajori.

²⁷ Ale o Ježiš lake phendā: „Domuk, hoj ešeb te čalōn o čhave, bo nane šukares te lel o maro le čhvenge a te čhivel les le rikonorengē.“

²⁸ Ale oj leske odphendā: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o trušini, so peren le čhvenge.“

²⁹ Avke lake phendā: „Vaš kada lav, so phendāl, dža! O demonos imar geła avri andral tiri čhaj.“

³⁰ A oj geła khere a arakhla peskra čhajora te pašlol pro hadžos a o demonos imar andral late geła avri.

O kašuko the šepetlivo manuš

³¹ Palis geła het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko moros a odarik geła andre phuv Dekapolis. ³² A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetlivo, a mangelas les, hoj te thovel pre leste o vasta.

³³ O Ježiš les ila pašal o nipi sikra dureder a thođa leske o angušta andro kana, palis peske čhungarda pro angušta a dotkniñda pes leskra čhibatar. ³⁴ Palis dikhla upre pro ņebos, phurdla peske pharipnastar a phenda: „Effatha!“ So hin: „Phundrav tut!“ ³⁵ Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.

³⁶ O Ježiš prikazinda le manušenge, hoj oda te na phenen ņikaske. Ale so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas. ³⁷ Igen pes čudalinenas a phenenas: „Savore kerel mištes! Mek the le kašukenge del te šunel a le ņemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čalarel štar ezera manušen

¹ Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal, o Ježiš vičinda ke peste le učeņiken a

phenda lenge: ² „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manca a nane len so te chal. ³ Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural.“

⁴ O učeņika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te čalon savore manuša?“

⁵ A phučla lendar: „Keci tumen hin mare?“
„Efta,“ odphende leske.

⁶ Avke o Ježiš rozkazinda le manušenge, hoj peske te bešen pre phuv. Ila ola efta mare, palikerđa le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeņikenge, hoj oda te rozden. A on oda rozdenas le manušenge. ⁷ Sas len the vajkeci ribici, the vaš ola palikerđa a phenda, hoj len te rozden. ⁸ Avke o manuša chale a čalile. Olestar, so ačila, skidle upre efta pherde košara. ⁹ Ola, ko chale, sas vaj štar ezera (4 000) manuša. Palis len o Ježiš roz mukla ¹⁰ a takoj paloda geľa le učeņikenca andre lodka a avľa andre phuv Dalmanuta.

O Farizeja mangel znamenje

¹¹ Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangenas lestar znamenje andral o ņebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhađa o Del. ¹² Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenda: „Soske peske kala manuša mangel znamenje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manušenge na ela dino ņisavo znamenje.“ ¹³ Mukla len ode, geľa pale andre lodka a pregeľa pre oki sera le moroskri.

O učeņika mek furt na achalon le Ježišoske

¹⁴ Andre lodka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel. ¹⁵ O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the pro kvasos le Herodesoskro!“

¹⁶ Avke on phende jekh avreske: „Vašoda amenge kada phenel, bo nane amen maro.“

¹⁷ O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučla lendar: „Soske pal oda vakeren, hoj tumen nane maro? So mek furt na achalon? Hine tumende o jile phandle andre? ¹⁸ Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na šunen? So imar bisterďan? ¹⁹ Sar ola pandž mare rozđelinavas maškar o pandž ezera (5 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačila?“

„Dešuduj (12) košara,“ phende leske.

²⁰ „A sar ola efta mare rozđelinavas maškar o štar ezera (4 000) manuša, keci pherde košara skidňan upre olestar, so ačila?“

„Efta,“ odphende.

21 A phenda lenge: „So mek furt na achalon?“

O Ježiš sastarel le kores andre Betsaida

22 Palis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangelas les, hoj pes lestar te dotkñinel. 23 O Ježiš chudña le kores vastestar a ila les avri andral o gav. Ode leske le šlinenca makhla o jakha, thoda pre leste o vasta a phučla lestar: „Dikhes vareso?“

24 O koro dikhla upre a phenda: „Dikhav le manušen te phirel, ale dičhon avri sar stromi.“

25 A o Ježiš leske pale thoda o vasta pro jakha a ov chudña te dikhel. O koro sastila avri a dikhelas savoro žužes. 26 O Ježiš les bičhada khere a phenda leske: „Ma dža pale andro gav [aňi pal oda ma phen ñikaske!]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

27 Palis geľa o Ježiš le učeñkenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea. Pal o drom lendar phučla: „So pal mande phenen o manuša? So phenen, hoj ko me som?“

28 Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiťel, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.“

29 Ov lendar phučla: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus!“

30 A o Ježiš lenge igen prikazinda, hoj oda ñikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakereľ pal peskro meriben

31 Palis len chudña te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel, hoj na ela priilo le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoñikendar a hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben. 32 Vakereľas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les ila pre sera a chudña leske te dovakerel.

33 Ale o Ježiš visaliľa, dikhla pro učeñika a pokarhinda le Peter: „Dža mandar het, satan, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

34 Palis ke peste vičinda le manušen the le učeñiken a phenda lenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma. 35 Bo sako, ko kamel te zachrañinel peskro dživipen, našavela les, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachrañinela peske les. 36 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela o dživipen? 37 Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen

pale? ³⁸ Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le Manušeskro, sar avela le svete aňjelenca andre slava peskre Dadeskri!"

9

¹ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskro krališagos te avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

² A pal o šov džives peha o Ježiš iľa le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinda. ³ Leskre gada ačhile parne sar jiv – ajse parne, hoj nič pre phuv len na kerđahas parneder. ⁴ A sikada pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.

⁵ Akor phenda o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“ ⁶ O Peter na džanľa so te phenel, bo igen predarandile.

⁷ Jekhvareste avľa e chmara, zaučharda len a andral e chmara prevakerđa ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“

⁸ A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te na vakeren ňikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben. ¹⁰ On dolikerde oda, so lenge o Ježiš phenda, ale phučenasa jekh avrestar: „So oleha gondolinel, sar phenel, hoj uštela andral o meriben?“

¹¹ A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹² Ov lenge odphenda: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela savoro. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušinela but te cerpinel a na ela priilo? ¹³ Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avľa, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalačhe duchos andral o čhavoro

¹⁴ Sar avle pale paš o učeňika, dikhle pašal lende but manušen a the varesave zakoňiken, sar pes lenca vesekedinen. ¹⁵ A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisaľile a denašle ke leste a pozdravinde les.

16 O Ježiš lendar phučla: „Soske tumen lenca vesekedinen?“

17 Jekh ole manušendar leske odphenda: „Rajeja, andom paš tu mire čhas, bo hin andre leste o nalačo duchos, so lestar kerel nemo. 18 Všadzik, kaj pre leste oda avel, čivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel le dandena a ačhel sar kašt. Manglom tire učeņiken, hoj les te traden andral leste avri, ale on oda našti kerde.“

19 O Ježiš lenge odphenda: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava? Dži kana tumen mek zlikerava? Anen le čhavores kade paš mande!“

20 Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhla le Ježiš, čivkerelas le čhavoreha. Peľa pre phuv, kulinelas pes a pro muj leske marelas o peni.

21 O Ježiš phučla leskre dadestar: „Kanastar hino ajsjo?“

Ov odphenda: „Imar čhavorestar. 22 Buterval les o nalačo duchos čhivelas andre jag abo andro paņi, hoj les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin amenge.“

23 O Ježiš leske odphenda: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes šaj ačhel savoro!“

24 Ole čhaveskro dad takoj zvičinda: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te pačav!“

25 Sar o Ježiš dikhla, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinda ole nalače duchos a phenda leske: „Tu nemo the kašuko duchona, prikazinav tuke, av andral leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“

26 Oda duchos leha čivkerelas, kerelas bari vika a paľis geľa avri. O čhavoro dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa. 27 Ale o Ježiš chudņa le čhavores vastestar, hazdņa les a ov uštıla.

28 A paľis sar imar o Ježiš avľa andro kher a sas korkoro le učeņikenca, phučle lestar: „Soske les amen našti tradņam avri?“

29 Odphenda lenge: „Kale demonen našti te tradel avri, ča la modľitbaha [the le postoha].“

O Ježiš dujtovar vakereľ pal peskro meriben

30 Paľis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj olestar vareko te džanel. 31 Bo le učeņiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le nipenge a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“ 32 O učeņika na achalonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

³³ Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučľaendar o Ježiš: „Pal soste vakerenas maškar peste, sar avahas pal o drom?“ ³⁴ Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar nekbareder.

³⁵ O Ježiš peske bešľa, vičinda le dešudujen a phenda lenge: „Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savoreng.“

³⁶ Palis iľa varesave čhavores a ačhađa les maškar lende. Sar les iľa pro vasta, phenda: ³⁷ „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhađa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

³⁸ O Jan leske phenda: „Rajeja, dikhľam varesave manušes, sar andre tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

³⁹ Ale o Ježiš lenge phenda: „Ma braňinen leske! Bo ňiko, ko kerel andre miro nav zazraki, našti vakerel takoj namištes pal mande. ⁴⁰ Bo ko na džal pre amende, hino amenca! ⁴¹ Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis paňi andre miro nav, bo san le Kristoskre, čačes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

⁴² „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre ma, oleske uľahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros! ⁴³ A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha na murdaľol andre! ⁴⁴ [Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!] ⁴⁵ A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so šoha na murdaľol andre! ⁴⁶ [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!] ⁴⁷ A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro krališagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje jakhenca andro peklos! ⁴⁸ Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na murdaľol andre! ⁴⁹ Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha. ⁵⁰ O lon hino lačho, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale londarena? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!“

* 9:42 9,42 Oda hin o baro bar andral o mlinos.

10

Pal o rozvod

¹ O Ježiš odarik uštíla a geľa andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.

² Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskra romňa, bo kamenas les te chudel avri.

³ O Ježiš lendar phučľa: „So tumenge prikazinda o Mojžiš?“

⁴ On phende: „O Mojžiš domukľa le muršeske te pisinel o rozvodno lil a te bičhavel la romňa het.“

⁵ O Ježiš lenge odphenda: „O Mojžiš tumenge pisinda oda prikazaňje, bo tumare jile hine barune. ⁶ Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinda sar muršes the džuvľa.* ⁷ *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha* ⁸ *a on duj džene ena jekh telos.* Avke imar nane duj, ale jekh telos. ⁹ *Vašoda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!*“

¹⁰ Palis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika. ¹¹ O Ježiš lenge phenda: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra, kerel laha lubipen. ¹² A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

¹³ O manuš a anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta, ale o učeňika lenge na domukenas. ¹⁴ Sar oda dikhľa o Ježiš, cholisalíla a phenda lenge: „Domuken le čhavorengte te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.

¹⁵ Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“ ¹⁶ Palis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

¹⁷ Sar džalas pal o drom, avľa ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča a phučľa lestar: „Lačo Učitelína, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno džživipen?“

¹⁸ O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del. ¹⁹ Se tu džanes o prikazaňja: *Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha! Na thoveha Ňikaha avri! De pačiv tira da the tire dades!*“

²⁰ Ov leske odphenda: „Učitelína, savoro kada imar terňipnastar dolikerav.“

²¹ Akor pre leste dikhla o Ježiš kamibnaha a phenda leske: „Mek jekh tuke kempel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ňebos. Pališ av a phir pal ma!“

²² Sar šunda kala lava, ačila igen smutno a geľa het, bo sas les but barvalipen.

Pal o barvalipen

²³ O Ježiš pes rozdikhla pašal peste a phenda peskre učeňikenge: „Sar phares pes dochudena andro krališagos le Devleskro ola, kas hin o barvalipen!“

²⁴ O učeňika pes igen čudalinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda phenda mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro krališagos le Devleskro [lengge, ko pes muken pro barvalipen]. ²⁵ Lokeder hin la řavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

²⁶ On pes meksa buter čudalinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko ela zachraňimen?“

²⁷ O Ježiš dikhla pre lende a phenda: „O manuša oda našti keren, ale o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

²⁸ Akor leske o Peter phenda: „Dikh, amen omuklam savoro a geľam pal tu.“

²⁹ O Ježiš odphenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš ma the vaš o evaňjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheňen, vaj la da abo le dades, vaj le čhaven abo o mali, ³⁰ chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheňen, dajen, čhaven the mali – kajte pre leste o manuša džana – a andre oda časos, so avela, o večno dživipen. ³¹ Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

³² Džanas le dromeħa upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalas anglal lende a le učeňiken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes daranas. Iľa le dešudujen pale pre sera a vakerelas lengge, so pes leske ačhela: ³³ „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino le bare rašajenge the le zakoňikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le pohanenge. ³⁴ Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinenena les a murdarena, ale pro trito džives ušćela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

³⁵ O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske: „Učitelina, kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“

36 Ov lendar phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

37 On phende: „Akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava, ker prekal amende oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri balogñi sera.“

38 Ale o Ježiš lenge odphenda: „Tumen na džanen, so mandar mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“

39 „Šaj,“ phende leske.

O Ježiš lenge phenda: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena bolde ole bolipnaha, saveha som me boldo, 40 ale te phenel ko bešela pal miri čači the balogñi sera, oda nane miri veka. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“

41 Sar oda šunde okla deš učeñika, cholisalile pro Jakob the pro Jan. 42 Ale o Ježiš peske len vičinda: „Tumen džanen, hoj o vladara, so lidžan avre naroden, vladñinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro manuša peskri zor. 43 Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder maškar tumende, mušinel te avel tumaro sluhas. 44 Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge. 45 Bo aňi o Čhavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

46 Paľis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeñikenca the but manušenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo, bešelas paš o drom a žobrinelas. 47 Sar šunda o koro, hoj avel o Ježiš Nazaretsko, chudña te vičinel: „Ježiš, čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

48 O nipi leske phenenas, hoj te čitel, no ov mek zoraleder vičinelas: „Čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

49 O Ježiš zaačila a phenda: „Vičinen les!“

Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Ušti, vičinel tut!“ 50 O koro čhida tele peskro plaštos, chučila upre a geľa ko Ježiš.

51 O Ježiš lestar phučla: „So kames, hoj tuke te kerav?“

O koro leske odphenda: „Učitelina, kamav te dikhel!“

52 Akor leske o Ježiš phenda: „Dža, tiro pačaben tut sasarda!“ O koro takoj chudña te dikhel a džalas pal oda drom le Ježišoha.

11

O Ježiš džal andro Jeruzalem sar kralis

¹ Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro Olivovo verchos, bičhađa o Ježiš duje peskre učeňiken ² a phenda lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ňiko na bešla. Odphanden les a anen les kade. ³ Te tumendar vareko phučela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le Rajeske les kempel, ale maj les anela pale.‘ “

⁴ Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre ulica a odphandle les. ⁵ Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: „Soske odphanden le somaricis?“ ⁶ On lenge odphende avke, sar lenge phenda o Ježiš, a mukle len te džal. ⁷ Avke ande le somaricis ko Ježiš, thode pre leste peskre gada a o Ježiš peske pre leste bešla. ⁸ But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čingerenas o konarica pal o maľi a thovenas len pro drom. ⁹ Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas:

„*Hosanna!*

Požehňimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

¹⁰ Požehňimen hin o krališagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar avel!

Hosanna andro ňebos!“

¹¹ O Ježiš geľa andro Jeruzalem andro chamos a savoro peske predikhľa. Palis odgeľa le učeňikenca andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovňikos

¹² Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiš sas bokhalo. ¹³ Dural dikhľa o figovňikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale sar doavľa paš o stromos, na sas upre nič, ča o prajti, bo mek na sas o časos pro figi. ¹⁴ Akor o Ježiš phenda: „Imar šoha buter te na chal ňiko tiro ovocje!“ A šunde oda leskre učeňika.

O Ježiš žužarel o chamos

¹⁵ Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiš geľa andro chamos a chudňa te tradel avri olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarđa o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben. ¹⁶ A na domukľa ňikaske, hoj vareso te prelidžal prekal o chamos. ¹⁷ Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: ‚*Miro kher pes vičinel a kher pro modľitbi prekal savore narodi?*‘ Ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbujňika!“

18 Šunde oda o zakoňika the o bare rašaja a chudle te gondolinel, sar les šaj murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.

19 Sar zaračila, geľa o Ježiš le učeňikenca avri andral o foros.

O figovňikos šučila avri

20 Paľis sig tosara, sar džanas pašal o figovňikos, dikhle, hoj calo šučila avri dži andro koreňis. 21 Le Peteriske avľa pre godi, so phenda o Ježiš, a phenda leske: „Učitelina, dikh, o figovňikos, so prekošlal, šučila avri!“

22 O Ježiš odphenda le učeňikenge: „Pačan le Devleske! 23 Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros‘ a te na pochibinela andre peskro jilo, a pačala, hoj pes ačhela oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela. 24 Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangen andre modlitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino. 25 Sar tumen džan te modlinel, odmuken, te tumen hin vareso pre varekaste, hoj the tumaro Dad andral o ňebos te odmukel tumenge tumare bini.“ 26 [„Te tumen na odmukena, aňi tumaro Dad andral o ňebos tumenge na odmukela tumare bini.“]

Pal e autorita le Ježišoskri

27 Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste o bare rašaja, o phuredera the o zakoňika 28 a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa odi autorita, hoj te keres kala veci?“

29 O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci. 30 Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ňebos, abo le manušendar? Odphenen mange!“

31 On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ňebos‘, phenela: ‚Akor soske leske na pačandilan?‘ 32 Ale aňi našti phenas: ‚Le manušendar.‘“ – Daranas pes le nipendar, bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.

33 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge o Ježiš phenda: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kerav kala veci.“

12

O podobenstvo pal o nalačhe vinara

1 O Ježiš lenge chudňa te vakerel andro podobenstva: „O manuš peske sadzinda e viňica a ohradzinda la. Kerđa e

chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diňa e viňica kečeň le vinareng e a gela het pro droma. ² Sar avľa e žatva, bičhađa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les te den olestar, so kidle upre. ³ Ale on les chudle, marde les, na dine les nič a bičhade les het. ⁴ Pale ke lende bičhađa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asandile les avri. ⁵ Avke pale bičhađa avres a oles murdarde. Mek but sluhen bičhađa, ale jekhen marenas a avren murdarenas.

⁶ Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koňec savorendar bičhađa ke lende the les, bo phenda peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

⁷ No ola vinara peske phende: ‚Leske ačhela savoro. Aven murdaras les a leskro đedictvos ela amaro!‘ ⁸ Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viňica.“

⁹ O Ježiš phučľa: „Akor so kerela o raj la viňicakro? Avela, murdarela ole vinaren a e viňica dela avreng e.“ ¹⁰ A phenda: „Na gendan, so hin pisimen:

*‚O murara odčhide oda bar;
so pre stavba hino hlavno.*

¹¹ *O Raj oda kerďa*

a amen pes oleske čudalinas“?“

¹² Kamenas les te phandel andre, bo achalile, hoj pal lende phenda kada podobenstvo. Ale daranas pes le nependar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o daňe

¹³ Palis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava. ¹⁴ Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učitelina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampel te počinel le cisariske o daňe, či na? Kampel te počinel, abo na?“

¹⁵ Ale o Ježiš prindžarda lengro budžaňdipen a phenda lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“ ¹⁶ A sar leske ande, o Ježiš lendar phučľa: „Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende leske.

¹⁷ Avke lenge o Ježiš phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudalinde.

Pal o uštiben andral o meriben

¹⁸ Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš naši uštel andral o meriben, a phučle le Ježišostar: ¹⁹ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda, hoj te mulahas varekaske o phral a

mukela la romňa bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales čhave. ²⁰ Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave. ²¹ Palis laha ačhila dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the paš o trito phral. ²² Avke laha dživenas savore efta phrala, no űikastar la na sas čhave. Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj. ²³ Akor sar o mule uštena andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala laha dživenas?“

²⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Tumen čačes űisoske na achalon, bo na prindžaren le Devleskro Lav aňi leskri zor. ²⁵ Bo sar uštena o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro űebos. ²⁶ A pal o mule, save uštena andral o meriben, tumen na gendan andro Zvitkos le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phenda: ‚*Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro*‘? ²⁷ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes űisoske na achalon.“

O nekbareder prikazaňje

²⁸ Androda avľa pašeder jekh le zakoňikendar, bo šunđa, sar pes le Ježišoha vesekedinenas o zakoňika, a džanľa, hoj lenge o Ježiš mištes odphenda. A phučľa lestar: „Savo prikazaňje hin nekbareder maškar savore?“

²⁹ O Ježiš leske odphenda: „Nekbareder maškar savore prikazaňja hin: ‚*Šun, Izrael! O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh!* ³⁰ *Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri godi the andral cali tiri zor!* [Kada hin o ešebno prikazaňje.] ³¹ Dujto hin kada: ‚*Kameha avres avke sar tut korkores!*‘ Bareder prikazaňja kalendar imar nane.“

³² O zakoňikos leske phenda: „Mištes, učitelina! Čačipen phendaľ, hoj hin ča jekh Del a aver nane. ³³ A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral cali godi, andral cali duša the andral cali zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin buteder sar savore labarde the aver obeti.“

³⁴ O Ježiš dikhľa, hoj o zakoňikos godaha odphenda a phenda leske: „Na sal dur le Devleskre krališagostar.“ A imar buter űiko pes na opovažinda te phučel vareso le Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

³⁵ Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučľa: „Sar oda, hoj o zakoňika phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro? ³⁶ Se korkoro o David phenda andro Sveto Duchos:

*,O RAJ phenda mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ñeprijatelen tel o pindre.'*

³⁷ Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro čhavo?“

A but nipi le Ježiš radišagoha šunenasa.

Pal o zakoňika

³⁸ Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros te pozdravinen; ³⁹ kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini; ⁴⁰ chan avri o khera le vdovenge a but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

⁴¹ O Ježiš peske bešla andro chramos paš e pokladňica a dikhelas, sar o nipi andre čhivkerenas o love. But barvale čhide but. ⁴² Androda avla jekh čori vdova a čhida duj churde minci, vaj duj centi.

⁴³ Akor o Ježiš vičinda le učeňiken ke peste a phenda lenge: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore okla džene, so čhivkerenas andre pokladňica. ⁴⁴ Bo savore čhide olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

13

O chramos ela telečhido

¹ Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phenda leske jekh le učeňikendar: „Dikh, Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“

² O Ježiš leske odphenda: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste; savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

³ Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha korkore o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar: ⁴ „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁵ O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel! ⁶ Bo ena but ajse džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ a klaminena but nipen. ⁷ Sar šunena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec. ⁸ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos. Pre varesave thana

e phuv razisaŀola a ela bari bokh [the űepokoj]. Oda ela o anglune dukha le svetoskre andro trapiűagos.

⁹ Ale tumen tumenge den pozoris! Vaű ma tumen lena pro sudi a marena tumen andro sinagogi. Vaű ma aĉhena anglo bare raja the anglo kraŀa, hoj lenge te svedĉinen.

¹⁰ Ale angloda muűinel eűeb te avel vakerdo o evaűjelium savore narodenge. ¹¹ Sar tumen phandena andre a lidĵana tumen pro sudos, ma daran tumen olestar, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sveto Duchos.

¹² O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le ĉhas. O ĉhave dĵana pre daj the pro dad a murdarena len. ¹³ Vaű miro nav tumen savoredĵene naűti avri aĉhena. Ale oda, ko likerela avri dĵi o koűec, ela spasimen.“

O baro pharipen

¹⁴ „Sar dikhena oda baro dĵungipen, so meŀarel andre o chramos, pre oda than, kaj oda na kamel te el, [avke sar phendā o prorokos Daniel] – oda, ko genel, mi aĉalol – akor ola, ko ena andre Judsko, mi denaűen upre pro verĉi.

¹⁵ Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher. ¹⁶ Oda, ko ela pre maŀa, te na visalol pale khere vaű o gada. ¹⁷ No andre ola dĵivesa ela igen phares le khabűenge the ole dĵuvlenge, save den te pijel le ĉhavoren. ¹⁸ Modŀinen tumen, hoj pes oda te na aĉhel jevende! ¹⁹ Bo ola dĵivesa ena ajse phare, sar mek űoha na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aűi űoha buter na ela.

²⁰ A te o Raj na kerĉahas ola dĵivesa frimeder, na uŀahas zachraűimen űisavo manuű. Ale vaű o manuűa, saven peske kidűa avri, kerĉa ola dĵivesa frimeder. ²¹ Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma paĉan. ²² Bo avena but faloűna mesijaűa, save phenena pal peste, hoj on hine o Kristus. Avena the but faloűna proroka a kerena bare znaemeűja the zazraki, hoj te klaminen, te pes diűahas, the olen, kas peske o Del kidűa avri. ²³ Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phendom anglal.“

Sar avela o ĉhavo le Manuűeskro

²⁴ „Andre ola dĵivesa,
pal oda pharipen,

o kham kaŀola andre

a o ĉhoűoro imar na űvicinela.

²⁵ O ĉerĉeűa perena tele andral o űebos

a o űeboskre zora pes ĉhalavena.

²⁶ Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel pro ņeboskre chmari andre bari zor the andre slava. ²⁷ A ov bičhavela peskre aŋjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

²⁸ „Siklon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ņilaj hino pašes. ²⁹ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj ov hino pašes paš o vudar. ³⁰ Čačipen phenav tumenge, hoj na predžala kada pokoleŋje, medik pes kada savoro na ačhela. ³¹ O ņebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.“

Te stražinel a te na zasovel

³² „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ņiko, aŋi o ņeboskre aŋjela, aŋi o Čhavo, ča jekh o Dad. ³³ Den tumenge pozoris, ma zasoven [a modlĭnen tumen]! Bo na džanen, kana avela odi ora. ³⁴ Le Čhaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so omukla peskro kher, geła pro droma a diŋa peskre sluhenge, hoj pes pal oda te starinen. Sakoneske phendā so te kerel a prikazindā le stražňikoske paš o vudar, hoj te na zasovel.

³⁵ Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana avela o raj le khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o kohutos giľavel, vaj tosara. ³⁶ Hoj te na avel akor, sar les na užarena, a arakhela tumen te sovel. ³⁷ So tumenge phenav, savorengenge phenav: ‚Ma zasoven!‘ “

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

¹ Sas mek duj džives angle Patradĭ the anglo inepos le Marengro bi o Kvasos. O bare rašaja the o zakonĭka rodenas sar le Ježiš počoral te chudel a te murdarel. ² Ale phenenas: „Našti oda keras pro inepos, hoj pes te na vzburinen o manuša.“

E džuvli pomazinel le Ježiš

³ Sar sas andre Betanĭja andro kher ko Šimon, saves sas malomocenstvo, a bešelas pašal o skamind, avla ko Ježiš jekh džuvli. Ola džuvla sas alabastrovo caklocis, andre savo la sas igen vzacno olejos le nardostar. Phagla o caklocis a čhĭda avri oda olejos le Ježišoske pro šero.

⁴ Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočne sas čhĭdo avri kajso vzacno olejos! ⁵ Kada olejos

pes šaj bikenda vaš o trin šel (300) rupune minci* a šaj pes diña le čorenge.“ A igen pre late vakerenas.

⁶ Ale o Ježiš phenda: „Muken la! Soske la trapinen? Presikađa mange baro lačhipen. ⁷ Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen, kana ča kamen, ale me tumenca furt na avava. ⁸ Oj kerđa oda, so mek akana šaj kerđa - pomazinda miro telos imar anglal pro pohrebos. ⁹ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaňjelium vakerela pal calo svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvli akana kerđa, pre lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

¹⁰ O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj lenge te del andre le Ježiš. ¹¹ Sar oda on šunde, radisaľile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te zradzinel.

O učeňika pripravinen e posledno večera

¹² Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar pes murdarel la Patraďakro bakroro, phende o učeňika le Ježišoske: „Kaj kames, hoj tuke te džas te pripravinel o Patraďakro chaben?“

¹³ Akor bičhađa duje peskre učeňiken a phenda lenge: „Džan andro foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo lidžala jekh džbanos paňi. Džan pal leste ¹⁴ a ole manušeske, ke kaste džala andro kher, phenen: ‚O Učitelis tutar phučel: Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeňikenca o Patraďakro chaben?‘ ¹⁵ Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

¹⁶ O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda; a pripravinde o Patraďakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

¹⁷ A sar zaračila, avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca. ¹⁸ Sar bešenasa pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinela.“

¹⁹ Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenas lestar jekh pal aver: „Som oda me?“

²⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Hin oda jekh le dešudujendar, oda, ko manca močinel o maro andro čaro. ²¹ O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin

* 14:5 14,5 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počiňiben.

pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

E posledno večera

²² A sar chanas, ila o Ježiš o maro, palikerđa, phagerelas, delas lenge a phenda: „Len, [chan], kada hin miro telos.“

²³ Palis ila the e kuči, palikerđa, diňa lenge a pile andral savore.

²⁴ Phenda lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čorel avri vaš but manuša. ²⁵ Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro krališagos le Devleskro.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

²⁶ Palis gilade e chvala a gele pro Olivovo verchos.

²⁷ O Ježiš lenge phenda: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

„Marava le pastjeris

a o bakrore pes rozdenašena.’

²⁸ Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

²⁹ Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!“

³⁰ O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar gilavela, tu man trival zaprineha.“

³¹ Ale o Peter mek buter vakerelas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A the savore okla učeňika avke phenenas.

E modlitba andro Getsemane

³² Palis avle pre ajsa than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda o Ježiš peskre učeňikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modlinava.“ ³³ Iľa peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares. ³⁴ A phenda lenge: „Miri duša hiňi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.“

³⁵ Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našti kadi phari ora obdžal. ³⁶ Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.“

³⁷ Palis avľa a arakhľa len te sovel. A phenda le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora na birindaľ upre te ačhel? ³⁸ Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeňje, bo o duchos kamel, ale o telos hino slabo.“

³⁹ O Ježiš pes geľa pale te modľinel a vakerelas pale ola lava. ⁴⁰ Sar avľa pale, arakhľa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.

⁴¹ Avľa tritovar a phendľa lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar dos! Avľa odi ora. Dikhen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le binošnenge. ⁴² Ušten, aven džas! Imar avel miro zradcas.“

O Ježiš hino zailo

⁴³ Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avľa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakoňika the phuredera le šabľenca the le pacenca andro vasta.

⁴⁴ Le Ježišoskro zradcas lenge diňa anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin ov. Phanden les mištes a ľidžan les het.“ ⁴⁵ Sar doavľa, takoj geľa ko Ježiš a phendľa leske: „Rabbi!“ A čumidľa les. ⁴⁶ Ola murša les takoj chudle a zaile. ⁴⁷ Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iľa avri e šabľa a demaďa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o kan.

⁴⁸ O Ježiš lenge phendľa: „Avľan pre ma le šabľenca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? ⁴⁹ Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na zailan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“ ⁵⁰ Akor les savore učeňika omukle a denašle het.

⁵¹ Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle, ⁵² mukľa e lepeda a lango denašľa het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵³ Ligende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o phuredera the o zakoňika. ⁵⁴ O Peter avelas pal leste dural a doavľa dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Ode peske bešľa paš o stražňika a tačarelas pes paš e jagori.

⁵⁵ O bare rašaja the e caľi Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te murdaren, ale našti arakhle. ⁵⁶ But džene pro Ježiš falošne svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.

⁵⁷ Varesave džene uštile a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas: ⁵⁸ „Amen šundam, sar phendľa: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas ačhado le manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušeskre vastenca.‘ “ ⁵⁹ Ale aňi kala lava le švedkenge na pasinenas.

⁶⁰ Akor uštila o nekbareder rašaj, ačhila maškaral a phučľa le Ježišostar: „Soske nič na odphenes pre oda, so pre

tute kala nipi vakeren?“ ⁶¹ Ale o Ježiš sas čhit a na phenda mek aňi lav.

O nekbareder rašaj lestar pale phučla: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro?“

⁶² O Ježiš leske phenda: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskro pre čači sera le Nekzoraledereskri a sar avel pro ņeboskre chmari.*“

⁶³ Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Pre soste amenge mek kempel švedken?“

⁶⁴ Šundān, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“

A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel. ⁶⁵ A vare-save džene pre leste chudle te čhungarel. Zaučharenas leske o muj, marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demađa?“ Palis les ile o stražņika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

⁶⁶ Sar sas o Peter tele pre dvora, avla ode jekh služka le nekbareder rašaskri, ⁶⁷ a sar dikhla le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phenda: „The tu salas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

⁶⁸ Ale o Peter zaprinđa: „Me na džanav aňi na achaluvav, pal soste vakeres!“ A geľa odarik avri pre avruňi dvora. Akor o kohutos gilada.

⁶⁹ Sar les pale ode dikhla odi služka, phenda olenge, so ode ačhenas: „The kada hino jekh lendar.“ ⁷⁰ Ale o Peter pale zaprinđa.

Na pregela but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“

⁷¹ Ale o Peter pes chudňa te košel a ila pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes, pal savo tumen vakeren!“

⁷² Androda takoj gilada o kohutos dujtovar. Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phenda: „Sigeder sar o kohutos duvar gilavela, tu man trival zaprineha.“ A chudňa te rovel.

15

O Ježiš anglo Pilat

¹ Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phured-era, o zakonika the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odligende les a dine le Pilatoske.

² O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

³ O bare rašaja pre leste but vakerenas ⁴ a o Pilat lestar pale phučla: „So nič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!“

⁵ Ale o Ježiš imar nič na phendā, a vašoda pes o Pilat igen čudalinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

⁶ Furt pre Patradi lenge o Pilat premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas avri. ⁷ Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas Barabaš. Ov sas phandlo andre olenca, ko paš e vzbura murdarde varesave manušen. ⁸ Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt kerelas.

⁹ O Pilat lendar phučla: „Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kralis?“ ¹⁰ Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavistatar. ¹¹ Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš.

¹² O Pilat lendar pale phučla: „Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen židoviko kralis?“

¹³ On zorales vičinde: „Ukrižin les!“

¹⁴ O Pilat lendar phučla: „So ajso nalačo kerda?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

¹⁵ Avke o Pilat kerda pal e dzeka le manušenge a premukla le Barabaš. Palis diña le Ježiš te zbičinel a te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

¹⁶ O slugađa les ligende andro palacis le vladariskro - oda hin o Praetorium - a vičinde ode cali čata. ¹⁷ Urde les upre andro purpurovo plaštos a thode leske pro šero koruna, so kerde le trñendar. ¹⁸ A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“ ¹⁹ Marenas les pal o šero le palicenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča a bandonas anglal leste.

²⁰ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos a urde pre leste leskre gada. Palis les ligende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

²¹ Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas pal e mała. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoske o kerestos. ²² A lidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebchengro Than). ²³ Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamla. ²⁴ Ukrižinde les

* 15:23 15,23 E mirha hin o kirko koreñje.

a rozdelinde peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas, ko peske so lela.

²⁵ Sas eña ori† tosara, sar les ukrižinde. ²⁶ Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O kralis le Židengro.“

²⁷ Jekhetane leha ukrižinde the duje živañen, jekhes pal e čači sera a dujtones pal e balogñi. ²⁸ [Akor pes ačila oda, so hin pisimen: „Lidžanas les sar živañis.“] ²⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chramos a tel o trin džives les pale ačhaves! ³⁰ Zachrañin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“ ³¹ The o bare rašaja le zakoñikenca asanas maškar peste: „Avren zachrañinelas, ale pes našti zachrañinel! ³² O Kristus, o izraeliko kralis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

³³ Dešuduj (12) orendar‡ pro dilos avla kalipen pal cali phuv a likerđa dži trin oriŠ pal o dilos. ³⁴ A trin orendar o Ježiš zorales vičinda: „*Eloi, Eloi, lama sabachtani?*“ – so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?“

³⁵ Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen, vičinel le Eliaš.“

³⁶ Jekh dženo denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca, diña les te pijel a phenda: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.“

³⁷ Akor o Ježiš zorales vičinda a muľa.

³⁸ O pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele. ³⁹ A sar dikhľa o velitelis le slugadengro, savo ode ačhelas, sar muľa o Ježiš, phenda: „Kada manuš sas čačas o Čhavo le Devleskro!“

⁴⁰ Sas ode the varesave džuvľa, so dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskri the Jozesoskri. ⁴¹ Kala džuvľa phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle andro Jeruzalem.

O Ježiš parundo

⁴² Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes pripravinenas pro šabat, ⁴³ avla o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o krališagos le Devleskro. A bi e dar avla te mangel le Pilatostar o telos le Ježišoskro. ⁴⁴ O Pilat

† 15:25 15,25 E grecko čhib: e trito ora ‡ 15:33 15,33 E grecko čhib: e šovto ora § 15:33 15,33 E grecko čhib: e eñato ora

pes čudalinda, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinda peske le velitelis a phučľa lestar, kana muľa. ⁴⁵ Sar pes dodžanľa le velitelistar, hoj imar muľa, diňa o felos le Jozefoske. ⁴⁶ O Jozef cinda lepeda, iľa tele o felos le Ježišoskro a zapačarda les andre lepeda. Thoda les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučharda andre o vudar le bareha. ⁴⁷ E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les thode.

16

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Sar imar pregela o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro felos. ² Sig tosara, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko hrobos. ³ A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“

⁴ Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido. ⁵ Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš, urdo andro parne gada, a darandile pes.

⁶ Ale ov lenge phenda: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Uštila andral o meriben. Dikhen, kade hin oda than, kaj sas thodo. ⁷ Džan, phenen le učeňikenge the le Peteriske: ‚Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phenda.‘ “

⁸ On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predarandile a izdranas daratar. Ńikaske nič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

⁹ [Kurke sig tosara, sar uštila andral o meriben, pes ešeb sikada la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradňa avri efta demonen. ¹⁰ Oj oda gela te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste rovenas a sas igen smutna. ¹¹ A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhľa, na pačanas lake.

¹² Palis pes o Ježiš sikada andre aver podoba duje džengenenge lendar, sar džanas peskre dromeha andro gav. ¹³ Avke gele pale a phende oda oklengen, ale aňi lenge na pačandile.

¹⁴ Ale palis pes sikada le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas pašal o skamind. Pokarhinda len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a na pačandile olenge, ko les dikhle pal oda, sar uštila andral o meriben.

¹⁵ Phenda lenge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaňjelium savorenge, kas o Del stvorinda! ¹⁶ Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraňimen. Ko na pačala, ela odsudzimen. ¹⁷ Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca. ¹⁸ Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, nič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sastona avri.“

¹⁹ A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerđa, sas ilo upre andro ňebos a bešľa peske pal e čači sera le Devleskri. ²⁰ Paľis o učeňika gele a vakerenas všadzik o evaňjelium. O Raj lenge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazraki, so pes ačhenas.]

Amen.

O Evañjelium le Lukašiskro

O angluno vakeriben

¹ Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende, ² sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a ačhile služobnika andro lav. ³ Vašoda, lačo Teofilona, the me mange phendom, hoj kempel mištes te preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a te pisinel tuke, ⁴ hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

⁵ Andre ola dživesa, sar kralinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romni e Alžbeta sas le Aronoskre potomkendar. ⁶ Sodujdžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales dolikerenas savore zakoni the prikazaŋja le Rajeskre. ⁷ Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našti ačhila khabni a sodujdženenge sas imar buter berša.

⁸ Jekh džives avla pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba, ⁹ bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos peła pre leste. Avke geła andro chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kadidlos. ¹⁰ A sar thuvisaolas o kadidlos, avri pes modlinenas igen but nipi.

¹¹ Androda pes sikađa le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera le oltariskri, kaj pes labarelas o kadidlos. ¹² Sar les dikhla o Zachariaš, predarandiła a avla pre leste bari dar. ¹³ Ale o aňjelos leske phenda: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romni e Alžbeta ačhela khabni, ulola lake muršoro a deha leske o nav Jan. ¹⁴ Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisałona, sar ulola! ¹⁵ Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi nisavo aver pijiben a ela pherdžardo le Svete Duchoha imar peskra dake andro per. ¹⁶ A but čhaven le Izraeloskrenanela pale ko Raj, ke lengro Del. ¹⁷ Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke godi the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“

¹⁸ Ale o Zachariaš phučla le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.“

19 Akor leske o aňjelos odphenda: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lači sprava. 20 Dikh, ačheha ņemo a naši prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada savoro na ačhela! Bo na pačandilal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno časos.“

21 O nipi užarenas le Zachariaš a čudalinenas pes, soske pes kajci zlíkerđa andro chramos. 22 Sar avla avri, naši ke lende prevakerđa, bo ačhila ņemo. Sikavelas lenge le vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhla videňje andro chramos.

23 Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere. 24 Pal ola dživesa ačhila khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes pandž čhon. 25 Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerđa andre kala dživesa, sar pre ma dikhla peskre lačhipnaha a iľa mandar e ladž anglal o nipi.“

O aňjelos pes sikavel la Mariake

26 Andre šovto čhon o Del bičhađa le aňjelos Gabriel andro galilejsko foros Nazaret 27 ke pačivali džuvli Maria, savi sas mangadi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskro. 28 Oda aňjelos avla ke late a phenda lake: „Smirom tuke! Chudňal e bari milost a o Raj hino tuha.“ [„Bachtali sal maškar o džuvla!“]

29 E Maria pes čudalinelas le aňjeloskre lavenge a gondolinelas pal oda, sar lake pozdravinda. 30 Ale o aňjelos lake phenda: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milost le Devlestar. 31 A dikh, ačheha khabňi, ulola tuke čavoro a deha leske nav Ježiš. 32 Ov ela baro a vičinela pes Čhavo le Nekbaredereskro. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro 33 a ov kralinela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre krališagoske na ela šoha koňec.“

34 E Maria phučla le aňjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek pačivali?“

35 O aňjelos lake phenda: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le Nekbaredereskri tut učharel andre. Vašoda oda čavoro, so tutar ulola, ela sveto a vičinela pes Čhavo le Devleskro. 36 Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la naši el čhave, hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri. 37 Bo o Del šaj kerel savoro.“

38 „Me som le Rajeskri služobnička,“ phenda e Maria. „Mi ačhel pes mange pal tire lava.“ A o aňjelos latar odgeľa.

E Maria ke Alžbeta

39 Andre ola dživesa e Maria uštíla a sidarelas andro foros pre brehengri phuv andre Judsko. 40 Geľa andro kher

ko Zachariaš a pozdravinda la Alžbetake. ⁴¹ Sar šunda e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podčučila andre late o čhavoro a e Alžbeta sas pherdžardi le Svete Duchoha. ⁴² A vičinda zorale hangoha: „Bachtali sal maškar o džuvla a bachtalo hin oda, ko tutar ulola! ⁴³ Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande? ⁴⁴ Bo soča šundiła andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravindał, o čhavoro pes radišagoha čhalada andre miro per! ⁴⁵ Bachtali sal, bo pačandilal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenda!“

E gili la Mariakri

⁴⁶ E Maria phenda:

„Miri duša bararel le Rajes

⁴⁷ a miro duchos radisałol andro Del, miro Spasitelis,

⁴⁸ bo dikhla pre peskri pokorno služobnička.

Akanastar man savore pokolenja vičinena bachtali,

⁴⁹ bo bare veci prekal ma kerda o zoralo Del,

saveskro nav hin sveto.

⁵⁰ Le Devleskri milost džal andral jekh pokolenje pre aver;
pre ola, ko pes lestar daran.

⁵¹ Ov sikađa o zorale skutki peskre vasteha

a roztradna olen, ko pes lidžanas upre andro jile,

⁵² le zoralen čidđa tele pal o tronos

a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;

⁵³ le bokhalen pherdžarda le lačhe vecenca

a le baryalen bičhada het a na diňa len nič.

⁵⁴ Pomožinda le Izraeloske, peskre služobnikoske,

bo na bisterel pre peskri milost,

⁵⁵ avke sar diňa lav amare daden,

le Abraham the leskre čhaven pro furt.“

⁵⁶ E Maria ačila la Alžbetaha vaj trin čhon a palis geła pale khere.

O Jan Krstiteľ ulol

⁵⁷ Avke avla oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a ulila lake muršoro. ⁵⁸ Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari milost lake presikađa o Raj, chudle laha te radisałol.

⁵⁹ Pre ochtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle leske te del o nav Zachariaš pal leskro dad. ⁶⁰ Ale leskri daj phenda: „Na, bo vičinela pes Jan.“

⁶¹ Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke vičinel!“

⁶² Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar phučle, savo nav leske kamel te del. ⁶³ Ov peske mangla tabulka a pisinda: „Leskro nav hin Jan.“ A savore pes čudalinenas. ⁶⁴ Jekhvareste pes le Zachariašiske phundra o muj a pomukla leske e čhib. Chudňa te vakernel a

lašarelas le Devles. ⁶⁵ Akor avla dar pre savorende, so pašal lende bešenas, a pal cali brehengri phuv andre Judsko pes vakerelas pal kala veci. ⁶⁶ Savore, so pes pal oda došunde, gondolinenas andre peskre jile a phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?“ Bo le Rajeskro vast sas upral leste.

Le Zachariašiskro prorocivos

⁶⁷ O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete Duchoha a prorokinelas:

⁶⁸ „Požehñimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
bo avla ke peskre nipi a cinda len avri.

⁶⁹ Diña amen zorale Spasiťelis
andral o potomstvos le Davidoskro,
peskre služobñikoskro,

⁷⁰ avke sar imar čirlastar vakerelas
prekal o muja peskre svete prorokengre,

⁷¹ hoj amen zachrañinela andral o vasta amare
ñeprijateľengre
the savorengre, ko amen našti avri ačhen.

⁷² Oleha sikavel peskri milost amare dadenge
a leperel peske pre peskri sveto zmluva,
⁷³ pro lav, so diña le Abraham amare dades,

⁷⁴ hoj amen zachrañinela andral o vasta amare
ñeprijateľengre,
hoj leske te služinas bi e dar,

⁷⁵ svetones the andro čačipen sako džives
andre amaro dživipen.

⁷⁶ A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Někbaredereskro,
bo džaha anglal o Raj,
hoj leske te pripravines o drom;

⁷⁷ hoj te des te džanel leskre nipenge,
hoj ena spasimen prekal oda,
hoj lenge ena odmukle o bini.

⁷⁸ Bo prekal le Devleskri bari milost avela
o spaseñje ke amende andral o ñebos,
avke sar avel avri o kham,

⁷⁹ hoj te švicinel olenge,
ko bešen andro kalipen the andro ciños le meribnaskro,
hoj te lidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom.“

⁸⁰ A o čhavoro barolas a zoralolas andro duchos. A palis dživelas pre pušta dži andre oda džives, medik pes na sikada le Izraeloskre manušenje.

2

¹ Andre ola dživesa o cisarís Augustus diña avri o prikazís, hoj pes te pisinen andre savore manuša. ² Kada ešebno zgendípen pes ačhíla akor, sar sas o Cireníus vladaris andre Siríja. ³ Savore pes gele te pisinel andre – sako andre peskro foros.

⁴ Avke geła the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret andre Judsko, andro Betlehem, andro foros le Davidoskro, bo ov sas potomkos le Davidoskro, ⁵ hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha mangadi a sas khabñi. ⁶ A sar ode sas, avła lakro časos te ločhol. ⁷ Avke lake ulíla lakro ešebno čavoro a pačardá les andro pherne. Thoda les te pašlol andre maštalna andro jasle, bo andro sovibnaskro kher na sas prekal lende than.

O pastjera the o aňjela

⁸ Andre odi phuv ode pašes sas pastjera, so rači stražinenas peskre bakren pre mała. ⁹ Jekhvareste pes lenge sikađa o aňjelos le Rajeskro a le Rajeskri slava len zaučardá andre. On igen predarandíle, ¹⁰ ale o aňjelos lenge phenda: „Ma daran tumen, bo avlom tumenge te phenel e lači sprava, so ela prekal savore manuša! ¹¹ Bo adadžives tumenge ulíla andro foros le Davidoskro o Spasítelís; ov hino o Kristus, o Raj. ¹² A kada tumenge ela znameňje: Arakhena cikne čhavores zapačardes andro pherne te pašlol andro jasle.“

¹³ A jekhvareste pes sikađa le aňjeloha e bari ňeboskri armada, savi lašarelas le Devles a phenelas:

¹⁴ „Slava le Devleske upre pro ňebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!“

¹⁵ Sar lendar o aňjela gele het andro ňebos, phende peske ola pastjera: „No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačhíla, so amenge phenda o Raj!“

¹⁶ Avke gele, sidarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavores te pašlol andro jasle. ¹⁷ Sar les dikhle, chudle te vakerel, so lenge sas phendo pal oda čavoro. ¹⁸ Sako, ko oda šunda, pes čudalínelas oleske, so lenge o pastjera vakerenas. ¹⁹ Ale e Maria peske garuvelas savore kala lava andro jilo a gondolínelas upral lende. ²⁰ Palís o pastjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le Devles vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenda o aňjelos.

²¹ Sar pregeła ochto džives a kampla te obrezinel le čhavores, dine leske o nav Ježíš, avke sar phenda o aňjelos la Mariake mek angloda, sar ačhíla khabñi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

²² Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžučarenas, avke sar phenel o Zakonos le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske. ²³ Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so ulol ešebno, ela oddelimen prekal o Raj,* ²⁴ a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje terne holuben.*

O Simeon

²⁵ Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov sas čačipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseňje le Izraeloskro a o Sveto Duchos sas upral leste. ²⁶ O Sveto Duchos leske sikada, hoj na merela dži akor, medik na dikhela le Kristus, saves bičhavela o Raj. ²⁷ A o Duchos ligenda le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj the o dad anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinda o Zakonos, ²⁸ ila les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenda:

²⁹ „Rajeja, avke sar man diňal lav,
akana premukes tire služobňikos andro smirom,
³⁰ bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,
³¹ so pripravinda anglal savore narodi,
³² o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,
the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“

³³ E Maria the o Jozef pes čudalinenas upral oda, so pal o Ježiš phenda. ³⁴ O Simeon len požehňinda a phenda la Mariake, leskra dake: „Kada čhavoro hino dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te ušten, the pro znameňje, pre savo o manuša džana, ³⁵ hoj pes te sikavel oda, so peske gondolinen but džene andro jile. A prekal tiri duša predžala e šabla.“

E Anna

³⁶ Sas ode the varesavi prorokiňa Anna, le Fanueloskri čhaj andral o kmeňos le Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha dživelas ehta berš, a palis lake muľa. ³⁷ Paloda ačhila vdovake dži ochtvardeš the štar (84) berš. Oj na džalas avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modlŕtbi. ³⁸ A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savorenge, ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachraňimen.

Džan pale andro Nazaret

³⁹ Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre Galileja, andre peskro foros, Nazaret. ⁴⁰ O

čhavoro, o Ježiš, barolas the zoralolas pro duchos; sas igen godaver a le Devleskri milost sas upral leste.

O Ježiš sar čhavoro andro chramos

⁴¹ A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patradi andro Jeruzalem. ⁴² Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patradi, avke sar furt kerenas. ⁴³ Sar pregela e Patradi, avenas pale khere. O čhavoro o Ježiš ačila andro Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas. ⁴⁴ On peske gondolinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca džanas jekhetane pro drom. Pregele jekh džives drom a chudle les te rodel maškar e famelija the maškar ola, kas džanenas. ⁴⁵ Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode. ⁴⁶ Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chramos maškar o učitelja, sar len šunelas a phučelas lendar. ⁴⁷ Sako, ko les šunelas, pes čudalinelas upral leskri godi the upral oda, sar lenge odphenelas. ⁴⁸ Sar les e daj the o dad dikhle, čudalinelas pes a e daj leske phenda: „Čhavo miro, soske amenge kada kerda? Dikh, tiro dad the me tut rodahas a darahas pal tu.“

⁴⁹ O Ježiš lenge phenda: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušnav te avel andre mire Dadeskro kher?“
⁵⁰ Ale on na achalile ole laveske, so lenge phenda.

⁵¹ Geľa lenca pale, avľa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske garuvelas savore ola lava andro jilo. ⁵² O Ježiš barolas andro godaveripen the pro felos a sas pro radišagos le Devleske the le manušenge.

3

Pal o Jan Krstiteľ

¹ Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskro phral, tetrarchas andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš tetrarchas andre Abilena ² a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerđa o Lav le Devleskro pre pušta ko Jan, ke le Zachariašiskro čhavo. ³ O Jan phirelas pal cali phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen le binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“ ⁴ Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajašiskro:

*„Kada hin o hangos, so vičinel pre pušta:
„Pripravinen o drom le Rajeske,
rovñinen prekal leste avri o chodňiki!*

⁵ *Dojekh dolina ela začidi
a dojekh verchos the brehos cikňola.*

*Oda drom, so hin bango, rovňisalola
a oda chodňikos, so hin puklato, ačhela hladko.*

⁶ *A savore nipi dikhena o spaseňje le Devleskro.“*

⁷ O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale! Ko tumenge sikađa, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela? ⁸ Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visardan tumare binendar! A ma phenen tumenge: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bendar šaj kerel le Abrahamoskre čhaven! ⁹ O tover imar hino prithodo paš o koreňis le stromengro! Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, ela čhindo avri a čhido pre jag!“

¹⁰ „Akor so amenge kempel te kerel?“ phučenastar o nipi.

¹¹ O Jan lenge odphenda: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!“

¹² A avle pes te bolel the o colňika a phučle lestar: „Učitelina, amenge so kempel te kerel?“

¹³ „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenda lenge.

¹⁴ Avke lestar phučle the varesave slugađa: „Amenge so kempel te kerel?“

Phenda lenge: „Ňikastar ma kiden avri o love zoraha a Ňikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“

¹⁵ O manuša užarenas pro Mesijašis a gondolinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus. ¹⁶ Ale o Jan odphenda savorengre: „Me tumen bolav le paňeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha. ¹⁷ Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdalola andre.“ ¹⁸ Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerele lenge o evaňjelium.

¹⁹ Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romňi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas. ²⁰ A paš kada savoro mek o Herodes phandla le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

²¹ Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modlinelas, jekhvareste phundriľa o Ňebos ²² a o Sveto Duchos avla pre leste andre podoba sar holubica.

Andral o ňebos šundila hangos: „Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro

²³ Sar chudňa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondolinenas, hoj sas le Jozefoskro čhavo.

Le Jozefoskro dad sas o Heli,
²⁴ leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,
 leskro o Melchi, leskro o Janai,
 leskro o Jozef, ²⁵ leskro o Matatiaš,
 leskro o Amos, leskro o Nahum,
 leskro o Esli, leskro o Nagge,
²⁶ leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,
 leskro o Semein, leskro o Jozech,
 leskro o Joda, ²⁷ leskro o Joanan,
 leskro o Resa, leskro o Zerubabel,
 leskro o Šealtiel, leskro o Neri,
²⁸ leskro o Melchi, leskro o Adi,
 leskro o Kosam, leskro o Elmadam,
 leskro o Er, ²⁹ leskro o Ješua,
 leskro o Eliezer, leskro o Jorim,
 leskro o Matat, leskro o Levi,
³⁰ leskro o Simeon, leskro o Juda,
 leskro o Jozef, leskro o Jonam,
 leskro o Elijakim, ³¹ leskro Melea,
 leskro o Menamas, leskro o Matatas,
 leskro o Natan, leskro o David,
³² leskro o Izaj, leskro o Obed,
 leskro o Boaz, leskro o Salmon,
 leskro o Nachšon, ³³ leskro o Aminadab,
 leskro o Admin*, leskro o Checron,
 leskro o Perc, leskro o Juda,
 leskro o Jakob, ³⁴ leskro o Izak,
 leskro o Abraham, leskro o Terach,
 leskro o Nachor, ³⁵ leskro o Serug,
 leskro o Reu, leskro o Paleg,
 leskro o Eber, leskro o Šelach,
³⁶ leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,
 leskro o Šem, leskro o Noach,
 leskro o Lamech, ³⁷ leskro o Matuzalem,
 leskro o Enoch, leskro o Jared,
 leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
³⁸ leskro o Enoš, leskro o Šet
 a leskro dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

* 3:33 3,33 Oda hin o Ram.

4

O Ježiš pokušimen

¹ O Ježiš avla pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha. O Duchos les lidžalas pal e pušta ² saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola dživesa nič na čala a pro koñec ole dživesengro bokhalila avri.

³ O beng leske phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barestar te ačhel maro.“

⁴ O Ježiš leske odphenda: „*Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar, [ale dojekhe Devleskre lavestar!]*“

⁵ Palis les ila o beng pro učo than a jekhvareste leske sikada savore krališagi le svetoskre. ⁶ O beng leske phenda: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange sas diñi a me la šaj dav, kaske kamav. ⁷ Te bandoha angle mande, kada savoro ela tiro.“

⁸ O Ježiš leske odphenda: „*Hin pisimen: ‚Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!‘* “

⁹ Paloda les ligenda andro Jeruzalem, thođa les te ačhel upre pro agor le chramoskro a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut kadarik tele. ¹⁰ Se hin pisimen: *‚Prikazinela peskre añjelenge pal tu, hoj tut te chrañinen.*

¹¹ *On tut chudena pro vasta, hoj te na demes o pindro pro bar.’* “

¹² O Ježiš leske odphenda: „Hin phendo: *‚Na pokušineha le Rajes, tire Devles!’* “

¹³ Sar o beng les imar preačila te pokušinel, geľa lestar het, ale ča pre varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

¹⁴ O Ježiš avla andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozligenda pes pal leste o hiros pal cali odi phuv. ¹⁵ Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.

¹⁶ A avla andro Nazaret, kaj barila avri. A avke, sar sas sikado, geľa pro šabat andre sinagoga. Sar uštila te genel, ¹⁷ podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundrađa o zvitkos a arakhla oda than, kaj sas pisimen kada:

¹⁸ „*O Duchos le Rajeskro hin upral mande, bo man pomazinda te vakerel le čorenge o evaňjelium, [bičhađa man te sastarel olen, kas hin dukhade jile,] te del te džanel le zaphandlengge, hoj hine premukle; le korenge te phundravel o jakha; te premukel olen, ko cerpinen,*

¹⁹ *a te del te džanel, hoj avla o bachtalo berš le Rajeskro.*“

²⁰ Phandľa andre o zvitkos, diňa les le sluhaskes a bešľa peske. A savoredžene andre sinagoga visarde peskre jakha pre leste. ²¹ A chudňa lenge te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šundān.“

²² Savoredžene les denas čačipen a čudalīnenas pes ole šukar lavenge, so avenas andral leskro muj. A phučenas: „Či nane ov le Jozefoskro čhavo?“

²³ A phendā lenge: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina, sasťar tut korkores! Oda, so šundām, hoj kerďal andro Kafarnaum, ker the kade, kaj bariľal avri!‘“

²⁴ A phendā: „Čačipen tumenge phenav, hoj űisave prorokos na den pačiv ode, kaj bariľa avri. ²⁵ Ale čačipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avľa bari bokh pre cali phuv. ²⁶ No o Eliaš na sas bičhado ke űisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv Sidon. ²⁷ A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale űiko lendar na sas obžuzardo, ča o Naman andral e Sirija.“

²⁸ Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen cholīsalīle. ²⁹ Ušřile a tradle les avri andral o foros a ligende les pro verchos, pre savo sas ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele. ³⁰ Ale ov pregeľa maškar lende a geľa het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

³¹ Paľis o Ježiš geľa andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le manušen, sar sas o šabat. ³² A čudalīnenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben sas zor.

³³ Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalačhe duchoha, le demonoha. Ov zorales viskindā: ³⁴ „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“

³⁵ O Ježiš les pokarhindā a phendā: „Čhit a dža andral leste avri!“ O demonos čhiďa ole manušen maškar lende a geľa andral leste avri a na kerďa leske űič nalačho.

³⁶ Akor avľa bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalačhe duchenge a on džan avri?“ ³⁷ A džalas pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

³⁸ Paľis o Ježiš ušřila, avľa avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko Šimon. A le Šimonoskra sasa sas bari horučka a mangelas les, hoj lake te pomožinel. ³⁹ O Ježiš

zaačila paš late, pokarhinda e horučka a e horučka la takoj omukla. E sasuj uštıla a chudña pašal lende te kerel.

⁴⁰ Pašis rači, sar zagela o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre nasvalen, save cerpinenas andro všelijaka nasvalibena. A ov thovelas o vasta pre dojekh lendar a sastarelas len. ⁴¹ Andral o but džene džanas avri o demona a viskinenas: „Tu sal o Kristus, oda Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakerel, bo on džanenas, hoj ov hino o Kristus.

⁴² A sar sas pale džives, gela odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle džı ke leste a na mukenas les te džal lendar het. ⁴³ Ale ov lenge phenda: „Mušınav te džal te vakerel pal o krališagos le Devleskro the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“ ⁴⁴ Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učeničen

¹ Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi, hoj te šunen le Devleskro lav.

² Akor dikhla paš o brehos te ačhel duj lodki; o ribara len ode mukle, hoj te rajbinen o siti. ³ O Ježiš gela andre jekh ole lodkendar, so sas le Šimonoskri, a mangla les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešla peske a sikavelas le nipen andral e lodka.

⁴ Sar dovakerda, phenda le Šimonoske: „Dža la lodkaha dureder andro bareder pañi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“

⁵ O Šimon leske odphenda: „Rajeja, cali rat pes trapinahas a nič na chudñam, ale pre tiro lav čhivava o siti.“

⁶ Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhındonas. ⁷ Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki lodka, hoj lenge te aven te pomožinel. On avle a pherdžarde soduj lodki avke, hoj až tašlonas.

⁸ Sar oda dikhla o Šimon Peter, pela pro khoča anglo Ježiš a phenda: „Dža mandar het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“ ⁹ Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudalinenas, keci ribi chudle. ¹⁰ A čudalinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save kerenas buči jekhetane le Šimonoha.

O Ježiš phenda le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!“ ¹¹ A sar pricirdle o lodki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sastardo

¹² Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhla le Ježiš, bandila anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas les: „Rajeja, te kamlas, šaj man sastares.“

¹³ O Ježiš nacirdna o vast, chudna pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

¹⁴ O Ježiš leske prikazinda: „Ma phen oda ņikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, hoj te sikaves savoreng, hoj sastilal avri andral o malomocenstvo.“

¹⁵ No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozlidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sastarel le nasvalibenendar. ¹⁶ Ale ov džalas korkoro pre pušta, hoj pes ode te modlinel.

O Ježiš sastarel le kalikos

¹⁷ Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoňika, save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral o Jeruzalem. A le Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sastarel le nasvalen. ¹⁸ Androda ode avle varesave murša, save lidžanas pro hadžos jekhe manušes, so sas kalikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš. ¹⁹ Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a mukle les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša anglo Ježiš.

²⁰ Sar dikhla o Ježiš lengro pačaben, phenda o Ježiš le kalikoske: „Manušeja, odmukle tuke hin tire bini.“

²¹ O zakoňika the o Farizeja chudle te gondolinel a phenenas peske: „Ko hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! ņiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

²² Ale o Ježiš prindžarda, so peske gondolinen a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

²³ So hin lokeder te phenel: „Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel: ‚Ušti a dža?‘

²⁴ Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Tuke phenav: Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“ ²⁵ A ov takoj anglal lende uštifa, ila peske o hadžos, chudna te lašarel le Devles a geľa khere. ²⁶ Akor pes savoredžene čudalinenas a lašarenas le Devles. Avla pre lende e dar a phenenas: „Adadžives dikhlam oda, so mek šoha na dikhlam.“

O Ježiš vičinel le Levi

²⁷ Palis, sar odarik geľa o Ježiš avri, dikhľa jekhe colňikos, savo pes vičinelas Levi, te bešel pre colňica a phendľa leske: „Av pal ma!“ ²⁸ Ov ušřila, omukľa savoro a geľa pal leste.

²⁹ Palis leske o Levi presikaďa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but colňika the aver dźene, savenca bešenas pašal o skamind. ³⁰ O Farizeja the lengre zakoňika dudrinenas a phenenas leskre učeňikenge: „Soske chan le colňikenca the le binošnenca?“

³¹ O Ježiš lenge odphendľa: „Le sastenge na kempel doktoris, ale le nasvalenge. ³² Na avľom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le binendar.“

Pal o postos

³³ On leske phende: „Le Janoskre učeňika pes furt poscinen the modľinen a the o učeňika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“

³⁴ Ov lenge phendľa: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen, medik hino lenca o terno? ³⁵ Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes poscinena.“

³⁶ A phendľa lenge the kada podobenstvo: „Se ňiko na odčhinel kotor le neve pochťanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada, bo čhingerďahas o neve gada a o nevo pochťan pro purano aňi na pasindahas. ³⁷ Aňi ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa a čulala avri a o gone čhindona. ³⁸ Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aňi e mol aňi o gone.] ³⁹ A sako, ko pijel e puraňi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E puraňi hiňi feder.‘ “

6

Pal o šabat

¹ Jekhvar pro šabat dźalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas. ² Akor lenge varesave dźene le Farizejendar phende: „Soske keren oda, so našři te kerel pro šabat?“

³ O Ježiš lenge phendľa: „Mek šoha na gendľan, so kerďa o David, sar sas bokhalo ov the leskre murša? ⁴ Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diňa the peskre muršen, kajte ola mare našři chalas ňiko aver, ča o rašaja.“ ⁵ A phendľa lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁶ Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh manuš, so les sas o čačo vast ňevladno. ⁷ O zakoňika the o Farizeja užarenas, či sastarella varekas pro šabat, hoj les te obviňinen. ⁸ O Ježiš džanelas, so gondolinen, no the avke phenda le manušeske, saves sas ňevladno vast: „Ušti a ačh kade maškaral!“ Ov uštiľa a ačhelas.

⁹ Akor lenge o Ježiš phenda: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te kerel, vaj namištes te kerel? O dživipen te zachraňinel, či te murdarel?“

¹⁰ Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ A sar oda kerđa, leskro vast sastila avri. ¹¹ Ale andre lende avľa bari choli a vakerenas maškar peste, so šaj keren le Ježišoske.

O dešuduj učeňika

¹² Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modľinel a sas ode cali rat andre modľitba. ¹³ Sar vidňisalila, vičinda peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri dešudujen (12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala: ¹⁴ O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip, o Bartolomej, ¹⁵ o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas Zelota), ¹⁶ o Juda, o čhavo le Jakoboskro – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

But manuša džan pal o Ježiš

¹⁷ Sar lenca o Ježiš avľa tele pal o verchos, zaačhiľa pre rovina. Sas leha but leskre učeňika the igen but nipi andral cali Judsko the andral o Jeruzalem, the andral e tirsko the sidoňiko phuv pašal o moros. ¹⁸ Avenas pal leste, hoj les te šunel a te saston avri andral peskre nasvalibena. A sastonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi. ¹⁹ Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren sastarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

²⁰ Ov dikhľa pre peskre učeňika a chudňa te vakerel:

„Bachtale san tumen o čore,
bo tumaro hin o krališagos le Devleskro!

²¹ Bachtale saň tumen, so san akana bokhale,
bo avena čalarde!

Bachtale san tumen, so akana roven,
bo palis asana!

²² Bachtale san tumen, kas o nipi našti avri ačhen,
kas čhiven avri, kaske keren ladž
a pre kaskro nav namištes vakeren
vaš o Čhavo le Manušeskro.

²³ Radisaŕon andre oda džives a khelen, bo andro ňebos tumen užarel baro počiŕiben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!

²⁴ Ale vigos tumenge, barvale manušale,
bo tumen imar akana iŕan tumaro radišagos!

²⁵ Vigos tumenge, so akana san čale,
bo avena bokhale!

Vigos tumenge, so akana asan,
bo rovena a hikinena žalatar!

²⁶ Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakerena,
bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne proro-
kenca!“

O kamiben ko ňeprijaťela

²⁷ „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare ňeprijaťelen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen, ²⁸ žehŕinen olenge, ko tumen košen, a modŕinen tumen vaš ola, ko tumen dukhaven. ²⁹ Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the dujto a oleske, ko tutar lel o plaštos, de the o gada. ³⁰ De sakones, ko tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar vareso iŕa. ³¹ Avke sar kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.

³² Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počiŕiben vaš oda užaren? Se the o binošna kamen olen, ko len kamen. ³³ A te keren o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo počiŕiben vaš oda užaren? Se the o binošna oda keren. ³⁴ Te dena kečeň ča olen, pal save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počiŕiben vaš oda užaren? Se the o binošna den kečeň, hoj oda te dochuden pale. ³⁵ Ale kamen olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeň a ma užaren pale. Avke ela tumaro počiŕiben baro a avena o čhave le Nekbareder Devleskre, bo ov hino lačo the ko nalače the ke ola, ko leske na palikeren. ³⁶ Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro Dad hino lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

³⁷ „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo. ³⁸ Den a ela tumenge dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira, razimen avri, zaispidŕni andre a pherdžardi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke ela merimen.“

³⁹ Phendā lenge the podobenstvo: „Či šaj lidžal o koro le kores? Či na perena sodujdžene andre chev? ⁴⁰ O učeŕnikos nane bareder sar leskro učitelis, ale sako, ko siklila avri, ela ajsa sar leskro učitelis.“

⁴¹ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na dikhes? ⁴² Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‚Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengro! Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a pašis šaj les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.“

Pal o lačo the nalačo stromos

⁴³ „Bo ņisavo lačo stromos na anel nalačo ovocje a ņisavo nalačo stromos na anel lačo ovocje. ⁴⁴ Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovocje. Se andral o kraki na obkiden o figi, aňi andral o koľaka na obkiden o hroznos. ⁴⁵ O lačo manuš lel avri andral o jilo peskre lače barvalipnastar o lače veci a o nalačo manuš lel avri andral o jilo peskre nalače barvalipnastar o nalače veci. Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj vakerel.“

Pal o duj khera

⁴⁶ „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav? ⁴⁷ Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire lava a dolikerel len. ⁴⁸ Ajsa manuš hino sar oda, ko ačhađa peskro kher avke, hoj kopalinda but tele andre phuv a kerđa peske o zaklados pre skala. Sar avľa o baro brišind a demađa o baro paňi pre oda kher, na čhalada leha, bo sas mištes ačhado pre skala. ⁴⁹ Ale oda, ko šunel mire lava a na dolikerel len, hino sar oda manuš, savo ačhađa peskro kher bi o zaklados. Sar avľa o baro paňi a demađa pre oda kher, takoj rozpeľa a peľa tele igen zorales.“

7

O Ježiš sastarel le veliteliskre slugas

¹ Sar o Ježiš dovakerđa savore ola lava le manušenge, so les šunenas, geľa andro Kafarnaum. ² Jekhe velitelis upral o šel (100) slugađa sas slugas, saves igen likerelas. No oda slugas sas pro meriben nasvalo. ³ Sar šunđa o velitelis pal o Ježiš, bičhađa ke leste varesave phurederen le Židendar, hoj les te mangel, hoj te avel a te sastarel leskre slugas. ⁴ On avle ko Ježiš, igen les mangelas a phende: „Zaslužinel peske, hoj prekal leste oda te keres, ⁵ bo ov kamel amaro narodos. Se mek the e sinagoga amenge ačhađa.“ ⁶ Avke lenca o Ježiš geľa.

Sar imar na sas dur ole kherestar, bičhađa ke leste o velitelis peskre prijateľen, hoj leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro kher.

⁷ Vašoda man na šunavas hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro sluhas sastola avri. ⁸ Bo the me som manuš tel o vast avrenge a tel miro vast hin o slugada. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhaske: ‚Ker kada!‘ – ta ov oda kerela.“

⁹ Sar oda šunda o Ježiš, čudalinda pes. Visarda pes ko nipi a phenda lenge: „Phenav tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhlom kajso baro pačaben.“ ¹⁰ Avke ola džene, so sas bičhade, gele pale khere a arakhle ole sluhas imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

¹¹ Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha but leskre učeňika the igen but nipi. ¹² Sar doavla paš e foroskri brana, ipen akor lidžanas avri jekhe mules. Oda sas jekhoru čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen but nipi andral o foros. ¹³ Sar la dikhla o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenda lake: „Ma rov!“ ¹⁴ Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko lidžanas le mules, zaačhile. O Ježiš phenda: „Čhavoreja, phenav tuke, ušti!“ ¹⁵ O mulo peske bešla a chudňa te vakerel. O Ježiš les diňa leskra dake.

¹⁶ Akor avla bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: „Baro prorokos uštıla maškar amende a o Del avla ke peskre nipi!“ ¹⁷ Kada hiros pal leste pes rozligenda pal caľi Judsko the pal savore fori odarik pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

¹⁸ O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke peske o Jan vičinda duje dženen peskre učeňikendar ¹⁹ a bičhada len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ‚oda, ko majinel te avel‘, abo kempel te užarel avres?“

²⁰ Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krstiteľ amen bičhada pal tu a phenda, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?‘ “

²¹ Ipen andre odi ora o Ježiš sastarda but dženen le nasvalibenendar, le dukhendar the le nalačhe duchendar a but kore dženge diňa pale te dikhel. ²² O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so dikhlan the šundan: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žuzaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorengenge pes vakerel o evaňjelium. ²³ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerel avri pal o Jan

²⁴ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel pre pušta? E trstina, savaha

čhivkerel e balvaj? ²⁵ Abo, so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca. ²⁶ Abo so geľan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos. ²⁷ Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen: *„Me bičhavav mire poslos anglal tu a ov tuke pripravina o drom.“*

²⁸ Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krstiteľ maškar savore nipi, so ulile le džuvľendar, ale oda, ko hino nekcikneder andro krališagos le Devleskro, hino bareder sar ov.“

²⁹ Savore nipi the colňika, so šunenav le Jan, peske pridžanle, hoj o Del hino čačipnaskro akor, sar pes dine te bolel le Janoskre bolipnaha. ³⁰ Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal peste, bo na dine pes te bolel le Janoske.

³¹ O Ježiš phenda: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre kaste maren? ³² Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste:

„Bašavahas tumenge,

ale na khelenas!

Giľavahas andre žala sar upral o mulo,

ale na rovenas!“

³³ Bo avľa o Jan Krstiteľ, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a phenen: „Hin andre leste nalačo duchos!“

³⁴ Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen: „Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel! Likerel pes le binošnenca the le colňikenca!“ ³⁵ Ale o godaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

³⁶ Varesavo Farizejis vičinda le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre leskro kher a bešla peske pašal o skamind.

³⁷ No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došunda, hoj o Ježiš bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anda peha jekh alabastrovo caklocis, andre savo sas igen vzacno olejos. ³⁸ Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňna leske te cindarel o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas leske o pindre a makhelas le voňave olejoha.

³⁹ Sar kada dikhľa oda Farizejis, so les vičinda ke peste, phenda peske: „Te ov ulahas prorokos, džanlahas, ko hiňi kadi džuvľi, savi pes lestar chudel, hoj hiňi binošno.“

⁴⁰ O Ježiš leske odphenda: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“

„Phen, učitelina!“ odphenda.

⁴¹ „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeñ. Jekh leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50). ⁴² Na sas len sar te del pale a ov odmukla sodujenge. Phen mange: Ko kale dujendar les buter kamela?“

⁴³ O Šimon odphenda: „Gondoġinav mange, hoj oda, kaske buter odmukla.“

„Mištes rozsudzindal,“ phenda leske o Ježiš.

⁴⁴ Visarda pes ke džuvli a phenda le Šimonoske: „Dikhes kala džuvla? Avġom andre tiro kher a na diñal man pañi pro pindre, ale oj mange o pindre peskre apsenca cindarda a peskre balenca len khosla. ⁴⁵ Tu man na čumidlal, ale oj mange na preačila te čumidel o pindre, kanastar avġom andre. ⁴⁶ O šero mange na makhlal le olejoha, ale oj mange makhla o pindre le voñave olejoha. ⁴⁷ Phenav tuke, hoj vašoda but kamel, bo sas lake odmukle but bini. Oda, kaske hin frima odmuklo, frima kamel.“

⁴⁸ A phenda lake: „Odmuken pes tuke o bini.“

⁴⁹ Ola džene, so leha bešenat jekhetane pašal o skamind, chudle maškar peste te vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“

⁵⁰ Ale o Ježiš phenda la džuvlake: „Tiro pačaben tut zachrañinda. Dža andro smirom!“

8

O džuvla, save phirenas le Rajeha

¹ Paġis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o krališagos le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeñika ² the varesave džuvla, saven sastarda avri le nalače duchendar the le nasvalibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral savi gele avri efa demoni; ³ e Johanna, e romñi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesoske; e Zuzana, the mek but aver džuvla, save pašal lende kerenas a pomožinenas lenge peskre lovenca.

O podobenstvo pal o štar phuva

⁴ Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuša andral o fori, phenda kada podobenstvo: ⁵ „Geġa o manuš te rozčivkerel o semena. Sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale. ⁶ Aver pele pre baruñi phuv, a sar barile, šučile avri, bo na sas len pañi. ⁷ Aver pele andro trñi a o trñi barile jekhetane lenca a tasade len. ⁸ A varesave pele andre lači phuv a sar barile, ande šelvar aji chasna.“

Sar oda o Ježiš dovakerda, vičinda: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

⁹ Leskre učeņnika phučle le Ježišostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“

¹⁰ A ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale oklengge avri pes vakerel andro podobenstva, hoj te *dikhen*, ale te na *dikhen*; hoj te *šunen*, ale te na *achalon*.

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹¹ O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro. ¹² Ola, so pele paš o drom, hine ola, ko šunen, ale palis avel o beng a lel avri o lav andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraņimen. ¹³ Ola, so hine sadzimen pre baruņi phuv, hine ola, ko prilen o lav radišagoha, sar les šunen, ale nane len koreņis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e skuška, oddžan. ¹⁴ Ola, so hine sadzimen andro trņi, hine ola, ko šunen o lav, ale o starišagi, o barvalipen the o kiņešagi le dživipnaskre len tasaven andre a nane lendar chasna. ¹⁵ A ola, so pele andre lačhi phuv, hine ola, ko šunen o lav a likerem les andro lačo the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeli

¹⁶ Ņiko, ko labarel e momeli, na garuvel la tel e piri, aņi na thovel la tel o hadžos, ale ačhavel la pro svietņikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos. ¹⁷ Bo nane nič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane nič garudo, so pes na džanela a na avela jekhvar avri. ¹⁸ Vašoda šunen mištes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olear pes lela mek the oda, so peske gondolinel, hoj les hin.“

Le Ježišoskri daj the phrala

¹⁹ Akor avle ko Ježiš leskri daj the leskre phrala a našti pes ke leste dochudle, bo sas ode but manuša. ²⁰ A vareko leske phenda: „Tiri daj the tire phrala ačen avri a kamen tut te dikhel.“

²¹ O Ježiš lenge odphenda: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikerem les.“

O Ježiš zaačhavel e balvaj

²² Andre jekh džives geļa o Ježiš le učeņikenca andre lodka a phenda lenge: „Aven predžas la lodkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele. ²³ Sar džanas la lodkaha, o Ježiš peske zasuča. A űisostar nič avļa bari balvaj pro moros a pherdo paņi avelas andre lodka a imar lenca džalas tel o paņi.

²⁴ Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašluvas!“

Avke o Ježiš uštíla, pokarhinda e balvaj the o bare vlni a on preačhile a sas igen čhit. ²⁵ A phenda lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“

O učeňika pes andre dar čudalínenas a phučenas jekh avrestar: „Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le paňeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

²⁶ Andral e Galileja doavle la lodkaha andre phuv Gadara, so hiňi pre oki sera le moroskri. ²⁷ Sar geľa avri andral e lodka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešelas andro kher, ale andro hrobi. ²⁸ Sar dikhľa le Ježiš, viskišagoha peľa anglal leste a vičinda zorales: „So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Někbareder Devleskro? Mangav tut, ma trapin man!“ ²⁹ Phenda oda, bo o Ježiš prikazinda le nalače duchoske, hoj te džal andral leste avri. Buterval les phandenas le lancenca the le putenca pro pindre a stražinenas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.

³⁰ O Ježiš lestar phučľa: „Sar tut vičines?“

Ov phenda: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste. ³¹ A mangelas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.

³² Ode pro verchos pes pašinenas o bale, jekh baro stados. A o nalače duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukľa. ³³ O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašlila.

³⁴ Sar dikhle o pastjera le stadoskre, so pes ačhila, denašle a phende oda avri andro foros the andro gava. ³⁵ Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhila. Avle ko Ježiš, a sar dikhle, hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre le Ježišoskre a hino urdo the paš e godi, chudle pes te daral. ³⁶ Ola, ko dikhle, so pes ačhila, vakerenas ole manušenge, sar sas oda posadnuto sastardo. ³⁷ Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangelas, hoj te džal lendar het, bo avľa pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geľa andre lodka a geľa pale het.

³⁸ Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhada het. Phenda leske: ³⁹ „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerđa o Del.“ Ov geľa a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerđa o Ježiš.

E muļi čhajori the e nasvali džuvli

⁴⁰ Sar avļa o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi, bo savore les užarenas. ⁴¹ Avļa ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš andral e sinagoga. Peļa paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha te džal andre leskro kher, ⁴² bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.

Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenas. ⁴³ Sas maškar lende varesavi džuvli, savi sas dešuduj berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben a diņa le doktorenge savoro, so la sas, ale ņiko la našti sastarda avri. ⁴⁴ Oj avļa palunestar ko Ježiš a dotkņinda pes le agorestar leskre ruchostar a takoj lake o rat preačila te džal.

⁴⁵ A o Ježiš phučļa: „Ko pes mandar dotkņinda?“

A sar pes ņiko na pridžanelas, phendā o Peter [the ola, ko sas leha]: „Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkņinda?‘]“

⁴⁶ Ale o Ježiš phendā: „Vareko pes mandar dotkņinda, bo šundom, sar mandar geļa avri e zor.“

⁴⁷ Sar odi džuvli dikhļa, hoj oda imar našti garuvel andre, avļa paš o Ježiš a izdralas daratar. Peļa leske paš o pindre a anglal savorende leske phendā avri, soske pes lestar dotkņinda a sar takoj sastila avri. ⁴⁸ Ov lake phendā: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom!“

⁴⁹ Medik o Ježiš vakerelas, avļa vareko andral le Jairoškro kher a phendā leske: „Tiri čhajori imar muļa, de smirom le učitelis!“

⁵⁰ Sar oda šunda o Ježiš, phendā leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela zachraņimen!“

⁵¹ Geļa andro kher a na domukļa ņikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske. ⁵² Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phendā: „Ma roven! Oj na muļa, oj ča sovel.“

⁵³ Asandile les avri, bo džanenas, hoj muļa. ⁵⁴ Ale ov tradņa savoren avri, chudņa la vastestar a vičinda: „Čhajorije, ušti!“ ⁵⁵ Lakro duchos avļa pale andre late a oj takoj uštilla. O Ježiš prikazinda, hoj la te den te chal. ⁵⁶ La čhajorakri daj the dad radišagostar aņi na džanle so te phenel, ale o Ježiš lenge prikazinda, hoj ņikaske te na vakeren, so pes ačila.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeņiken

¹ O Ježiš peske vičinda le dešuduje učeņiken a diņa len e autorita the e zor te tradel avri savore nalače dučen a te sastarel o nasvalibena. ² Bičhada len te kazinel pal o krališagos le Devleskro a te sastarel le nasvalen. ³ Phenda lenge: „Ma len tumenca pro drom nič, aņi palica aņi zajdica aņi maro aņi love aņi po duj gada. ⁴ Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros. ⁵ Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the o prachos pal o pindre sar svedectvos pre lende.“ ⁶ Avke o učeņika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaņjelium a všadzik sastarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

⁷ The o tetrarchas o Herodes šunda pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondolinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan uštıla andral o meriben, ⁸ a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikada, a pale aver phenenas, hoj uštıla jekh le phurikane prorokendar. ⁹ O Herodes phenda: „Le Janoske odčhindom o šero. Akor ko hin kada manuš, pal savo šunav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

¹⁰ Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so kerenas. A ov len iļa peha a geļa lenca korkorenca andro foros, so pes vičinel Betsaida. ¹¹ Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiļa len a vakerelas lenge pal o krališagos le Devleskro a sastarelas olen, kaske oda kampelas.

¹² Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeņika ke leste a phende leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.“

¹³ Ale ov lenge phenda: „Tumen len den te chal!“

On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“ ¹⁴ Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

Ale o Ježiš phenda peskre učeņikenge: „Thoven len te bešel andro skupinki po penda (50) dženen!“ ¹⁵ A o učeņika oda kerde a thode savoren te bešel. ¹⁶ Palis o Ježiš iļa ola pandž mare the duj ribi, dikhļa pro ņebos, požehņinda, phagerelas a delas le učeņikenge, hoj on te poden le manušenge. ¹⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

18 Sar pes o Ježiš modlinelas korkoro a sas leha the o učeņika, phučļa lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“

19 On leske odphende: „Hoj o Jan Krstiteľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj ušřila jekh le phurikane prorokendar.“

20 Ov lendar phučļa: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“

21 No o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj oda ņikaske te na phenen avri. 22 A palis lenge phenda: „O Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoņika les na prilena, ela murdardo a pal o trin džives ušřela andral o meriben.“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

23 A savorenge phenda: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma. 24 Bo sako, ko kamel te zachraĭnel peskro dživipen, oda les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les zachraĭnela. 25 Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro dživipen našavela a musarela? 26 Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le Dadeskri the le svete aņjelengri.

27 Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o kraļišagos le Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

28 Vaj ochto džives pal ola lava, iļa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geļa pro verchos pes te modlinel. 29 Sar pes o Ježiš modlinelas, leskro muj pes jekhvareste čerinda a leskre gada parņile a dičhonas sar o bleskos. 30 A jekhvareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš, 31 save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha mušinela te predžal andro Jeruzalem. 32 Pro Peter the pre okla učeņika avļa zoralo soviben, a sar pes prekerde, dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas. 33 Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phenda: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske a jekh le Eliašiske!“ Ov aņi na džanļa, so phenda.

34 Mek sar oda vakerelas, avļa e chmara a zaučharda len andre. O učeņika predarandile, sar on gele andre chmara.

³⁵ Andral e čmara prevakerđa o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves mange avri kidňom – les šunen!“ ³⁶ Androda, sar vakerelas oda hangos, ačhiľa o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ňikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sastarel le čhas zaphandles le demonoha

³⁷ Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi. ³⁸ A jekh manuš ole nipendar vičinda: „Učitelina, mangav tut, dikh pre miro čhavo, bo nane man aver čhave, ča ov jekh. ³⁹ O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het. ⁴⁰ Manglom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našti kerde.“

⁴¹ O Ježiš lenge odphenda: „Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava a zlidžava tumen? An kade tire čhas!“

⁴² Mekča sar avelas o čhavo, čhida les o nalačo duchos pre phuv a čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinda le nalače duchos, sastarda le čhavořes a diňa les pale le dadeske. ⁴³ A savore pes čudalinenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudalinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phenda peskre učeňikenge: ⁴⁴ „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino le manušenge andro vasta.“ ⁴⁵ Ale on na achalile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske te na achalón, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

⁴⁶ O učeňika pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder. ⁴⁷ Ale o Ježiš dikhlá, so peske andro jilo gondolinen. Iľa le čhavořes, ačhađa les paš peste ⁴⁸ a phenda: „Sako, ko prilela kajse čhavořes andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder, oda hino nekbareder.“

⁴⁹ O Jan phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes te tradel avri le demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

⁵⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

⁵¹ Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ņebos, phenda peske, hoj džal andro Jeruzalem. ⁵² A bičhađa anglal peste varesave manušen, hoj leske savoro te pripravinen. On gele a doavle andre varesavo samaritansko gav, ⁵³ ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalal andro Jeruzalem. ⁵⁴ Sar oda dikhle o učeňika o Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames, hoj te mangas, hoj te avel e jag tele andral o ņebos a te labarel len, [avke sar oda kerđa o Eliaš?]" ⁵⁵ Ale o Ježiš visališa, pokarhinda len [a phenda: „Tumen na džanen, savo duchos andre tumende hin, ⁵⁶ bo o Čhavo le Manušeskro na avla te murdarel le manušen, ale te zachraňinel.“] A gele andre aver gavoro.

Sar kampil te džal pal o Ježiš

⁵⁷ Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenda: „Rajeja, džava pal tu všadzik, kaj džaha.“

⁵⁸ O Ježiš leske phenda: „Le lišken hin peskre cheva a le čiriklen peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

⁵⁹ A avreske phenda: „Av pal ma!“

Ale ov phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

⁶⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale tu džā a vaker pal o krališagos le Devleskro!“

⁶¹ Aver phenda: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb te rozlučinel pes mira famelijaha.“

⁶² Ale o Ježiš leske phenda: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a obdikhel pes palal, nane hodno te služinel andro krališagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeš učeňiken

¹ Palis kidňa avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhađa len po duje dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov korkoro kamelas te džal. ² A phenda lenge: „E žatva hiňi bari, ale frima hin robotňika. Vašoda mangan le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotňiken pre peskri žatva. ³ Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o vlki. ⁴ Ma len tumenca love andro žebi aňi zajdica aňi sandalki a ma zaačhen pro drom varekaha te vakarel.“

⁵ Sar džana andre varesavo kher, ešeb phenen: „Smirom kale khereske!“ ⁶ Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende. ⁷ Andre oda kher ačhen a chan the

pijen oda, so tumen dena, bo o robotňikos peske zaslužinel peskro počiniben. Ma phiren kher kherestar!

⁸ Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena. ⁹ Sasfaren ode le nasvalen a phenen lenge: ‚O krališagos le Devleskro avla pašes ke tumende.‘ ¹⁰ Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskre ulici a phenen: ¹¹ ‚Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudňa pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o krališagos le Devleskro avla ke tumende.‘ ¹² No phenav tumenge, hoj le manušenje andral e Sodoma ela lokeder andre oda džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

¹³ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar. ¹⁴ No, le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge. ¹⁵ A tu Kafarnaum, kames tut te lidžal upre dži andro ņebos? Aveha telečhido dži andro peklos!“

¹⁶ Phendā o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhada.“

O eftavardeš učeňika aven pale

¹⁷ Palis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.“

¹⁸ Ov lenge odphendā: „Dikhľom le satan te perel andral o ņebos avke sar o bleskos. ¹⁹ Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskri a nič tumen na dukhavela. ²⁰ Ale ma radisaľon oleske, hoj pes tumenge podden o nalačhe duchi, ale sigeder radisaľon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ņebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

²¹ Akor o Ježiš radisaľila andro Sveto Duchos a phendā: „Lašarav tut Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv! Bo garuďal kala veci anglo avrisikade the godaver manuša a sikaďal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.

²² Savoro mange hin dino mire Dadestar. ņiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ņiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamlahas te sikavel.“

²³ Visarda pes ko učeňika, sar sas korkore, a phenda: „Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen!
²⁴ Bo phenav tumenge, hoj but proroka the kraľa kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačo Samaritanos

²⁵ Varesavo zakoňikos uštila a skušinelas les: „Učiťelina, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

²⁶ O Ježiš lestar phučla: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“

²⁷ Ov odphenda: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri zor the andral cali tiri godi a kameha avres avke sar tut korkores.*“

²⁸ O Ježiš leske phenda: „Mištes odphendal, kada ker a dživeha.“

²⁹ Ale o zakoňikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučla lestar dureder: „A ko hin mange oda aver manuš?“

³⁰ O Ježiš leske odphenda: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules. ³¹ Ačhila pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhla, obgeľa les pal oki sera. ³² A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avla paš oda than, a sar les dikhla, obgeľa tiš pal oki sera. ³³ No palis avla ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les dikhla, sas leske pharo vaš leste. ³⁴ Avla ke leste, čhida leske pro rani olejos the mol a phandla len andre. Thođa les pre peskro somaris, ligenda les andro sovibnaskro kher a starinda pes pal leste. ³⁵ Pre aver džives, sar džalas het, iľa avri duj denara, diňa le chulajiske a phenda: ‚Starin tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.‘

³⁶ Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kas chudle o živaňa?“

³⁷ Ov odphenda: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

³⁸ O Ježiš le učeňickenca džalas pal o drom a avla andre jekh gavoro. A varesavi džuvli, savake sas o nav Marta, les priiľa andre peskro kher. ³⁹ A sas la pheň, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešla paš o pindre le Ježišoske a šunelas leskro lav. ⁴⁰ Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avla ko Ježiš a phenda: „Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheň man mukla, hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“

⁴¹ Ale o Ježiš lake odphenda: „Marto, Marto, starines a trapines tut but vecenca. ⁴² Ale ča jekh kampel. E Maria peske kidňa avri oda, so hin feder, a oda latar ňiko na lela.“

11

Le Rajeskri modlitba

¹ Jekhvar pes o Ježiš modlinelas pre varesavo than. Sar pes domodlinda, phenda leske varesavo leskro učeňikos: „Rajeja, sikav amen pes te modlinel, avke sar the o Jan sikada peskre učeňiken.“

² Ov lenge phenda: „Sar tumen modlinen, phenen: ‚Dado [amaro, savo sal andro ňebos], mi el pošvecimen tiro nav, mi avel tiro krališagos, [mi ačhel pes tiri voľa, avke sar andro ňebos, avke the pre phuv!]

³ De amen adadžives o maro, so amenge kampel sako džives!

⁴ Odmuk amenge amare bini avke, sar the amen odmukas olenge, ko amenge kerel vareso nalačo. A ma domuk, hoj te avas pokušimen, [ale le amendar le nalačes].‘ “

Pal o prijatelis, savo pes na del te odmarel

⁵ Phenda lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijatelis a te džaha ke leste pal jepaš rat a phenaha leske: ‚Phrala, de man kečeň trin mare, ⁶ bo avľa ke ma o prijatelis dural a nane man les so te del.‘ ⁷ A ov andral o kher leske odphendahas: ‚De man smirom! Imar phandľom andre o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našti uščav, hoj tut te dav.‘ ⁸ Phenav tumenge, kajte na uštela a na dela les maro vašoda, bo hino leskro prijatelis, no uštela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na ladžalas te mangel.

⁹ Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge. ¹⁰ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravel.

¹¹ Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo mangľahas [maro, ta diňahas les bar]? Abo te lestar mangľahas riba, ta diňahas les sap? ¹² Abo te lestar mangľahas jandro, ta diňahas les škorpijonos? ¹³ Te tumen, so san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či tumaro Dad andral o ňebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar mangel?“

O Ježiš the o Belzebul

¹⁴ Jekhvar o Ježiš tradelas avri le neme demonos. Sar gela avri o demonos, o nemo prevakerda a o nipi pes čudalinenas. ¹⁵ Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskra zoraħa, savo hino upral savore demona.“ ¹⁶ A pale aver džene les pokušinas a mangelas lestar znaenje andral o nebos.

¹⁷ Ale o Ježiš džanelas, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozdelimen pre peste, perela. ¹⁸ A te o krališagos le satanoskro hino rozdelimen maškar peste, sar šaj obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha. ¹⁹ No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeņika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci. ²⁰ Ale te me le Devleskra zoraħa tradav avri le demonen, akor avla ke tumende o krališagos le Devleskro.

²¹ Te jekh zoralo manuš – mištes vizbrojimen – del pozoris pre peskro kher, ņiko leske našti čorel o barvalipen. ²² Ale te avlahas pre leste zoraleder, sar hino ov, a domardahas les, akor leske ilahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvalipen rozdelindahas.

²³ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.“

Te o nalačho duchos avel pale

²⁴ „Sar džal o nalačho duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‚Džav pale andre miro kher, khatar avlom avri.‘ ²⁵ Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukaardo. ²⁶ Akor džal a lel peha mek efa avre duchen, goreder sar ov, džan andre a bešen ode. A pro koñec oda ela ole manušeħa mek goreder, sar sas ešebnovar.“

²⁷ Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičinda jekh džuvli ole nipendar: „Bachtali hin odi džuvli, savi tut anda pro svetos a the ola koľina, so tut denas te pijel!“

²⁸ Ale ov odphenda: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikeren les!“

O znaenje le Jonašiskro

²⁹ Sar ke leste avenas but nipi, chudna te vakerel: „Adadživeseskre manuša hine nalačhe, mangel znaenje, ale na ela lenge dino znaenje, ča o znaenje le prokoskro Jonašiskro. ³⁰ Bo avke sar o Jonaš sas znaenje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the o Čhavo le Manušeskro kale manušenge. ³¹ E kraľovna pal o juhos

uštela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo avla dural pal aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro, ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.
 32 O murša andral o foros Ninive uštena pro sudos pre kala manuša a odsudzinena len, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

Pal e momeli

33 Ņiko na labarel e momeli a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri, ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos. 34 E momeli le teloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro telos ela andro kalipen. 35 De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kalipen! 36 Te ela calo tiro telos andro švetlos a na ela andre űisavo kalipen, akor labola calo avke, sar te andre tu labilahas e lampa.“

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

37 Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinda les varesavo Farizejis ke peste te chal. Ov gela a bešla peske pašal o skamind. 38 Sar o Farizejis dikhla, hoj o Ježiš anglo chaben na thođa (na omorđa) o vasta, čudalinda pes.

39 O Raj leske phenda: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen. 40 Tumen nagodaver. Či oda, ko stvorinda o avruno, na stvorinda the o andruno? 41 Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro žužo.

42 Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o desjatki andral e meta, e ruta the savore aver koreňje, ale obdžan o spravodlišagos the o kamiben le Devleskro. Kada kempel te kerel a koda te na zamukel.

43 Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro sinagogi a kamen, hoj tumenge te pozdravinen pro placos.

44 Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!] Bo san sar o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj phiren pal o hrobi.“

45 Jekh le zakoňikendar leske odphenda: „Učitelina, te kavke vakeres, dophenes the amenge.“

46 O Ježiš phenda: „Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi ajso pharipen, savo na birinen te zlidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.

⁴⁷ Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde tumare dada! ⁴⁸ Avke oleha phenen, hoj den čaćipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde a tumen lenge ačhaven o hrobi. ⁴⁹ Vašoda the o Godaveripen le Devleskro phenda: „Bičhavava ke lende le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.“ ⁵⁰ Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so sas avričhordo, kanastar sas kerdo o svetos, ⁵¹ le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariašiskro, saves murdardan maškar o chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleñje ela potrestimen vaš oda savoro.

⁵² Vigos tumenge, zakoñikale! Bo iñan e kleja le vudarestar, so phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na geñan a olenge, ko kamenas, na domukñan.“

⁵³ Sar geña odarik avri, chudle o zakoñika the o Farizeja pre leste igen te džal a phučkernas lestar pal o but veci, ⁵⁴ hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

¹ Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre, chudña o Ježiš te vakerel ešeb peskre učeñikenge: „Chrañinen tumen le Farizejengre kvasostar, so hin o dujemujeskeriben. ² Ale nič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane nič počoral, so pes jekhvar na sikavela. ³ Vašoda savoro, so vakerđan andro kalipen, pes šunela andro švetlos a oda, so phendan počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

Kastar te daral

⁴ Ale tumenge – mire prijatelenge – phenav: Ma daran tumen olendar, ko murdaren o telos a palis imar našti keren buter nič. ⁵ Ale sikavava tumenge, kastar pes kampil te daral: Daran tumen olestar, ko šaj murdarel o telos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He, phenav tumenge: Lestar tumen daran! ⁶ Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj hañera? A o Del añi pre jekh lendar na bisterel. ⁷ Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

⁸ Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo añjela le Devleskre. ⁹ Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskre añjela.

¹⁰ Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhinela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.

¹¹ Sar tumen lidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar tumen brañinena abo so vakerena. ¹² Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagodaver barvalo manuš

¹³ Varesavo dženo ole nipendar leske phendā: „Učitelina, phen mire phraleske, hoj peske te rozđelinel manca o đedictvos!“

¹⁴ Ale ov odphendā: „Manušėja, ko man ačhađa te sudzinel, abo te rozsudzinel maškar tumende?“ ¹⁵ A phendā lenge: „Den pozoris a chrañinen tumen, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvalipnastar.“

¹⁶ Phendā lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske barila pre maļa but ulipen, ¹⁷ a phendā peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel miro ulipen.‘

¹⁸ Avke phendā: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar bareder. Thovava ode savoro miro ulipen the miro barvalipen ¹⁹ a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvalipen skidlo pro but berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘

²⁰ Ale o Del leske phendā: ‚Tu nagodaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidnal, kaske ačhela?‘

²¹ Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvalipen a nane barvalo andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²² Phendā peskre učeñikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; añi pal tumaro telos, hoj so urena. ²³ Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o telos hin buter sar o uraviben. ²⁴ Dikhen pro vrani! Añi na sadzinen, añi na kiden upre;

nane len špajzi añi šopi a o Del len čalarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle? ²⁵ Ńiko tumendar našti phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.‘ ²⁶ Te añi oda nekcikneder našti keren, akor soske pes starinen pal aver veci?

²⁷ Dikhen pro kvitki pre maļa, sar baron. Na keren buči añi na heklinen. No phenav tumenge, hoj añi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar. ²⁸ Akor te o Del e maļakri čar kavke uravel, so

adadžives hiñi a tajsja ela čhidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha! ²⁹ Ma gondolinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen pal oda! ³⁰ Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kempel. ³¹ Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala veci.

³² Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o krališagos! ³³ Bikenen tumaro barvalipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čhingersalon, o barvalipen andro ňebos, so šoha na našlola – ode, kaj o živañis pes na dochudel a o kirme na chan. ³⁴ Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

³⁵ „Aven furt pripravimen a o momela tumenge mi labon!
³⁶ Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela. ³⁷ Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende. ³⁸ Te avlahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi, saven arakhlahas te užarel! ³⁹ Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanlahas, sava oratar avela o živañis, diñahas pozoris a na domuklahas leske te rozmarel peskro kher. ⁴⁰ Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the godaver spravcas

⁴¹ O Peter leske phendā: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobenstvo, abo the savoredženenge?“

⁴² O Raj odphendā: „Ko akor hin oda verno the godaver spravcas, saves ačhađa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos? ⁴³ Bachtalo hin oda sluhās, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela! ⁴⁴ Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen. ⁴⁵ Ale te peske gondolindahas oda sluhās andre peskro jilo: ‚Miro raj mek but na avela!‘ A chudñahas te marel le sluhēn the le služken, chalahas, piñahas the mačilahas – ⁴⁶ avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užarela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinelā les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.

⁴⁷ Oda sluhas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinda pes, aňi na kerđa avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo. ⁴⁸ Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozděleňje

⁴⁹ „Avľom te čhivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol! ⁵⁰ Ale mušinav te predžal le bolipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela! ⁵¹ Gondolinen tumenge, hoj avľom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozděleňje! ⁵² Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozđelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin. ⁵³ Ela o rozděleňje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čhaj a e čhaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znađeňja

⁵⁴ O Ježiš phendá le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke. ⁵⁵ A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke. ⁵⁶ Tumen dujemujengre! O znađeňja la phuvakre the le ňeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?

⁵⁷ Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno? ⁵⁸ Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviňinel, ker savoro, hoj leha te lačhaves avri mek pal o drom, hoj tut te na lidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugađiske a o slugađis tut čhidahas andre bertena. ⁵⁹ Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haleris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokaňje

¹ Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarda o Pilat, sar obetinas le Devleske. ² O Ježiš lenge odphenda: „Gondolinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpinas? ³ Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena. ⁴ Abo so tumenge gondolinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peľa e veža andro Siloe a murdarda len? Gondolinen tumenge, hoj on sas binošneder savore okle manušendar,

so bešen andro Jeruzalem? ⁵ Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokañje, savoredžene avke merena.“

Pal o figovňikos, so na del ovocje

⁶ Avke lenge o Ježiš phenda kada podobenstvo: „Varesave manušes sas sadzimen figovňikos andre peskri viñica. Avla a rodelaš upre ovocje, ale na arakhla nič. ⁷ Akor phenda le vinariske: ‚Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovňikos, ale na arakhav nič. Čhin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!‘

⁸ Ale ov leske phenda: ‚Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste kopalinava a čhivava hnojos. ⁹ Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čhineha les tele.‘ “

O Ježiš sastarel pro šabat jekha džuvla

¹⁰ Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga. ¹¹ Sas ode džuvli, andre savi sas o nalačo duchos, so la trapinelas le nasvalibnaha dešuochto (18) berš. O dumo late sas bandardo dži tele a našti pes rovñinelas avri. ¹² Sar la dikhla o Ježiš, vičinda la paš peste a phenda lake: „Džuvlije, av oslobodzimen tire nasvalibnastar!“ ¹³ Thođa pre late o vasta a oj takoj rovñisalila avri a lašarelas le Devles.

¹⁴ Akor choľisalila o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sastarda pro šabat, a phenda le nipenge: „Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te saston avri – ale ma keren oda pro šabat!“

¹⁵ Ale o Raj leske odphenda: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel sako tumendar pro šabat peskra gurumña vaj peskre somaris andral e maštalna a na lidžal les avri te pijel pañi? ¹⁶ Akor soske kadi džuvli, so hiñi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng zaphandla andre imar dešuochto berš, našti ula oslobodzimen pro šabat olestar, so la phandelas andre?“

¹⁷ Sar oda phenda, ladžandile pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale savore okla nipi radisaľonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

¹⁸ Akor o Ježiš phenda: „Sar dičhol avri o krališagos le Devleskro? Soha les porovñinava? ¹⁹ Hino sar o horčično zrnkos, so ila o manuš a sadzinda pre peskri maľa. Ode barila, ačhila lestar baro stromos a pre leskre konara peske kerde hñizdi o čirikle andral o ñebos.“

²⁰ Pale phenda: „Soha porovňinava o krališagos le Devleskro? ²¹ Hino sar o kvasos, savo iľa e džuvli a rozkerđa andro but aro*, medik calo chumer na avľa upre.“

E cesno brana

²² Avke o Ježiš džalal le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the gavora a sikavelas ode. ²³ Vareko lestar phučla: „Rajeja, ena zachraňimen ča frima džene?“

Ov lenge odphenda: ²⁴ „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našti avena. ²⁵ Bo sar uštela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘ ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘

²⁶ Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare ulici sikavehas.‘

²⁷ Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san? Džan mandar het, savore, so keren o nalačipen!‘

²⁸ Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro krališagos le Devleskro a tumen avena avričhide. ²⁹ O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena peske pal o skamind andro krališagos le Devleskro. ³⁰ A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena posledna.“

O Ježiš vakerel pal o Herodes

³¹ Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“

³² Ov lenge phenda: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sasťarav adadžives the tajsa a pre trito džives dokerava miri buči. ³³ Ale mušnav adadžives the tajsa the paltajsaskro te phirel. Bo na del pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

³⁴ Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, ko hine bičhadě ke tute! Kecivar kamavas te skidel upre tire čhaven avke, sar e kachňi skidel peskre kachňoren tel peskre kridli, ale tumen na kamenas! ³⁵ Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar na dikhena, medik na avela

* 13:21 13,21 Oda hin trin mieri abo 50 kili.

odi ora, sar phenena: „Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“

14

O Ježiš pale sastarel pro šabat

¹ Jekhvar pro šabat geľa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri. ² A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o pindre šuvle le pañestar. ³ O Ježiš visalila ko zakonika the farizeja a phučľa lendar: „Šaj pro šabat te sastarel, abo na?“ ⁴ Ale on sas čhit. Avke o Ježiš ila ole manušes, sastarda les a mukľa les te džal het. ⁵ Avke lenge phenda: „Te tumenge peľahas o čhavo vaj o bikos andre chañig, ta na cirdľanas les avri takoj pro šabat?“ ⁶ A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

⁷ Sar o Ježiš dikhľa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenda lenge kada podobenstvo: ⁸ „Te tut vareko vičinela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola hosci šaj avel vareko bareder sar tu. ⁹ A avela oda, ko tumen sodujen vičinda, a phenela tuke: ‚Muk les te bešel pre kada than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than. ¹⁰ Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda, ko tut vičinda, phenela tuke: ‚Phrala miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor tut ela pačiv angle savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind. ¹¹ Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

¹² A ole manušeske, so les vičinda, phenda: „Te keres dilos abo večera, ma vičin tire prijateľen aňi tire phralen aňi tira famelija aňi tire barvale suseden, bo the on tut šaj vičindehas a oda ulahas tiri odmena. ¹³ Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaliken the le koren. ¹⁴ A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena chudeha akor, sar ena o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobenstvo pal e bari hoscina

¹⁵ Sar oda šundľa jekh olendar, ko leha bešenas pašal o skamind, phenda leske: „Bachtalo, ko chala o maro andro krališagos le Devleskro!“

¹⁶ No ov leske phenda: „Varesavo manuš kerďa bari hoscina a vičinda but dženen. ¹⁷ Sar imar sas e hoscina, bičhaďa peskre sluhas, hoj te phenel olenge, ko sas vičimen: ‚Aven, bo imar hin savoro pripravimen.‘

18 Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phenda: ‚Cindom mala, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mange!‘

19 Aver phenda: ‚Cindom pandž pari voli a džav len te skušinel avri. Mangav tut, prebačin mange!‘

20 Pale aver dženo phenda: ‚Ilom mange romňa, a vašoda našti džav.‘

21 Sar avla pale o sluhas, phenda kada savoro peskre rajeske. Akor cholisalila o raj le khereskro a phenda peskre sluhaske: ‚Dža sigo andro foros pro ulici the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaliken the le koren!‘

22 Paloda o sluhas phenda: ‚Rajeja, imar kerđom avke, sar phendal, a mek hin than.‘

23 A o raj phenda le sluhaske: ‚Dža avri le forostar pro droma the pro malakre dromora a isvide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel pherdo le manušenca!‘ 24 Bo phenav tumenge, hoj ňiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

25 Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarda pes ke lende a phenda: 26 „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar peskre dades vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre phralen vaj peskre pheñen, a mek the buter sar peskro džživipen. Te na, akor našti ačhel miro učeñikos. 27 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, našti ačhel miro učeñikos.

28 Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel, hoj te zrachel, či les hin pre oda, hoj te dokerel cali veža? 29 Hoj palis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerđa o zakladi, ale nane les pre oda, hoj te dokerel e veža. 30 A phenena: ‚Kada manuš chudña te ačhavel a našti dokerđa.‘

31 Abo savo kralis džal andro mariben avre kraliha, medik peske ešeb na bešel a na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000 manušenca? 32 A te našti džal, ta bičhavel peskre sluhen, medik leskro ňeprijateľis hino dur, hoj pes leha te dovakerel pal o smirom. 33 Avke ňiko, ko na omukel savoro, so les hin, našti el miro učeñikos.“

Pal o lon

34 „O lon hino lačo, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te londarel? 35 Nane lačo aňi andre phuv aňi andro hnoj, vašoda les čivena het. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

15

Pal o našado bakroro

¹ O colníka the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen. ² O Farizeja the o zakońnika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel le binošnen a chal lenca.“

³ Avke lenge phenda kada podobenstvo: ⁴ „Te varekas tumendar ulahas šel (100) bakre a našadahas jekhes lendar, či na mukela ola eńavardeš the eńa (99) pre mała a na džala pal oda, so našlila, medik les na arakhela? ⁵ Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisałola. ⁶ A sar avela khere, vičinel le prijatelen the le suseden a phenela lenge: „Radisałon manca, bo arakhlom le bakres, so mange našlila!“ ⁷ Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro ņebos upral jekh binošno manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eńavardeš the eńa (99) čačipnaskre, savenge pes na kampil te visarel le binendar.“

Pal e našadi minca

⁸ „Abo te varesava džuvla ulahas deš rupune minci a našadahas jekh lendar, či na labarela e momeli a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel, medik la na arakhela? ⁹ Sar la arakhela, vičinel le prijatelken the le susedken a phenela: „Radisałon manca, bo arakhlom odi minca, so našadom!“ ¹⁰ Phenav tumenge, hoj ajsa radišagos hin maškar o ańjela le Devleskre upral jekh binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

¹¹ A phenda: „Varesave manušes sas duj čhave. ¹² O terneder čhavo phenda le dadeske: „Dado, de mange miro đedictvos tire barvalipnastar!“ Avke lenge o dad rozdelinda o barvalipen.

¹³ Pal varesave dživesa o terneder čhavo ila savoro a geła het dur andre cudzo phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerđa savoro peskro barvalipen. ¹⁴ Sar imar savoro prečala, avla andre odi phuv bari bokh a na sas les so te chal. ¹⁵ Avke geła a chudńa te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi phuv. A ov les bičhađa pre peskre mali te pašinel le balen. ¹⁶ Kamelas pes te čalarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale ņiko leske len na delas.

¹⁷ Akor pes zagondolinda a phenda peske: „Keci robotńiken ke miro dad hin but chaben, a me kade merav bokhatar! ¹⁸ Uščava, džava ke miro dad a phenava: Dado, kerđom binos anglo ņebos the angle tu, ¹⁹ imar na som buter hodno, hoj man te vičinav tiro čhavo; prile man sar jekhes tire robotńikendar.“ ²⁰ Akor uštila a džalas ke peskro dad.

A mek sar sas dur, dikhla les leskro dad a avla leske pharo vaš leske. Denašla ke leste, obchudna les a čumidla les.

²¹ O čhavo leske phenda: „Dado, kerdom binos anglo ňebos the angle tu a imar buter na som hodno, hoj man te vičnav tiro čhavo.“

²² Akor phenda o dad peskre sluhenge: „Anen sigo oda nekšukareder ruchos a uren pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušt a o sandalki pro pindre! ²³ Len ola thula gurmñora a murdaren la! Chas a radisaľivas, ²⁴ bo kada miro čhavo sas mulo a obdžidila; sas našado a hino arakhlo!“ A chudle te radisaľol.

²⁵ Ale leskro phureder čhavo sas akor pre maľa. Sar avelas pale a sas pašes paš o kher, šunda o bašaviben the o kheliben. ²⁶ Vičinda peske jekhes le sluhendar a phučla lestar, so pes ačhila. ²⁷ Ov leske phenda: „Tiro phral avla pale, a vašoda, hoj avla sasto, tiro dad murdarda thula gurmñora.“

²⁸ Ov cholisalila a na kamla te džal andro kher. Avke pal leste avla leskro dad a prevakerelas les. ²⁹ Ale ov odphenda peskre dadeske: „Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda, so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire prijateľenca. ³⁰ Ale sar avla kada tiro čhavo, so le lubnenca rozkerđa tiro barvalipen, murdardaľ prekal leste thula gurmñora.“

³¹ A o dad leske odphenda: „Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro, hin the tiro. ³² Ale kempel te radisaľol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a obdžidila; sas našado a hino arakhlo.“

16

Pal o napačivalo slugas

¹ O Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh slugas, so leske dodikhelas pro barvalipen. A avle pro slugas te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvalipen. ² Avke peske les vičinda a phenda: „So pal tu šunav? Sikav mange, so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter našti dodikheha pre miro barvalipen.“

³ O slugas peske phenda: „So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopalinel na birinav a te žobrinel man ladžav. ⁴ Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre khera, sar našavava e buči.“

⁵ Avke peske vičinda po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le ešebnonestar phučla: „Keci kames mire rajeske?“

⁶ Odphenda: „Šel sudi olivovo olejos.“

Ov leske phendā: ‚Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda (50) sudi.‘

⁷ Palis phučla le dujtonestar: ‚Tu keci kames?‘

Odphendā: ‚Ezeros (1 000) gone zrnos.‘

Ov leske phendā: ‚Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel (800) gone.‘

⁸ A o raj lašarda le napačivale sluhas, hoj kerda avke godaha. Bo kale svetoskre manuša keren jekh avreha godavereder sar o čhave le švetloskre. ⁹ The me tumenge phenav: Keren tumenge prijatelen le načáčipnaskre barvalipnastar, hoj sar jekhvar našlola oda barvalipen, te prilen tumen andro večna khera.“

¹⁰ „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane verno andro frima, nane verno aňi andro but. ¹¹ Te na sanas verna andre le svetoskro barvalipen, ko tumenge dela oda čačo barvalipen? ¹² A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda, so hin tumaro?“

¹³ „Niko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le svetoskre barvalipnaske.“

¹⁴ Kada savoro šunenas the o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas lestar. ¹⁵ A o Ježiš lenge phendā: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren čáčipnaskre anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin vzacno le manušenge, oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

¹⁶ „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerele pal o krališagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre. ¹⁷ Ale sigeder o űebos the e phuv našlona, sar te našlilahas andral o Zakonos jekh čjarkica.

¹⁸ Sako, ko premukel peskra romňa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske lela kajsa romňa, sava aver rom premukla, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

¹⁹ „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes. ²⁰ Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašlolas paš leskri brana a sas les pherdo vredi. ²¹ Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No mek the o rikone avenas a lizinenas leske o vredi.

²² Ačhila pes, hoj o čoro manuš muľa a o aňjela les ligende paš o Abraham andro űebos. Muľa the o barvalo a sas

parundo. ²³ Palis andro peklos andro dukha hazdña o jakha a dikhla dural le Abraham the le Lazar paš leste. ²⁴ Akor vičinda: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj te močinel bajča o agor le angušteskro andro pañi a te cindarel mange e čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!‘

²⁵ O Abraham phenda: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudñal savore lače veci, sar dživehas, a o Lazar chudña o nalache. Avke akana ov radisalol a tu cerpines. ²⁶ A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev, hoj aňi ola, ko kamen te predžal adarik kode, našti predžan a aňi ola, ko kamen te avel odarik kade, našti pes dochuden ke amende.‘

²⁷ Phenda: ‚Akor mangav tut, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskro kher, ²⁸ bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj pes the on te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘

²⁹ Ale o Abraham leske phenda: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka – len mi šunen!‘

³⁰ O barvalo odphenda: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko uštela andral o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘

³¹ Ale o Abraham phenda: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aňi akor, te vareko uštela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

¹ O Ježiš phenda preskre učeňikenge: ‚Mušinen pes te ačhel ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole manušeske prekal kaste oda avel. ² Feder leske ulahas te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknendar. ³ Den tumenge pozoris! Te kerdahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela le binostar, odmuk leske. ⁴ A te eftavar pro džives kerdahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu avlahas a phendahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ – odmukeha leske!‘“

Pal o pačaben

⁵ O apoštola phende le Rajeske: ‚De amen bareder pačaben!‘“

⁶ O Raj phenda: ‚Te tumen ulahas o pačaben sar o horčično zrnkos, phendanas kale stromoske: ‚Cirde tut avri

* 17:2 17,2 o baro bar andral o mlinos

the le koreñenca a zasadzin tut andro moros, šundahas tumen.“

O sluhas the leskri buči

⁷ „Te hin tumen sluhas, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar avel pal e mała: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘ ⁸ Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the pijeha palis‘. ⁹ Či palikerel ole sluhasko vaš oda, hoj kerđa oda, so leske sas phendo? ¹⁰ Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: ‚Sam ča o sluhi, save peske na zaslužinas nič. Kerđam ča oda, so mušindam te kerel.‘“

O Ježiš sastarel deše malomocnen

¹¹ O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja, ¹² a sar doavľa andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna murša, save dural ačhenas ¹³ a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učitelina! Av ke amende jileskro!“

¹⁴ Sar len dikhľa, phenda lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“ A sar džanas, sas obžuzarde andral o malomocenstvo.

¹⁵ Sar dikhľa jekh dženo lendar, hoj sastila avri, avľa pale a zorale hangoha lašarelas le Devles. ¹⁶ Bandila le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a palikerelas leske. A oda dženo sas Samaritanos.

¹⁷ Akor phenda o Ježiš: „Či na sastile avri deš džene? Kaj hine okla eňa džene? ¹⁸ On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“ ¹⁹ Phenda leske: „Ušti a dža, tiro pačaben tut sastarđa.“

Kana avela o krališagos le Devleskro

²⁰ Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o krališagos le Devleskro, o Ježiš lenge odphenda: „O krališagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas. ²¹ Aňi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o krališagos le Devleskro hin maškar tumende!“

²² Phenda le učeñikenge: „Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Časkre le Manušeskre, ale na dikhena. ²³ Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende! ²⁴ Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskro džives. ²⁵ Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleñjostar.“

²⁶ Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ²⁷ Chanas, pijenas, lenas romňijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos. Akor avľa e potopa a savore mule.

²⁸ Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadzinenas a ačhavenas khera, ²⁹ ale oda džives, sar geľa o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhađa e jag the sira andral o ňebos a savore mule.

³⁰ Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskro. ³¹ Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre maľa, pes te na visarel pale! ³² Ma bisteren pre Lotoskri romňi! ³³ Sako, ko kamľahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela. ³⁴ Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela. ³⁵ Duj džuvľija jekhetane erňinena: Jekh ela ili a dujto ačhela. ³⁶ [Duj džene ena pre maľa, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“

³⁷ On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“

Ov lenge odphenda: „Ode, kaj ela o felos, ode pes skidena the o supı.“

18

O sudcas the e vdova

¹ O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kempel te modľinel a te na omukel pes: ² „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas. ³ Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man čačipen pro sudos!‘

⁴ Ov but na kamelas oleha nič te kerel. Ale palis peske phenda: ‚Kajte man na darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav, ⁵ no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro sudos, bo imar la našti zľidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “

⁶ A o Raj phenda: „Šunen, so phenda kada načačipnaskro sudcas! ⁷ Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen? Či len mukela but te užarel? ⁸ Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

⁹ Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele, phendā o Ježiš kada podobenstvo: ¹⁰ „Duj murša pes gele andro chramos te modlinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas colņikos. ¹¹ O Farizejis peske ačhila a kavke pes andre peste modlinelas: ‚Devla, palikerav tuke, hoj na som ajsō sar okla manuša, so čoren, hine načačipnaskre a keren o lubipen – abo sar kada colņikos. ¹² Poscinav man duvar andro kurko a dav o đesjatki savorestar, so chudav.‘

¹³ Ale o colņikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ņebos, ale pes marelas pal o kolin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro, bo som binošno!‘

¹⁴ Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske na sas. Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

O Ježiš le cikne čhavorencā

¹⁵ Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge. ¹⁶ Ale o Ježiš len vičindā ke peste a phendā: ‚Domuken le čhavorence te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro. ¹⁷ Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

¹⁸ Varesavo baro manuš lestar phučla: ‚Lačo Učitelina, so mušnav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁹ O Ježiš leske phendā: ‚Soske man vičines lačo? ņiko nane lačo, ča jekh o Del. ²⁰ O prikazaňja džanes: ‚*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!*‘ “

²¹ Ov odphendā: ‚Kada savoro imar mire terňipnastar dolikerav.“

²² Sar oda šundā o Ježiš, phendā leske: ‚Mek jekh veca tuke kampil. Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorence a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!“

²³ Ale sar oda šundā, ačhila igen smutno, bo sas igen barvalo. ²⁴ Sar oda dikhla o Ježiš, phendā: ‚Sar phares hin te avel le barvalenge andro krališagos le Devleskro! ²⁵ Lokeder hin la tavake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

²⁶ Akor phučle ola džene, so oda šunde: ‚Ta akor, ko šaj el spasimen?“

²⁷ O Ježiš odphendā: ‚Oda, so našti keren o manuša, o Del šaj kerel.“

28 O Peter phendā: „Dikh, amen omuklam savoro a gelam pal tu.“

29 O Ježiš lenge phendā: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš o krališagos le Devleskro peskro kher, vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la romña, abo le čhaven, 30 chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela, mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

31 Ila peske le dešuduje učeņiken a phendā: „Džas andro Jeruzalem a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskro. 32 Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre leste. 33 Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

34 Ale on na achalile nič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. Añi na džanenas pal soste vakerel.

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

35 Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelas paš o drom a žobrinelas. 36 Sar šunđa le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel. 37 Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“

38 Akor o koro vičinda: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

39 Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čitel, ale ov mek zoraleder vičinda: „Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

40 Avke zaačiha o Ježiš a phendā, hoj les te anen ke leste. Sar avla paš leste, phučla lestar: 41 „So kames, hoj tuke te kerav?“

„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphendā.

42 O Ježiš leske phendā: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut sastarda.“ 43 A ov takoj chudña te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

1 Palis gela o Ježiš andro Jericho. 2 Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune colņikendar a sas barvalo. 3 Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les našti dikhla, bo sas cikno. 4 Denašla

anglal a geľa upre pro dzivo figovňikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš majinelas te predžal.

⁵ Sar avľa o Ježiš pre oda than, dikhľa upre a phendľa leske: „Zacheus, av sigo tele, bo adadžives mušnav te ačhel andre tiro kher!“ ⁶ Ov avľa sigo tele a radišagoha priiľa le Ježiš.

⁷ Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geľa te chal andro kher!“

⁸ Ale o Zacheus uštila a phendľa le Rajeske: „Jepaš mire barvalipnastar, Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občorardom, dav leske pale štarval ajci.“

⁹ O Ježiš leske phendľa: „Adadžives avľa o spaseňje kale khereske, bo the ov hino o čhavo le Abrahamskro. ¹⁰ Bo o Čhavo le Manušeskro avľa, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.“

Pal o talenti

¹¹ Sar oda šunenas, phendľa mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a ola nipi peske gondolinenas, hoj imar takoj pes sikavela o krališagos le Devleskro. ¹² Avke phendľa: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o krališagos a palis kamľa te avel pale. ¹³ Vičinda peske deše sluhen, diňa len deš talenti* a phendľa lenge: ‚Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.‘

¹⁴ Ale o manuša andral leskri phuv les našti avri ačhenas a bičhade pal leste le sluhen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te kralinel.‘

¹⁵ Sar imar ode preiľa o krališagos, avľa pale andre peskri phuv a phendľa: ‚Vičinen le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodňa.‘

¹⁶ Avľa ešebno a phendľa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa aver deš talenti.‘

¹⁷ A ov leske phendľa: ‚Mištes, lačo sluhona! Vašoda, hoj salas verno andro frima, vladňineha upral o deš fori.‘

¹⁸ Palis avľa dujto a phendľa: ‚Rajeja, tiro talentos zarodňa pandž talenti.‘

¹⁹ Leske phendľa: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘

²⁰ Aver avľa a phendľa: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo andro khosnoro. ²¹ Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthođal, a kides upre oda, so na sadzindal.‘

²² O raj leske phendľa: ‚Tu nalačo sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phendal. Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthođom, a kidav upre oda, so na sadzindom. ²³ Akor soske na diňal mire love olenge, ko

* **19:13** 19,13 E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

keren le lovenca, a sar me avlomas, ilomas mange pale buter?’

²⁴ Olenge, ko ode ačhenas, phenda: ‚Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.’

²⁵ Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!’

²⁶ Odphenda: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale oleslar, kas nane, pes lela the oda, so les hin. ²⁷ A ole manušen, so man na kamenas kraliske – anen kade a murdaren len anglal mande!’ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

²⁸ Paloda, sar kada o Ježiš phenda, geľa anglal a džalal dureder andro Jeruzalem. ²⁹ Sar avľa paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos, bičhada duje peskre učeņiken ³⁰ a phenda lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha ņisavo manuš na bešľa. Odphanden les a anen les ke ma. ³¹ Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,’ phenena leske kavke: ‚Le Rajeske les kempel.’ “

³² On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phenda.

³³ A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phučle: „Soske odphanden le somaricis?”

³⁴ On odphende: „Le Rajeske les kempel.”

³⁵ Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel. ³⁶ Sar džalal, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.

³⁷ Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore ola but učeņika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle, ³⁸ a vičinenas:

„Bachtalo hin oda kralis,
savo avel andro nav le Rajeskro!

O smirom pro ņebos

a e slava le Devleske!”

³⁹ Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: „Učitelina, dovaker tire učeņikenge!”

⁴⁰ Ale ov lenge odphenda: „Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinena!”

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

⁴¹ Sar avľa o Ježiš pašeder a dikhľa o foros, zarunda upral leste. ⁴² A phenda: „Oj, te bajča andre kada džives prindžardalas, so tuke andahas o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha. ⁴³ Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire ņepriateľa ačhavana pašal tu o ohradi, rozačhavana pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri. ⁴⁴ Calkom

tut zničinena a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžardal o časos, sar tut avla o Del te zachrañinel.“

O Ježiš žužarel o chramos

⁴⁵ Geľa andro chramos a chudña andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the cinenas, ⁴⁶ a phenda lenge: „Hin pisimen: ‚Miro kher pes vičinela kher pro modlitbi‘, ale tumen lestar kerdan kher prekal o zbuñnika!“

⁴⁷ Palis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoñika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel. ⁴⁸ Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenenas igen mištes dojekh leskro lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

¹ Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoñika the o phuredera le manušengre ² a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diña kadi zor?“

³ A ov lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange. ⁴ O bolipen le Janoskro sas andral o ņebos, abo le manušendar?“

⁵ On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandiljan?‘

⁶ A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.“

⁷ Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro bolipen.“

⁸ O Ježiš lenge phenda: „Añi me tumenge na phenava, sava zoraha kada kerav.“

O podobenstvo pal o nalache vinara

⁹ Avke o Ježiš chudña te vakerel le manušenge kada podobenstvo: „Varesavo manuš sadzinda e viñica, diña la kečeñ le vinarengre a geľa het pro but berša. ¹⁰ Sar avla o časos, bičhađa peskre sluhās ke ola vinara, hoj les te den olestar, so barila andre viñica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale a na dine les nič. ¹¹ A bičhađa dujtone sluhās. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les pale a na dine les nič. ¹² Palis bičhađa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.

¹³ Akor phenda o raj la viñicakro: ‚So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav. Sar les dikhena, ta dena les pačiv.‘

¹⁴ No sar les dikhle ola vinara, gondolinenas maškar peste a phende peske: ‚Leske ačhela savoro. Aven, murdaras

les a savoro ela amaro!' ¹⁵ Čhide les avri andral e viñica a murdarde les.

No, so lenca kerela o raj la viñicakro? ¹⁶ Avela, murdarela kale vinaren a e viñica dela avrenge."

Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“

¹⁷ Ale o Ježiš pre lende dikhla a phenda: „Akor so hin oda, so hin pisimen?

*„O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino glavno.“*

¹⁸ Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinela."

¹⁹ O bare rašaja the o zakonika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas pes le manušendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phenda pre lende.

Pal o dañe

²⁰ Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonen, save pestar kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a palis les te den andro vasta the andre zor le vladariske. ²¹ A phučle lestar: „Učitelina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. ²² Phen amenge, či kempel te počinel le cisariske o dañe, abo na?“

²³ No o Ježiš predikhla lengro budžañdipen a phenda lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav! ²⁴ Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende.

²⁵ O Ježiš lenge phenda: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

²⁶ A našti les chudle andro lav anglo manuša. Čudalinde pes oleske, sar lenge odphenda, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

²⁷ Palis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našti ušten andral o meriben. Phučle lestar: ²⁸ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda: *„Te merela varekaske o phral a mukela peskra romña bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romña a mi kerel le phraleske čhaven.“*

²⁹ Sas efta phrala. Ešebno phral peske ila romña, ale muła a na sas les čhave. ³⁰ Avke peske la ila dujto, ale the ov muła. ³¹ The trito peske la ila a avke kerde the savore efta phrala, ale na zamukle čhaven a mule avri. ³² Pro koñec savorendar muła the odi romñi. ³³ Akor kaskri lendar ela romñi, sar uštena andral o meriben, te savore efta phrala laha dživenas?“

³⁴ O Ježiš lenge phenda: „O manuša pre kada svetos peske len romñen a džan romeste. ³⁵ Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj te dživen andre oda časos, so avela, imar na lena romñen aňi na džana romeste. ³⁶ Bo imar našti merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave, bo ena uštade andral o meriben. ³⁷ A oda, hoj o mule čačes uštena, sikada the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro*. ³⁸ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“

³⁹ Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učitelina, mištes phenda!“ ⁴⁰ A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

⁴¹ O Ježiš lenge phenda: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskro? ⁴² Se korkoro o David phenel andro Žalmi:

„O Raj phenda mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

⁴³ *medik tuke na thovava tire
neprijatelen tel o pindre.*“

⁴⁴ Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

⁴⁵ Sar les savore manuša šunenias, phenda o Ježiš peskre učeňikenge: ⁴⁶ „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te palikeren. Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini. ⁴⁷ Thoven avri le vdoventa a len lenge o khera, ale but pes modlñnen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

¹ O Ježiš pes zadikhla, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri pokladnica. ² Dikhla the varesava igen čora vdova, sar ode čhida duj churde minci. ³ A phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore. ⁴ Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

⁵ Sar varesave učeňika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukalardo šukare barenca the ole darenca, so dine o

manuša prekal o Del, phenda o Ježiš: ⁶ „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koñec le svetoskro

⁷ Phučle lestar: „Učitelina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁸ Ov phenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende! ⁹ Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes mušinel ešeb te ačhel, ale o koñec na avela takoj.“

¹⁰ Palis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos, ¹¹ e phuv igen razisalola a pre varesave thana ela bari bokh the nasvalibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameñja andral o ñebos.“

¹² Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena tumen andre andro sinagogi a phandena andro berteni. Lidžana tumen anglo kraľa the anglo vladara vaš miro nav. ¹³ A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen. ¹⁴ Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te trapinel, so phenena pre tumari obrana, ¹⁵ bo me tumen dava ajse lava the godi, anglal save našti obačhena ñisave tumare ñeprijateľa a pre save aňi našti odphenena. ¹⁶ Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijateľa – a varekas tumendar the murdarena. ¹⁷ Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav. ¹⁸ Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našlola. ¹⁹ Te likerena avri, chudena o džživipen.

O Jeruzalem ela zñičimen

²⁰ Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj džanen, hoj imar sig ela zñičimen. ²¹ Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko ena andro foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro maľi, te na džan andro foros. ²² Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen. ²³ Andre ola dživesa ela igen phares le khabñenge the ole džžuvlenge, so dena te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e cholı ela pre kala nipi. ²⁴ Varesaven murdarena le šablencu; avren phandena andre a lidžana maškar savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik pes na pherdžarela lengro časos.

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

²⁵ Pro kham, pro čonoro the pro čercheña pes sikavena o znaeñja. O narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hučinela o moros the o vlni. ²⁶ O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ñeboskre zora pes čhalavena. ²⁷ Akor dikhena, sar o *Čhavo le Manušeskro avel andre chmara*, andre bari zor the andre slava. ²⁸ Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušten a hazden upre o šere, bo pašes hin tumaro spaseñje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

²⁹ A o Ježiš lenge phenda kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the pre savore stromi! ³⁰ Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ñilaj hino pašes. ³¹ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o krališagos le Devleskro.

³² Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleñje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela. ³³ O ñebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.

Den tumenge pozoris

³⁴ Den tumenge pozoris, hoj te na gondolinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben the pal o starišagi, so hin andre kada dživipen, hoj oda džives te na avel jekhvareste pre tumende. ³⁵ Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhvareste sar e pasca. ³⁶ Vašoda ma soven, ale furt tumen modlilen ko Del, hoj te denašen savorestar, so avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“

³⁷ Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalal avri a presovelas pro Olivovo verchos. ³⁸ A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22

O Judaš zradzinel le Ježiš

¹ Imar sas pašes e Patrađi, o inepos le Marengro bi o kvasos. ² O bare rašaja the o zakonika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le nipendar. ³ Akor geľa o satan andro Judaš, so pes vičinelas Iškarijotsko. Ov sas jekh le dešudujendar. ⁴ Sar o Judaš odgeľa, dovakerđa pes le bare rašajenca the le chramoskre velitelenca, sar lenge les dela andre. ⁵ On radisalile a dovakerde pes, hoj les dena love. ⁶ Ov pre oda priačhila a rodelas, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

⁷ Palis avľa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te murdarel le Patrađakre bakrores. ⁸ O Ježiš

bičhađa le Peter the le Jan a phenda: „Džan a pripravinen amenge te chal o Patradakro chaben.“

⁹ On lestar phučle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“

¹⁰ Ov lenge phenda: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš, savo lidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala. ¹¹ A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: ‚O Učitelis tuke phenel: Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patradakro chaben mire učeňikenca?‘ ¹² Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

¹³ Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda, a pripravinde o Patradakro chaben.

E posledno večera

¹⁴ Sar avľa odi ora, bešla peske o Ježiš paš o skamind le dešuduje (12) apoštolenca. ¹⁵ Phenda lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patradakro chaben sigeder, sar cerpinava. ¹⁶ Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na naplňinela andro krališagos le Devleskro.“

¹⁷ Avke iľa e kuči, palikerđa a phenda: „Len kadi kuči a den te pijel jekh avres. ¹⁸ Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olear, so barol pre viňica, medik na avela o krališagos le Devleskro.“

¹⁹ Avke iľa o maro a palikerđa. Phagerelas, podelas lenge a phenda: „Kada hin miro telos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.“

²⁰ Avke pal e večera iľa e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat, so pes čhorel avri vaš tumenge.

²¹ Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind. ²² O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole manušeske, ko les zradzinel.“

²³ Akor chudle o učeňika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda kerela.

Ko hiň nekbareder

²⁴ O učeňika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder. ²⁵ O Ježiš lenge phenda: „O krala lidžan le naroden zoraha a ola, ko vladňinen upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘ ²⁶ Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o nekcikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel. ²⁷ Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal leste kerel? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel. ²⁸ Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma, ²⁹ vašoda me tumenge dav o krališagos, avke sar mange les diňa miro Dad, ³⁰ hoj te chan a te pijen paš miro

skamind andre miro krališagos a te bešen pro troni a te sudzinen o dešuduj kmeňi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

³¹ O Raj phenda: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa, hoj tumen te precidzinel sar e pšeňica, ³² ale me vaš tu mangavas, hoj te na našlol tiro pačaben. A tu, sar tut jekhvar visareha, zoraľar tire phralen.“

³³ O Peter leske phenda: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre bertena the pro meriben.“

³⁴ A o Ježiš phenda: „Phenav tuke, Peter, hoj na gilavela adadžives o kohutos, medik trival na pheneha, hoj man na prindžares.“

³⁵ Palis lendar phučľa: „Sar tumen bičhaďom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki, či tumenge vareso chibalinelas?“ „Na,“ odphende.

³⁶ Akor lenge phenda: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a the e zajdica; oda, kas nane šabľa, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske. ³⁷ Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te napľňinel oda, so hin pal ma pisimen: ‚*A rachinenas les le živaňenca.*‘ Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar ačhel.“

³⁸ On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabľi.“ „Imar dos!“ phenda lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

³⁹ Palis geľa o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o učeňika džanas pal leste. ⁴⁰ Sar avľa pre oda than, phenda lenge: „Modľinen tumen, hoj te na peren andro pokušeňje!“ ⁴¹ Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa pro khoča a modľinelas pes: ⁴² „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!“ ⁴³ A sikaďa pes leske o aňjelos andral o ňebos a delas les zor. ⁴⁴ Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes modľinelas. A leskro spocišagos pal leste čhordolas pre phuv sar ratvale kropaja.

⁴⁵ Sar uštila pašal e modľitba, avľa ko učeňika a arakhľa len te sovel, bo on zasute andre žala. ⁴⁶ Phenda lenge: „So soven? Ušten a modľinen tumen, hoj te na peren andro pokušeňje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

⁴⁷ A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avľa ko Ježiš, hoj les te čumidel. ⁴⁸ O Ježiš lestar

phučla: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le Manušeskres?“

⁴⁹ Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja, kames, hoj pes te maras le šablénca?“

⁵⁰ Varesavo dženo lendar demađa la šablaha le nek-baredere rašaskre sluhas a odčinda leske o čačo kan.

⁵¹ Ale o Ježiš phenda: „Preačhen!“ A chudňa pes leskre kanestar a sastarda les.

⁵² Akor phenda le bare rašajenge, le chramoskre velitelenge the le phurederenge, save pre leste avle: „Avlan pre ma sar pro živaňis le šablénca the le pacenca?“ ⁵³ Sako džives somas tumenca andro chramos a na thođan pre mande o vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar o kalipen vladňinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁵⁴ Sar les zaile, ligende les andro kher ko nek-bareder rašaj. O Peter džalas pal leste dural. ⁵⁵ Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešla maškar lende. ⁵⁶ Varesavi služka les dikhla, te bešel paš e jag, zadikhla pes pre leste a phenda: „The kada sas leha!“

⁵⁷ Ale o Peter zaprinda a phenda: „Džuvlije, na prindžarav les!“

⁵⁸ Na pregela but a dikhla les aver dženo a phenda: „The tu sal lendar!“

Ale o Peter phenda: „Manušėja, na som!“

⁵⁹ A vaj pal jekh ora vareko aver phenda: „He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!“

⁶⁰ Ale o Peter phenda: „Manušėja, me na džanav, so vakeres!“ A takoj, sar mek vakereles, giľađa o kohutos.

⁶¹ Akor o Raj visalila a dikhla pro Peter a le Peteriske avla pre godi oda lav le Rajeskro, so leske phenda: „Sigeder, sar adadžives o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ ⁶² O Peter geľa avri a chudňa igen te rovel.

Asan le Ježišostar

⁶³ Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les. ⁶⁴ Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut demađa?“ ⁶⁵ A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

⁶⁶ Sar vidňisalila, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja the o zakoňika a ligende les angle Bari Rada ⁶⁷ a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!“

O Ježiš lenge phenda: „Te tumenge phenava, na pačana. ⁶⁸ A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange.“

⁶⁹ Ale akanastar o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera le zorale Devleske.“

⁷⁰ Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?“

Ov lenge phenda: „Tumen mištes phenen, hoj me som.“

⁷¹ A on phende: „So kampil amenge mek buter švedken? Se korkore oda šundam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

¹ Androda uštile savoredžene a ligende le Ježiš ko Pilat.

² A chudle pre leste te vakerel: „Kales arakhlam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le cisariske o dañe a phenelas pal peste, hoj ov hino o Kristus, o kralis!“

³ O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

⁴ Akor o Pilat phenda le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš na arakhav nisavi vina.“

⁵ Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar sikavel pal cali Judsko! Chudña andral e Galileja a avla dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

⁶ Sar oda o Pilat šunđa, phučla: „Hino kada manuš andral e Galileja?“ ⁷ Sar pes dodžanla, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhađa les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.

⁸ Sar o Herodes dikhla le Ježiš, igen radisalila, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos.

⁹ Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske nič na odphenda.

¹⁰ Ačhenas ode o bare rašaja the o zakoņika a igen pre leste vakerenas. ¹¹ O Herodes peskre slugadenca ande avri le

Ježiš pre bari ladž a asanas lestar. Palis les urđa andro šukar gada a bičhađa les pale ko Pilat. ¹² O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestar lače, bo angloda pes našti avri ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

¹³ O Pilat peske vičinda le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen ¹⁴ a phenda lenge: „Andan mange kale manušes a phendan, hoj kerel upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhlom pre kada manuš nisavi ajsi vina, sar tumen pre leste vakeren. ¹⁵ Ale aņi o Herodes pre leste na arakhla nič, vašoda amenge les bičhađa pale. Na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel!

16 Dava les te zbičinel a premukava les!“ 17 [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]

18 Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le Barabaš!“ 19 Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerđa andro foros varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarđa.

20 Akor pale ke lende prevakerđa o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš. 21 Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“

22 O Pilat lenge tritovar phendā: „Ale so ajso nalačo kerđa? Na arakhlom pre leste nič, vaš soske mušindahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!“

23 Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangelas, hoj les te del te ukrižinel. Lengri vika zviťazinda. 24 Akor kerđa o Pilat avke, sar peske mangelas. 25 Premukla oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj murdarđa, bo les peske mangelas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

O Ježiš ukrižimen

26 Sar imar les lidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e maľa, a thode pre leste o kerestos, hoj les te lidžal pal o Ježiš. 27 Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvľa, save rovenas a hikiņas upral leste. 28 O Ježiš pes visarda ke lende a phendā: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave. 29 Bo aven ajse dživesa, sar phenena: ‚Bachtale ola džuvľa, savege našti ulon čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le čhavoren!‘ 30 Akor phenena le verchenge: ‚Peren pre amende!‘ a le brehenge: ‚Učharen amen andre!‘ 31 Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke stromoha?“

32 A lidžanas leha the duje živaňen, hoj len jekhetane leha te murdaren. 33 Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole živaňen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e balogňi. 34 O Ježiš phendā: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Palis peske rozdelinde leskre gada a losinenas vaše.

35 O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci leštar asanas a phenenas: „Avren zachraňinelas! Mi zachraňinel the korkoro pes, te hino o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskro!“

36 Asanas leštar the o slugađa, avenas a denas les šut. 37 Phenenas: „Te sal tu oda kralis le Židengro, zachraňin tut!“

38 Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kralis le Židengro!“

39 Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu o Kristus? Zachrañin the tut the amen!“

40 Ale oka dujto leske dovakerđa zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se the tu sal odsudzimen avke sar ov! 41 Amen sam marde čaćipnaha vaš oda, so kerđam, ale ov na kerđa nič nalačo!“

42 A phenđa: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro krališagos.“

43 O Ježiš leske phenđa: „Čaćipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro rajos.“

O Ježiš merel

44 Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avľa o kalipen pre cali phuv a likerelas dži trin ori† pal o dilos. 45 O kham kalila andre a o pochtan andro Chramos pharila pro jepaš. 46 O Ježiš vičinda zorale hangoha: „Dado, andre tire vasta dav mire duchos!“ Sar oda phenđa, muľa.

47 Sar dikhľa o velitelis upral o šel slugađa, so pes ačila, lašarelas le Devles a phenđa: „Kada manuš sas čačes čaćipnaskro!“ 48 Savore nipi pes ode zgele sar pro đivadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar oda dikhle, marenas pes andro koľina a gele het. 49 Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvľa, save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

50 Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas lačo the čaćipnaskro manuš 51 andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o krališagos le Devleskro a na diňa čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodñinde a kerde. 52 Kada manuš avľa ko Pilat a mangľa peske o telos le Ježišoskro. 53 Sar les iľa tele, zapačardä les andre lepeda a thoda andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha ñiko na pašlolas. 54 Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.

55 Džanas pal leste the o džuvľa, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o hrobos the oda, sar andre thode leskro telos. 56 Palis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale prekal o šabat odpočovinenas, avke sar prikazinel o Zakonos.

* 23:44 23,44 E grecko čhib: šov ori † 23:44 23,44 E grecko čhib: eňa ori

24

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Ešebno džives pal o šabat avle o džuvľa sig tosara ko hrobos a ile peha o voňava oleji, so pripravinde. ² A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos. ³ Sar gele andre, na arakhle o telos le Rajeskro le Ježišoskro. ⁴ Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondolinel, jekhwareste ačhile paš lende duj murša andro igen blištaca gada. ⁵ Ola džuvľa predarandile a bandile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša lendar phučle: „Soske roden le džides maškar o mule? ⁶ Nane kade, uštila andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja: ⁷ „O Čhavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne manušenge; mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te uštel andral o meriben.“ ⁸ Akor lenge avle pre godi leskre lava.

⁹ A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the savore okle džengenenge. ¹⁰ Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla aver džuvľija, so oda phende le apoštolenge. ¹¹ Ale lenge pes dičholas le džuvľengre lava sar diliņipen a na pačanas lenge. ¹² No o Peter uštila a denašla ko hrobos. Sar bandila andre, dikhla ode ča o lepedi. Geľa het a čudalinelas pes oleske, so pes ačhila.

Pro drom andro Emaus

¹³ Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri. ¹⁴ On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačhila. ¹⁵ A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondolinenas, avľa paš lende o Ježiš a džalas lenca. ¹⁶ Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.

¹⁷ A phučla lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeħa?“

A on ačhile smutna a zaačhile. ¹⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučla: „Ča tu korkoro sal, ko avľa dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa ode ačhila?“

¹⁹ Ov lendar phučla: „So?“

On leske phende: „Oda, so pes ačhila le Ježišoha andral o Nazaret, so sas prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša. ²⁰ Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro meriben a ukrižinde les. ²¹ A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachrañinela le Izrael. Ale oda

imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačhila. ²² A amen predarandilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvlja. Sig tosara gele paš o hrobos, ²³ ale na arakhle leskro telos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le aňjelen, save lenge phende, hoj ov dživel. ²⁴ Palis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro avke, sar phende ola džuvla. Ale les na dikhle.“

²⁵ O Ježiš lenge phendā: „Tumen nagodaŕaver manušale, so polokes pačan savoreske, so vakerenas o Proroka! ²⁶ Či na mušindā o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskri slava?“ ²⁷ A chudňa lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel dojekh than andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.

²⁸ Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala dureder. ²⁹ Ale on les mangle: „Ačh amenca, bo imar zaračol a maj ela kalipen!“ Avke geľa andre a ačhila lenca.

³⁰ Sar peske lenca bešľa paš o skamind, iľa o maro a palikerđa, phagerđa a podiňa lenge. ³¹ Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našliľa. ³² Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile, sar amenca pal o drom vakerelas a delas amenge te achalol o Pisišagos?“

³³ A takoj uštila e gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh učeňiken jekhetane olenca, ko sas lenca ³⁴ a on lenge phenenas: „O Raj čačes uštila a sikada pes le Šimonoske.“ ³⁵ Palis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačhila pal o drom, a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

³⁶ Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačhila o Ježiš a phendā lenge: „Smirom tumenge!“

³⁷ Ale on igen predarandile, bo peske gondolinenas, hoj dikhen le duchos. ³⁸ Ov lendar phučľa: „Soske predarandilan? Soske avke pochibinen andre tumare jile?“ ³⁹ Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a dikhen. Se le duchos nane telos the kokala a dikhen, hoj man hin.“

⁴⁰ Sar oda phendā, sikada lenge o vasta the o pindre. ⁴¹ A sar peske mek andre oda baro radišagos našti dopačanas a čudaľinenas pes, phučľa lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“ ⁴² On les dine sikra peki riba. ⁴³ Ov iľa a chaľa la anglal lende.

⁴⁴ Phendã lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vaker-avas, sar mek somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro Zakonos le Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“

⁴⁵ Akor lenge phundrađa e godi, hoj te achaon o Pisišagos. ⁴⁶ Phendã lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro trito džives uštela andral o meriben ⁴⁷ a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o Jeruzalem. ⁴⁸ A tumen san oleske o švedki. ⁴⁹ Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ňebos.“

O Ježiš ilo upre andro ňebos

⁵⁰ Palis len ila avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehňinelas lenge. ⁵¹ Androda, sar lenge žehňinelas, geľa lendar sikra dureder a sas ilo upre andro ňebos. ⁵² On pes leske klaňinas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha. ⁵³ A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evaňjelium le Janoskro

O Ježiš – o večno Lav le Devleskro

¹ Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del. ² Ov sas ešebnovarestar paš o Del. ³ Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen nič olestar, so hin stvorimen. ⁴ Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro. ⁵ Oda švetlos labol andro kalipen a o kalipen les na zaačhađa.

⁶ Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan. ⁷ Ov avľa te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan. ⁸ Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avľa te svedčinel pal oda švetlos.

⁹ Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos. ¹⁰ Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarda! ¹¹ Avľa andre peskro, ale leskre nipi les na priile! ¹² Ale savoren, ko les priile – olen, ko pačan andre leskro nav, diňa pravos te ačhen o čhave le Devleskre, ¹³ save na ulile le ratestar aňi olestar, so kamelas o telos, vaj o murš – ale le Devlestar.

¹⁴ Oda Lav ačhila manuš a dživelas maškar amende. Dikhľam leskri slava, e slava ča le jekhore Časkri, savo avľa le Dadestar a andre savo hin pherdo milost the čačipen.

¹⁵ O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phendom, ‚Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.‘ “ ¹⁶ Amen savore priilam leskre barvalipnastar jekh požehnaňje pal aver. ¹⁷ Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milost the o čačipen avľa prekal o Ježiš Kristus. ¹⁸ Le Devles šoha ňiko na dikhľa, ale ča o jekhoru Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikada.

Le Janoskro svedectvos

¹⁹ Kada hin o svedectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“ ²⁰ O Jan viznavinda a phenda phundradones: „Me na som o Kristus.“

²¹ A phučle lestar: „Ko akor sal? Či sal tu o Eliaš?“

Ov phenda: „Na som.“

„Abo sal oda Prorokos?“

Ōdphenda: „Na.“

* **1:18** 1,18 E grecko čhib: ča o jekh Del

²² Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“

²³ O Jan phenda oda, so pisinda o prorokos Izajaš: „Me som o *hangos*, so vičinel pre pušta: „*Rovņinen avri o drom le Rajeskro!*“ “

²⁴ Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja. ²⁵ On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aņi o Eliaš aņi oda Prorokos?“

²⁶ O Jan lenge odphenda: „Me bolav le paņeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas tumen na prindžaren. ²⁷ Ov hin oda, ko avel pal mande, ale me na som hodno leske te rozphandel aņi o sirimocis pro sandalki.“ ²⁸ Kada pes ačhila andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.

²⁹ Pre aver džives dikhla o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenda: „Dikh, o Bakroro le Devleskro, savo odlel o binos le svetoskro! ³⁰ Kada hin oda, pal kaste me phendom: „Pal mande avel murš, savo hin angle ma, bo sas sigeder sar me.“ ³¹ Aņi me les na prindžaravas, ale vašoda avlom a bolavas le paņeha, hoj les o Izrael te sprindžarel.“

³² O Jan svedčinelas: „Dikhlom le Duchos te avel sar holubica tele andral o ņebos a ačhila pre leste. ³³ Aņi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhada te bolel le paņeha, mange phenda: „Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolel le Svete Duchoha.“ ³⁴ A me oda dikhlom a svedčinar, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeņika le Ježišoskre

³⁵ Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeņika ³⁶ a dikhla le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenda: „Dikhen, o Bakroro le Devleskro!“

³⁷ Ola duj učeņika šunde, so phenda, a gele pal o Ježiš. ³⁸ O Ježiš visalila a dikhla, hoj džan pal leste, a phenda lenge: „So roden?“ On leske odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učitelina), kaj bešes?“

³⁹ Ov lenge phenda: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori† pal o dilos.

⁴⁰ Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro. ⁴¹ Ešebno veca, savi kerda o Andrej, sas, hoj arakhla peskre phrales le Šimon a phenda leske: „Arakhlam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le Kristus. ⁴² A anda les ko Ježiš.

† **1:39** 1,39 E grecko čhib: deš ori

O Ježiš dikhla pre leste a phenda: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro. Tu pes vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“

⁴³ Pre aver džives o Ježiš kamla te džal andre Galileja. Arakhla le Filip a phenda leske: „Av pal ma!“

⁴⁴ O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the o Peter. ⁴⁵ A o Filip arakhla le Natanael a phenda leske: „Arakhlam oles, pal kaste hin pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le Ježiš andral o Nazaret, le Jozefoskre čhas.“

⁴⁶ O Natanael leske phenda: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačo?“

O Filip leske odphenda: „Av a dikh!“

⁴⁷ Sar dikhla o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenda: „Dikh, čačo Izraelitas, andre savo nane klamišagos.“

⁴⁸ O Natanael leske phenda: „Khatar man prindžares?“

O Ježiš leske odphenda: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinda, dikhlo m tut, sar salas tel oda figovnikos.“

⁴⁹ O Natanael leske phenda: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu sal o kralis le Izraeloskro!“

⁵⁰ O Ježiš leske odphenda: „Tu pačas ča vaš oda, bo phendom tuke: ‚Dikhlo m tut tel oda figovnikos‘? Dikheha mek bareder veci sar kada.“ ⁵¹ Palis phenda: „Čačas, čačas phenav tumenge, hoj dikhena o ņebos phundrado a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čhavo le Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

¹ Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskri. ² O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeņikenca. ³ Sar imar lenge dodžalas e mol, phenda e daj le Ježišoske: „Nane len mol.“

⁴ O Ježiš lake phenda: „So amen hin andre oda, džuvlije? Mek na avla miri ora.“

⁵ Paloda leskri daj phenda le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge phenela!“

⁶ A ačhenas ode šov barune kanti pro paņi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal lengri tradicija. Andre dojekh rešlolas vaj po šel litri.

⁷ O Ježiš lenge phenda: „Pheraren o kanti le paņeha!“ A pherdžarde len dži upre.

⁸ Palis lenge phenda: „Len andral sikra avri a lidžan le bijaveskre starostaske.“ A ligende.

⁹ Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le pañestar, džanenas. Avke sar koštolinda o pañi, so sas čerimen pre mol, vičinda peske le ternes ¹⁰ a phenda leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lači mol, a sar imar o hosci buter pile, palis del e goreder. Ale tu muklal e lači mol dži akana!“

¹¹ Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerđa, pes ačhila andre Kana Galilejsko. Avke sikađa peskri slava a leskre učeñika andre leste pačandile.

¹² Paloda geľa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le učeñikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

¹³ E Patrađi le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem. ¹⁴ Ode andro chramos arakhľa olen, ko bikenenas le gurumñen, le bakren, le holuben, a the olen, ko vatinenas o love. ¹⁵ Le špargendar peske kerđa bičos a tradña savoredženen le bakrenca the le gurumñenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love, previsarda o skaminda a rozčhida o love. ¹⁶ Olenge, ko bikenenas le holuben, phenda: „Lidžan len adarik het! Ma keren mire Dadeskre kherestar placos!“ ¹⁷ Leskre učeñikenge avľa pre godi, hoj hin pisimen: „*O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag.*“

¹⁸ Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj tut hin pravos kada te kerel.“

¹⁹ O Ježiš lenge odphenda: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale ačhavava.“

²⁰ Avke lestar o Židi phučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?“ ²¹ Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre teloskro. ²² Sar imar uštıla andral o meriben, o učeñika peske leperde, hoj oda phenda, a pačandile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš phenda.

²³ Sar sas andro Jeruzalem pre Patrađi, but džene pačandile andre leskro nav, bo dikhenas o zazraki, so kerelas. ²⁴ Ale o Ježiš lenge na phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore manušen. ²⁵ Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo ov džanelas, so hin le manušes andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

¹ Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš maškar o Židi. ² Ov avľa rači ko Ježiš a phenda

leske: „Rabbi, džanas, hoj avlal le Devlestar sar učitelis, bo ňiko našti kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na ulahas o Del.“

³ O Ježiš leske odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na ulola pale, našti dikhel o krališagos le Devleskro.“

⁴ Avke o Nikodem phučla: „Sar šaj ulol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal dujtovar peskra dake andro per, hoj te ulol?“

⁵ O Ježiš odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na ulola andral o paŋi the andral o Duchos, našti džal andro krališagos le Devleskro. ⁶ So ulila andral o telos, hin o telos, a so ulila andral o Duchos, hin o duchos. ⁷ Ma čudalin tut, hoj tuke phendom: ‚Mušinen te ulol pale.‘ ⁸ E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke oda hin the sakoneha, ko ulila andral o Duchos.“

⁹ O Nikodem lestar phučla: „Sar pes oda šaj ačhel?“

¹⁰ O Ježiš leske odphenda: „Se tu sal učitelis andro Izrael a kada na džanes? ¹¹ Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhlam, vakeras avri, no tumen na prilen amaro svedectvos. ¹² Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar palis pačana, te tumenge vakerava pal o veci le ňeboskre? ¹³ ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avla tele andral o ňebos, o Čhavo le Manušeskro. ¹⁴ Avke sar o Mojžiš pre pušta hazdňa upre le sapes, mušinel te avel uprehazdlo the o Čhavo le Manušeskro, ¹⁵ hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno džživipen.“

¹⁶ Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diňa peskre jekhore Čhas, hoj ňiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te avel les o večno džživipen. ¹⁷ Bo o Del na bičhađa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj les te spasinel. ¹⁸ Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino odsudzimen, bo na pačandila andro nav le Devleskre jekhore Čhaskro. ¹⁹ Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avla pre phuv, ale o nipi buter kamenas o kaľipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače. ²⁰ Bo oda, ko kerel o nalače veci, našti avri ačhel o švetlos a na džal andro švetlos, hoj te na dičhol, so kerel. ²¹ Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda, so kerel, hin kerdo andro Del.“

²² Palis avla o Ježiš peskre učeňikenca andre judsko phuv. Ode lenca ačhila a bolelas. ²³ A the o Jan bolelas andro Ainon, paš o Salem, bo ode sas but paňi a o manuša ode avenas a denas pes te bolel. ²⁴ Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.

²⁵ Varesave učeňika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda, hoj so phenel o zakonos, sar pes kempel te obžuzarel. ²⁶ Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o Jordan a pal savo tu diňal svedectvos, bolel a savoredžene džan ke leste.“

²⁷ O Jan odphenda: „O manuš peske našti lel nič korkoro, te leske oda na sas dino andral o ňebos. ²⁸ Tumen korkore san mire švedki, hoj me phendom: ‚Me na som o Kristus, ale som bičhado anglal leste.‘ ²⁹ E terňi patrinel le terneske a o prijatelis le terneskro, savo ode ačhel a šunel, igen radisaľol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos hin akana pherdo. ³⁰ Ov mušinel te barol a me te cikňol.

O Čhavo avel upral andral o ňebos

³¹ Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o ňebos, hino upral savorende. ³² Ov vakerel pal oda, so dikhľa a šunďa, ale ňiko na prilel leskro svedectvos. ³³ Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro. ³⁴ Bo oda, kas o Del bičhada, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske del le Duchos bi e mira. ³⁵ O Dad kamel le Čhaš a diňa savoro andre leskre vasta. ³⁶ Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno dživipen, ale oda, ko na prilel le Čhas, na dikhela o dživipen, ale ačhel pre leste e cholĭ le Devleskri.“

4

O Ježiš the e Samaritanka

¹ Sar pes dodžanľa o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolel buter učeňiken sar o Jan, ² kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeňika, ³ omukľa e judsko phuv a geľa pale andre Galileja.

⁴ Ale mušinda te džal prekal e Samarija. ⁵ Avke avľa andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi maľa, so diňa o Jakob peskre čhaske le Jozefoske. ⁶ Ode sas e chaňig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske bešľa paš e chaňig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.

* 4:6 4,6 E grecko čhib: šov ori

⁷ Akor avla jekh džuvli andral e Samarija te cirdel o pañi. O Ježiš lake phenda: „De man te pijel!“ ⁸ Bo leskre učeñika gele andro foros te cinel te chal.

⁹ Akor leske odi Samaritanka phenda: „Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel pañi?“ Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.

¹⁰ O Ježiš lake odphenda: „Te džanlalas, savo daros del o Del a ko hin oda, ko tuke phenel: ‚De man te pijel,‘ manglalas les a ov tut diñahas o džido pañi.“

¹¹ E džuvli leske phenda: „Rajeja, se nane tut añi vedros a e chañig hiñi bari. Akor khatar leha o džido pañi? ¹² So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diña kadi chañig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre džviri.“

¹³ O Ježiš lake odphenda: „Sako, ko pijela kale pañestar, ela pale smedno, ¹⁴ ale ko pijela ole pañestar, so les me dava, oles na smedzina šoha. Ale o pañi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chañig, so dela o večno dživipen.“

¹⁵ E džuvli leske odphenda: „Rajeja, de man ole pañestar, hoj man te na smedzinel a te na phirav kade pañeske.“

¹⁶ Ov lake phenda: „Dža, vičin tire romes a av kade!“

¹⁷ E džuvli odphenda: „Nane man rom.“

O Ježiš lake phenda: „Mištes phendał, hoj tut nane rom, ¹⁸ bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda phendał čačo.“

¹⁹ Akor oj phenda: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos. ²⁰ Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kampel te lašarel.“

²¹ O Ježiš lake odphenda: „Pača mange, džuvlije: Avel e ora, hoj na lašarena le Devles añi pre kada verchos añi andro Jeruzalem. ²² Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas prindžaras, bo o spaseñje avel le Židendar. ²³ Ale avel e ora a imar hiñi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades, les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les avke lašaren. ²⁴ O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the andro čačipen.“

²⁵ E džuvli leske phenda: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes vičinel Kristus). Sar ov avela, phenela amenge savoro.“

²⁶ O Ježiš lake odphenda: „Me som oda, ko tuha vakerav.“

²⁷ Androda avle leskre učeñika a čudalinenas pes, hoj vakerelas la džuvlaha. Ale ñiko na phučla: „So latar kames?“ añi: „Soske laha vakeres?“

²⁸ Akor mukla e džuvli ode peskro džbanos a geľa andro foros te phenel le nipenge: ²⁹ „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenda savoro, so kerđom! Či oda nane o Kristus?“ ³⁰ Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.

³¹ Androda les mangelas leskre učeňika: „Rabbi, cha!“

³² Ale ov phenda: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“

³³ Akor phučenas o učeňika jekh avrestar: „Anda leske vareko te chal?“

³⁴ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voľa oleskri, ko man bičhađa, a te dokerav leskri buči. ³⁵ Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro mali: Imar hine parne a imar šaj te skidel upre e žatva!

³⁶ Oda, ko skidel upre, imar lel o počnišiben a skidel o ulipen pro večno dživipen, hoj oda, ko sadzinda, the oda, ko skidňa upre, jekhetane te radisaľon. ³⁷ Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: ‚Jekh dženo sadzinel a aver skidel upre.‘

³⁸ Me tumen bičhadom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerđan. Aver kenas a tumen kidňan upre o ulipen lengra bučatar.“

³⁹ But Samaritana andral oda foros pačandile andro Ježiš angle odi džuvli, bo oj svedčinelas: „Phenda mange avri savoro, so keravas.“ ⁴⁰ Sar ke leste avle o Samaritana, mangelas les, hoj te ačhel ke lende. A o Ježiš ode ačila duj džives. ⁴¹ A pačandile mek buter džene, sar šunde leskre lava, ⁴² a phende la džuvlake: „Amen pačas imar na ča vaš oda, so tu phendaľ, ale the korkore šundam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasitelis le svetoskro.“

O Ježiš sastarel le uradňikoskre čhas

⁴³ Pal ola duj dživesa odgeľa odarik o Ježiš andre Galileja, ⁴⁴ bo o Ježiš korkoro phenda, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj barila avri. ⁴⁵ Avke avľa o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on sas pre Patraďi andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.

⁴⁶ Avke o Ježiš avľa pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinda o paňi pre mol. Ode sas jekh kraliko uradňikos, saveskro čhavo sas nasvalo andro Kafarnaum. ⁴⁷ Sar ov šunda, hoj o Ježiš avľa andral e Judsko andre Galileja, geľa ke leste a mangľa les, hoj te avel te sastarel leskre čhas, bo ov imar merelas.

⁴⁸ O Ježiš leske phenda: „Te na dikhľanas đivi the zazraki, na pačandilanas.“

⁴⁹ O uradňikos odphenda: „Rajeja, av manca mek angłoda, sar miro čhavo merela.“

⁵⁰ O Ježiš leske phendā: „Dža, tiro čhavo dživel.“

Ov pačandīla ole laveske, so leske o Ježiš phendā, a geļa.

⁵¹ A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhi a phende leske: „Tiro čhavo dživel.“ ⁵² Avke lendar phučļa pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž, jekh oratar† les e horučka omukļa.“

⁵³ Akor o dad prindžarda, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phendā: „Tiro čhavo dživel.“ A pačandīla ov the calo leskro kher.

⁵⁴ Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerđa, sar avļa andral e judsko phuv andre Galileja.

5

O Ježiš sastarel jekhe nasvales paš e Bethesda

¹ Palis geļa o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos.

² Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paņi, savo o Židi vičinen Bethesda. Sas ode pandž hali kerde le slupendar. ³ Andre ola thana pašlonas igen but nasvale – kore, bange the kaliki. [A užarenas, medik pes na čhalavela o paņi. ⁴ Bo o Židi pačanas, hoj o aņjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos andro paņi a čhalavelas le paņeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le paņestar, sastolas avri andral savore nasvalībena, so les sas.] ⁵ A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the očno (38) berš. ⁶ Sar les o Ježiš dikhļa te pašlol a prindžarda, hoj imar hino but nasvalo, phučļa lestar: „Kames te sastol avri?“

⁷ O nasvalo manuš leske odphendā: „Rajeja, nane ajso manuš, savo man ligendahas andro paņi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal anglal ma.“

⁸ Akor leske o Ježiš phendā: „Ušti, le tiro hadžos a dža!“

⁹ Oda manuš takoj sastīla avri, iļa peske o hadžos a phirelas.

Oda pes ačhīla pro šabat, ¹⁰ a vašoda o Židi phende oleske, so sas sastardo: „Hin šabat, našti lidžas o hadžos!“

¹¹ Ale ov lenge odphendā: „Oda, ko man sastarda, mange phendā: ‚Le tiro hadžos a dža!‘ “

¹² Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phendā: ‚Le tiro hadžos a dža?‘ “

¹³ Ale oda manuš, so sastīla avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš odgeļa dureder pašal ola nipi, so pes ode zgele.

¹⁴ Palis les o Ježiš arakhļa andro chramos a phendā leske: „Dikh, sastīlal avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“ ¹⁵ Oda manuš geļa het a phendā le Židenge: „O Ježiš man sastarda.“

¹⁶ A vašoda, hoj oda o Ježiš kerda pro šabat, chudle pre leste o Židi te džal. ¹⁷ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.“ ¹⁸ Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na dolikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Devleha.

E autorita le Ježišoskri

¹⁹ Avke lenge o Ježiš odphenda: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našti kerel nič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo. ²⁰ Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudalinen. ²¹ Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžidarel len, avke the o Čhavo, kas kamel, obdžidarel. ²² Bo o Dad na sudzinel ničkas, ale savoro sudos diňa le Čhaske, ²³ hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhađa.

²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhađa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale pregeľa andral o meriben andro dživipen. ²⁵ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiňi kade, sar o mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena. ²⁶ Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diňa the le Čhaske, hoj les te avel o dživipen andre peste. ²⁷ Diňa les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.

²⁸ Ma čudalinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro hrobi, šunena leskro hangos ²⁹ a ola, ko mištes kerenas, uštена andral o meriben a dživena, ale ola, ko namištes kerenas, uštена a ena odsudzimen. ³⁰ Me našti kerav nič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voľa, ale e voľa Oleskri, ko man bičhađa.“

O svedectvos pal o Ježiš

³¹ „Te me vakerav korkoro pal mande, miro svedectvos nane čačipnaskro. ³² Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro svedectvos pal ma hin čačipen.

³³ Tumen bičhađan le manušen ko Jan a ov diňa čačipnaskro svedectvos. ³⁴ No me na prilav o svedectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen. ³⁵ Ov sas e momeli, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te radisalol andre leskro švetlos.

³⁶ No man hin bareder svedectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mange diña te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhađa. ³⁷ The o Dad, savo man bičhađa, korkoro diña pal ma svedectvos. Tumen šoha na šundan leskro hangos aňi na dikhlan leskro muj. ³⁸ A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhađa. ³⁹ Roden andro Pisišagi, bo gondolinen tumenge, hoj andre lende tumen hin o večno dživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma. ⁴⁰ Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno dživipen.

⁴¹ O lašariben le nipendar na prilav, ⁴² ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro andro jile. ⁴³ Me avlom andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avlahas vareko aver andre peskro nav, oles priilanas. ⁴⁴ Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o lašariben le jekhore Devlestar na roden?

⁴⁵ Ma gondolinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela. ⁴⁶ Bo te pačandilanas le Mojžišoske, pačandilanas the mange, bo ov pisinelas pal mande. ⁴⁷ Ale te na pačan oleske, so ov pisinda, sar šaj pačan oleske, so me vakerav?“

6

O Ježiš del te chal but manušen

¹ Palis o Ježiš gela pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel the Tiberijadsko. ² A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sastarelas le nasvalen. ³ O Ježiš gela upre pro verchos peskre učeňikenca a ode peske bešla. ⁴ A e Patrađi, o inepos le Židengro, sas pašes.

⁵ Sar o Ježiš hazdňa o jakha a dikhla, hoj ke leste aven igen but nipi, phenda le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale nipen?“ ⁶ Ale kada phučla, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so kerela.

⁷ O Filip leske phenda: „Aňi kajte cindamas maro vaš o duj šel (200) denara, ta na ulahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“

⁸ Jekh leskre učeňikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro, leske phenda: ⁹ „Hin kade jekh čavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi, ale so oda hin prekal kajci džene?“

¹⁰ O Ježiš phenda: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša. ¹¹ O Ježiš

ila o mare, palikerda a rozdelas le učenikenge a o učēnika olenge, ko bešenas. Avke oda kerda the le ribenca a savore chale ajci, keci kamenas.

¹² Sar imar čalile, phenda peskre učenikenge: „Skiden upre, so ačila, hoj nič te na musalol!“ ¹³ Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže jačmene marendar, so chanas.

¹⁴ Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerda, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“ ¹⁵ A sar o Ježiš avla pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel kralis, pale geła korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

¹⁶ Sar zaračila, gele leskre učēnika paš o moros. ¹⁷ Gele andre lođka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avla pale paš lende. ¹⁸ Akor pes chudna o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zoralī balvaj. ¹⁹ Sar imar o učēnika pregele la lođkaha vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e lođka a predarandile. ²⁰ Ale o Ježiš lenge phenda: „Me som, ma daran tumen!“ ²¹ Akor les ile andre lođka a e lođka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

O Ježiš hino o maro le džživipnaskro

²² O nipi, save ačhenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode sas ča odi jekh lođka, andre savi gele leskre učēnika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na geła jekhetane peskre učēnikenca andre lođka, ale hoj o učēnika gele het korkore. ²³ Ale avle aver lođki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar o Raj palikerda. ²⁴ No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš aňi leskre učēnika, gele andre ola lođki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro Kafarnaum a rodenas le Ježiš.

²⁵ A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana kade avlal?“

²⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden vaš oda, hoj dikhlan o zazraki, ale vaš oda, hoj čalan ole marendar a čalilan. ²⁷ Ma keren buči vaš ajso chaben, so našlol, ale vaš ajso chaben, so ačhel andro večno džživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste thođa o Del o Dad peskri pečat.“

²⁸ Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskre?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal andre Oda, kas ov bičhađa.“

³⁰ Akor leske phende: „Savo znameņje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So kereha? ³¹ Amare dada chanas e manna pre pušta, avke sar hin pisimen: *„Diňa len te chal o maro andral o ņebos.“*“

³² Pre oda lenge o Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojžiš tumen diňa o maro andral o ņebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o ņebos.

³³ Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o ņebos a del le svetos dživipen.“

³⁴ Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“

³⁵ O Ježiš odphenda: „Me som oda maro, so del o dživipen, ko avela ke mande, na ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela smedno. ³⁶ Ale phendom tumenge, kajte man imar dikhlan, the avke na pačan.

³⁷ Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na odčhivava. ³⁸ Bo na avlom tele andral o ņebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa oleskri, ko man bičhađa. ³⁹ A e voľa oleskri, ko man bičhađa, hin, hoj te na našavav ņikas olendar, kas mange diňa. Ale kamel, hoj len savoren te uštavav andral o meriben andro posledno džives. ⁴⁰ E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel o večno dživipen. A me les uštavava andro posledno džives.“

⁴¹ O Židi pre leste reptinenas, bo phenda: „Me som oda maro, so avľa tele andral o ņebos.“ ⁴² A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo le Jozefoskro? Či na prindžaras leskre dades the da? Sar šaj phenel: *„Avlom tele andral o ņebos?“*

“

⁴³ Akor lenge o Ježiš odphenda: „Ma reptinen maškar tumende! ⁴⁴ ņiko našti avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhađa. A me les uštavava andro posledno džives. ⁴⁵ Andro Proroka hin pisimen: *„Savore ena sikade le Devlestar.“* Avke sako, ko šunda le Dades a siklila lestar, avel ke mande. ⁴⁶ ņiko na dikhľa le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades dikhľa. ⁴⁷ Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o večno dživipen. ⁴⁸ Me som o maro le dživipnaskro. ⁴⁹ Tumare dada chanas e manna pre pušta a mule. ⁵⁰ Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ņebos, a oda manuš, so lestar chala, na merela. ⁵¹ Me som oda džido maro, so avľa tele andral o ņebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt.

Oda maro hin miro telos, savo me dava vaš o dživipen le svetoskro.“

⁵² Akor pes o Židi chudle te veseke dinel maškar peste a phende: „Sar amenge kada manuš šaj del te chal peskro telos?“

⁵³ O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana o telos le Časkro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre tumende o dživipen. ⁵⁴ Ko chal miro telos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives. ⁵⁵ Bo miro telos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben. ⁵⁶ Oda, ko chal miro telos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste. ⁵⁷ Avke sar man bičađa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, mandar dživela. ⁵⁸ Kada hin oda maro, so avla tele andral o ňebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“ ⁵⁹ Kada phenda akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

⁶⁰ Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava hine zorale! Ko len šaj šunel?“

⁶¹ Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeňika pre leste reptinen, vašoda lenge phenda: „Kada marel tele tumaro pačaben? ⁶² A so kerđanas akor, te dikhlanas le Čhas le Manušeskres te džal upre ode, kaj sas angloda? ⁶³ O Duchos hin, so obdžidarel; le manuškri zor nane pre ňisoste. O lava, so tumenge me vakerđom, hine Duchos the dživipen. ⁶⁴ Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela. ⁶⁵ A o Ježiš phenda: „Vašoda tumenge phendom, hoj ňiko našti avel ke ma, te leske oda na sas dino mire Dadestar.“

⁶⁶ Akorestar odgele but leskre učeňika het a imar leha na phirenas.

⁶⁷ Avke o Ježiš phučla le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal het?“

⁶⁸ O Šimon Peter leske odphenda: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno dživipen, ⁶⁹ a amen pačandilam a prindžardam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“

⁷⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“ ⁷¹ Oda phenda pal o Judaš, pal o čhavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les palis zradzinđa.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

¹ Palis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o židovika vodci les kamenas te murdarel.

² Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro.

³ Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a dža andre Judsko, hoj the tire učeņika ode te dikhen o skutki, so keres. ⁴ Bo ņiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral. Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.“ ⁵ Bo aņi leskre phrala andre leste na pačanas.

⁶ Akor lenge o Ježiš phenda: „Miro časos mek na avla, ale tumaro časos hino kade furt. ⁷ Pre tumende o svetos na džal, ale man našti avri ačhel, bo me pre leste phenav avri, hoj namištes kerel. ⁸ Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek na avla miri ora.“ ⁹ Kada lenge phenda a ačhiła andre Galileja.

¹⁰ Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geła the ov; no na avke, hoj les te dičhol, ale počoral. ¹¹ O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“

¹² A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačo, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha. ¹³ Ale ņiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

¹⁴ Sar imar pregeła jepaš inepos, geła o Ježiš upre andro chramos a chudņa te sikavel. ¹⁵ Akor pes o Židi čudalinenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro Lav, te šoha na siklolas?“

¹⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man bičhađa. ¹⁷ Te vareko kamel te kerel le Devleskri voła, džanela, či hin oda sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav. ¹⁸ Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel e slava oleskri, ko les bičhađa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos. ¹⁹ Či tumenge o Mojžiš na diņa o Zakonos? A ņiko tumendar na dolikerel o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?“

²⁰ O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“

²¹ O Ježiš odphenda: „Jekh zazrakos kerđom a savore tumen oleske čudalinen. ²² O Mojžiš tumenge diņa e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro šabat – kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar. ²³ Te o murš prilal e obriezka pro šabat, hoj pes te dolikerel le

Mojžišoskro zakonos, akor soske pre mande chan choli, hoj sas'ardom pro šabat cale manušes? ²⁴ Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“

²⁵ Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te murdarel? ²⁶ A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a nič leske na phenen. So, čačes prindžarde amare vodci, hoj ov hino o Kristus? ²⁷ Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela ņiko, khatar hino.“

²⁸ Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phend'a zorales: „Tumen man prindžaren a džanen the khatar som. No me na avlom korkoro mandar, ale oda, ko man bičhađa, hino čačo, a tumen les na prindžaren. ²⁹ Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhađa.“

³⁰ Akor les kamenas te zalel, ale ņiko pre leste na thoda o vasta, bo mek na avla leskri ora. ³¹ But džene ole nipendar andre leste pačandile a phende: „Sar avela o Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerđa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

³² Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade on the o bare rašaja peskre stražņiken, hoj les te zalen.

³³ Akor lenge o Ježiš phend'a: „Mek sikra časos som tumenca a palis džava ke oda, ko man bičhađa. ³⁴ Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našti aven.“

³⁵ Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken? ³⁶ So hin oda, so phend'a: ‚Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen našti aven?‘ “

Pal o džido paņi

³⁷ Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš ušt'ila upre a phend'a zorales: „Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel! ³⁸ A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le Devleskro, avena avri o prudi le džide paņeskre!“ ³⁹ Ale kada phend'a pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste pačana. Bo mek akor na sas dino o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

⁴⁰ Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos.“

⁴¹ Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“

Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja? ⁴² Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos le Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelas o David?“ ⁴³ Avke pes o nipi veseke dinenas anglo Ježiš. ⁴⁴ Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thođa o vasta.

⁴⁵ O stražnika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phučle: „Soske les na andan?“

⁴⁶ O stražnika odphende: „Šoha ňisavo manuš na vakere-las avke sar kada manuš.“

⁴⁷ Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarda andre? ⁴⁸ Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre leste pačandila? ⁴⁹ Na! Ča ola nipi andre leste pačandile, so na prindžaren o Zakonos; prekošle hine!“

⁵⁰ Androda phenda o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal o Ježiš: ⁵¹ „Amaro Zakonos na sudzinel le manušes, medik les na šunel avri a medik pes na dodžanel, so kerđa.“

⁵² Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le Devleskro a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“ ⁵³ A palis gele savoredžene khere.

8

E džuvli, savi kerđa o lubipen

¹ O Ježiš geľa pro Olivovo verchos.

² Tosara avľa pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešľa a sikavelas len. ³ O zakoňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvľa, sava arakhle te kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral. ⁴ A phende leske: „Učitelina, kadi džuvli sas arakhli paš oda, sar kerelas lubipen. ⁵ O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinda te murdarel kajsa džuvľa le barenca. A tu, so pre oda phenes?“ ⁶ Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste palis te vakeren.

Ale o Ježiš bandila tele a pisinelas le angušteha pre phuv. ⁷ A sar lestar na preačhenas te phučel, uštifa a phenda lenge: „Ko tumendar hino bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.“ ⁸ A pale bandila tele a pisinelas pre phuv.

⁹ Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik ode na ačila ča o Ježiš korkoro ola džuvľaha, savi ačhelas maškaral. ¹⁰ O Ježiš pale uštifa a phenda lake: „Kaj hine savore? ňiko tut na odsudzinda?“

¹¹ Oj phenda: „Ňiko, Rajeja!“

O Ježiš lake phenda: „Añi me tut na odsudzinav: Dža a imar ma ker buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

¹² Palis ke lende o Ježiš pale prevakerda: „Me som o švetlos le svetoskro. Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kalipen, ale ela les o švetlos le dživipnaskro.“

¹³ O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro svedectvos nane čačipnaskro.“

¹⁴ O Ježiš odphenda: „Kajte me svedčinav korkoro pal mande, miro svedectvos hino čačo, bo džanav, khatar avlom a kaj džav. Ale tumen na džanen, khatar avav aňi kaj džav. ¹⁵ Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav ņikas. ¹⁶ Ale te me sudzinav, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro, ale o Dad, savo man bičhađa, hino manca. ¹⁷ Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o svedectvos duje manušengro hino čačo. ¹⁸ Me svedčinav korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad, savo man bičhađa.“

¹⁹ Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“

O Ježiš odphenda: „Na prindžaren aňi man aňi mire Dades. Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades.“ ²⁰ Kada o Ježiš vakerelas akor, sar sikavelas andro chamos paš e pokladňa, ale ņiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avla leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

²¹ Paloda lenge o Ježiš pale phenda: „Me džav het a tumen man rodena a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našti aven.“

²² Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel: ‚Ode, kaj me džav, tumen našti aven?‘“

²³ Ov lenge phenda: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal kada svetos, me na som. ²⁴ Vašoda tumenge phendom, hoj merena andre tumare bini, bo te na pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.“

²⁵ Akor leske phende: „Ko tu sal?“

O Ježiš lenge odphenda: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som. ²⁶ Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhađa, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šundom lestar.“

²⁷ No on na achalile, hoj lenge vakerelas pal o Dad. ²⁸ Avke phenda o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav ņič, ale vakerav avke, sar man sikađa miro Dad. ²⁹ Oda, ko man bičhađa, hino manca. Na mukla man o Dad korkores,

bo me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.“³⁰ Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačandile.

O čačipen oslobodzinel

³¹ Akor phenda o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačandile: „Te dolikerena miro lav, čačes san mire učeñika.“³² Prindžarena o čačipen a o čačipen tumen oslobodzinela.“

³³ Odphende leske: „Amen sam le Abrahamskre čhave a šoha ñikaske na samas otroka. Sar šaj phenes: ‚Avena oslobodzimen?‘ “

³⁴ O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel binos, hino otrokos le binoske.“³⁵ O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt.³⁶ Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna.³⁷ Džanav, hoj san le Abrahamskre čhave, ale kamen man te murdarel, bo na kamen te prilel mire lava.³⁸ Me vakerav oda, so dikhľom paš miro Dad, a tumen keren oda, so šundān tumare dadestar.“

³⁹ Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“

O Ježiš lenge odphenda: „Te ulānas le Abrahamskre čhave, kerđanas ola veci, so o Abraham.“⁴⁰ Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenda o čačipen, savo šunda le Devlestar. A kada o Abraham na kerđa.⁴¹ Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“

On phende leske: „Amen na ulilam andral o lubipen, amen hin jekh Dad, o Del.“

⁴² O Ježiš lenge phenda: „Te ulahas o Del tumaro dad, kamľanas mañ, bo me avľom le Devlestar a akana som kade. Bo me na avľom korkoro mandar, ale ov man bičhada.“⁴³ Soske na ačhalon oleske, so me vakerav? Vašoda, bo naši zľidžan mire lava.⁴⁴ Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalače žadošci tumare dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovarestar a na ačhila andro čačipen, bo andre leste nane ñisavo čačipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoskro.“⁴⁵ Ale vašoda, hoj me vakerav o čačipen, tumen mange na pačan.⁴⁶ Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerđom varesavo binos? Ale te vakerav o čačipen, soske mange na pačan?⁴⁷ Oda, ko hino le Devlestar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na šunen, bo na san le Devlestar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

⁴⁸ Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritanos a hin andre tu demonos?“

⁴⁹ O Ježiš odphenda: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale tumen man na den pačiv.“⁵⁰ Me

na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino sudcas. ⁵¹ Čačes, čačes phenav tumenge te vareko dolikerela miro lav, šoha na dikhela o meriben.“

⁵² Akor leske o Židi phende: „Akana prindžardam, hoj andre tu hin demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko dolikerela tiro lav, šoha na merela? ⁵³ So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So tutar keres?“

⁵⁴ O Ježiš odphenda: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol nič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del. ⁵⁵ Tumen les na prindžardan, ale me les prindžarav. Te phendomas, hoj les na prindžarav, ulomas ajso klamaris sar tumen. No me les prindžarav a dolikerav leskro lav. ⁵⁶ O Abraham tumaro dad radisalila, hoj dikhela miro džives; ov oda dikhla a radisalila.“

⁵⁷ Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham dikhlal?“

⁵⁸ O Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham, Me Som.“ ⁵⁹ Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuđa a geľa avri andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar ulila

¹ Sar džalas o Ježiš dikhla jekhe manušes, savo sas koro, kanastar ulila. ² A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerđa binos, hoj ulila koro? Ov, abo leskri daj the dad?“

³ O Ježiš odphenda: „Aňi ov na kerđa binos aňi leskri daj the dad. Ale kada pes ačhila vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor. ⁴ Me mušinav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhada, medik hin o džives. Avel e rat a akor ņiko našti kerela buči. ⁵ Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro.“

⁶ Sar oda phenda, čhungarda pre phuv, kerđa le šlinenca čik a makhla o jakha le koreske. ⁷ A phenda leske: „Dža, thov (omor) tut andro paňi Siloam,“ (so hin prethodo: Bičhado). Avke geľa a thoda pes, avla pale a dikhelas.

⁸ Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel: „Či oda nane ov, so bešelas a žobrinelas?“

⁹ Jekh phenenas: „Oda hin ov.“

Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov.“

Ale ov phenelas: „Oda som me.“

¹⁰ Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?“

¹¹ Ov odphenda: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerda čik, makhla mange o jakha a phenda: ‚Dža paš o pañi Siloam a thov tut!‘ Avke gelom, a sar man thođom, chudňom te dikhel.“

¹² Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?“

„Na džanav,“ odphenda.

¹³ Palis ligende oles, ko sas koro, ko Farizeja. ¹⁴ Oda džives, sar kerda o Ježiš e čik a phundrađa leske o jakha, sas šabat. ¹⁵ O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?“ Ov lenge phenda: „Thođa čik pre mire jakha, thođom man a chudňom te dikhel.“

¹⁶ Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na dolikerel o šabat!“

Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?“ A vesekedinenas pes maškar peste.

¹⁷ Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundrađa o jakha?“

Ov phenda: „Hino prorokos.“

¹⁸ O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudňa te dikhel, medik peske na vičinde leskra da the dades. ¹⁹ Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čhavo? Hin oda ov, pal kaste tumen phenen, hoj uliła koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“

²⁰ Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čhavo, a džanas, hoj uliła koro, ²¹ ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundrađa leskre jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerela korkoro vaš peste.“ ²² Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga. ²³ Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“

²⁴ Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De lav anglo Del, hoj vakereha čaćipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“

²⁵ Ov odphenda: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.“

²⁶ Pale leske phende: „So tuke kerda? Sar phundrađa tire jakha?“

²⁷ Odphenda lenge: „Imar tumenge phendom a na šundān. Soske oda kamen pale te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeņika?“

²⁸ On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeņikos, ale amen sam o učeņika le Mojžišoskre! ²⁹ Amen džanas,

hoj o Del ko Mojžiš vakerelas, ale pal kada na džanas, aňi khatar hino.“

³⁰ Ov odphenda: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundrađa mire jakha. ³¹ Se amen džanas, hoj o Del le binošnen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskri voľa. ³² Mek šoha ňiko na šunđa, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uliľa koro. ³³ Te ov na ulahas le Devlestar, naši ňič kerđahas.“

³⁴ Odphende leske: „Tu calo uliľal andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

³⁵ O Ježiš šunđa pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhľa, phenda leske: „Tu pačas andro Čhavo le Manušeskro?“

³⁶ Ov odphenda: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“

³⁷ O Ježiš leske phenda: „Imar les the dikhľal a oda hin oda, ko tuha vakerel.“

³⁸ Ov phenda: „Pačav, Rajeja!“ A peľa pro khoča anglal leste.

³⁹ O Ježiš phenda: „Me avľom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen, te dikhen a ola, ko dikhen, te ačhen kore.“

⁴⁰ Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the amen sam kore?“

⁴¹ O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas kore, na ulahas tumen binos, ale akana phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos ačhel.“

10

O Ježiš hino lačo Pastjeris

¹ „Čačas, čačas phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbujňikos. ² Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pastjeris le bakrengro. ³ Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel peskre bakroren pal o nava a liďžal len avri. ⁴ Sar liďžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal leste, bo prindžaren leskro hangos. ⁵ Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskro hangos.“ ⁶ Kada podobenstvo lenge phenda o Ježiš, ale on na achalile, pal soste lenge vakerelas.

⁷ Akor lenge o Ježiš pale phenda: „Čačas, čačas phenav tumenge, me som o vudar le bakrorengro. ⁸ Savore, ko avle angle mande, sas zbujňika the živaňa, ale o bakrore len na

šunde. ⁹ Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a džala avri a arakhela o chaben. ¹⁰ O zbušnjikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zničinel. Me avlom vašoda, hoj len te avel o dživipen, o dživipen pherdo andre savoreste.“

¹¹ „Me som o lačno Pastjeris. O lačno Pastjeris del peskro dživipen vaš o bakrore. ¹² Ale sar o najomňikos, savo nane pastjeris a o bakrore nane leskre, dikhel te avel le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Palis len chudel o vlkos a roztradel. ¹³ Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.

¹⁴ Me som oda lačno Pastjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren. ¹⁵ Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro dživipen vaš o bakrore. ¹⁶ Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len mušnav te lidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pastjeris. ¹⁷ Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les te lav pale. ¹⁸ Ńiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudňom le Dadestar.“

¹⁹ Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel. ²⁰ A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliňalol. Soske les šunen?“

²¹ Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Židi na pačan

²² Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a sas jevend. ²³ A o Ježiš pes predžalas pal o Chramos andre dvora le Šalamunoskri. ²⁴ Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda phundradones!“

²⁵ O Ježiš lenge odphenda: „Phendom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande. ²⁶ Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore. ²⁷ Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande. ²⁸ Me len dav večno dživipen a šoha na merena a Ńiko len na cirdela avri andral miro vast. ²⁹ Miro Dad, savo mange len diňa, hino nekbareder savorendar. Ńiko len našti cirdel avri andral o vast mire Dadeske. ³⁰ Me the o Dad sam jekh.“

* **10:22** 10,22 Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

³¹ Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren. ³² Ale o Ježiš lenge odphenda: „But lače skutki tumenge sikadom mire Dadeštar. Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“

³³ O Židi leske odphende: „Na vaš o lače skutki tut kamas te murdarel, ale vaš oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“

³⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: ‚*Me phendom, devla san?*‘ ³⁵ Te ov vičinel ‚devla‘ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le Devleskro Lav hin čačipen pro furt – ³⁶ sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidña avri a bičhađa pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phendom: ‚Me som o Čhavo le Devleskro?‘ ³⁷ Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan. ³⁸ Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.“ ³⁹ Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengre vasta.

⁴⁰ A pale geľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačhiľa ode. ⁴¹ But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerđa ňisavo zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenda, hin čačipen.“ ⁴² A but džene ode andre leste pačandile.

11

O Lazar merel

¹ Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav Betanija, kaj bešenas e Maria the lakri pheň e Marta. ² Oda sas odi Maria, savi pomazinda le Rajes le olejoha a khosľa leske o pindre le balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo. ³ Avke ola pheňa bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda, kas tu rado dikhes, hino nasvalo.“

⁴ Sar o Ježiš oda šunđa, phenda: „Kada nasvaliben nane pro meriben, ale pre le Devleskri slava, hoj o Čhavo le Devleskro te avel oslavimen.“ ⁵ O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar. ⁶ Ale sar šunđa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačhiľa mek duj džives pre oda than, kaj sas. ⁷ Palis phenda le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“

⁸ O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?“

⁹ O Ježiš odphenda: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o švetlos kale

svetoskro. ¹⁰ Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“

¹¹ Pal kala lava lenge phendā: „Amaro prijatelīs o Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.“

¹² Akor leske o učeņika phende: „Rajeja, te zasuča, sastōla avri.“ ¹³ O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondolinenas, hoj vakerel pal o soviben.

¹⁴ Palis lenge o Ježiš phendā phundradones: „O Lazar muļa. ¹⁵ Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal leste!“

¹⁶ Akor phendā o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeņikenge: „Džas the amen, hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o džživipen

¹⁷ Sar ode o Ježiš avļa, dodžanļa pes, hoj o Lazar imar štar džives pašlol andro hrobos. ¹⁸ E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri. ¹⁹ A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te pošešinen andre žala pal o phral. ²⁰ Sar šundā e Marta, hoj avel o Ježiš, geļa ke leste, ale e Maria ačhila khere.

²¹ Avke phendā e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade uļalas, miro phral na muļahas. ²² Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“

²³ O Ježiš lake phendā: „Tiro phral uštela.“

²⁴ E Marta leske phendā: „Džanav, hoj uštela akor, sar uštēna o mule andral o meriben andro posledno džives.“

²⁵ O Ježiš lake phendā: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o džživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela. ²⁶ A ņiko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“

²⁷ „He, Rajeja,“ phendā leske, „me pačandilom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušindā te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

²⁸ A sar oda phendā, geļa pale, vičindā peskra pheņa la Maria a počoral lake phendā: „O Učitelīs hino kade a vičinel tut.“ ²⁹ Sar oda e Maria šundā, uštīla sig a geļa pal leste. ³⁰ O Ježiš mek na geļa andro gav, ale ačhila mek pre oda than, kaj ke leste avļa e Marta. ³¹ O Židi, so sas la Mariaha andro kher a pošešinenas la, dikhle, hoj sig uštīla a geļa avri. Gele pal late, bo peske gondolinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.

³² Avke e Maria avla ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhla, pela leske paš o pindre a phenda leske: „Rajeja, te kade ulalas, miro phral na mulahas.“

³³ Sar o Ježiš dikhla te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen les oda zaila a sas leske pharo andro jilo ³⁴ a phučla: „Kaj les thodan?“

On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“

³⁵ A o Ježiš zarunda.

³⁶ Akor phende o Židi: „Dikhen, sar les rado dikhelas!“

³⁷ Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundrađa o jakha le koreske, našti kerđa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

³⁸ Le Ježišoske sas pale pharo a avla paš o hrobos. Oda sas jaskiña, savi sas phandli andre le bareha. ³⁹ O Ježiš phenda: „Oden o bar!“

E Marta, e pheñ le muleskri, phenda: „Rajeja, imar khandel, bo imar štarto džives hino ode.“

⁴⁰ O Ježiš lake phenda: „Či tuke na phendom, hoj te pačaha, dikheha le Devleskri slava?“

⁴¹ Avke odile o bar. O Ježiš hazdña upre o jakha a phenda: „Dado, palikerav tuke, hoj man šundal avri. ⁴² Me džanas, hoj man furt šunes, ale oda phendom anglo nipi, save kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičadal.“

⁴³ Sar oda phenda, vičinda zorale hangoha: „Lazar, av avri!“ ⁴⁴ A o mulo avla avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.

O Ježiš lenge phenda: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

⁴⁵ But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerđa o Ježiš, a pačandile andre leste. ⁴⁶ Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerđa o Ježiš.

⁴⁷ Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So keraha? Bo kada manuš kerel but znameñja!“

⁴⁸ Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana a zničinena amaro chamos the amaro narodos!“

⁴⁹ Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nek-bareder rašaj, phenda: „Tumen na džanen nič!“ ⁵⁰ Na achalon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš o nipi, sar te mulahas calo narodos.“

⁵¹ Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phenda oda korkoro pestar, ale prorokinda, hoj o Ježiš merela vaš o narodos, ⁵² a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le rozčhide čhaven le Devleskren. ⁵³ Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.

⁵⁴ Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi, ale geľa odarik pre ajsa than paš e pušta, andro foros Efrajim. Ode ačhiľa peskre učeņikenca.

⁵⁵ E Patrađi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle Patrađi, hoj pes te obžužaren. ⁵⁶ Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenass jekh avrestar: „So phenen? Avela pro inepos?“ ⁵⁷ Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

¹ Šov džives angle Patrađi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelas o Lazar, saves o Ježiš uštađa andral o meriben. ² Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar, ko leha bešelas pašal o skamind. ³ E Maria iľa vaj jepaš litra igen vzacno olejos andral o nardos a pomazinda le Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher šukares voņinelas pal oda olejos.

⁴ Jekh leskre učeņikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda, phenda: ⁵ „Soske pes oda olejos na bikenda vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa pes le čorenge?“ ⁶ Ov oda na phenda vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda, hoj čorelas. Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.

⁷ Ale o Ježiš phenda: „Muk la, bo oda kerđa pre oda džives, sar merava. ⁸ Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“

⁹ But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na ča pal o Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštađa andral o meriben. ¹⁰ Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar, ¹¹ bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar krališ

* 12:5 12,5 300 denara

¹² Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patradi, došunde, hoj o Ježiš džal andro Jeruzalem. ¹³ Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:

„Hosanna!

Požehñimen hin oda,

ko avel andro nav le Rajeskro!

Bachtalo o kralis le Izraeloskro!“

¹⁴ O Ježiš arakhla somaricis a bešla peske pre leste, avke sar hin pisimen:

¹⁵ *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*

Dikh, tiro kralis avel bešindos pro somaricis.“

¹⁶ Leskre učeñika oda mek akor na achalile, ale sar sas o Ježiš oslavimen, avla lenge pre godi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the ačhila.

¹⁷ Ola nipi, so leha sas akor, sar vičinda avri le Lazar andral o hrobos a uštađa les andral o meriben, svedčinenas pal oda. ¹⁸ Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerđa oda zazrakos. ¹⁹ Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, nič našti keras. Calo svetos džal pal leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

²⁰ Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren le Devles. ²¹ On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les: „Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.“ ²² O Filip geľa a phenda oda le Andrejske a sodujđzene oda gele te phenel le Ježišoske.

²³ O Ježiš lenge odphenda: „Avla e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le Manušeskro. ²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but ulipen. ²⁵ Oda, ko rado dikhel peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel peskro dživipen andre kada svetos, zachrañinela les pro večno dživipen. ²⁶ Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro služobñikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

²⁷ Akana mange hin phares a so šaj phenav: „Dado, le man avri andral kadi ora? Se vašoda avlom, hoj te cerpinav.

²⁸ Dado, oslavin tiro nav!“

Akor šundila o hangos andral o ñebos: „Imar oslavindom a mek oslavinava.“ ²⁹ Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminda!“ A aver phende: „O añjelos leske vareso phenda.“

³⁰ O Ježiš odphenda: „Na prekal ma šundila oda hangos, ale prekal tumende. ³¹ Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas kale svetoskro. ³² A sar me

avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“
³³ Kada phenda vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.

³⁴ O nipi leske odphende: „Amen šundam andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinel te avel uprehazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“

³⁵ O Ježiš lenge phenda: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren, medik tumen hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kalipen. Bo ko phirel andro kalipen, na džanel, kaj džal. ³⁶ Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave le švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenda, odgeľa a garuđa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

³⁷ Kajte o Ježiš anglal lende kerđa kajci but zazraki, na pačanas andre leste, ³⁸ hoj pes te naplñinel oda lav, so phenda o prorokos Izajaš:

„Rajeja, ko pačandĭla amare lavenge?

A kasko sas sikadĭ le Rajeskri zor?“

³⁹ Vašoda našti pačandĭle, bo avrether pisinda o Izajaš:

⁴⁰ *„Korarda lenge o jakha*

a zakerđa lenge o jile,

hoj le jakhenca te na dikhen,

le jilenca te na achalon,

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.“

⁴¹ Kada phenda o Izajaš, bo dikhĭla leskri slava a vakerelas pal leste.

⁴² No the avke but anglune murša andre leste pačandĭle. Ale anglo Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga. ⁴³ Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.

⁴⁴ O Ježiš vičinda: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale the andre oda, ko man bičhađa. ⁴⁵ A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhađa. ⁴⁶ Me avĭlom sar o švetlos pre phuv, hoj ņiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro kalipen.

⁴⁷ Te vareko šunel mire lava a na dolĭkerel len, me les na sudzinav, bo me na avĭlom o svetos te odsudzinel, ale te zachraĭnel. ⁴⁸ Oda, ko man na prilel aĭni mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so vakeravas, les sudzinela andro posledno džives. ⁴⁹ Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhađa, mange prikazinda, so mušnav te phenel a sar te vakerel. ⁵⁰ A me džanav,

hoj leskro prikazaŋje anel o večno dživipen. Oda, so me vakerav, vakerav avke, sar mange phendā o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učeŋikenge

¹ Sas o džives angle Patrađi. O Ježiš džanelas, hoj avľa leskri ora te džal het andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas pro svetos, presikađa lenge baro kamiben.

² Rači paš o chaben o beng imar thođa andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel. ³ No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diŋa savoro andro vasta a hoj avľa le Devlestar a džal pale ko Del. ⁴ Ušćila pašal o chaben, čhiđa tele o uprune gada a phandľa pašal peste e leketa. ⁵ Palis čhiđa o paŋi andro lavoris, chudŋa te thovel (omorel) o pindre le učeŋikenge a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandľi pašal leste.

⁶ Sar avľa paš o Šimon Peter, phućla lestar o Peter: „Rajeja, tu mange kames te thovel o pindre?“

⁷ O Ježiš leske odphendā: „Oda, so me kerav, tu akana na achalos, ale palis achaloĥa.“

⁸ O Peter leske phendā: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!“

Ale o Ježiš leske odphendā: „Te tuke na thovava o pindre, na aveĥa buter miro učeŋikos.“

⁹ Akor leske o Šimon Peter phendā: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the o šero.“

¹⁰ O Ježiš leske phendā: „Oleske, ko pes imar thođa, kampil te thovel ča o pindre, bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.“ ¹¹ Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phendā: „Na savore san žuže.“

¹² Sar lenge thođa o pindre, urđa pre peste pale o uprune gada a bešľa peske. Palis lendar phućla: „Achalilān, so tumenge kerdom? ¹³ Tumen man vičinen ‚Učitelina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me som. ¹⁴ A te me, tumaro Raj the Učitelis, tumenge thođom o pindre, akor the tumen thoven o pindre jekh avreske. ¹⁵ Me tumenge sikađom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke sar me. ¹⁶ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhās nane bareder sar leskro raj a aŋi oda, ko sas bičĥado, nane bareder sar oda, ko les bičĥađa. ¹⁷ Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

¹⁸ Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidŋom, ale hoj pes te napľninel oda, so hin pisimen: ‚Oda, ko manca chal o maro, chudŋa pre ma te džal.‘

19 Phenav tumenge oda akana, hoj palis, sar pes oda ačhela, te pačan, hoj Me Som. 20 Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhađa.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

21 Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phenda lenge phundradones: „Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.“

22 Akor o učeņika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achalonas, pal kaste vakerel. 23 Jekh leskre učeņikendar, oda, saves o Ježiš rado dikhelas, peske pašlolas igen pašes paš o Ježiš. 24 O Šimon Peter leske sikada, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda vakerel.

25 Avke oda učeņikos geľa le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučľa lestar: „Rajeja, ko hin oda?“

26 O Ježiš odphenda: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“ Močinda o maro a diňa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko. 27 Sar o Judaš iľa o maro, takoj andre leste avľa o satan.

O Ježiš leske phenda: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“ 28 Ale ņiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achalile, soske leske o Ježiš oda phenda. 29 Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeņika peske gondolinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kempel pro inepos,“ abo: „De vareso le čoren.“ 30 Sar iľa o Judaš o maro, geľa avri. A sas rat.

O nevo prikazaņje

31 Sar o Judaš geľa avri, phenda o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo le Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste. 32 A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste a takoj les oslavinela.

33 Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phendom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našti aven.

34 Nevo prikazaņje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas, the tumen kamen jekh avres. 35 Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeņika, te ela o kamiben maškar tumende.“

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

36 O Šimon Peter lestar phučľa: „Rajeja, kaj džas?“

O Ježiš leske odphenda: „Kaj me džav, ode pal ma akana našti aves, ale palis pal ma aveha.“

³⁷ O Peter leske phendā: „Rajeja, soske našti džav akana pal tu? Me o dživipen vaš tu dava!“

³⁸ O Ježiš leske odphendā: „Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke, hoj mek aňi o kohutos na gilavela, imar tu man trival zaprineha.“

14

O Ježiš hin o drom, o čačipen the o dživipen

¹ „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andro Del, pačan the andre ma. ² Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na ulahas avke, phendomas tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than? ³ A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande, hoj te aven ode, kaj som me. ⁴ Tumen džanen o drom, kaj me džav.“

⁵ O Tomaš leske phendā: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o drom?“

⁶ O Ježiš leske phendā: „Me som o drom, o čačipen the o dživipen. Ńiko na avela ko Dad, te na avela prekal ma. ⁷ Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades. Akanastar les imar prindžaren a imar les dikhlan.“

⁸ O Filip phendā: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar na kampela.“

⁹ O Ježiš leske phendā: „Kajci but som tumenca a na prindžardal man, Filip? Ko man dikhla, dikhla le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le Dades?‘ ¹⁰ Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge me vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel andre mande, ov kerel peskre skutki. ¹¹ Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na pačan mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav! ¹² Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola skutki, so me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad. ¹³ A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad oslavimen andro Čavo. ¹⁴ Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava.“

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

¹⁵ „Te man kamen, dolikerena mire prikazaňja. ¹⁶ A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešitelis, savo ela tumenca pro furt; ¹⁷ le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našti prilel, bo les aňi na dikhel aňi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre tumende. ¹⁸ Na mukava tumen sar široten, avava

ke tumende. ¹⁹ Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena. ²⁰ Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende. ²¹ Ko prilel mire prikazaŋja a dolikerel len, oda man kamel. A ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.“

²² O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenda: „Rajeja, sar oda, hoj tut kames te sikavel amenge, a na le svetoske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Oda, ko man kamel, dolikerela miro lav a miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha. ²⁴ Oda, ko man na kamel, na dolikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadeskro, savo man bičhada.“

²⁵ Kada tumenge phendom, mek sar som tumenca. ²⁶ Ale o Ťešitelis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phendom. ²⁷ O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aŋi te na predaran!

²⁸ Šundān, hoj tumenge phendom: ‚Džav a pale avava ke tumende.‘ Te man kamlanas, radisalilanas, hoj phendom: ‚Džav ko Dad,‘ bo o Dad hino bareder sar me. ²⁹ Phendom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela. ³⁰ Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane les zor upral mande, ³¹ ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke, sar mange o Dad prikazinda. Ušten, džas adarik!“

15

O Ježiš hino čačo viŋičis

¹ „Me som oda čačo viŋičis a miro Dad hino vinaris. ² Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovocje, odčhinel a dojekh, so anel ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje. ³ Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas. ⁴ Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našti anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viŋičis, avke aŋi tumen, te na ačhena andre mande.“

⁵ Me som o viŋičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našti nič keren. ⁶ Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola avri. Palis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona. ⁷ Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangel savoro, so

kamen, a ačhela pes tumenge. ⁸ Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen mire učeņika.

⁹ Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben! ¹⁰ Te dolikerena mire prikazaņja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me dolikeravas mire Dadeskre prikazaņja a ačhav andre leskro kamiben. ¹¹ Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumare radišagoske nič te na chibalinel. ¹² Kada hin miro prikazaņje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav. ¹³ Ņikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš peskre prijatela. ¹⁴ Tumen san mire prijatela, te keren savoro, so tumenge prikazinav. ¹⁵ Imar buter tumen na vičinav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel leskro raj. Ale tumen vičinav ‚prijatelale‘, bo diňom tumenge te džanel savoro, so šundom mire Dadestar. ¹⁶ Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri tumen a ačhadom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav. ¹⁷ Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našti avri ačhel le učeņiken

¹⁸ „Te tumen o svetos našti avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našti avri ačhelas. ¹⁹ Te ulanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikhlahas sar peskren. Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral o svetos, o svetos tumen našti avri ačhel. ²⁰ Leperen tumenge pro lav, so tumenge phendom: O sluhas nane bareder sar leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te dolikerde miro lav, dolikerena the tumare. ²¹ Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, ko man bičhada. ²² Te na avlomas a na vakerdomas lenge, na ulahas len binos. Ale akana len nane vihovorka vaš lengro binos. ²³ Oda, ko man našti avri ačhel, našti avri ačhel the mire Dades. ²⁴ Te na kerdomas maškar lende o skutki, so űiko aver na kerđa, na ulahas len binos. Ale akana dikhle, a the avke man the mire Dades našti avri ačhen, ²⁵ hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: ‚*Našti man avri ačhenas a na sas vaš soske.*‘

²⁶ Ale sar avela o Ťešitelis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskro, savo avel le Dadestar, ov svedčinel pal ma. ²⁷ A the tumen svedčinen pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

¹ „Kada tumenge phendom vašoda, hoj te na preačhen te pačal. ² Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e

ora, kana peske sako, ko tumen murdarela, gondolinela, hoj oleha služinel le Devleske. ³ A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man. ⁴ Ale kada tumenge phendom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen tumenge, hoj tumenge oda phenavas. Ešebnovarestar tumenge kada na phendom, bo somas tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

⁵ „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhađa, a ňiko tumendar mandar na phučel: ‚Kaj džas?‘

⁶ Ale o pharipen pherdžarda tumare jile, bo tumenge vakerdom kala veci. ⁷ No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het. Bo te me na džava het, o Ťešitelis na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava les ke tumende. ⁸ Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodlišagos the o sudos: ⁹ O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma; ¹⁰ o spravodlišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na dikhena; ¹¹ a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.

¹² Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našti zlidžan. ¹³ Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, lidžala tumen andre dojekh čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the oda, so avela. ¹⁴ Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge. ¹⁵ Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phendom, hoj lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.“

O Ježiš džala het a avela pale

¹⁶ „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.“

¹⁷ Akor varesave učeňika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘ A soske phenel: ‚Me džav ko Dad?‘“ ¹⁸ Avke pestar phučenas: „So hin oda: ‚Mek sikra?‘ Na džanas, so vakerel.“

¹⁹ O Ježiš džanla, hoj lestar oda kamle te phučel a phenda lenge: „Phučen jekh avrestar, soske phendom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘“ ²⁰ Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos radisaľola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro radišagos. ²¹ La khabňa džuvľa hin o dukha, sar ločhol, bo avľa lakri ora. Ale sar lake uľol o čhavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anda le čhavořes pro svetos. ²² The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisaľona

a tumaro radišagos tumendar ņiko na lela. ²³ Oda džives mandar imar na phučena nič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav. ²⁴ Dži akana mek andre miro nav na mangenas nič. Avke mangel a chudena, hoj tumare radišagoske nič te na chibaľinel.

Le Ježišoskro viťazstvo upral o svetos

²⁵ Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad. ²⁶ Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades, ²⁷ se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačandilán, hoj me avľom le Devlestar. ²⁸ Avľom pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav paš o Dad.“

²⁹ Akor o učeňika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro podobenstvo. ³⁰ Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampil tuke, hoj tutar vareko te phučel. Vašoda pačas, hoj avľal le Devlestar.“

³¹ O Ježiš lenge odphenda: „Akana pačan? ³² Dikhen, avel e ora a imar akana avľa, hoj sako tumendar denašela pal peskro drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad hino manca. ³³ Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me zviťazindom upral o svetos.“

17

Le Ježišoskri modľitba

¹ Sar oda o Ježiš dovakerďa, dikhľa pro ņebos a phenda:

„Dado, avľa e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut. ² Bo tu les diňal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, kas leske diňal. ³ O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače Devles the le Ježiš Kristus, saves bičhadal. ⁴ Me tut oslavindom pre kadi phuv oleha, hoj dokerdom savoro, so mange diňal te kerel. ⁵ Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu mek angloda, sar sas stvorimen o svetos.

⁶ Sikadom tiro nav le manušenge, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a diňal len mange a dolikerde tiro lav. ⁷ On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar. ⁸ Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal

a on len priile a čačes sprindžarde, hoj avlom tutar, a pačandile, hoj tu man bičadał. ⁹ Me mangav vaš lenge. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, kas mange diňal, bo hine tire. ¹⁰ A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me som oslavimen prekal lende. ¹¹ Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sveto Dado, doliker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh. ¹² Medik somas lenca pro svetos, me len dolikeravas andre tiro nav, so man tu diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našlila, ča oda, ko mušinda te avel našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.

¹³ Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro radišagos te avel pherdo andre lengre jile. ¹⁴ Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našti avri ačhel, bo nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos. ¹⁵ Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chrañines le nalačhestar. ¹⁶ Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos. ¹⁷ Pošvecin len tire čačipnaha! Tiro lav hin o čačipen. ¹⁸ A sar tu man bičadał andro svetos, avke the me len bičadom andro svetos. ¹⁹ A me man oddav tuke vaš lenge, hoj the on te aven oddine le čačipnaske.

²⁰ Na mangav ča vaš lenge, ale mangav the vaš ola džene, ko prekal lengre lava pačana andre mande, ²¹ hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, avke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičadał. ²² Me lenge diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh. ²³ Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste, hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičadał a hoj len kamehas avke, sar man kamehas.

²⁴ Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te aven manca ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava – e slava, so mange diňal vašoda, bo man kamehas mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.

²⁵ Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarda, ale me tut prindžardom a the kala prindžarde, hoj tu man bičadał. ²⁶ Diňom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben, saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

¹ Sar pes o Ježiš imar domodlinda, gela peskre učenikencu prekal o pañi Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš gela andre peskre učenikencu.

² O Judaš, savo les zradzinda, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode buterval arakhelas peskre učenikencu.

³ Avke ila peha o Judaš jekh čata slugaden the sluhenu le nekbaredere rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabli the kopiji.

⁴ O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke gela a phučla lendar: „Kas roden?“

⁵ „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.

O Ježiš phenda: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas. ⁶ Sar lenge o Ježiš phenda: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.

⁷ Avke lendar pale phučla: „Kas roden?“

„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.

⁸ O Ježiš odphenda: „Phendom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len muken te džal.“ ⁹ Kada phenda, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange diñal, na našadom.“

¹⁰ Akor o Šimon Peter cirdña avri peskri šabla a odčhinda le nekbaredere rašaskre sluhasku o čačo kan. Oda sluhas pes vičinelas Malchos.

¹¹ Ale o Ježiš phenda le Peteriske: „Thov e šabla pale, kaj sas! Či na pijava avri e kuči, so mange o Dad diña?“

¹² Akor o slugada, o velitelis the o sluhu le Židengre ile le Ježiš a zaphandle les. ¹³ A ešeb les ligende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfašiskro. O Kajfaš sas oda berš nekbareder rašaj. ¹⁴ Oda sas oda Kajfaš, savo phenda le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

¹⁵ Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeníkos. Ole učeníkos o nekbareder rašaj prindžarelas a gela jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskri dvora. ¹⁶ No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Palis oda dujto učeníkos, saves o nekbareder rašaj prindžarelas, avla avri a vakerda ola čhaha, savi phundravelas e brana, palis ila andre le Peter.

¹⁷ Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučla le Peteristar: „Na sal the tu jekh kale manuškere učeníkendar?“

„Na som,“ odphenda o Peter.

¹⁸ Ačhenas ode o sluhu the o služobníka le Židengre a kerde bari jag a tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

¹⁹ O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeñika the pal leskro sikaviben.

²⁰ O Ježiš leske odphenda: „Me vakeravas le svetoske phundradones. Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a nič na vakeravas počoral. ²¹ So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenias, so lenge vakeravas. On džanen, so vakerđom.“

²² Sar oda phenda, jekh ole slugađendar, so ode ačhelas, demađa le Ježiš pal o muj a phenda: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Te namištes phendom, sikav, so namištes phendom, ale te mištes, soske man mares?“

²⁴ Palis bičhađa o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

²⁵ O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu jekh leskre učeñikendar?“

No ov zaprinđa a phenda: „Na som.“

²⁶ Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske o Peter odčhindā o kan, phenda: „Na dikhłom tut leha andre zahrada?“ ²⁷ O Peter pale zaprinđa a takoj gilāđa o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

²⁸ Avke ligende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na melaren, bo kamle te chal le bakrores pre Patradī. ²⁹ O Pilat avla avri pal lende a phučla: „So hin tumen pre kada manuš?“

³⁰ Odphende leske: „Te na kerđahas kada manuš namištes, na andamas les ke tu.“

³¹ O Pilat odphenda: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“

O Židi leske phende: „Amen nane pravos ñikas te murdarel.“ ³² Kada pes ačhila, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diña te džanel, save meribnaha merela.

³³ Avke o Pilat geła pale andro palacis, vičinda le Ježiš a phučla lestar: „Sal tu o židoviko kralis?“

³⁴ O Ježiš odphenda: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma phende aver džene?“

³⁵ O Pilat phenda: „So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o bare rašaja mange tut dine. So kerđal?“

³⁶ O Ježiš odphenda: „Miro krališagos nane andral kada svetos. Te ulahas miro krališagos andral kada svetos, mire

služobníka pes mardehas vaš ma, hoj te na avav dino andro vasta le Židenge. Ale akana miro krališagos nane adarik.“

³⁷ Akor o Pilat phenda: „Ta akor the avke sal krališ?“

O Ježiš odphenda: „Tu phenes, hoj som kralis. Me pre oda ulilom, a vašoda avlom pro svetos, hoj te svedčinav pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, šunel miro hangos.“

³⁸ O Pilat phučla: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenda, geľa pale avri paš o Židi a phenda lenge: „Me pre leste na arakhlom nič nalačo. ³⁹ Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patrađi jekhe bertenošis. Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike krališ?“

⁴⁰ Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaš!“ O Barabaš sas zbužņikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

¹ Akor ila o Pilat le Ježiš a diňa les te marel le bičoha. ² O slugada kerde le trňendar koruna a thode le Ježišoske pro šero. Urde les andro purpurovo plaštos, ³ avenas paš leste a phenenas: „Mi dživel o židoviko krališ!“ A marenas les pal o muj.

⁴ Palis o Pilat avľa pale avri a phenda lenge: „Dikhen, anav tumenge les avri, hoj te džanen, hoj me pre leste na arakhav nič nalačo.“ ⁵ Avke avľa o Ježiš avri. Pro šero les sas e koruna le trňendar a sas urdo andro purpurovo plaštos. O Pilat lenge phenda: „Dikhen, o manuš!“

⁶ Sar les dikhle o bare rašaja the o stražņika, vičinde: „Ukrižin les! Ukrižin les!“

O Pilat lenge phenda: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav nič nalačo!“

⁷ O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel te merel, bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“

⁸ Sar oda šunđa o Pilat, meksa buter predarandīľa ⁹ a geľa pale andre peskro palacis a phučla le Ježišostar: „Khatar sal?“ Ale o Ježiš leske na odphenda. ¹⁰ O Pilat leske phenda: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin zor tut te premukel abo tut te ukrižinel?“

¹¹ O Ježiš leske odphenda: „Na ulahas tut upral mande ņisavi zor, te tuke oda na ulahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man tuke diňa andro vasta.“

¹² Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te kales premukeha, na sal le cisariskro prijateljís. Bo sako, ko pestar kerel kralís, džal pro cisarís.“

¹³ Sar o Pilat šunđa kala lava, iła le Ježiš avri a bešla peske pro sudno stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata. ¹⁴ A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patrađi; sas vaj dešuduj ori*.

O Pilat phenđa le Židenge: „Dikhen! Tumaro kralís!“

¹⁵ No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“

O Pilat phučla: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kralís?“

Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kralís, ča cisarís!“

O Ježiš ukrižimen

¹⁶ Akor lenge les diňa, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het. ¹⁷ Lidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a andre hebrejiko čhib Golgota. ¹⁸ Ode les ukrižinde a leha mek the duje avren, jekhes pal jekh sera a dujtones pal e dujto sera, a le Ježiš maškaral.

¹⁹ O Pilat diňa te pisinel tabulka a thođa la pro kerestos. A sas ode pisimen: „O Ježiš Nazaretsko, o kralís le Židengro.“

²⁰ A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the lafínski. ²¹ Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin: ‚O kralís le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenđa: ‚Me som kralís le Židengro.‘ “

²² Ale o Pilat odphenda: „Oda, so pisindom, pisindom.“

²³ Sar imar o slugađa ukrižinde le Ježiš, rozđelinde leskre gada pro štar kotora, dojekhe slugađiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas sido, ale sas jekhe pochtanestar uprunestar dži tele ²⁴ a phende peske: „Na čingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha pes ačhiła oda, so hin pisimen:

*„Rozđelinde peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhide losos.“*

Kada hin oda, so kerde o slugađa.

²⁵ Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e Maria, so sas romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena. ²⁶ Sar o Ježiš ode dikhla peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj ačhel paš late, phenđa peskra dake: „Džuvlije, dikh, tiro čhavo!“ ²⁷ Palís phenđa le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la iła oda učeňikos ke peste.

* 19:14 19,14 E grecko čhib: šov ori

O Ježiš merel

²⁸ Palis, sar imar dikhla o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te naplñinel oda, so hin pisimen, phenda: „Smedno som!“ ²⁹ Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut, phandle la pre izoposkri paca a thode leske la paš o vušta. ³⁰ Sar o Ježiš koštoľinda o šut, phenda: „Dokerdo hin!“ Zmukla tele o šero a mukla avri peskre duchos.

³¹ Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti pro šabat a kada šabat sas baro. ³² Avke avle o slugađa a phagle o kokala pro pindre le ešebneske the le dujtoneske, so leha sas ukrižimen. ³³ Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala, ³⁴ ale jekh le slugađendar predemađa la kopijaha leskri sera a takoj čulila avri o rat the o pañi. ³⁵ A oda, ko oda dikhla, diña svedectvos a leskro svedectvos hino čačipnaskro. Ov džanel, hoj vakereľ čačipen, hoj the tumen te pačan. ³⁶ Kada pes ačhila vašoda, hoj pes te naplñinel oda, so hin pisimen: „*Añi jekh leskro kokalos na ela phagerdo,*“ ³⁷ a pre aver than hin pisimen: „*Dikhena oles, kas predemade.*“

O Ježiš parundo

³⁸ Palis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeñikos, ale počoral, bo daralas le Židendar, phučla le Pilatostar, či šaj lel tele le Ježišoskro telos, a o Pilat leske domukla. Avke avla a ila tele le Ježišoskro telos. ³⁹ Avla the o Nikodem, savo sas angloda rači paš o Ježiš, a ila peha vaj tranda (30) kili mišimen aloe the mirha. ⁴⁰ Avke ile le Ježišoskro telos a pačarde les andro lepedi le voňave olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel. ⁴¹ Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo hrobos, andre savo mek šoha ñiko na sas thodo. ⁴² A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

¹ Palis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avla e Maria Magdalena paš o hrobos a dikhla, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos. ² Sar oda dikhla, denašelas a avla ko Šimon Peter the ke oda dujto učeñikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenda lenge: „Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj les thode.“

³ Akor o Peter the o dujto učeňikos gele paš o hrobos. ⁴ Sodujdžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašel as sigeder sar o Peter a doavla ešebno paš o hrobos. ⁵ Sar bandila andro hrobos, dikhla ode ča o lepedi, ale na gela andre. ⁶ Palis ode doavla the o Šimon Peter a gela andro hrobos a tiš dikhla o lepedi ⁷ the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas zapačardo pre aver than. ⁸ Akor gela andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a dikhla a pačandila. ⁹ On mek na achalonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušnela te uštel andral o meriben. ¹⁰ Avke ola učeňika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

¹¹ Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, bandila andro hrobos ¹² a dikhla te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj angloda pašlolas le Ježišoskro telos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.

¹³ On latar phučle: „Džuvlije, so roves?“

Oj odphenda: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“

¹⁴ Sar oda phenda, visarda pes palal a dikhla ode te ačhel le Ježiš, ale na džanelas, hoj oda hin o Ježiš.

¹⁵ O Ježiš latar phučla: „Džuvlije, so roves? Kas rodes?“

Oj peske gondolinda, hoj oda hin o zahradnikos, a phenda leske: „Rajeja, te les tu ilal het, phen mange, kaj les thodal, a me les lava.“

¹⁶ O Ježiš lake phenda: „Mario!“

Oj visalila a phenda leske andre hebrejiko čhib: „Rabuni!“ (So hin prethodo: Učitelina.)

¹⁷ O Ježiš lake phenda: „Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke miro Dad, ale dža pal mire phrala a phen lenge: „Džav upre ke miro Dad the ke tumaro Dad, ke miro Del the ke tumaro Del.““

¹⁸ Avke e Maria Magdalena gela pal o učeňika a phenda lenge: „Dikhľom le Rajes!“ A phenda lenge the oda, so lake phenda.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

¹⁹ Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avla, ačila maškar lende a phenda lenge: „Smirom tumenge!“ ²⁰ Sar oda phenda, sikada lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika radisalile, sar dikhle le Rajes.

²¹ O Ježiš lenge pale phenda: „Smirom tumenge! Sar man bičhada o Dad, avke the me tumen bičhavav.“ ²² Sar oda phenda, phurdla pre lende a phenda lenge: „Prilen le Svete

Duchos! ²³ Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

²⁴ Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avla o Ježiš. ²⁵ Avke leske phende okla učeņika: „Dikhlam le Rajes!“

No ov lenge phenda: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro anguš andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“

²⁶ Pal ochto džives sas pale leskre učeņika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avla prekal o zarimen vudar, ačhila peske maškar lende a phenda: „Smirom tumenge!“ ²⁷ Palis phenda le Tomašiske: „Thov tiro anguš kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“

²⁸ O Tomaš leske odphenda: „Miro Raj the miro Del!“

²⁹ O Ježiš leske phenda: „Pačandilal, bo man dikhlal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačandile.“

³⁰ O Ježiš mek but aver zazraki kerda anglo jakha peskre učeņikengre, so nane pisimen andre kadi kņižka. ³¹ Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeņikenge

¹ Palis pes pale o Ježiš sikađa le učeņikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhila pes oda kavke: ² Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeņika. ³ O Šimon Peter lenge phenda: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen tuha.“ Avke bešle andre lodka a gele, ale ođi rat na chudle nič.

⁴ Sar vidnišalolas, ačhelas o Ježiš paš o paņi, ale o učeņika na džanenas, hoj oda hin o Ježiš.

⁵ O Ježiš lendar phučla: „Čhavale, chudňan varesave ribi?“

„Na,“ odphende.

⁶ Ov lenge phenda: „Čhiven e sita pre čači sera la lodkakri a chudena.“ Avke čhide a chudle ajci but ribi, hoj aņi na birinenas te cirdel avri e sita.

⁷ Akor phenda oda učeņikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“ Sar šunđa o Šimon Peter, hoj

oda hin o Raj, urda pre peste o uprune gada, so angloda čhida tele, a chučila andro moros. ⁸ Okla učeņika avle la lodkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri. ⁹ Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerdi e jag le angarendar a upral sas thodi e riba the o maro.

¹⁰ O Ježiš lenge phenda: „Anen ole ribendar, so akana chudňan.“ ¹¹ O Šimon Peter geľa a cirdňa e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čhindila. ¹² Palis phenda o Ježiš: „Aven te chal!“ A ňiko le učeņikendar pes na opovažinda lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj. ¹³ O Ježiš avľa pašeder, iľa o maro a podiňa lenge. Avke kerđa the la ribaha. ¹⁴ Kada sas imar tritovar, so pes sikađa o Ježiš peskre učeņikenge, kanastar uštıla andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

¹⁵ Sar imar dochale, phučľa o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man buter sar kala?“ „He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske o Peter.

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren!“

¹⁶ Pale lestar o Ježiš phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske.

O Ježiš leske phenda: „Starin tut pal mire bakrore!“

¹⁷ Tritovar lestar phučľa: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“

Akor ačhila smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man dikhes?“ A phenda leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav.“

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren! ¹⁸ Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a lidžala tut ode, kaj na kameha.“ ¹⁹ Oleha o Ježiš diňa le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavinela le Devles. Sar oda phenda, prikazinda leske: „Av pal ma!“

²⁰ O Peter visalila a dikhľa, hoj džal pal leste oda učeņikos, saves kamelas o Ježiš a savo paš o chaben geľa pašeder paš o Ježiš a phučľa: „Rajeja, ko tut zradzinela?“

²¹ Sar les o Peter dikhľa, phenda le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“

²² O Ježiš leske phenda: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda? Tu av pal ma!“ ²³ Vaš oda lav

pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o Ježiš leske na phendā, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut hin andre oda?“

²⁴ Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisindā. Džanas, hoj leskro svedectvos hino čačipnaskro.

²⁵ No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerđā. Te pes oda savoro pisindahas andre, gondolinav mange, hoj aňi le svetos na ulahas dos than pre ola kňižki, so pes diňahas te pisinel.

Amen.

Le Apoštolengre Skutki

¹ Lačno Teofilona, ešebno zvitkos pisindom pal savoreste, so chudna o Ježiš te kerel a te sikavel ² dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ņebos. Angloda sar sas ilo upre, diňa prekal o Sveto Duchos o prikazaňja le apoštolenge, saven peske kidňa avri. ³ Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o krališagos le Devleskro. ⁴ Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal savo miro Dad diňa lav, hoj tumen dela. ⁵ O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ņebos

⁶ A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o krališagos le Izraeloskro?“

⁷ O Ježiš lenge odphenda: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa, abo te prindžarel o časi, save o Dad diňa peskra zoraha. ⁸ Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cali Judsko the andre Samarija a palis the dži andro posledno agor la phuvakro.“

⁹ Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ņebos a e chmara les ila pašal lengre jakha.

¹⁰ Androda, sar dikhenas upre pro ņebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada, ¹¹ a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ņebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ņebos, avela pale avke, sar les dikhľan te džal andro ņebos.“

¹² Palis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh kilometros paš o Jeruzalem. ¹³ Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horľivec, the o Judaš le Jakoboskro. ¹⁴ Kala savore ačhenas jekhetane andro modľitbi, jekhetane le džuvľenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

¹⁵ Andre ola dživesa uštíla upre o Peter maškar savore učeňika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. A phenda: ¹⁶ „Muršale, phralale, mušinda pes te naplñinel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenda o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo lidžalas olen, ko phandle andre le Ježiš. ¹⁷ Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“

¹⁸ A vaš o love, so chudña vaš oda, hoj zradzinda le Ježiš peske cinda maľa. Paloda peľa tele šereha a phariľa avke, hoj savoro andral leste avľa avri. ¹⁹ A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi maľa andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Maľa.

²⁰ „Bo andro Žalmi hin pisimen:

*„Mi ačhel leskro kher omuklo
a ňiko ode te na bešel!“*

A avrether:

„Leskri služba mi prelel aver!“

²¹ Vašoda kampil te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca, ²² ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš uštíla andral o meriben.“

²³ Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the le Matej. ²⁴ Palis pes kavke modlínenas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri, ²⁵ hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukla, hoj te džal pre peskro than.“ ²⁶ Avke len dine losi a o losos peľa pro Matej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh (11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

¹ Sar avľa o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patraďi, sas savoredžene jekhetane pre jekh than. ² Jekhvareste šundíla andral o ňebos ajso zoralo hangos, sar te avlahas zorali balvaj, a naplñinda calo kher, kaj bešenas. ³ Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozdelinde a bešle pre dojekh lendar. ⁴ Jekhvareste sas savore naplñimen le Svete Duchoha a chudle te vakerele andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerele.

⁵ Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos. ⁶ Sar šunde oda hangos, savoredžene

pes ode zgele a igen pes čudalinenas, sar len šunde te vakerel andre lengre čhiba. ⁷ Našti avenas ke peste, čudalinenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore kala, so kade vakeren, Galilejčana? ⁸ Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save barilam avri? ⁹ Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija, ¹⁰ andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim, ¹¹ o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Krešana the o Arabi – savore len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“ ¹² Igen pes čudalinenas a našti ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so hin kada?“

¹³ Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

¹⁴ O Peter uštıla upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudňa ke lende te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore tumen, so bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a achalon kaleske! ¹⁵ Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen gondolinen. Se mekča hin eňa ori tosara. ¹⁶ Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:

¹⁷ *Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,
hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare terne dikhena viđeňja
a tumare phure manušen ela sune.*

¹⁸ *He, mek the pre mire služobňika the pro služobňički
čhivava avri mire Duchos a prorokinena.*

¹⁹ *Sikavava o zazraki upre pro ňebos
the o znameňja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.*

²⁰ *O kham pes čerinela pro kalipen
a o čhonoru pro rat
angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Ra-
jeskro.*

²¹ *A ela avke, hoj sako,
ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachraňimen.’*

²² Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko sas oda murš, savo sas le Devlestar maškar tumende dokazimen la bara zoraha the le zazrakenca, save prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen korkore džanen. ²³ Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela,

a oda sas leskro planos, hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnengre te primaren pro kerestos a te murdaren. ²⁴ No o Del les uštađa andral o meriben a iľa lestar o meribnaskre dukha, se aňi pes na delas, hoj les o meriben te likerel andre peskri zor. ²⁵ Bo o David pal leste phendā:

„Dikhavas le Rajes furt anglal mande;

ov hino paš miro čačo vast,

vašoda man na čhalavava.

²⁶ *Vašoda radisalila miro jilo the miri čhib,*

hoj mek the miro telos odpočovanela andre nađej,

²⁷ *bo na mukeha miri duša*

pre oda than, kaj hine o mule,

aňi na deha tire svetoneske,

hoj leskro telos te kirňol.

²⁸ *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre*

a naplňineha man le radišagoha anglal tute!'

²⁹ Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal amaro dad pal o David, hoj ov muľa, sas parundo a leskro hrobos hino ke amende dži adadžives. ³⁰ Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diňa veraha lav, hoj pre leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar. ³¹ O David oda imar anglal dikhľa a vakerelas pal o Kristus, *hoj uštela andral o meriben a hoj leskri duša na ačhela pre oda than, kaj hine o mule, aňi leskro telos na kirňola.* ³² Ipen ole Ježiš o Del uštađa andral o meriben a amen šavore oda dikhľam. ³³ O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a priiľa le Dadestar le Svete Duchos, avke sar o Dad diňa lav. Ov les čidiľa avri pre amende a oda hin oda, so tumen akana dikhen the šunen. ³⁴ Se o David na geľa upre andro ňebos, ale phendā:

„O Del phendā mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

³⁵ *medik tuke na thovava*

tire ňeprijatelen tel o pindre.'

³⁶ A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves tumen ukrižindan, kerđa Rajeske the Kristoske.“

Trin ezera nipi pačandile

³⁷ Sar oda o manuša šunde, geľa lenge oda dži andro jile a phende le Peteriske the okle apoštolenge: „So amenge kampil te kerel, phralale?“

³⁸ O Peter lenge phendā: „Keren pokaňje a sako tumendar pes mi del te bolel andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a chudena le Svete Duchos sar daros.

³⁹ Bo kada lav, so o Del diňa, hin prekal tumende, prekal

tumare čhave a the prekal sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinel a Raj, amaro Del.“

⁴⁰ A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakere-las a phenelas lenge pre godi: „Zachrañinen tumen andral kada binošno pokoleñje!“ ⁴¹ Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A andre oda džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.

⁴² Savore ola džene furt siklonas le apoštolendar a sas jekhetane le phralenca. Phagerenas o mare a ačhenas pro modlitbi.

Ešebno khangeri

⁴³ Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the znameñja. ⁴⁴ Savore manuša, so pačandile, sas peha a sas len savoro jekhetane. ⁴⁵ Bikenenas peskre mali the majetki a rozdenas maškar peste pal oda, kaske keci kampelas. ⁴⁶ Sako džives sas jekhetane andro chramos a andre peskre khera phagerenas o mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca. ⁴⁷ Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives neve zachrañimen manušen.

3

O Peter sastarel avri le banges

¹ O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modlitbi. ² A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar uliła. Sako džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, hoj te žobrinel olendar, ko džanas andro chramos. ³ Sar dikhľa le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangľa peske lendar love. ⁴ Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!“ ⁵ A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj les dena love.

⁶ Ale o Peter phenda: „Nane man somnakaj añi rup, ale oda, so man hin, oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušti a phir!“ ⁷ Chudña les le čače vastestar a hazdña les upre. A takoj pro than leske zoralile o pindre the o khoča, ⁸ chučila upre a phirelas. Geľa lenca andro chramos, ode phirelas, chučerelas radišagostar a lašarelas le Devles. ⁹ Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles, ¹⁰ a prindžarde, hoj oda sas ov, so bešelas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudalinenas oleske, so pes leske ačila.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri

¹¹ Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore manuša zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo našti avenas ke peste. ¹² Sar oda dikhla o Peter, odphenda le manušenge: „Muršale andral o Izrael, soske tumen oleske avke čudalinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen kerdamas peskra zoraha abo pobožnostaha, hoj kada manuš te phirel? ¹³ *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare dadengro* oslavinda peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamlan les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel. ¹⁴ Tumen na kamlan le Svetes a Čačipnaskres, ale manglan, hoj tumenge te premukel le vrahos. ¹⁵ Murdarđan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštađa andral o meriben a amen sam oleske švedki! ¹⁶ Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a prindžaren, sastila avri. O pačaben andro Ježiš calkom sastarđa kale muršes, avke sar oda tumen savore šaj dikhen.

¹⁷ Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerdan, aňi tumare vodci. ¹⁸ Ale o Del naplňinda oda, so imar anglal phenda prekal savore peskre proroka, hoj leskro Kristus cerpinela. ¹⁹ Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosen tele o bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le Devlestar, ²⁰ hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino. ²¹ Ov mušinel te ačhel andro ňebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka. ²² Bo o Mojžiš phenda le dadenge: *„O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos tumare phralendar, avke sar ačhađa man. Les šunena andre savoreste, so tumenge phenela. ²³ A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre manušendar tradlo het.’*

²⁴ Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar anglal vakerenas pal kala dživesa. ²⁵ Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerđa tumare dadenca akor, sar phenda le Abrahamoske: *„Andre tiro potomkos ena požehñimen savore narodi pre phuv.’* ²⁶ O Del ačhađa peskre Služobñikos le Ježiš a ešeb les bičhađa ke tumende, hoj tumen te požehñinel oleha, hoj tumen visarela tumare binošne dromendar.“

4

¹ Sar oda vakerelas le manuŝenge, avle pre lende o raŝaja, o Saduceja the le chramoskre straŝnikengro velitelis. ² On sas pre lende cholamen, bo o apoŝtola sikavenas le manuŝen a phenenas lenge, hoj andro Ježiš ŝaj uŝtena andral o meriben. ³ Zaile len, a vaŝoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena. ⁴ Ale but džene olendar, ko ŝunde o lav, pačandile a imar sas vaj pandž ezera (5 000) murŝa.

⁵ Ačhila pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o vodci, o phuredera, o zakoniika, ⁶ o nekbareder raŝaj Annaŝ, o Kajfaŝ, o Jan, o Alexander a the mek savore andral e famelija le nekbareder raŝaskri. ⁷ Thode len te ačhel maŝkaral a phučenas lendar: „Sava zoraha, abo andre savo nav oda kerđan?“

⁸ Avke o Peter, naplñimen le Svete Duchoha, lenge phendā: „Vodcale the phureder manuŝale le Izraeloskre! ⁹ Amen sam adadžives sudzimen vaŝ o lačhipen, so pes kerđa le nasvale manuŝeske, a tumen amendar phučen, sar les sastardam. ¹⁰ Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko, saves tumen ukrižindan a saves o Del uŝtađa andral o meriben, sastila kada manuŝ avri anglal tumare jakha. ¹¹ O Ježiš hin *oda bar, savo tumen o murara odčhidan*

a savo ačhila oda hlavno bar.’

¹² A andre ñikaste avreste nane e zachrana, bo aňi nane aver nav tel o ñebos, so ulahas dino le manuŝenge, andre savo ŝaj avas amen zachrañimen.“

¹³ Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudalinde pes, bo džanenas, hoj on hine običajna manuŝa, so nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le Ježiŝoha. ¹⁴ Ale sar dikhle paŝ lende te ačhel ole manuŝes, so sastila avri, naŝti phende ñič. ¹⁵ Bičhade len avri andral e Bari Rada a palis pes maŝkar peste dovakerenas: ¹⁶ „So keraha kale manuŝenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem, džanel, hoj prekal lende pes ačhila baro zazrakos a amen oda naŝti zaprinas. ¹⁷ Ale vaŝoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maŝkar o nipi, zakazinas lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav ñisave manuŝeske.“

¹⁸ Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar ŝoha te na vakeren aňi te na sikaven andro nav Ježiš. ¹⁹ Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda ulahas miŝtes anglo Del, hoj buter te ŝunas tumen sar le Devles. ²⁰ Bo amen naŝti preačas te vakerel pal oda, so dikhlam the ŝundam.“

²¹ Palis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende ñič, vaŝ soske len ŝaj potrestindehas. Bo

savore manuša lašarenas le Devles vaš oda, so pes ačila.
 22 Ole manušeske, so sastila avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učenika lašaren le Devles

23 A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so lenge o bare rašaja the o phuredera phende.

24 Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal o Nekbareder Del, savo kerda o ņebos the e phuv, o moros a the savoro, so andre lende hin.

25 Tu phendal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobnikoskro, amare dadeskro le Davidoskro:

„Soske pes cholaren o narodi

a o manuša gondolinen avri o zbitočna plani?

26 *O krala pre phuv*

the o vladara uštile upre

a gele pro Del

the pre leskro Pomazimen.’

27 Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes zgele andre kada foros pre tiro sveto Služobnikos, pro Ježiš, saves tu pomazindal, 28 hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamla, hoj pes te ačhel. 29 Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobnikenge te vakerel o lav šmelones the bi e dar. 30 Nacirde tiro vast a sastar avri, ker o đivi the o zazraki andro nav Ježiš, andro nav tire svete Služobnikoskro.“

31 A sar pes preačhile te modlinel, razisalila oda than, kaj sas zgele, a jekhvareste sas savoredžene naplñimen le Svete Duchoha a vakerenas le Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

32 Olen, ko pačandile, sas jekh gondolišagos the jekh jilo a sas igen but džene. A ņiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro, ale savoro len sas jekhetane. 33 O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš uštila andral o meriben a upral lende savorende sas bari milost le Devleskri. 34 Na sas ņiko maškar lende, kas ulahas vareso frima. Bo savore, kas sas mali abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas, 35 anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.

36 Jekh lendar sas o Jozef, saves dine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus. 37 Les sas mala, bikenda la a ola love anda a thoda le apoštolenge paš o pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

¹ Sas jekh murš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romni Zafira, a on bikende peskri mała. ² Ale ov peske počoral mukla ole lovendar a leskri romni olear džanelas. Okla love, so leske ačila, anda a thoda le apoštolenge paš o pindre.

³ O Peter phenda: „Ananijaš, soske o beng naplinda tiro jilo, hoj te klamines le Svete Duchoske, a počoral tuke muklal ole lovendar, so chudnal vaš e mała? ⁴ Či na sas odi mała tiri, akor sar mek na sas bikendi? A sar sas bikendi, či našti kerdal ole lovenca oda, so tu kamlal? Soske tuke domuklal andro jilo odi veca? Na klamindal le manušenge, ale le Devleske.“

⁵ Sar šunda o Ananijaš ola lava, peła tele a muła. A pre savoredženende, ko pes pal oda došunde, avla bari dar. ⁶ O terne murša uštile, ile les avri a parunde les.

⁷ Vaj pal o trin ori avla andre the leskri romni, ale oj na džanelas, so pes ačila. ⁸ O Peter phučila the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikendan e mała?“

„He, vaš ajci,“ oj odphenda.

⁹ Avke lake o Peter phenda: „Soske tumen dovakerdan, hoj pokušinena le Rajeskre Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine paš o vudar a lidžana avri the tut.“

¹⁰ A oj jekhvareste peła tele leske paš o pindre a muła. Sar avle andre o terne murša, dikhle la muła, ile la avri a parunde la paš lakro rom. ¹¹ A avla bari dar pre cali khangeri the pre savorende, ko pes pal oda došunde.

¹² Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare divi the zazraki. Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le Šalamunoskri a sas len jekh gondolišagos. ¹³ Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas bari pačiv. ¹⁴ So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvla pačandile andro Raj. ¹⁵ Pro ulici anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki, hoj te odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro čiños te avel pre varesave lendar. ¹⁶ A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sastarde avri.

O rašaja džan pro apoštola

¹⁷ Akor uštila o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta le Saducejengri, a igen žjarlinenas, ¹⁸ vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena. ¹⁹ Ale

o aňjelos le Rajeskro phundrađa prekal e rat o vudar la bertenakro, ligenda len avri a phenda: ²⁰ „Džan andro chramos a vakeren le manušenge savore lava pal oda nevo dživipen.“

²¹ Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A sar avla o nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada, savore phurederen andral o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen le apoštolen. ²² Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale ²³ a phende: „E bertena arakhlam mištes phandli andre a o stražnika ačhenas avri paš o vudar, ale sar la phundrađam, na arakhlam andre ņikas.“ ²⁴ Sar oda šunđa o velitelis le chramoskre stražnikengro the o bare rašaja, čudalinenas pes, bo na džanenas, so pes ačila.

²⁵ Androda vareko avla a phenda lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thodaň andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“ ²⁶ Avke o velitelis peskre sluhenca geľa a anda le apoštolen, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj andre lende te na čivkeren le barenca.

²⁷ Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučľa: ²⁸ „Či tumenge na zakazindaň te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžardaň o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“

²⁹ A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kempel te šunel le Devles sar le manušen. ³⁰ O Del amare dadengro uštađa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primardaň pro kerestos a murdardaň. ³¹ O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a kerđa lestar Nektbareder Vodcas the Spasitelis, hoj o Izrael te visalol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini. ³² Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diňa o Del olenge, ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

³³ Sar oda on šunde, ačhile igen cholamen a kamle len te murdarel. ³⁴ Ale uštıla varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a sas učitelis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinda, hoj te lidžan le manušen pro sikra avri ³⁵ a phenda lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondolinen, so kerena kale manušenca! ³⁶ Bo nadočirla uštıla o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les palis murdarde, savore, ko les šunenenas, pes rozdenašle a rozgele. ³⁷ A pal leste uštıla o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iľa pal peste but nipen

a the ov muľa a savore, ko les šunenas, pes rozdenašle. ³⁸ Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes, ³⁹ ale te oda hin le Devlestar, našti len zaačhavena. A te na pes palis mek sikavel, hoj džan pro Del!“

A savore andral e Bari Rada les šunde. ⁴⁰ Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.

⁴¹ Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš. ⁴² Na preačhenas sako džives te sikavel andro chamos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven eŧta služobňiken

¹ Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi. ² Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende: „Nane oda šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal o skaminda. ³ Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri eŧta muršen, pal save sako džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la godaha. Len ačhavaha andre kadi služba ⁴ a amen pes šaj modlinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“

⁵ Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan, muršes, andre savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip, le Prochorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregela pro židoviko pačaben. ⁶ Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modlinde a thode pre lende o vasta.

⁷ Le Devleskro lav barolas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen but rašaja pačandile.

O Štefan angle Bari Rada

⁸ A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri miloš the zor, kerelas maškar o nipi bare đivi the zazraki. ⁹ No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija the andral e Azija, a vesekedinenas

* 6:1 6,1 O Židi, so vakerenas grecki. † 6:1 6,1 O Židi, so vakerenas hebrejski.

pes le Štefanoha. ¹⁰ Ale o Duchos diña le Štefan ajsi godi te vakerel, hoj leske naši odphenenas.

¹¹ Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šundam les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“

¹² Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoñiken. Avle pre leste, chudle les a ligende les angle Bari Rada. ¹³ Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te vakerel nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos. ¹⁴ Bo šundam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a čerinela o tradiciji, so amenge diña o Mojžiš.“

¹⁵ Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle, hoj leskro muj dičholas avke sar muj le aňjeloskro.

7

Le Štefanoskre lava

¹ O nekbareder rašaj lestar phučla: „Hin oda čačes avke?“

² O Štefan odphenda: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikada amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na bešelas andro Charan ³ a phenda leske: *„Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.“*

⁴ Avke gela het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Palis, sar muľa leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen. ⁵ O Del ode na diña le Abraham aňi sikra phuv, ale diña les lav, hoj odi phuv dela leske the leskre potomkenge. O Del oda phenda akor, sar mek les na sas čhave. ⁶ O Del phenda, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.* ⁷ Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava, phenda o Del. *Palis odarik avena avri a služinena mange pre kada than.* ⁸ Kerda leha zmluva pal e obriezka, avke leske uliľa o Izak a pro ohtoto džives les o Abraham obrezinda. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas amare dešuduj (12) bare dada.

⁹ O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha ¹⁰ a iľa les avri andral savore leskre pharipena, presikada leske peskri milost a diña les godi anglo Faraonos, egiptsko kralis. Ov palis ačhada le Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskro kher.

¹¹ Avke avla bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare daden na sas so te chal. ¹² Sar šunda o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhađa ode ešebnovar amare daden. ¹³ A sar ode avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge a o Faraonos pes dodžanla pal e famelija le Jozefoskri. ¹⁴ Avke len bičhađa o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the cali leskri famelija – eftavardeš the pandž (75) manušen. ¹⁵ O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule. ¹⁶ Palis len preligende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos cinda o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.

¹⁷ Sar imar avelas o časos, hoj o Del te dolikerel oda lav, so diňa le Abrahamoske, amare manuša andro Egipt igen baronas a zoraļonas, ¹⁸ medik *na chudňa te kralinel andro Egipt aver kralis, savo imar na prindžarelas le Jozef.* ¹⁹ Oda kralis palis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas te odčhivel peskre čhavoren, save mekča ulonas a mukenas len te merel.

²⁰ Andre oda časos ulila o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon leš bararenas avri andre le dadeskro kher. ²¹ Sar les mušinde pestar te del het, arakhla les le faraonoskri čhaj a bararda les avri sar peskre čhas. ²² O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko godaveripen a sas zoralo andre oda, so vakereļas, the andre oda, so kerelas.

²³ Sar leske sas saranda (40) berš, avla leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskre phralen, le Izraeliten. ²⁴ A sar dikhla o Mojžiš, hoj varesavo Egiptanos dukhavelas jekhe Izraelitas, gela les te brañinel a murdarda le Egiptanos. ²⁵ Ov peske gondolinelas, hoj leskre manuša achalona, hoj len o Del kamel te zachrañinel prekal leskro vast, ale on oleske na achalile. ²⁶ Palis pre aver džives avla o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes vesekedinenas maškar peste. Kamla maškar lende te anel o smirom a phenda: „Muršale! Phrala san, soske tumen maren?”

²⁷ Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidňa le Mojžiš a phenda: „*Ko tut ačhadá upral amende vodcaske the sudcaske?* ²⁸ *Kames man te murdarel avke, sar murdardal idž kole Egiptanos?*” ²⁹ Sar oda o Mojžiš šunda, denašla a bešelas andre midijaňiko phuv sar cudzincos, kaj leske ulile duj muršora.

³⁰ Pal o saranda (40) berš pes sikada o aňjelos le Rajeskro pre pušta le Mojžišoske paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas. ³¹ Sar oda dikhla o Mojžiš, čudalinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar gela pašeder, hoj te dikhel feder,

prevakerda ke leste o hangos le Rajeskro: ³² *„Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.“* O Mojžiš avke predarandila, hoj izdralas a daralas pes pre oda te dikhel.

³³ O Raj leske phenda: *„Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre savi aches, hiñi sveto.“* ³⁴ *Dikhłom, me mištes dikhłom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šundom, sar lenge hin phares. Vašoda avlom tele, hoj len te zachrañinav. Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.“*

³⁵ Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: *„Ko tut ačhada upral amende vodcaske the sudcaske?“* A ipen les bičhada o Del, hoj len te lidžal a te zachrañinel akor, sar ke leste prevakerda o añjelos, savo pes leske sikada andro krakos. ³⁶ O Mojžiš len ila avri andral o Egipt a kerelas o divi the o zazraki andro Egipt, paš o Lolo moros a the pre pušta saranda (40) berš.

³⁷ Oda hin oda Mojžiš, savo phenda le Izraelitenge: *„O Raj, tumaro Del, tumen dela ajse prorokos tumare phralendar, sar som me.“* ³⁸ Ov hin oda, ko sas pre pušta le manušenca andral o Izrael the le añjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada, a ov chudña o lava le džživipnaskre, hoj len te del amenge.

³⁹ Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes pale le jilenca andro Egipt. ⁴⁰ Phende le Aronoske: *„Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo na džanas, so pes ačila ole Mojžišoha, so amen ila avri andral e egiptsko phuv.“* ⁴¹ Andre ola dživesa peske kerde modla gurumñora a obetinde lake. Radisałonas oleske, so kerde peskre vastenca. ⁴² Ale o Del pes lendar visarda het a diña lenge, hoj pes te modlilen ko ñeboskre čercheña, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:

*„Izraelitale, či mange andan obeti the dari
pre pušta tel o saranda (40) berš?“*

⁴³ *„Ilan a lidžanas le Molochoskro stanos
the e čercheñ tumare devleskri le Refanoskri;
o modli, so tumenge kerđan,
hoj anglal lende te bandon.“*

*Vašoda tumen bičhavava andro zajaťje
dži pal o Babilon.“*

⁴⁴ Amare daden sas pre pušta o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del le Mojžišoske phenda the sar oda dikhla.

⁴⁵ Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas le pohanengri. Le pohanen tradña o Del het amare dadendar a o Svetostankos ode ačila dži andro dživesa le Davidoskre. ⁴⁶ O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles,

či šaj leske ačhavel kher, ⁴⁷ ale oda sas o Šalamun, ko le Devleske ačhada kher.

⁴⁸ Ale o Nekkbarerder na bešel andro khera, so hine kerde le manušengre vastendar, avke sar phenel o prorokos:

⁴⁹ *O ņebos hin miro tronos, phenel o Del,
a e phuv hiŋi tel mire pindre.*

Savo kher mange ačhavana?

Vaj kaj hin varesavo than,

kaj mange me šaj odpočovinav?

⁵⁰ *Či oda savoro na kerda miro vast?'*

⁵¹ Tumen zacata manušale! O jile tumende hin zaphandle a na šunen pro kana! Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada! ⁵² Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diňan andre a murdarđan. ⁵³ Tumen priiľan o Zakonos le aňjelendar a na dolikerđan les!"

O Štefan murdardo le barenca

⁵⁴ Sar kada šunde, avľa lenge bari choľi andro jile a randenas pre leste le dandena. ⁵⁵ O Štefan, napľnimen le Svete Duchoha, hazdňa o jakha pro ņebos a dikhľa le Devleskri slava the le Ježiš te ačhel pal e čači sera le Devleskri. ⁵⁶ A phendă: „Dikhav o ņebos phundrado a le Čhas le Manušeskres te ačhel pal e čači sera le Devleskri.“

⁵⁷ Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a jekhetane pre leste chučile. ⁵⁸ Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čhivkerel le barenca. O švedki peske thode o plašti paš jekh terno manuš, savo pes vičinelas Saul.

⁵⁹ A sar čhivkerenas andro Štefan le barenca, ov vičinelas pro Raj: „Raja, Ježiš, prile mire duchos!“ ⁶⁰ Palis peľa pro khoča a vičindă zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin lenge kada binos!“ Sar oda phendă, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

¹ O Saul suhlasinelas, hoj le Štefan murdarde. A ole dživesestar chudle igen te džal pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenašle andre Judsko the andre Samarija, ale o apoštola na denašle. ² O pobožna murša parunde le Štefan a igen pal leste rovenas. ³ Ale o Saul chudňa te ničinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le muršen the le džuvľen a thovelas len andro bertenı.

O evaňjelium pes kazinel andre Samarija

⁴ Ola, ko pes rozdenašle, vakerenas o evaňjelium všadzik, kaj džanas. ⁵ O Filip geľa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus. ⁶ But manuša igen mištes šunenias, so o Filip vakerelas, a dikhenas o zazraki, so kerelas. ⁷ Bo andral o but manuša avenas avri o nalačhe duchi bara vikaha a but kaliki the bange sastile avri. ⁸ Avke avľa baro radišagos andre oda foros.

⁹ Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre Samarija igen te čudalinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro. ¹⁰ Savoredžene les igen šunenias, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov hino odi Bari zor le Devleskri.“ ¹¹ Igen mištes les šunenias, bo imar but kerelas maškar lende o čari. ¹² Ale sar pačandile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o krališagos le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel, o murša the o džuvľa. ¹³ No the oda Šimon pačandila, diňa pes te bolel a phirelas pal o Filip. A sar dikhľa, hoj pes ačhen bare đivi the zazraki, čudalinelas pes.

¹⁴ Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priiľa o lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan. ¹⁵ Sar ode doavle, modlinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete Duchos, ¹⁶ bo o Sveto Duchos mek na avľa tele pre ňikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskro le Ježišoskro. ¹⁷ Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.

¹⁸ Sar dikhľa o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o apoštola thode o vasta, andă lenge love ¹⁹ a phendă: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Svete Duchos.“

²⁰ O Peter leske phendă: „Mi kirňon tire love the tuha, bo tuke gondolindal, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love! ²¹ Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del. ²² Vašoda ker pokaňje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondolinehas andro jilo. ²³ Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavist a sal phandlo andro binos!“

²⁴ O Šimon odphendă: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma nič olestar, so phendăn.“

²⁵ Sar imar o apoštola dine avri o svedectvos a vakerde le Rajeskro lav, džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaňjelium andro but Samaritanska gavora.

²⁶ O aňjelos le Rajeskro prevakerđa ko Filip a phenda leske: „Ušti a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda drom pes imar akana na phirel.) ²⁷ O Filip uštíla a geľa. Dikhľa muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakro, la kralovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakro barvalípen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles. ²⁸ Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos Izajaš. ²⁹ A o Duchos phenda le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“

³⁰ Sar doavľa o Filip a šunđa les te genel le prorokos Izajaš, phenda: „Či achalos oda, so genes?“

³¹ Ov odphenda: „Sar šaj achaluvav, te mange ňiko na phenela, pal soste ode džal?“ A mangľa le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

³² Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:

*„Lidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,
avke aňi ov na phundrađa peskro muj.*

³³ *Ov sas teledikhlo
a na sudžinde les avke, sar kampľa.*

*A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro dživípen pes lel pal e phuv?“*

³⁴ O eunuchos odphenda le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?“ ³⁵ Akor chudňa o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.

³⁶ Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenda: „Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?“ ³⁷ [O Filip phenda: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenda: „Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“] ³⁸ Avke zaačhađa o verdan a sodujđzene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a bolda les.

³⁹ Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeha radišagoha. ⁴⁰ O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evaňjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

¹ O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskre a kamelas len te murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj

² a mangla lestar o lila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri ole muršen the ole džuvlen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem. ³ Ačila pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj les jekhvareste zaučarda andre o švetlos andral o ňebos. ⁴ Peľa pre phuv a šunđa o hangos, savo leske phenda: „Saul, Saul, soske pre mande džas?“

⁵ O Saul phenda: „Ko sal, Rajeja?“

O Raj odphenda: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas. ⁶ Ušti a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kampil te kerel.“

⁷ Ola murša, so leha džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel, bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle. ⁸ Palis o Saul uštifa pal e phuv, a sar phundrađa o jakha, na dikhelas nič. Avke les ile vastestar a ligende les andro Damašek. ⁹ Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.

¹⁰ Andro Damašek sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phenda o Raj andro videňje: „Ananijaš!“

„Kade som, Rajeja,“ odphenda.

¹¹ Avke leske o Raj phenda: „Ušti a dža pre ulica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tartzus, bo ipen akana pes modlinel. ¹² Ov dikhla andro videňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avla paš leste a thođa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“

¹³ O Ananijaš odphenda: „Rajeja, but manušendar šundom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerđa tire manušenge andro Jeruzalem. ¹⁴ A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren, ko lašaren tiro nav.“

¹⁵ Ale o Raj leske phenda: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraľa the anglo čhave le Izraeloskre. ¹⁶ Me leske sikavava, keci but mušinela te precerpinel vaš miro nav.“

¹⁷ Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thođa pre leste o vasta a phenda: „Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikada pro drom, sar avehas kade, man bičhada, hoj pale te dikhes a te aves naplňimen le Svete Duchoha.“

¹⁸ Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudňa pale te dikhel, uštifa a diňa pes te bolel. ¹⁹ Palis čala o chaben a chudňa zor.

O Saul kazinel andro Damašek

O Saul ačila vajkeci dživesa le učeňikenca andro Damašek. ²⁰ Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro Čhavo. ²¹ Savore, save les šunde,

pes čudalinenas a phenenas: „Či nane oda ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the kade avla, hoj len te phandel andre a te lidžal anglo bare rašaja.“²² O Saul furt zoraľolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hino o Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda našti odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

²³ Sar imar pregeľa but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj les murdarena,²⁴ a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda dodžanľa.²⁵ Vašoda o učeňika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.

²⁶ Sar avla o Saul andro Jeruzalem, kamľa te džal paš o učeňika, ale daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeňikos.²⁷ Ale o Barnabaš les iľa, ligenda ko apoštola a vakerďa lenge avri, sar o Saul dikhľa le Rajes pro drom, sar leha vakerďa a the sar andro Damašek vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskro.²⁸ Palis o Saul ačhiľa lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas šmelones andro nav le Rajeskro le Ježišoskro.²⁹ Vakerelas a vesekeďinelas pes le Židenca, save vakerenas grecki. Ale on les kamenas te murdarel.³⁰ No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro Tarzus.

³¹ Avke sas smirom andro khangera pal cali Judsko, Galileja the Samarija. O khangera zoralonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a o Sveto Duchos len pošešinelas.

O Peter sastarel le Eneaš

³² Sar phirelas o Peter than thanestar, avla the ke le Devleskre manuša, save bešenas andre Lidda.³³ A arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas kalikos a ochto beršendar pašľolas ča andro hadžos.³⁴ O Peter leske phenda: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sastarel avri! Ušti a ker pal tu o hadžos!“ A o Eneaš takoj uštila.³⁵ Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andraľ o meriben

³⁶ Andre Joppa sas jekh učeňicka, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge.³⁷ Andre ola dživesa pes ačhiľa, hoj nasvaliľa a muľa. Sar la thode le paňeha, ligende la andro upruno kher.³⁸ Vašoda, hoj e Lidda hiňi pašes paš e Joppa a o učeňika pes došunde, hoj ode hin o

* 9:36 9,36 Oda hin Srnka.

Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangenas les: „Av sig ke amende!“

³⁹ O Peter uštíla a geła lenca. Sar doavla ode, ligende les andro upruno kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokli the o gada, so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.

⁴⁰ Akor bičhada o Peter savoren avri, geła pro khoča a modlinda pes. Palis visalila ke muli a phenda lake: „Tabito, ušti!“ A oj phundrađa o jakha, a sar dikhla le Peter, bešla peske. ⁴¹ O Peter lake podiňa o vast a pomožinda lake te uštel upre. Palis vičinda savore Devleskre manušen the le vdoven a sikađa lenge la Tabita džidona. ⁴² Dodžanla pes pal oda cali Joppa a but džene pačandile andro Raj. ⁴³ O Peter ačhila but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel videňje

¹ Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas velitelis upral o šel slugađa andral e čata, so la vičinenas Italsko. ² Ov sas pobožno manuš a ov the cali leskri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modlinelas ko Del. ³ Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhla andro videňje le Devleskre aňjelos. O aňjelos leske phenda: „Kornelius!“

⁴ Ov pes pre leste zadikhla a daraha phenda: „So, Rajeja?“

O aňjelos leske odphenda: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterđa. ⁵ Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. ⁶ Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kempel te kerel.“

⁷ A sar odgeła het o aňjelos, so leha vakerelas, vičinda peske o Kornelius duje sluhlen the jekhe pobožne slugadis, savo paš leste furt ačhelas. ⁸ Sar imar lenge savoro vakerđa avri, bičhada len andre Joppa.

O Peter dikhel videňje

⁹ Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos, o Peter geła pro pados pes te modlinel. ¹⁰ Igen bokhalila a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhla videňje. ¹¹ Dikhla o ňebos phundrado a andral o ňebos avelas tele pre phuv vareso ajso sar bari lepeda mukli tele le štare agorendar. ¹² Andre

odi lepeda sas savore štarepindrengre džviri, so hin pre phuv, o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.

¹³ A prevakerđa ke leste o hangos: „Ušti, Peter, murdar a cha!“

¹⁴ O Peter phenda: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chalom vareso melalo abo nažužo!“

¹⁵ Oda hangos leske pale phenda: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!“

¹⁶ Kada savoro pes ačila trival a palis e lepeda sas takoj ili upre andro ņebos.

¹⁷ Medik o Peter andre peste gondolinelas, hoj so leske o Del kamla te phenel prekal oda videņje, doavle paš e brana ola murša, saven bičhađa o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskro kher. ¹⁸ Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.

¹⁹ Sar mek gondolinelas o Peter pal oda videņje, phenda leske o Duchos: „Dikh, trin murša tut roden. ²⁰ Ušti, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len bičhadom.“

²¹ Sar avla o Peter tele pal ola murša, phenda: „Me som oda, kas roden. Soske pal ma avlan?“

²² On odphende: „Bičhađa amen o Kornelius, o velitelis upral o šel slugada. Ov hino čačipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves calo židoviko narodos del pačiv. O sveto aņjelos leske phenda, hoj tut te vičinel andre peskro kher a te šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

²³ Akor len vičinda o Peter andre a presikađa lenge e pačiv a presute ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa. ²⁴ Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinda peske la famelija the peskre nekpašeder prijatelen. ²⁵ Sar dikhla o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a klaĭnelas pes leske. ²⁶ Ale o Peter les hazdĭna upre a phenda: „Ušti, se the me som ča manuš.“

²⁷ Vakerelas leha, geľa andre a dikhla pherdo manušen, so pes ode zgele. ²⁸ A phenda lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos, nane domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aĭni pes leha te arakhel. Ale mange sikađa o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo melalo. ²⁹ Vašoda avlom a na odphendom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhadan?“

³⁰ O Kornelius phenda: „Anglo štar džives trin orendar* man modlinavas andre miro kher a jekhvareste angle ma ačila murš andro igen parne gada ³¹ a phenda: „Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterđa. ³² Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]’ ³³ Avke me pal tu bičhadom a tu mištes kerđal, hoj avľal. A vašoda sam kade akana savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinda o Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

³⁴ Akor chudňa o Peter te vakerel: „Akana čačes achaluvav, hoj o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres. ³⁵ Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel andro čačipen. ³⁶ Tumen džanen oda lav, so o Del bičhada le Izraelitenge, sar vakerelas o evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral savoreste. ³⁷ Tumen džanen pal oda, so pes ačila pal cali Judsko. Chudňa oda andre Galileja pal o bolipen, so kazinelas o Jan. ³⁸ A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinda le Svete Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge a sastarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri, bo o Del sas leha.

³⁹ Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the andro Jeruzalem. Palis les murdarde a primarde pro kerestos. ⁴⁰ Ale o Del les uštađa pro trito džives a ov pes sikavelas amenge. ⁴¹ Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda, sar uštıla andral o meriben. ⁴² A ov amenge prikazinda, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas, hoj ov hino oda, kas o Del ačhada te sudzinel le džiden the le mulen. ⁴³ Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle o bini sakoneske, ko pačala andre leste.“

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

⁴⁴ Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avľa tele pre savorende, ko šunenas leskre lava. ⁴⁵ A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudalinenas, hoj o Sveto Duchos hino avričhido the pro manuša, so nane Židi, ⁴⁶ bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.

* **10:30** 10,30 E grecko čhib: eňa orendar

Akor o Peter phendā: ⁴⁷ „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le pañeha olen, ko priile le Svete Duchos avke sar the amen?“ ⁴⁸ A prikazindā lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A on les palis mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

¹ Palis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so nane Židi, priile le Devleskro lav. ² Sar avla o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskre Židi ³ a phende: „Geľal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!“

⁴ Avke lenge o Peter chudña savoro te vakerel avri: ⁵ „Somas andro foros Joppa, modľinavas man a sas man videñje. Dikhľom, sar avelas andral o ñebos vareso ajso sar bari lepeda mukľi tele le štare agorendar, a doavľa dži paš ma. ⁶ Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre džviren, le dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv. ⁷ A šundom o hangos, savo mange phendā: ‚Ušti, Peter, murdar a cha!‘

⁸ Me phendom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na geľa andre miro muj vareso melalo abo nažužo!‘

⁹ O hangos andral o ñebos mange pale phendā: ‚Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžučarda!‘ ¹⁰ Kada savoro pes ačhila trival a palis sas savoro pale ilo upre andro ñebos.

¹¹ Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea, paš o kher, kaj bešavas. ¹² O Duchos mange phendā, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle manca the kala šov phrala a geľam andro kher ke oda murš. ¹³ Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so ačhila anglal leste a phendā leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. ¹⁴ Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachrañimen tu the calo tiro kher.‘

¹⁵ A soča chudñom te vakerel, avľa pre lende o Sveto Duchos avke sar angloda pre amende. ¹⁶ Akor mange avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so ov phendā: ‚O Jan bolelas le pañeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha.‘ ¹⁷ Te len o Del diña ajso daros sar the amen, ko pačandilam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?“

18 Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: „Ta akor o Del diña the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren pokañje a te dživen.“

O evaňjelium andre Antiochija

19 Ola, ko pes rozdenaše angle ola pharipena, so avle, sar murdarde le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o evaňjelium ča le Židenge. 20 Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš Kristus. 21 Le Rajeski zor sas lenca a but džene pačandile a visalile ko Raj.

22 Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le Barnabaš andre Antiochija. 23 Sar ode avla a dikhla odi milost le Devleskri, radisalila a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca. 24 O Barnabaš sas lačo manuš, naplñimen le Svete Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačandile andro Raj.

25 Palis geľa o Barnabaš andro Tarzus te rodel avri le Saul. 26 A sar les arakhla, anda les andre Antiochija. Ačhila pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre Antiochija ešebnovar dine le učeňiken nav krestana.

27 Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija. 28 Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, uštıla a prekal o Duchos prorokinda, hoj pal cali phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačes avla akor, sar sas o Klaudius cisaris. 29 Vašoda pes savore učeňika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko. 30 Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

1 Andre ola dživesa chudña o kralis Herodes igen te džal pre varesave džene andral o khangera. 2 A murdarđa la šablaha le Jakob, le Janoskre phrales. 3 Sar dikhla, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diña te zalel the le Peter. Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos. 4 Sar les chudña, thođa les andre bertena a diña, hoj pre leste te den pozoris štar čati po štar slugađa. Pal e Patrađi les kamla o Herodes te anel anglo nipi.

5 Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modlinel.

O Peter avriilo andral e bertena

⁶ Rači anglođa, sar imar les o Herodes kamla te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugađa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugađa, save stražinenas e bertena. ⁷ A jekhwareste paš leste ačhiľa o aňjelos le Rajeskro a andre bertena avľa baro švetlos. O aňjelos demađa le Peter andre sera, uštađa les a phenda: „Sigo, ušti!“ A le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.

⁸ O aňjelos leske phenda: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter oda kerđa a o aňjelos leske palis phenda: „Le pre tu o plaštos a av pal ma!“ ⁹ O Peter džalal pal leste a aňi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aňjelos, hin čačes. Gondolinelas peske, hoj džal suno. ¹⁰ Sar pregele ešebne slugađen the dujtone, doavle paš e trastuňi brana, savaha pes džal andro foros, a phundrađa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh ulica a o aňjelos les jekhwareste omukľa.

¹¹ O Peter avľa ke peste a phenda: „Akana čačes džanav, hoj o Raj bičhađa peskre aňjelos a iľa man avri andral o vasta le Herodesoskre a the savorestar, so mange kamle o Židi te kerel.“

¹² Sar imar savoreske ačaliľa, avľa paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le Janoskri, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modlinenas pes. ¹³ O Peter durkinda pre brana a avľa e čhajori, savi pes vičinelas Rode, a phučľa, ko ode hin. ¹⁴ Sar prindžarda le Peteriskro hangos, avke radisalila, hoj leske na phundrađa, ale denašla te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.

¹⁵ Ale on lake phende: „So sal diliňi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav a phenelas, hoj oda hin čačo. On palis phende: „Oda hin leskro aňjelos.“

¹⁶ No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a igen pes čudaľinde. ¹⁷ O Peter lenge sikađa le vasteha, hoj te čhiten, a chudňa lenge te vakarel, sar les o Raj iľa avri andral e bertena, a phenda: „Den ada te džanel le Jakoboske the le phralenge.“ Palis geľa pre aver than.

¹⁸ Sar vidňisalila, daranas pes o slugađa a chudle pes maškar peste te vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhiľa le Peteriha. ¹⁹ O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhľa, vičinda peske le slugađen, hoj lendar te phučel, so pes ačhiľa. Palis len diňa te murdarel. Paloda geľa o Herodes te bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

²⁰ O Herodes chalas choľi pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar

prevakerde le Blastus, le kraliskre nekparedere manušes a dochudle les pre peskri sera, mangelas le Herodes vaš o smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le kraliskri phuv.

²¹ A sar avla oda džives, urda pes o kralis andro kralika gada, bešla peske pro tronos a prevakerda ke lende. ²² A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na le manušeskro!“ ²³ A takoj ode pro than les o aňjelos le Rajeskro marda, bo na diňa e slava le Devleske. Chale les o kirme a muľa.

²⁴ O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas andro pačaben.

²⁵ Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

¹ Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učiteľa: o Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o Manahem (savo sas avribarardo paš o guverneris Herodes) the o Saul. ² Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phenda lenge o Sveto Duchos: „Oddělinen mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len me kidňom avri.“ ³ Avke poscinenas a modlinenas pes, thode pre lende o vasta a mukle len te džal.

O drom andro Ciprus

⁴ A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik gele la lodaha pro ostrovos Ciprus. ⁵ Sar avle andro Salamis, vakerenas o lav le Devleskro andre le Židengre sinagogi. O Jan sas lenca a pomožinelas lenge.

⁶ Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave Židos, savo sas čarodejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes Barjezus ⁷ a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas godaver murš. Ov peske vičinda le Barnabaš the le Saul, bo kamelas te šunel le Devleskro lav. ⁸ Ale o Elimas, o čarodejňikos, bo avke pes prethovel leskro nav, lenge ačhelas pro lav a kamelas te odlel le guverneris andral o pačaben. ⁹ Akor o Saul, savo pes vičinelas the Pavol, sas naplňimen le Svete Duchoha. Dikhľa pro Elimas ¹⁰ a phenda leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha the džungipnaha - tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preačheha te previsarel o čače droma le Devleskre?“ ¹¹ Avke akana pre

tu avela o vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha pre varesavo časos o kham!“

A takoj pre leste avľa o kalipen a ov chudňa te rodel, ko les šaj lidžal vastestar. ¹² Sar o guverneris dikhľa, so pes ačhila, pačandila a čudalinelas pes upral le Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

¹³ Palis o Pavol the ola, so sas leha, gele la loďaha andral o Pafus a gele andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas the Marek) len omukľa a geľa pale andro Jeruzalem. ¹⁴ Andral e Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas šabat, gele andre sinagoga a bešle peske. ¹⁵ Sar imar pregende andral o Zakonos the andral o Proroka, bičhade pal lende o vodci andral e sinagoga, hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen hin varesavo lav, so šaj pomožinel le manušenge, phenen lenge!“

¹⁶ Akor uštila o Pavol, sikaďa le vasteha, hoj te šunen, a phenda: „Muršale andral o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar, šunen! ¹⁷ Le Izraeloskro Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa len upre, akor sar dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra bara zoraha len iľa odarik avri. ¹⁸ Paloda vaj saranda (40) berš pre pušta o Del zlidžalas oda, so kerenas. ¹⁹ Palis zničinda efa naroden andre phuv Kanaan a rozđelinda odi phuv le Izraelitenge.

²⁰ A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš o prorokos Samuel. ²¹ Akorestar peske mangelas kralis a o Del lenge diňa pro saranda (40) berš le Saul. Ov sas le Kišoskro čhavo andral o kmeňos Benjamin. ²² Sar les palis iľa het, diňa lenge le David kraliske, pal savo diňa svedectvos a phenda: *Arakhlom le David, le Izajoskre čhas, muršes pal miro jilo, savo furt kerel miri voľa.*‘

²³ Andral leskro potomstvos ačhaďa o Del le Ježiš sar Spasifelis, avke sar diňa lav le Izrael. ²⁴ O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar a te den pes te bolel. ²⁵ Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phenda: ‚Me na som oda, ko tumenge gondolinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel o sandalki pro pindre.‘

²⁶ Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre narodendar, so tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachraňinel. ²⁷ Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde, ale aleha, hoj les odsudzinde, naplňinde o lava le prorokengre, so pes genel sako šabat. ²⁸ Na arakhle pre leste nič, vaš soske mušinda te merel, ale on the avke mangelas le Pilat, hoj les te del te murdarel. ²⁹ Sar imar

dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a thode les andro hrobos. ³⁰ Ale o Del les uštađa andral o meriben ³¹ a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.

³² The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diňa amare daden, ³³ akana dolikerđa amenge, lengre čhavage, bo uštađa le Ježiš andral o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:

„Tu sal miro čhavo,

me adadžives ačhilom tiro Dad.’

³⁴ Oda, hoj les uštađa andral o meriben, hoj te na kirňol leskro felos andro hrobos, phendã kavke:

„Dava tumen o sveta the o lačhe požehnařja, pal save diňom lav le David.’

³⁵ A pre aver than phenel:

„Tu na domukeha tire svetoneske, hoj leskro felos te kirňol.’

³⁶ O David andre peskro pokoleņje kerđa le Devleskri voľa. Sar muľa, sas thodo paš peskre dada a leskro felos kirňiľa andro hrobos, ³⁷ ale oleske, kas o Del uštađa andral o meriben, o felos na kirňiľa.

³⁸ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini the savoro, sostar tumen našti ospravedlňindas o zakonos le Mojžišoskro. ³⁹ Andre leste hin ospravedlňimen sako, ko pačal. ⁴⁰ Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende o Proroka:

⁴¹ *„Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*

čudalinen tumen a meren!

Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro, soske tumen na pačana,

kajte tumenge vareko pal oda vakerela.’ “

⁴² Sar avenas avri andral e sinagoga, mangelas len o manuša, hoj lenge buter pal oda te vakeren the pre aver šabat. ⁴³ Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre milost le Devleskri.

⁴⁴ Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav. ⁴⁵ Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavist. Chudle te vakerel pre oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes pre leste vakerenas.

⁴⁶ Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes mušindã ešeb te vakerel o lav le Devleskro.

Ale te les tumen na prilen a korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, džas tumendar het ke aver narodi. ⁴⁷ Bo o Raj amenge kavke prikazinda:

*„Ačhadom tut švetloske prekal o aver narodi,
hoj te lidžas o spaseņje
dži pro koņec le svetoskro.“*

⁴⁸ Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisaľile a lašarenas o lav le Rajeskro. A pačandile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.

⁴⁹ A o lav le Rajeskro pes rozlidžalas pal cali odi phuv. ⁵⁰ Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare raņijen pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskri phuv. ⁵¹ Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre Ikonija. ⁵² A o učeņika sas napľnimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

¹ The andre Ikonija pes ačhiľa oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre židoviko sinagoga, a sar vakerenas, pačandile igen but Židi the Greki. ² Ale o Židi, save na pačandile, marde upre le manušen andral aver narodi a kerde len upre pro phrala. ³ O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e milost le Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas bare dĭvi the zazraki prekal lengre vasta. ⁴ O nipi andro foros pes rozdelinde: Jekh sas le Židenca a aver le apoštolenca. ⁵ O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca. ⁶ Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the Derbe the andro phuva ode pašal ⁷ a vakerenas ode o evaņjelium.

Andre Listra

⁸ Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kalikos pro pindre, kanastar uliľa, a mek šoha na phirda. ⁹ Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhľa. Sar dikhľa, hoj les hin pačaben te sastol avri, ¹⁰ phenda leske o Pavol zorales: „Ušťi upre a ačh pre tire pindre!“ Ov chučiľa upre a phirelas.

¹¹ A sar dikhle o nipi, so kerda o Pavol, vičinde zorales a phende andre likaoņiko čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“ ¹² Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov lidžalas o lav. ¹³ O rašaj

andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anda biken the venci paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.

¹⁴ Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada, denašle maškar o nipi a vičinenas: ¹⁵ „Muršale, so oda kerem? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A vakeras tumenge o evaňjelium, hoj te visalon kale mule modlendar ko džido Del, savo kerda o ņebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin. ¹⁶ Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre dromenca, ¹⁷ no the avke na preačhelas lenge te del o svedectvos pal peste. Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ņebos a pro mali o ulipen, pherdžarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!“ ¹⁸ Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na obetinen.

¹⁹ Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ligende les avri andral o foros a gondolinenas peske, hoj muľa. ²⁰ No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, ušfíla a geľa lenca andro foros. A pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

²¹ Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija. ²² Ode zoralarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro krališagos le Devleskro musaj te džal prekal o but pharipena. ²³ Andro khangerla la modlitbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Paľis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačandíle. ²⁴ Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija. ²⁵ Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

²⁶ Odarik gele la lođaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda bičhade andre milost le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde. ²⁷ Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge savoro, so prekal lende kerda o Del a sar phundrađa the le avre narodenge o pačabnaskro drom. ²⁸ Ačhile ode le učeňikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

¹ Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so na sas Židi, hoj na ena zachrañimen, te pes na obrezinena avke, sar oda phenel o Mojžiš. ² Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro Jeruzalem pal o apoštola the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal kadí veca. ³ Avke len e khangeri bičhada a on gele prekal e Fenicija the Samarija, kaj vakerenas pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore phralen sas olestar baro radišagos. ⁴ Sar doavle andro Jeruzalem, priiła len e khangeri, o apoštola the o phuredera a on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerđa o Del.

⁵ Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, uštíle a phende: „O manuša, so pačandíle, pes mušinen te obrezinel a kampil lenge te prikazinel, hoj te dolikeren o zakonos le Mojžišoskro.“

⁶ Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondolinen. ⁷ Paloda, sar imar buter vakerenas, uštíła o Peter a phendá lenge: „Phralale! Tumen džanen, hoj imar verekana peske man tumendar o Del kidña avri, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan. ⁸ O Del, savo prindžarel o jile, sikađa, hoj len prilel oleha, hoj len diňa le Svete Duchos avke sar the amen. ⁹ Ov na kerđa ňisavo rozdjel maškar amende the maškar lende, sar lenge obžuzarda o jile le pačabnaha. ¹⁰ Soske kamen akana te choľarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň kale manušenge oda pharipen, so na birinahas te lidžal aňi amen aňi amare dada? ¹¹ Se amen pačas, hoj prekal e milost, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha zachrañimen avke sar the on.“

¹² A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel, save bare đivi the zazraki kerđa o Del prekal lende maškar o aver narodi. ¹³ Sar preačhile te vakerel, phendá o Jakob: „Phralale, šunen man! ¹⁴ O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidña avri manušen le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi. ¹⁵ Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen:

¹⁶ *„Palis avava pale*

a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.

Oda, so hin telečhido, pale ačhavava

a thovava les te ačhel pre peskro than,

¹⁷ *hoj the okla manuša te roden le Rajes:*

Savore narodi, saven vičindom,

hoj te aven mire.

Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro'.

¹⁸ Kada pes džanel imar čirlastar.

¹⁹ Vašoda phenav, hoj na kampil te kerel pharipen olenge, ko pes visaren ko Del andral aver narodi, ²⁰ ale kampil lenge te pisinel lil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlengge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. ²¹ Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro sinagogi a leskre lava pes vakeren andre dojekh foros.“

O lil andre Antiochija

²² Akor peske phende o apoštola the o phuredera the cali khangeri, hoj kidena avri pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija. Avke bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci maškar o phrala. ²³ Pisinde a bičhade lenca kada lil:

„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.

²⁴ Šundam, hoj varesave džene amendar, savenge amen nič na prikazindam, tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre lavenca. ²⁵ Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerdam, hoj kidaha avri muršen a bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On hine amare phrala, saven kamas, ²⁶ murša, save dine peskre džvipipena vaš o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ²⁷ Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen. ²⁸ Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te na thovas pre tumende nisavo pharipen, ča oda, so igen kampil: ²⁹ Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlengge, te na keren lubipen a te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. Te kada savoro dolikerena, mištes kerena.

Ačhen Devleha!“

³⁰ Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a dine lenge o lil. ³¹ Sar les pregende, radisalile oleske. ³² The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzinenas le phralen andro pačaben a but lavenca len zoraľarenas. ³³ Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a gele pale paš ola, ko len bičhade. ³⁴ [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.] ³⁵ Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A the mek but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes rozdžal le Pavloha

³⁶ Pal vajkeci dživesa phendā o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerđam o lav le Rajeskro, a dikhaha, sar lenge džal.“ ³⁷ O Barnabaš kamla, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek. ³⁸ Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kempel peha te lel. Bo akor, sar sas andre Pamfilija, gela lendar het a buter lenca na služinelas. ³⁹ Vaš kada pes vesekedinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peha iła le Marek a gele pre lođa andro Ciprus, ⁴⁰ ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modlīnenas vaš lende a dine len andro vasta le Rajeskre a avke gele het. ⁴¹ O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangerā andro pačaben.

16

O Pavol lel peha le Timoteus

¹ Avke doavla o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo učeņikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka a leskro dad sas Grekos. ² O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas. ³ O Pavol kamla, hoj leha te džal pro drom. Avke les obrezinda anglo Židi, so ode bešenās, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos. ⁴ Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te dolikeren oda, so phende o apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem. ⁵ O khangerā zoraļonas andro pačaben a džives so džives sas buter džene.

O Pavol dikhel o viđeņje

⁶ O Sveto Duchos lenge na domukla te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e Galatsko phuv the e Frigija. ⁷ Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos le Ježišoskro lenge na domukla. ⁸ Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada. ⁹ Ode dikhla o Pavol rači viđeņje: Varesavo murš, Macedončanās, ačhelas a mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“ ¹⁰ Sar dikhla o viđeņje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre Macedonija. Avke amen oleske ačaluvažas, hoj o Raj amen ode vičinda, hoj lenge te vakeras o evaņjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

¹¹ Akor geļam la lođaha andral e Troada rovnones pro ostrovo Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija. ¹² Odarik geļam andro Filipi, so hin ešebno

foros andre rimaňiko provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.

¹³ Pro šabat geľam avri pal e foroskri brana paš o paňi, kaj peske gondolinahas, hoj pes zdžana o Židi pre modlitba. Bešľam peske a vakerahas le džuvľenca, save pes ode zgele. ¹⁴ Šunelas amen the varesavi džuvľi, savake sas o nav Lidija a savi lašarelas le Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole pochtana. Lake o Raj phundraďa o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel o Pavol. ¹⁵ Sar pes bolda oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen kavke: „Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher a bešen ke mande.“ A prevakerďa amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

¹⁶ Ačhila pes, sar džahas pre modlitba, hoj pes amenca arakhľa varesavi čhaj, andre savi sas o nalačho duchos, so lake delas te vražinel. A le vražišagenca zarodelas peskre rajenge bare love. ¹⁷ Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine o služobňika le Nekbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven zachraňimen!“ ¹⁸ Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda cholisalila, vašoda visalila a phenda ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!“ A o duchos latar takoj geľa het.

¹⁹ Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a lidžanas len pro placos anglo nekbareder manuša ole foroskre. ²⁰ Ande len anglo velitela a phende: „Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre amaro foros ²¹ a sikaven o zviki, so amen o Rimana naši aňi prilas aňi dolikeras.“

²² Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gaďa a dine len le pacenca te marel. ²³ Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražňikoske phende, hoj len mištes te stražinel. ²⁴ Sar chudňa o stražňikos oda prikazis, čidľa len andre andruňi bertena a o pindre lenge zaphandľa andro kaštune puta.

²⁵ Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modľinenas a gilavenas o gila pre chvala le Devleske a o bertenoša len šunenas. ²⁶ A jekhvareste avke razisalila e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes čhalade. A takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde. ²⁷ Sar uštila o stražňikos a dikhľa, hoj savore vudara andre bertena hine phundrade, cirdňa avri e šabľa a kamľa pes te murdarel, bo peske gondolinelas, hoj o bertenoša denašle. ²⁸ Ale o

Pavol vičinda zorale hangoha: „Ma ker tuke nič nalačo, bo savore sam kade!“

²⁹ Sar peske mangla e lampa, denašla andre, izdralas daratar a pela paš o pindre le Pavloske the le Silasoske. ³⁰ Ila len avri a phučla lendar: „Rajale, so mušnav te kerel, hoj te avav zachrañimen?“

³¹ On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachrañimen tu the calo tiro kher!“ ³² Vakerenas leske the savorenge andre leskro kher o lav le Rajeskro. ³³ A mek odi ora rači len ila a žužarda lenge o rani. A takoj paloda pes diña te bolel ov the savore andre leskro kher. ³⁴ Palis len ila upre andre peskro kher, thođa lenge pro skamind o chaben a radisalolas cała peskra famelijaha, hoj pačandila andro Del.

³⁵ Sar sas džives, bičhade o sudci le slugađen, hoj te džan te phenel le stražņikoske: „Premuk kale manušen!“

³⁶ O stražņikos la bertenakro phenda le Pavloske: „O sudci bičhade le slugađen, hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“

³⁷ Ale o Pavol lenge phenda: „Ešeb amen marde angle savore nipi a aňi amen na sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre bertena a akana amen počoral premuken? Na. Mušinen te avel kade a korkore amen te lidžal adarik avri.“

³⁸ O slugađa dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes darandile, sar šunde, hoj hine rimaňika občana. ³⁹ Avke avle a odmangle pes lenge. A sar len ligende avri, mangelas len, hoj te džan het andral o foros. ⁴⁰ Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen, povzbudzinde len a palis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

¹ Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri. ² A o Pavol, avke sar sas sikado, geła maškar lende a trin šabati pal peste lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav. ³ Sikavelas lenge andral o Lav le Devleskro, hoj te achalon, hoj o Kristus mušinda te cerpinel a pro trito džives te uštel andral o meriben. Phenda lenge: „Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“

⁴ Varesave lendar pačandile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačandile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvlija.

⁵ Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e ulica varesave živañen, hoj te maren upre le manušen the calo

foros. Avke gele vikaha pro kher le Jasonoskro a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi. ⁶ Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradnika ole foroskre a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the kade ⁷ a o Jason len priiła andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro cisariskre zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kralis, o Ježiš!“ ⁸ Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradniken, so oda šunenenas. ⁹ Ale sar chudle o uradnika le Jasonostar the oklendar o love, premukle len.

O Pavol the o Silas andre Berea

¹⁰ O phrala takoj rači bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele andre sinagoga le Židengri. ¹¹ On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priiile o lav radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin čačes avke. ¹² Avke pačandile but džene lendar, the mek but anglune džuvlija the murša andral e Grecko.

¹³ Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre lende. ¹⁴ Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o Silas the o Timoteus ačhile ode. ¹⁵ Ola, so džanas le Pavloha, les ligende dži andro Ateni a palis avle pale andre Berea. O Pavol lenge phenda, hoj te phenen le Silasoske the le Timoteoske, hoj pal leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

¹⁶ Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste cholisaolas, sar dikhla, hoj andro foros hin pherdo modli. ¹⁷ Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas le Devlestar. A sako džives vakerelas the pro placos olenca, ko odarik ča avke predžanas. ¹⁸ Avke pes leha chudle te vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o epikurejci the stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada beblošis te phenel?“ A aver phenenas: „Avke pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o uštiben andral o meriben. ¹⁹ Chudle les, ligende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel buter pal oda nevo sikaviben, so tu vakeres. ²⁰ Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šundam. Vašoda kamlamas te džanel, s'oda hin.“ ²¹ Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenenas, na užarenas pre nisoste avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.

²² Avke o Pavol ačila anglal lende pro Areopagos a phenda: „Muršale andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša. ²³ Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana a arakhlom the oltaris, pre savo hin pisimen: ‚Le devleske, saves na prindžaras.‘ Ole Devles, saves tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.

²⁴ O Del, savo kerda o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le ņboskro the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manušengre vastendar. ²⁵ Añi pes leske na služinel le manušeskre vastenca, sar te leske vareso komplahas, bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro. ²⁶ Ov kerda jekhe manušestar savore manušen, hoj te bešen pal cali phuv. A diña le manušen časos keci te dživel the o than kaj te bešel. ²⁷ O Del oda kerda, hoj les o manuša te roden, či pes varesar na nacirdena ke leste a na arakhena les, kajte ov nane dur ņikastar amendar. ²⁸ Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave tumare basñika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.‘

²⁹ Akor te sam le Devleskro potomstvos, našti peske gondolinas, hoj o Del dičhol avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so o manuš gondolinda avri a kerda peskre vastenca. ³⁰ Varekana o Del predikhelas ola časi, sar les o manuša na prindžarenas, ale akana phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te visaren peskre nalače dromendar. ³¹ Bo o Del diña jekh džives, andre savo sudzinela spravodlišagoha calo svetos prekal jekh murš, saves pre oda kidña avri, a dokazinda oda savorengre oleha, hoj les uštađa andral o meriben.“

³² Ale sar šunde, hoj o Pavol vakerel pal o uštiben andral o meriben, chudle lestar varesave džene te asal, ale aver džene phende: „Kamas tut te šunel pal oda te vakerel the dujtovar.“ ³³ Avke lendar o Pavol geľa het. ³⁴ Ale varesave murša pes pridine ke leste a pačandile. Maškar lende sas o Dionis Areopagsko the e džuvli Damaris a lenca mek the aver džene.

18

O Pavol andro Korint

¹ Palis geľa o Pavol het andral o Ateni a avľa andro foros Korint. ² Ode arakhľa jekhe Židos, so pes vičinelas Akvila a sas andral o Pontus. Ov ode avľa peskra romňaha la Priscillaha andral e Talijañiko nadočirľa, bo o cisarís Kladius prikazinda, hoj savore Židi te džan het andral o

Rim. O Pavol geľa ke lende, ³ a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, ačhiľa te bešel ke lende a kerelas lenca. ⁴ Sako šabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le Židen the le Greken.

⁵ Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diňa o Pavol calo peskro časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge, hoj o Ježiš hino Mesijašis. ⁶ Ale sar o Židi chudle te džal pro Pavol a namištes pre leste vakerenas, razinđa peske avri o prachos pal o gada a phenđa lenge: „Tumaro rat pre tumaro šero! Me som olear žužo. Akanastar džava ke aver narodi.“

⁷ Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus Justus, savo lašarelas le Devles. ⁸ O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačandila andro Raj. A the but aver Korintana, save šunenenas le Pavol, pačandile a dine pes te bolel.

⁹ Jekhvar rači phenđa o Raj le Pavloske andro videňje: „Ma dara tut! Vaker a ma av čhit, ¹⁰ bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačo, bo hin man andre kada foros but manuša.“ ¹¹ A ačhiľa ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.

¹² Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, uštile o Židi jekhetane pro Pavol a ligende les pro sudos. ¹³ A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles avke, sar oda o Zakonos na domukel!“

¹⁴ Sar imar o Pavol kamla te prevakerel, phenđa o Gallion le Židenge: „Te geľahas pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalači veca, uľahas man soske tumen te šunel avri, ¹⁵ ale te tumen veseke dinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro zakonos, oda hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kaľa veci.“ ¹⁶ A čidiľa len odarik avri. ¹⁷ Akor chudle savore Židi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a marde les takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda nič na phenđa.

O Pavol avel pale andre Antiochija

¹⁸ O Pavol ode ačhiľa mek but dživesa a palis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la loďaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav. ¹⁹ Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukla a geľa korkoro andre sinagoga, kaj vakerelas le Židenca. ²⁰ On les mangenas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamla. ²¹ A sar lendar džalas het, phenđa lenge: „Te kamela o Del, avava pale ke tumende.“ Avke geľa la loďaha andral o Efezus.

²² Sar doavla andro pristavos Cezarea, gela upre andro Jeruzalem te dikhel e khangeri a odarik gela andre Anti-ochija. ²³ Paloda, sar imar ode ačila varesavo časos, gela pale dureder pal e Galatsko phuv a palis pal e Frigija a zorařelas savore učeņiken andro pačaben.

O Apollo andro Efezus

²⁴ Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avla andro Efezus. Ov sas murš, savo sas lačo andro vakeriben a mištes prindžarelas o Lav le Devleskro. ²⁵ O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen horlivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš, ale prindžarelas ča o bolipen le Janoskro. ²⁶ A chudña bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a feder les pal oda sikade.

²⁷ Sar o Apollo kamla te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj pisinde le učeņikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode avla, igen pomožinda olenge, ko prekal e milost le Devleskri pačandile. ²⁸ O Apollo zorařelas phenelas pre godi le Židenge a avri anglo nipi sikavelas andral o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

¹ Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva a avla andro Efezus. A ode arakhla varesave učeņiken, ² savendar phučla: „Chudňan le Sveto Duchos, sar pačandiľan?“

On leske odphende: „Mek aņi na šundam, hoj hin Sveto Duchos.“

³ Avke lendar phučla: „Ta akor, save bolipnaha san bolde?“

On odphende: „Le Janoskre bolipnaha.“

⁴ O Pavol phenda: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren le binendar, a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.“

⁵ Sar oda šunde, dine pes te bolel andro nav le Rajeskro le Ježišoskro. ⁶ A sar pre lende o Pavol thođa o vasta, avla pre lende o Sveto Duchos a chudle te vakerel andro aver čhiba a te prorokinel. ⁷ Sas ode vaj dešuduj (12) murša.

⁸ O Pavol gela andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the sikavelas len pal o krališagos le Devleskro. ⁹ Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenas a namištes vakerenas pal o drom le Rajeskro anglo

manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa peha le učeňiken a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri. ¹⁰ Ada likerđa duj berš a savore, so bešenas andre Azijsko provincija, o Židi the o Greki, šunde o lav le Rajeskro.

¹¹ O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre. ¹² Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le Pavlostar, anenas ko nasvale a o nasvalibena lendar takoj džanas het a o nalače duchi lendar avenas avri.

Le Skevoskre čhave

¹³ Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le duchen. On kamenas te tradel avri le nalače duchen andral o manuša andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš, pal savo o Pavol vakerel, tumenge prikazinas: Džan avri!“ ¹⁴ Oda sas o efa čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda kerenas. ¹⁵ Ale o nalačo duchos lenge odphenda: „Le Ježiš prindžarav a the pal o Pavol džanav, ale ko san tumen?“ ¹⁶ Oda manuš, andre kaste sas o nalačo duchos, len chudňa a savoren ajci marđa, hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.

¹⁷ A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus, a avľa pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le Ježišoskro. ¹⁸ But džene olendar, so pačandile, avle a viznavinenas a phenenas avri peskre bini, so kerenas. ¹⁹ A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre knižki a labarenas len anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola knižki, avle pre oda, hoj monas penda ezera (50 000) rupune. ²⁰ Kavke zoraes barolas o lav le Devleskro a zoraľolas.

E vzbura andro Efezus

²¹ Paloda, sar pes kala veci ačhile, phenda peske o Pavol, hoj predžala e Macedonija the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phenda peske: „Ačhava ode a palis mušinav te džal te dikhel the o Rim.“ ²² A bičhađa andre Macedonija duje peskre pomocňiken, le Timoteus the le Erastos. Ale ov mek ačhila sikra buter andre Azijsko provincija.

²³ Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te vesekedinel vaš o drom le Rajeskro. ²⁴ Bo varesavo zlatňikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o cikne rupune khangerora la devľiňake Dijanake a oleha delas peskre robotňikenge te zarodel but love. ²⁵ Ov pes lenca zgeľa a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenca, a phenda: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske zarodas but love. ²⁶ A tumen dikhen a

šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal cali Azijsko provincija cirdña upre but manušen a prevakerđa len. Ov phenel, hoj ola devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla. ²⁷ Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ņikaskes na kampela, ale mek the o chamos la bara devliňakro la Dijanakro pes na likerela ņisoske a musarela pes e slava olake, kas lašarel cali Azijsko provincija a the calo svetos.“

²⁸ Sar oda šunde, avla andre lende bari choli a chudle zorales te vičinel: „Bari hiňi e Dijana andral o Efezus!“

²⁹ Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro đivadlos. Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha. ³⁰ O Pavol kamla te džal maškar o manuša, ale o učeňika les na mukle. ³¹ A the varesave uradňika andral e Azija, save sas leskre prijateľa, bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro đivadlos.

³² Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar diline a but džene lendar aňi na džanenas, soske pes ode zgele. ³³ O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerđa le vasteha, hoj te čiten, a kamla te prevakerel ko manuša, hoj pes te braňinel. ³⁴ Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj duj ori te vičinel: „Bari hiňi e Dijana le Efežanengri!“

³⁵ Sar o pisaris le foroskro zaačhađa e vika le manušengri, phenda lenge: „Muršale, Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus stražinel o chamos la bara Dijanakro a the lakro obrazis, savo peľa tele andral o ņebos. ³⁶ Vašoda, hoj kala veci našti ņiko zaprinel, kampil tumenge te zaačhel, hoj te na keren varesavo diliňipen. ³⁷ Bo tumen andan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre tumari devli. ³⁸ Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre oda hin o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviňinen jekh avres. ³⁹ A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerel pro zakonno zhromažđeňje. ⁴⁰ Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerđa. Se aňi na džanas te phenel, so pes ačhila.“ Pal ola lava rozmukla le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

¹ Sar imar preačhila e vzbura, vičinda peske o Pavol le učeňiken, zoralarda len, obchudle pes a palis geľa andre Macedonija. ² Pregela ola phuvaha a but lavenca

povzbudzinda le pačabnaskren a palis geľa andro Grecko. ³ Ačila ode trin čhon a palis kamľa te džal la loďaha andre Sirija. Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondolinda pes, hoj avela pale prekal e Macedonija. ⁴ Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a the andral e Azija o Tichikus the o Trofimus. ⁵ On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

⁶ Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos geľam la loďaha andral o Filipi a pandže dživesenca doavľam pal lende andre Troada, kaj ačilam efta džives. ⁷ Ešebno džives andro kurko, sar pes zgeľam te phagerel o maro, o Pavol lenge kazinelas a vakerelas dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas te džal het. ⁸ Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi. ⁹ Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peľa pal o trito poschodje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo. ¹⁰ Ale o Pavol geľa tele, čičiďa pes pre leste, obchudňa les a phendă: „Ma daran tumen, bo leskri duša hiňi andre leste.“ ¹¹ Palis o Pavol geľa pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas lenca dži tosara a palis geľa het. ¹² A le terne manušes ligende džidones khere a savoren sas olestar baro radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

¹³ Amen geľam la loďaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš peste andre loďa, bo o Pavol amenge phendă, hoj ov ode kamel te džal pešones. ¹⁴ Sar pes amenca arakhľa andro Asos, ilam les andre loďa a avľam andre Mitilena. ¹⁵ Odarik geľam la loďaha het, pre dujto džives avľam paš o Chios a pre trito džives geľam la loďaha paš o Samos. Palis pre aver džives avľam andro Miletus. ¹⁶ Bo o Pavol peske phendă, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na zlikerel andre Azija. Bo siďarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem pro Letňice, te pes oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

¹⁷ Andral o Miletus o Pavol bičhaďa andro Efezus pal o phuredera andral e khangeri, hoj pes leha te arakhen. ¹⁸ A sar avle pal leste, phendă lenge: „Tumen džanen, hoj ešebne dživesestar, kanastar avľom andre Azija, somas calo časos maškar tumende. ¹⁹ Služinavas le Rajeske andre cali pokora le apsenca prekal o skuški, so pre ma

avenas le Židendar. ²⁰ Na garuđom tumenge andre nič olestar, so tumenge uľahas pro lačo. Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera ²¹ a vakeravas o svedectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.

²² Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na džanav, so man ode užarel. ²³ Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh foros man užarel e bertena the o pharipen. ²⁴ Ale pal miro džživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le Ježišostar, hoj te vakerav o evaňjelium pal e milost le Devleskri.

²⁵ Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o krališagos le Devleskro, man imar buter na dikhela. ²⁶ Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre ratestar. ²⁷ Bo me tumenge phendom savoro, so o Del kamel; nič tumenge na garuđom andre. ²⁸ Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sveto Duchos ačhađa sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pastjera pal e cirkev le Devleskri, vaš savi počinda peskre rateha. ²⁹ Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva vlki, save na sajinena o stados. ³⁰ A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previsarena o lava, hoj pal peste te cirden le učeňiken. ³¹ Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na preačhilom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre godi.

³² Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre milostive laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o đedictvos savore svetenca. ³³ Me na kamlom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada. ³⁴ Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre savoreste, so kampelas mange abo olenge, ko sas manca. ³⁵ Andre savoreste, so keravas, tumenge sikadom, hoj kempel phares te kerel buči, te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le Ježišoskre, bo ov phenda: „Bachtaleder hin te del, sar te lel.“

³⁶ A sar dovakerđa kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes modľinda. ³⁷ A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň a čumidenas les. ³⁸ Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenda, hoj imar buter les na dikhena. A palis les ligende dži paš e lođa.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

¹ Sar pes lenca rozlučindam, gelam la lođaha pro moros. Džahas rovnones a doavlam pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros Patara. ² Ode arakhlam varesavi lođa, so džalas andre phuv Fenicija, a gelam upre. ³ Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgelam les pal e balogñi sera a džahas la lođaha andre Sirija. Zaačilam andro foros Tir, bo ode kampła la lođake te thovel tele o tovaris. ⁴ Rodnam ode avri le učeñiken a ačilam lenca ode efta džives. Ola učeñika ligende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre andro Jeruzalem. ⁵ Pal ola efta džives gelam het a džahas dureder amare dromeħa. A ola savoredžene le romñijenca the le čhavenca amen ligende džı avri pal o foros. Ode pro brehos gelam pro khoča a modlindam pes. ⁶ Sar pes lenca rozlučindam, gelam andre lođa a on gele pale khere.

⁷ Džahas la lođaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode pozdravindam le phralen a ačilam ode jekh džives. ⁸ Palis pre aver džives gelam het a doavlam andre Cezarea. Ode gelam andro kher ko Filip ko evaņjelistas, a ačilam ke leste. Ov sas jekh ole efta dženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem. ⁹ Les sas štar pačivale čħaja, save sas prorokiñi.

¹⁰ Medik ode samas a ačilam ode buter dživesa, avla ode andral e Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus. ¹¹ Sar avla paš amende, ila le Pavloskro sirimos, phandla peske o vasta the o pindre a phendā: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro vasta le pohanenge.‘ “

¹² Sar oda šundam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem. ¹³ Ale o Pavol odphendā: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pripravimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“ ¹⁴ Sar dikhlam, hoj pes na del te prevakerel, preačilam a phendā: „Mi ačhel pes e voła le Rajeskri.“

¹⁵ Pal ola dživesa pes pripravindam a džahas upre andro Jeruzalem. ¹⁶ Avenas amenca the varesave učeñika andral e Cezarea a ile amen ko Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeñikendar, a ke leste ačilam te bešel.

O Pavol andro Jeruzalem

¹⁷ Sar doavlam andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile. ¹⁸ Pre aver džives geła o Pavol amenca

ko Jakob a avle ode the savore phuredera. ¹⁹ O Pavol len pozdravinda a chudna lenge te vakerel avri savoro, so kerda o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.

²⁰ Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske palis phende: „Tu dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačandile a savore igen kamen o Zakonos. ²¹ On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le čhavoren a te na dolikeren o tradiciji. ²² Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avlal. ²³ Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lav le Devleske. ²⁴ Le len tuha a jekhetane lenca tut obžuzar a počin vaš lenge, hoj peske te den te hoľinel o šere. Palis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro dolikeres o Zakonos. ²⁵ Le pačabnaskre manušenge andral aver narodi amen pisindam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlengge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.“

²⁶ Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžuzarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžuzarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

²⁷ Sar imar predžanas ola eġta džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen. ²⁸ Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos a the pre kada than. Mek the le Greken anda andro chramos a melarda kada sveto than!“ ²⁹ Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondolinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.

³⁰ Calo foros pes vzburinda a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, lidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani. ³¹ Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došunda o velitelis upral o ezeros slugađa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem. ³² Ov peha takoj iľa le slugađen the le velitelēn upral o šel a denašla maškar lende. Sar dikhle o manuša le velitelis the le slugađen, preačhile te marel le Pavol.

³³ O velitelis avla paš leste, chudna les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerda?“ ³⁴ Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o velitelis angle vika našti

dodžanla o čaćipen, rozkazinda, hoj les te len andre kasarňa. ³⁵ Sar avla o Pavol paš o garadiči, ačila pes oda, hoj les mušinde o slugada te lidžal pro vasta anglo manuša, ³⁶ bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!“

O Pavol prevakerel

³⁷ Sar les imar kamenas te lidžal andre kasarňa, phenda o Pavol le veliteliske: „Šaj tuke vareso phenav?“

A ov odphenda: „Džanes te vakerel grecki? ³⁸ Na sal tu oda Egiptanos, savo anglo vajkeci dživesa marda upre a ligenda pre pušta štar ezera (4 000) živažen?“

³⁹ O Pavol phenda: „Me som Židos, občanos andral o Tartzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.“

⁴⁰ Sar leske domukla, ačhada pes o Pavol pro garadiči a kerda le manušenge le vasteha, hoj te čiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerda ke lende hebrejski.

22

¹ A o Pavol phenda: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.“

² Sar šunde, hoj ke lende prevakerda hebrejski, ačhile meksa cicheder.

³ A phenda: „Me som Židos, uliřom andro Tartzus andre phuv Cilicija, ale barilom avri andre kada foros a siklŭvavas paš o pindre le Gamalieloskre. Ode sikliřom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives. ⁴ Me somas oda, ko igen džalas pro evaņjelium a varesave dženen davas až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvlen a čhivavas len andre bertena. ⁵ Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar lendar chudņom o řila pro phrala, džavas andro Damašek, hoj len te anav zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.

⁶ Ačila pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos, hoj jekhwareste avla andral o ņebos igen zoralo švetlos a zaučharda man andre. ⁷ Peřom pre phuv a šundom o hangos, so mange phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas?‘

⁸ A me odphendom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

Odphenda mange: ‚Me som o Ježiř Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.‘ ⁹ Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a darandile, ale na šunde oda hangos, so manca vakerelas.

¹⁰ Me phendom: ‚So mange kampil te kerel, Rajeja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Uřti a dža andro Damašek. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.‘ ¹¹ Ole zorale

švetlostar na dikhavas nič, a vašoda man chudenas ola, so manca sas, le vastestar a lidžanas andro Damašek.

¹² Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov dolikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes vakerenas. ¹³ Ačila paš ma a phendā mange: ‚Saul phrala, chude pale te dikhel!‘ A takoj mange phundrile o jakha a dikhlom les.

¹⁴ O Ananijaš phendā: ‚O Del amare dadengro peske tut anglal kidna avri, hoj te prindžares leskri voľa a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes o hangos andral leskro muj. ¹⁵ Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhlal the šundal. ¹⁶ Akana so užares? Ušti, de tut te bolel, obžuzar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskro!‘

¹⁷ A sar avlom pale andro Jeruzalem a modlīnavas man andro chramos, dikhlom videñje. ¹⁸ Dikhlom le Rajes, sar mange phenel: ‚Sig dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.‘

¹⁹ Me phendom: ‚Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre tu. ²⁰ A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les murdarenas.‘

²¹ Ale ov mange phendā: ‚Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver narodi.‘ “

O Pavol phenel, hoj hino rimaňiko občanos

²² Šunenas les dži akor, medik na phendā kada lav. Palis chudle zorales te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našlōl pal o svetos! Našti dživel!“

²³ Sar vičinenas a čhivkerenas o uprune gada pal peste tele the o prachos andro luftos, ²⁴ phendā o velitelis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarňi. Prikazinda, hoj les te zbičinen a palis te šunen avri, bo kamla pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen. ²⁵ Sar les ile te zbičinel, phendā o Pavol le veliteliske upral o šel slugađa, savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimaňike občanos bi o sudos?“

²⁶ Sar oda šundā o velitelis upral o šel, geľa oda te phenel le veliteliske upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimaňiko občanos!“

²⁷ Akor avľa o velitelis upral o ezeros paš o Pavol a phendā leske: „Phen mange, sal tu rimaňiko občanos?“

Ov odphendā: „He, som.“

²⁸ O velitelis leske odphenda: „Me mange vaš o but love cindom oda, hoj te avav Rimanos.“

O Pavol phenda: „Ale me ulilom sar rimaňiko občanos.“

²⁹ A takoj pašal leste gele het o slugađa, save les kamle te marel. The o velitelis darandila, sar pes došundā, hoj o Pavol hino rimaňiko občanos, bo diňa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

³⁰ Pre aver džives kamelas o velitelis pes mištes te dodžanel, sostar les o Židi obviňinen. Iľa leske pal o vasta tele o puta a diňa prikazis, hoj pes te zdžan o bare rašaja the e calī Bari Rada. Andā le Pavol a ačhađa les anglal lende.

23

¹ O Pavol dikhľa andro jakha le manušenge andral e Bari Rada a phenda: „Muršale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del avke, hoj miro svedomje hino žužo.“ ² Ale o nekbareder rašaj o Ananijaš phenda olenge, ko ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj. ³ Akor leske o Pavol phenda: „Marela tut o Del, tu parňi falo! Bešes kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a keres oda, so o Zakonos na phenel!“

⁴ Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder rašaske?“

⁵ O Pavol odphenda: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder rašaj, bo hin pisimen: *Ma vaker namištes a ma koš tire vodcas!*“

⁶ Sar pes o Pavol dodžanľa, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine Saduceja a varesave Farizeja, vičinda zorales: „Muršale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule ušćena andral o meriben!“ ⁷ Sar oda phenda, chudle pes maškar peste te vesekedinel o Farizeja the o Saduceja a o zhromažđeňje pes rozđelinda pro duj. ⁸ Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes ušćel andral o meriben, aňi andre oda, hoj hin varesavo aňjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the andre kada the andre kada.

⁹ A sas olestar bari vika. Andre oda ušćile upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas řič nalaćho pre kada manuš. A so te ke leste prevakerđa o duchos abo o aňjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“ ¹⁰ Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o velitelis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vašoda prikazinda le slugađenge, hoj te džan tele a te cirden les lendar avri a te řidžan les andro kasarňi.

¹¹ Pre aver rat avľa o Raj ke leste a phenda leske: „Ma dara tut Pavol, bo avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke mušines te svedčinel the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

¹² Sar avľa avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik na murdarena le Pavol. ¹³ Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene. ¹⁴ Avle ko bare rašaja the ko phuredera a phende: „Iľam vera, hoj na laha nič andro muj, medik na murdaraha le Pavol. ¹⁵ Avke akana tumen the e Bari Rada mangen le velitelis, hoj les tajsja te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamľanas feder te šunel avri pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar kade doavela.“

¹⁶ Ale sar šunďa le Pavloskra pheňakro čhavo, so les kamen te kerel, avľa andre kasarňa a diňa oda te džanel le Pavloske.

¹⁷ O Pavol peske vičinda jekhe velitelis upral o šel a phenda: „Lidža kale terne manušes ke tiro velitelis, bo kamel leske vareso te phenel.“

¹⁸ Avke les ligenda ke peskro velitelis a phenda: „O Pavol, o bertenošis, peske man vičinda a mangľa man, hoj ke tu te anav kale terne manušes, bo kamel tuke vareso te phenel.“

¹⁹ O velitelis les iľa vastestar sikra pre sera a phučľa lestar: „So mange kames te phenel?“

²⁰ Ov phenda: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsja te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamľehas pal leste vareso buter te dodžanel. ²¹ Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan. Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge kereha oda, so tutar mangel.“

²² Palis premukľa o velitelis le terne manušes a prikazinda leske: „Ma phen ňikaske avri, hoj mange oda phenda!“

Le Pavol lidžan andre Cezarea

²³ Avke o velitelis vičinda duje velitelen upral o šel a phenda: „Pripravinen duj šel (200) slugaden the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaden le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea.“

²⁴ Prikazinda, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te lidžan les sastes ko vladaris Felix.

²⁵ A pisinda leske kajso ľil:

26 O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lače vladaris le Felix!

27 Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avlom le slugadenca a cirdnom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanlom man, hoj hino rimaňiko občanos. 28 Kamlom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ligendom les angle lengri Bari Rada. 29 Avlom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro zakonos, ale na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel, abo te džal andre bertena. 30 Sar man dodžanlom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel, takoj les bičhadom ke tute. Prikazindom olenge, ko les obviňinen, hoj tuke te phenen, so len pre leste hin. [Av bachtalo!]

31 Avke o slugađa kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ligende les prekal e rat andre Antipatrída. 32 Pre aver džives gele o slugađa pro graja le Pavloha dureder a okla slugađa gele pale andre kasarňa. 33 Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o lil a ačhade anglal leste le Pavol. 34 O vladaris pregenda o lil a phučla le Pavlostar, andral savi provincija hino. Sar pes dodžanla, hoj hino andral e Cilicija, 35 phenda: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut obviňinen.“ A prikazinda, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviňinen le Pavol

1 Pal o pandž džives avla tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te obviňinen le Pavol anglo vladaris. 2 Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus les chudňa te obviňinel anglo Felix: „Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira bara godaha andal andre kada narodos feder dživipen! 3 Nektbareder Felixona, amen oda vakeras furt a všadzík a igen tuke vaš oda palikeras! 4 Ale hoj tut but te na zlikerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro lačhipen.

5 Bo avlam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaliben a pal calo svetos marel upre le Židen a anel maškar lende o nasmirom. Ov lidžal e Nazaritsko sekta 6 a mek the o chramos kamelas te melarel andre. Amen les chudňam [a kamahas les te sudžinel pal amaro zakonos, 7 ale avla o velitelis Lisijaš a cirdňa les avri andral amare vasta bara zoraha a ila les het. 8 A prikazinda olenge, ko les

obviñinenas, hoj te aven ke tu.] Sar les šuneha avri, the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen obviñinas.“

⁹ A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin čačo.

O Pavol anglo Felix

¹⁰ Sar sikađa o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phenda o Pavol: „Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o čačipen pal mande. ¹¹ Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar dešuduj (12) džives, sar man gelom te modlinel andro Jeruzalem. ¹² A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le nipen andro chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros. ¹³ A aňi tuke našti dokazinen oda, so pre mande akana vakeren. ¹⁴ Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeha, so on vičinen sekta, me služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin pisimen andro Zakonos the andro Proroka. ¹⁵ Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lačhe manuša the o nalačhe uštena andral o meriben. ¹⁶ Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the anglo nipi.

¹⁷ Pal o buter berš avlom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almužni a te obetinav obeti. ¹⁸ A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžučardes andro chramos a na sas manca ņisave nipi aňi na keravas ņisavi vika. ¹⁹ Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade te ačhel anglal tu a te obviñinel man, te len hin vareso pre mande. ²⁰ Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle varesavo nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada. ²¹ Ča oda jekh lavoro, so phendom, sar ačhavas angle lende, a zoraes vičindom: „Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule uštena andral o meriben.“

²² Sar oda šunda o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro, prethoda lengro sudos a phenda: „Rozsudzinava tumari veca akor, sar ade doavela o velitelis Lisijaš.“ ²³ Phenda le veliteliske upral o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te na brañinel leskre prijatelenge te anel leske oda, so leske kampil.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

²⁴ Pal vajkeci dživesa avla o Felix peskra romňaha la Druzillaha, savi sas Židovka, bičhađa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben andro Ježiš Kristus. ²⁵ Sar vakerelas o Pavol pal o spravodlišagos, pal oda, hoj pes

te zlikeras le žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, darandila o Felix a phenda: „Akana imar dža, ale sar man ela časos, vičinava tut.“²⁶ Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vašoda pal leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.

²⁷ Sar pregeľa duj berš, čerinda le Felix aver vladaris o Porcius Festus. No o Felix kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukla le Pavol andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko cisaris

¹ Trin džives pal oda, sar o Festus avla andre odi provincija, geľa andral e Cezarea upre andro Jeruzalem.

² Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro Pavol. Mangelas le Festus, ³ hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem, bo on les kamenas te murdarel pal o drom. ⁴ Ale o Festus odphenda, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea a hoj the ov korkoro ode maj džala. ⁵ A phenda: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda murš, ode les mi obviņinen.“

⁶ O Festus ačila maškar lende vaj ochto abo deš džives a palis geľa tele andre Cezarea. Pre aver džives peske bešla o Festus pro sudno stolkos a prikazinda, hoj te anen le Pavol.

⁷ Sar avla o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes rozačhade pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save našti dokazinenas.

⁸ Ale o Pavol pes braņinelas a phenda: „Na phendom nič aņi pro židoviko zakonos aņi pro chramos aņi pro cisaris.“

⁹ O Festus kamla te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phenda le Pavloske: „Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?“

¹⁰ Ale o Pavol odphenda: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le cisariskro a kade man kempel te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na kerdom le Židen nič nalačo.

¹¹ Te kerdom vareso nalačo, vaš soske mušnav te merel, na darav man te merel. Ale te nane nič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ņiko man našti del lenge andro vasta. Mi sudzinel man o cisaris!“

¹² Akor pes o Festus dovakerda peskra radaha a phenda: „Ko cisaris tut manglal, ko cisaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

¹³ Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kralis Agrippa the e Bernika te pozdravinel le Festus. ¹⁴ Sar imar ode sas

buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraliske pal o Pavol a phendā: „O Felix kade mukla varesave bertenošis. ¹⁵ A sar somas andro Jeruzalem, avle ke ma o bare rašaja the o phuredera le Židengre a mangelas man, hoj les te odsudzinav.

¹⁶ Me lenge phendom, hoj o Rimana našti den le bertenošis andro vasta olenge, ko les obviňinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te šaj braňinel oleske, so pre leste vakeren. ¹⁷ Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešlom a diňom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav. ¹⁸ Ola, so les obviňinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena. ¹⁹ Ale vesekedinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš, savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel. ²⁰ Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučlom, či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen. ²¹ Vašoda, bo o Pavol pes mangla ko cisaris, hoj les te sudzinel, me prikazindom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko cisaris.“

²² Avke o Agrippa phendā le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole manušes.“

A o Festus leske phendā: „Tajsa les šuneha.“

²³ Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rajikaňibnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veliteľa the o bare raja andral o foros a o Festus prikazinda, hoj te anen le Pavol. ²⁴ O Festus phendā: „Kralina Agrippa the savore, so san kade amenca! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangelas igen but Židi andro Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj našti ačhel te dživel. ²⁵ Ale me avlom pre oda, hoj na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel. No ov pes mangla ko cisaris a me phendom, hoj les ode bičhavava. ²⁶ Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les andom angle tumende a nekbuter angle tute, kralina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri. ²⁷ Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te na pisinel, so kerđa.“

26

O Pavol vakerel anglo Agrippa

¹ O Agrippa phendā le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri obrana.“

Akor o Pavol nacirdňa o vast a phendā: ² „Bachtalo som, kralina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav pre miri

obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviñinen, ³ bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len rozđelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.

⁴ Savore Židi prindžaren miro dživipen terñipnastar, džanen, savo somas angloda andre miro narodos the andro Jeruzalem. ⁵ On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zorales dolikeravas savoro andre amaro pačaben. ⁶ A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diña o Del amare dadenge. ⁷ Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeñi amare narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o Židi obviñinen, kralina Agrippa. ⁸ Soske tumen phenen, hoj našti te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?

⁹ Me mange tiš gondolinavas, hoj mušnav zoraha te džal pro nav Ježiš Nazaretsko. ¹⁰ A andro Jeruzalem oda the kerdom. O bare rašaja mange domukle te phandel but Devleskre manušen andro berten. A sar len murdarenas, the me somas vaš oda, hoj len te murdaren. ¹¹ Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara cholaha a lavas len palal dži andro aver fori.

¹² A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda domukle a dine man pre oda pravos. ¹³ A vaj pro dilos, kralina Agrippa, sar džavas le dromeħa, dikħlom andral o ñebos ajs o švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharđa andre the man a the olen, ko sas manca. ¹⁴ Savoredžene pelam pre phuv a šundom o hangos, so mange hebrejski phendā: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveħa sar volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.‘

¹⁵ A me phučlom: ‚Ko sal, Rajeja?‘

O Raj mange odphendā: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas. ¹⁶ Avke akana ušti a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikađom, hoj te aves miro služobñikos a te svedčines pal kada, so akana dikħlal, a the pal oda, so tuke mek sikavava. ¹⁷ Cirdava tut avri andral o vasta tire manušengre the andral e zor le pohanengri, paš save tut me akana bičhavav, ¹⁸ hoj lenge te phundraves o jakħa, hoj pes te visaren le kalipnastar ko švetlos a le bengeskra zoratar ko Del, hoj pes lenge te odmuken o bini a te chuden o than maškar ola, so pačabnaha andre ma ačħile sveta.‘

* 26:14 26,14 E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

19 Avke, kralina Agrippa, me kerđom oda, so šundom andro videňje andral o ňebos. 20 Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal cali judsko phuv a palis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven oda peskre skutkenca. 21 Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel. 22 Ale o Del mange pomožinda dži adadžives, a vašoda kade ačhav a svedčinav savoredženenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav nič aver, ča oda, so phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela, 23 hoj o Kristus cerpnela a sar ešebno uštela andral o meriben a vakerela pal o švetlos le Židenge the avre narodenge.“

24 A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhađa les o Festus a zorales pre leste vičinda: „Tu na sal paš e gođi, Pavol! Igen but siklihal a oda tut lidžal andro diliņipen!“

25 Ale o Pavol phenda: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav čačipen sasťa gođaha. 26 O kralis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo som presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na ačhila varekhaj garudo andro kutos. 27 Kralina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“

28 O Agrippa phenda le Pavloske: „Imar na kampla but, hoj man te prevakeres, hoj te ačhav krestanoske.“

29 Ale o Pavol phenda: „Či kampla but vaj na, mangav mange le Devlestar, hoj na ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala puta.“

30 Sar oda phenda, uštila o kralis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika the ola, ko lenca bešenas. 31 A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel nič ajso, vaš soske mušindahas te merel abo te avel andrephandlo.“

32 O Agrippa phenda le Festoske: „Te kada manuš pes na manglahas ko cisaris, šaj les premuklamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

1 Sar sas phendo, hoj te džas la lođaha andre Italija, oddine le Pavol the varesave avre bertenošen le veliteliske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e cisariskri čata. 2 A bešlam pre lođa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal e Azijsko provincija. Sar pes imar muklam pro drom, sas amenca o Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.

³ Pre aver džives doavlám andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačno le Pavloha, domukla leske te džal ko prijateľa, hoj les te den oda, so leske kampelas. ⁴ Sar odarik geľam het, muklam pes la loďaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus, bo phurdelas pre amende e zoralı balvaj. ⁵ Pregelám o moros la loďaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavlám ke Mira andre provincija Licija. ⁶ Ode arakhla o velitelis loďa andral e Alexandrija, so džalas andre Italija, a thoda amen upre. ⁷ But dživesa džahas la loďaha igen polokes a igen phares dochudňam pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamlám, geľam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta. ⁸ Igen phares palis pregelám pašal leste a avlám pro than, so pes vičinelas Šukar pristavos, pašes paš o foros Lasea.

⁹ Vašoda, hoj ode našadám but časos, sas imar dar te džal dureder la loďaha, bo pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol phenda: ¹⁰ „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder, bo na ča e loďa the lakro tovaris našavaha, ale the amare džživipena.“ ¹¹ Ale o velitelis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e loďa, sar le Pavloske. ¹² Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te dochudel džı andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin jekh pristavos pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the severozapados.

E balvaj pro moros

¹³ Chudňa te phurdel e južno balvaj a gondolınenas peske, hoj imar dochudle oda, so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la loďaha pašes pašal e Kreta. ¹⁴ Ale na pregeľa but a demađa pre loďa zoralı balvaj, so pes vičinel Eurakilon. ¹⁵ E balvaj zachudňa e loďa a imar la naši likerďam, vašoda pomuklam, hoj la te lidžal e balvaj. ¹⁶ Sar avlám paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so zachraňidám e lodkica, savi pal peste cirdahas. ¹⁷ Cirdle la upre a palis zoraľarde e loďa le lanenca. Daranas, hoj te na demen tel o paňi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la lodakri lepeda a dine pes te lidžal la balvajake. ¹⁸ Vašoda, hoj e zoralı balvaj amenca igen čivkerelas, pro dujto džives chudle te čivkerel avri o veci andral e loďa. ¹⁹ A pro trito džives peskre vastenca čivkerenas avri o sersamos la loďakro. ²⁰ Sar imar buter

* 27:9 27,9 o židoviko inepos Jom kipur

dživesa pes na sikavenas aňi o kham aňi o čercheňa a mek furt likerelas oda nalačo časos, preačiliam imar te pačal, hoj pes zachraňinaha.

²¹ Sar imar buter dživesa o manuša na chale nič, ačila o Pavol maškar lende a phendā: „Kampla man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na ulahas tumen kada pharipen the kada našaviben. ²² Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ņiko tumendar na našavela o dživipen, ča e lođa tašlola. ²³ Bo adi rat ačila paš mande o aňjelos le Devleskro, kaskro som the saveske služinav, ²⁴ a phendā mange: ‚Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos anglo cisaris! Dikh, o Del tuke diňa olen, ko hine tuha andre lođa.‘ ²⁵ Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes savoro ačhela avke, sar mange phendā. ²⁶ Ale e lođa demela andre varesavo ostrovos.“

²⁷ Pre dešuštarto (14.) rat amen ligendā e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal jepaš rat pes dičholas le namorňikenge, hoj doaven paš varesavi phuv. ²⁸ Merinde, keci tele hin o paňi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la lođaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri. ²⁹ Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi a modlinenas pes, hoj te avel imar džives. ³⁰ O namorňika kamenas te denašel andral e lođa a mukle e lodka tele andro moros. Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele o kotvi. ³¹ O Pavol phendā le veliteliske the le slugadenge: „Te kala namorňika na ačhena pre lođa, tumen našti avena zachraňimen.“ ³² Akor prečhinde o slugađa o lani la lodkakre a mukle la te perel andro moros.

³³ Sar imar chudelas o džives, mangla o Pavol savoren, hoj te chan, a phendā lenge: „Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren bokhaha a na chalān nič. ³⁴ Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kampil tumenge oda, hoj te predživen, bo ņiko tumendar na našavela mek aňi jekh bal pal o šero!“ ³⁵ Sar o Pavol kada dophendā, iľa o maro a palikerđa le Devleske anglal savorende, phagla lestar a chudňa te chal. ³⁶ Savorenge avla pale o radišagos a chudle the on te chal. ³⁷ Pre lođa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene. ³⁸ Sar savoredžene čalile, chudle te čhivkerel andral e lođa avri o zrnos, hoj te ačhel e lođa lokeder.

E lođa demel

³⁹ Sar imar vidňisalila, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la lođaha. ⁴⁰ Odčhinde o kotvi pal soduj seri

a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o lani pro kormidli, hazdle upre e angluŋi lepeđa a mukle pes te lidžal la balvajaha ko brehos. ⁴¹ Ale e lođa demađa andro pošakro than tel o paŋi avke, hoj angluno kotor la lođakro zagela andre poši a našti pes čhalavelas a palunestar demenas o vlni andre lođa a phagerenas la.

⁴² Akor kamle o slugađa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar vareko chučel andro paŋi a te na denašel. ⁴³ Ale o velitelis upral o šel kamla te zachraŋinel le Pavol a na domukla lenge te kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinda, hoj ola, ko džanen te plavinel, te chučen ešebna andro paŋi a te doplavinen pre phuv, ⁴⁴ a oklengje phendā, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave aver kotora pal e lođa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachraŋinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

¹ Sar imar pes zachraŋindam, akor prindžardam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta. ² O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a savoredženen amen priile, bo chudna te del o brišind a sas šil. ³ Sar skidna o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avla avri o sap le tačipnastar a danderđa les andro vast. ⁴ O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pal o vast, a phende peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo kajte pes zachraŋinda andral o moros, the avke leske na domukla e spravodlišagoskri devli te dživel.“ ⁵ Ale o Pavol pal peste razinda tele le sapes andre jag a nič pes leske na ačila. ⁶ On užarenas, hoj šuvlola, abo hoj perela jekhvareste tele mulo. Sar imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske nič na ačhel, čerinde peskre lava a phende, hoj hino del.

⁷ Pašal oda than sas maŋi le Publius, savo sas o načelňikos le ostrovoskro. Ov amen priila a trin džives pašal amende kerelas. ⁸ Ačila pes, hoj le Publiuskro dad pašlolas strapimen andre horučka a igen les pretradelas. O Pavol gela ke leste, modlinda pes, thođa pre leste o vasta a sastarda les. ⁹ Sar pes oda ačila, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a sastonas avri. ¹⁰ On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la lođaha het, dine amen oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

¹¹ Pal o trin čhon odgelam het la lođaha andral e Alexandrija, savi ačila prekal o jevend pro ostrovos. La

lođa sas znakos Dvojički. ¹² Doavlam la lođaha andro Sirakuzi a ačhilam ode trin džives. ¹³ Odarik džahas la lođaha pašal o brehos a doavlam andro Regium. Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lači balvaj, dogelam tel o duj džives andro Puteol. ¹⁴ Ode arakhlam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačas ehta džives. A kavke doavlam andro Rim. ¹⁵ Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš o Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar len dikhla o Pavol, palikerđa le Devleske, radisalila a sas povzbudzimen. ¹⁶ Sar doavlam andro Rim, [o velitelis upral o šel oddiña le bertenošēn le nekbareder veliteliske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro avrether jekhe slugadiha, savo les stražinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

¹⁷ Ačila pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinda le židovike vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na kerđom nič amare manušen, aňi na džavas pro tradiciji amare dadengre, ale the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le Rimanenge. ¹⁸ On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma nič, vaš soske mušindomas te merel. ¹⁹ Ale o Židi oda na kamenas a mušindom man te mangel ko cisaris, ale na vašoda, hoj te obviňinav varesostar miro narodos. ²⁰ Vašoda tumen akana vičindom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo me som adadžives phandlo andre kale lancoha vaš e nađej le Izraeloskri.“

²¹ On leske phende: „Amen pal tute na chudňam nisavo lil andral e Judsko, aňi ade na avla niko le phralendar, hoj amenge te del te džanel abo te phenel vareso nalačo pal tute. ²² Ale kamlamas tutar te šunel, sar gondolines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre late všadzik džan.“

²³ Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. O Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o Proroka, hoj len te prevakerel. ²⁴ Varesave džene pačanas oleske, so vakerelas, ale varesave na pačanas. ²⁵ Vašoda, hoj len na sas jekh gondolišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phenda kada lav: „Mištes phenda o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš amare dadenge:

²⁶ *Dža ke kala nipi a phen:*

Tumen šunena tumare kanenca,

ale na achalona!

Tumen dikhena tumare jakhenca,

ale na dikhena!

*27 Bo kale nipengro jilo ačhila baruno,
peskre kanenca phares šunen
a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,
le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achalon,
hoj pes te na visaren
a me len te na sastarav avri.'*

28 Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiñi bičhađi kadi zachrana le Devleskri a on la the šunena." ²⁹ [Sar oda o Pavol phenda, o Židi gele het a igen pes maškar peste vesekeদিনenas.]

30 O Pavol ačhila duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iła. Prilelas savoren, ko ke leste avenas, ³¹ a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus šmelones a ñiko leske andre oda na brañinelas.

Le Pavloskro lil le Rimanenge

O pozdravos

¹ Pisinav tumenge me o Pavol, o služobnikos le Ježišoskro Kristoskro. O Del peske man avri kidña, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinda man, hoj te vakerav o evaňjelium. ² O Del imar čirla diña lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka andro peskro sveto Lav. ³ Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o telos uliła andral o potomstvos le Davidoskro. ⁴ No o Sveto Duchos sikađa peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštađa andral o meriben. ⁵ Prekal o Kristus mange sas diňi e milost le Devleskri, hoj te avav leskro apoštolos a te lidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les. ⁶ The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.

⁷ A vašoda pisinav tumenge savoreng andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske kidña avri sar peskre manušen:

E milost the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

⁸ Ešeb kamav te palikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savoreng, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos. ⁹ O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav, ¹⁰ kecivar man modlinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te podarisaľol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.

¹¹ Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno daros, hoj te zoraľon. ¹² Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľovas: Tumen mire pačabnastar a me tumare. ¹³ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.

¹⁴ Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; olenge, ko hine avrisikade, the olenge, ko nane avrisikade. ¹⁵ Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

¹⁶ Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor le Devleskri, so zachrañinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a palis the le Nažiden. ¹⁷ Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskro anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: „*O čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar.*“

O binos le manušengro

¹⁸ Le Devleskri choľi pes sikavel andral o űebos pre dojekh binos the nalačhipen le manušengro, so garuven andre o čačipen le nalačhipnaha. ¹⁹ Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel. ²⁰ Le Devleskri zor the leskro devľipen našti te dikhel, ale kanastar o Del kerďa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerďa, a vašoda pes o manuša našti ospravedľnina.

²¹ Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske na palikerenas. Andre peskro gondolišagos gele andro diliňipen a andre lengro nagodaver jilo avľa o kalipen. ²² Phenen pre peste, hoj hine godaver, ale ačhile diline. ²³ Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.

²⁴ Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre řelenca maškar peste. ²⁵ On čerinde o čačipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriteliske. Les kempel furt te lašarel! Amen.

²⁶ Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvľa čerinde o prirodzeno džživipen le muršenca vaš o űeprirodzeno džživipen. ²⁷ Avke the o murša omukle o prirodzeno džživipen le džuvľenca a chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske zaslužinde vaš peskro nalačo džživipen.

²⁸ A vašoda, hoj ola manuša na kamle te ľikerel andre peskre goda o čačipen pal o Del, diňa len o Del andre lengre previsarde goda, hoj te keren oda džungipen, so pes na kerel. ²⁹ Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, choľi the hamišagos. Hine nalače, murdaren, maren pes, klaminen, keren o pľetki ³⁰ a namištes vakeren jekh pre aver. Našti avri ačhen le Devles, ľidžan pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondoliňen avri o nalače veci, na šunen le dajen the le daden, ³¹ nane godaver, na dolikeren peskre lava, na sikaven űisavo kamiben a

nane jileskre ke ñikaste. ³² Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čaćipnaskro sudos

¹ Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našti tut ñisoha ospravedlñineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a palis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines. ² Amen džanas, hoj o Del sudzinel čaćipnaha ole manušen, save keren kajse veci. ³ Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda keres? Gondolines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske? ⁴ Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezlivost the leskro zlikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut lidžal ko pokañje?

⁵ Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choli pre oda džives, sar o Del sikavela peskri choli a čaćipnaha sudzinela savoro. ⁶ O Del počinel a sakoneske vaš oda, so kerelas. ⁷ Ov dela o večno dživipen sakones, ko likerel avri te kerel o lačhipen a rodel e slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt. ⁸ Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čaćipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choli. ⁹ O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb pro Židi a palis the pre aver narodi. ¹⁰ Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židi a palis the o aver narodi. ¹¹ Bo o Del sudzinel sakones jednakones.

¹² Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore, so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen. ¹³ Bo paš o Del nane čaćipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos, ale ola, ko les dolikeren. ¹⁴ Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so mangel o zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos. ¹⁵ On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengre jile. A takoj the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondolišagos obviñinen, abo obrañinen. ¹⁶ Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus o garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro evaňjelium.

O Židi the o zakonos

17 Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha ¹⁸ a džanes, so tutar o Del kamel; te sikłos andral o zakonos te prindžarel, so hin lačo the nalačo ¹⁹ a pačas tuke, hoj sal oda, ko lidžal le koren; oda, ko hin o švetlos olengro, save hine andro kalipen; ²⁰ oda, ko bararel avri le nagodaveren a sikavel le terne manušen, bo andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen: ²¹ Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres, hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores? ²² Avreng phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našti avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos? ²³ Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na dolikeres, keres ladž le Devleske. ²⁴ Avke sar hin pisimen: „*Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren pro Del.*“

²⁵ Te dolikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačo; ale te na dolikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha na ulalas obrezimen. ²⁶ Te dolikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na rachinel o Del avke, sar te ulahas obrezimen? ²⁷ A oda manuš, savo nane obrezimen, ale dolikerel o zakonos, sudzinela tut, bo kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na dolikeres les.

²⁸ Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane oda, so dičhol pro felos; ²⁹ ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda manuš, ko hino obrezimen andro jilo le Duchostar a na olear, so hin pisimen. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

3

¹ So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la obriezkatar? ² Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le Devleskre lava.

³ Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela verno, bo len na sas pačaben? ⁴ Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš hino klamaris, avke sar hin pisimen:

„*Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres, a hoj te zvitazines, te tut sudzinena.*“

⁵ Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino – ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke, sar gondolinel o manuš.) ⁶ Šoha na! Se sar palis o Del sudzindahas o svetos? ⁷ Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder a anel leske oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno? ⁸ Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren?

Bo phenen pre amende, hoj amen phenas: „Aven keras o nalačo, hoj te avel o lačo.“ Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

Ńiko nane čačipnaskro

⁹ So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ńisoha na! Se akana phendam the pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le binoskri. ¹⁰ Avke sar hin pisimen:

„*Ńiko nane lačo,*

¹¹ *ňiko na achałol,*

ňiko na rodel le Devles.

¹² *Sako pes visarda het le Devlestar,*

savore gele namištes,

nane Ńiko, ko kerdahas o lačo,

nane aňi jekh.

¹³ *Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,*

peskre čhibenca vakeren o klamišagos

a pre lengre vušta hin

o sapengro jedos.

¹⁴ *Andre lengro muj hin*

pherdo džungale košibena.

¹⁵ *Lengre pindre sidaren*

te dukhavel a te murdarel,

¹⁶ *savoro hin zňičimen the musardo*

pre lengre droma.

¹⁷ *O drom, so anel o smirom,*

na prindžaren.

¹⁸ *Nane andre lende*

ňisavi dar le Devlestar.“

¹⁹ Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno anglo Del. ²⁰ Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlňimen Ńisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodlišagos avel prekal o pačaben

²¹ Ale akana pes sikađa, hoj o Del kerel le manušen spravodliven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka; ²² o spravodlišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorenge, ko pačan. Bo nane Ńisavo rozđjel maškar o manuša, ²³ bo savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava. ²⁴ Ale hine ospravedlňimen hijaba, le Devleskra milosfatar, prekal o Ježiš Kristus, savo len cinda avri. ²⁵ O Del diňa le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikađa peskro spravodlišagos, hoj

odmukla o bini, so sas kerde anglal, ²⁶ andre oda časos, sar o Del zlikerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskro spravodlišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlñinel oles, ko pačal andro Ježiš.

²⁷ Soha pes palis o manuš šaj lašarel? Ńisoha! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj dolikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas. ²⁸ Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlñimen le pačabnaha bi o skutki le zakonoskre. ²⁹ Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino Del the avre narodenge. ³⁰ Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlñinela le obrezimen le pačabnastar a the le naobrezimen prekal o pačaben. ³¹ Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar: Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodlišagos

¹ So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o felos? ² Bo te sas o Abraham ospravedlñimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del. ³ Se sar hin pisimen? „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“

⁴ Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počiniben sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zaslužinel. ⁵ Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlñinel le bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodlišagos. ⁶ Avke sar the o David vakerel pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinda:

⁷ „*Bachtale hine ola,
kaske sas odmukle o nalačhipena
a kaske sas o bini učharde andre!*“

⁸ *Bachtalo manuš,
kaske o Raj na rachinel o binos!*“

⁹ Hine kala bachtalipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o naobrezimen? Se phenas: „*Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar spravodlišagos.*“ ¹⁰ Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar mek na sas? Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen. ¹¹ A ov priila e obriezka sar o znameñje, sar e pečat le spravodlišagoskri, hoj les sas pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhila o Abraham dad savorenge, ko pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodlišagos, the te nane obrezimen. ¹² A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine

obrezimen, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda, sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

¹³ Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre čhvenge, hoj ela o dēdičis le svetoskro, ale prekal o spravodlišagos, so avel le pačabnastar. ¹⁴ Te hine dēdiča ola, ko pes muken pro zakonos, akor o pačaben nane pre ņisoste a o Del diňa zbitočne peskre lava. ¹⁵ Bo le zakonoha avel e cholī, ale kaj nane zakonos, ode nane aňi binos.

¹⁶ Vašoda mušinel o spravodlišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le Devleskra milostatar a oda ľav te avel prekal savore potomki le Abrahamoskre. Oda lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar, ale the prekal ola, ko dživen le pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge. ¹⁷ Avke sar hin pisimen: „*Kerđom tut dadeske prekal o but narodi.*“ O Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačandīľa; oda Del, savo obdžidarel le mulen a vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar ulahas.

¹⁸ Ode, kaj na sas le Abraham nađej, pačandīľa andre nađej a ačhīľa lestar *dad prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: „*Ajci but ena tire potomki.*“ ¹⁹ Le Abrahamoskro pačaben na cikňīľa aňi akor, sar leske sas maj ņel (100) berš a dikhelas, hoj leskro ľelos imar hino phuro a na birinel a leskra romňa la Sara imar naštī aven čhave. ²⁰ Na preačhīľa te pačal andre oda lav, so les o Del diňa, ale zoraliľa andro pačaben a bararelas le Devles. ²¹ Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phendā. ²² Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodlišagos. ²³ A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas, ²⁴ ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre Oda, ko uštada andral o meriben amare Rajes le Ježiš. ²⁵ Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o meriben, hoj te avas ospravedlňimen.

5

Ospravedlňimen prekal o pačaben

¹ A vašoda, hoj akana sam ospravedlňimen prekal o pačaben, hin amen smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus. ² Pačabnaha andre leste ņaj avas andre milost ľe Devleskri, andre savi akana the ačas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava. ³ Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenena. Bo džanas, hoj o

pharipen amen lidžal ke trpezljivost⁴ a andre trpezljivost pes presikavel, či obačilam; a oda amenge anel e nađej.⁵ A kadi nađej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro hino avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas dino.

⁶ Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o bijedevleskre.⁷ Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačipnaskro manuš? No talam pes vareko arakhlahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačo manuš,⁸ ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus muľa vaš amenge mek akor, sar amen samas binošna.

⁹ Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlňimen leskre rateha, avaha prekal o Kristus zachraňimen le Devleskra choľatar.¹⁰ Prekal o meriben leskre Čhaskro samas zmjerimen le Devleha mek akor, sar samas leskre ňeprijateľa. Avke akana džanas, hoj avaha zachraňimen leskre dživipnaha, te sam imar leha zmjerimen.¹¹ A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal savo priľam o zmjereňje.

Pal o Adam the pal o Kristus

¹² Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke pregela o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.

¹³ O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes na rachinel.¹⁴ Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri, the te na kerde ajs o binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

¹⁵ Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milost jekhe manušeskri, le Ježišoskri Kristoskri, ižen but rozbarila le manušenge le Devleskri milost the daros.¹⁶ Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerđa jekh manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskro milostivo daros, so amendar kerel čačipnaskren.¹⁷ Vašoda, hoj jekh manuš kerđa binos, chudňa o meriben te kralinel. So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kralinena andro dživipen savore, so chudle le Devleskri milost the oda daros, so lendar kerel čačipnaskren.

¹⁸ Avke sar prekal jekh manuš, savo kerđa binos, avľa o sudos pre savore manuša, avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlňeňje pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen.¹⁹ Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš

na šunda, ačhile but džene binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunda, ačhena but džene čačipnaskre.

²⁰ Andre oda avla mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj barila o binos, ode mek buter barila le Devleskri milost', ²¹ hoj avke, sar o binos chudna te kralinel a te lidžal ko meriben, avke the e milost' le Devleskri chudna te kralinel prekal o spravodlišagos a te lidžal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristoske

¹ Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milost' le Devleskri? ² Šoha na! Amen, so mułam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas? ³ Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam andre leskro meriben? ⁴ Le bolipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen te dživas andro nevo dživipen.

⁵ Bo te ačilam jekh leha andre leskro meriben a mułam avke sar the ov, ta avaha uštade andral o meriben, avke sar sas ov. ⁶ Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te avel zničimen o binošno felos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske. ⁷ Bo oda, ko muła, hino imar slobodno le binostar.

⁸ Amen pačas, hoj te mułam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha. ⁹ Se džanas, hoj o Kristus uštila andral o meriben, imar buter na merel a imar nane tel e zor le meribnaskri. ¹⁰ Bo ov muła jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste nisavi zor, ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.

¹¹ Avke peske the tumen gondolinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus. ¹² Te na kralinel o binos andre tumaro meribnaskro felos avke, hoj šunena leskre feloskre žadosci. ¹³ Añi ma den, hoj varesavo kotor tumare felostar te avel le binoske sar o nastrojis pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko uštile andral o meriben a dživen. A tumare feloskre kotora den le Devleske sar o nastrojis pro spravodlišagos. ¹⁴ O binos na vladñinela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel e milost' le Devleskri.

Otroka le spravodlišagoskre

¹⁵ Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milost' le Devleskri? Šoha na! ¹⁶ So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj

san otroka oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so lidžal andro meriben, abo san otroka le šundipnaske, so lidžal ko spravodlišagos. ¹⁷ Varekana sanas otroka le binoske, ale palikeras le Devleske, hoj andral o jilo šundān oda sikaviben, so tumenge sas dino. ¹⁸ Akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le spravodlišagoske.

¹⁹ Vašoda, hoj tumaro telos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar varekana denas tumare tela te služinel le nažužipnaske the le nalačhipnaske pro nalače veci, avke akana den cale tumare tela te služinel le spravodlišagoske pro posvećenje. ²⁰ Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le spravodlišagostar. ²¹ Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana ladžan? Bo o koñec ole vecengro hin o meriben. ²² Ale akana san slobodna le binostar a ačhilan otroka le Devleskre. Kada tumen lidžal andro posvećenje a o koñec kaleskro hin o večno dživipen. ²³ Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milostivo daros hin o večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduñi džuvli

¹ Abo či na džanen, phralale - bo phenav olenge, ko prindžaren o zakonos -, hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel? ² Bo e veraduñi džuvli hiñi le zakonoha phandli ke peskro rom, medik o rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvli uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko murš. ³ Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubñi. Ale te lakro rom muľahas, oj hiñi slobodno le zakonostar a nane lubñi te ačhela te dživel avreha.

⁴ Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o telos le Kristoskro, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le Devleske. ⁵ Bo mek sar dživahas pal o telos, lidžanas amen o binošna žadosci, so avenas prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, lidžalas andro meriben. ⁶ Ale akana sam oslobodzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a na andro purano pisimen zakonos.

O binos andro manuš

⁷ Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na prindžaravas, prindžardom les ča prekal o zakonos. Bo añi pal e žadosca na džanľomas, te na phendahas o zakonos: „*Na žadineha!*“ ⁸ O binos pes chudña le zakonostar a prekal o prikazañje andre mande

uštada savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo. ⁹ Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avla o prikazañje, o binos obdžidila. ¹⁰ Ale me mulom a sikađa pes, hoj o prikazañje, so man kamelas te lidžal ko dživipen, mange anda o meriben. ¹¹ O binos pes olestar chudña, klaminda man prekal o prikazañje a murdarđa man. ¹² Avke o zakonos hino sveto the o prikazañje hino sveto, spravodljivo a lačo.

¹³ Akor so? Oda lačo mange anda o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačo anel o meriben. Hoj pes prekal o prikazañje te sikavel o binos, savo baro hino.

¹⁴ Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som telesno, bikendo andro otroctvos le binoske. ¹⁵ Me na achaluvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so našti avri ačhav. ¹⁶ Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačo. ¹⁷ Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande. ¹⁸ Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro telos – na dživel o lačo. Bo the te kamav te kerel o lačo, na birinav oda te kerel. ¹⁹ Bo na kerav o lačo, so kamav, ale kerav oda nalačo, so na kamav. ²⁰ Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos, so dživel andre mande.

²¹ Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačo, takoj hin paš ma o nalačo. ²² Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre zakonos. ²³ Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri godi a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande. ²⁴ Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro telos? ²⁵ Ale palikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.

Avke akana, me mira godaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire teloha le binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

¹ Akana imar nane nisavo odsudeñje prekal ola, ko hine andro Ježiš Kristus. ² Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man oslobodzinda andral o zakonos le binoskro the andral o meriben. ³ Oda, so našti kerelas o zakonos, bo o telos sas slabo, oda kerđa o Del, sar bičhađa peskre Čhas. Ov avla andre ajsa telos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinda o binos andro telos. ⁴ O Del oda kerđa, hoj pes te dokerel savoro, so amendar o

zakonos mangelas, andre amende, so na dživas pal o řelos, ale pal o Duchos.

⁵ Bo ola, ko dživen pal o řelos, gondoliĚen pro řeloskre veci, ale ola, ko dživen pal o Duchos, gondoliĚen pro duchoskre veci. ⁶ Bo le řeloskro gondoliřagos anel o meriben, ale o gondoliřagos le Duchoskro anel o dživipen the o smirom. ⁷ Le řeloskro gondoliřagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre zakonoske, bo pes aĚi nařti poddel. ⁸ Ola, ko dživen andro řelos, nařti aven pre dzeka le Devleske.

⁹ No tumen na san andro řelos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskro dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro Duchos, oda nane leskro. ¹⁰ Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o řelos mulo anglo binos, ale o Duchos hin o dživipen anglo spravodliřagos. ¹¹ Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uřtaġa le Ježiř andral o meriben, ta akor oda, ko uřtaġa le Kristus andral o meriben, obdřidarella the tumare meribnaskre řela prekal peskro Duchos, so dživel andre tumende.

¹² Vařoda, phralale, amen na muřinas te dživel avke, sar kamel o řelos, ¹³ bo te dživen le řeloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le řeloskre, dživena.

¹⁴ Bo savore, ko hine ligende le Devleskre Duchoha, hine o řhave le Devleskre. ¹⁵ Se priiřan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar, ale priiřan le Duchos, so tumendar kerel řhaven. Andre leste řaj viřinas: „Abba, Dado!“ ¹⁶ Oda Duchos korkoro svedġinel amare duchoske, hoj sam o řhave le Devleskre. ¹⁷ A te sam o řhave, sam the o đediġa: O đediġa le Devleskre the jekhetane đediġa le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskri slava.

E slava, so avela

¹⁸ Me mange gondoliĚav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aĚi na del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela. ¹⁹ Bo calo řebos the cali phuv igen uřarel pro Del, sar sikavela, ko hin peskre řhaven. ²⁰ Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane laġho pre řisoste a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukġa. No diġa amen the nađej, ²¹ hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral o otroġtyos la skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre řhavengri.

²² Amen džanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dži akana cerpinel andro dukha sar e džuvġi, savi uřarel te loġhol. ²³ No na řa oda, ale the amen, save ġudġam le Duchos sar oda eřebno daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar uřaras pro Del, hoj amendar te kerel peskre

čhaven a te oslobodzinel amaro telos. ²⁴ Bo amen sam zachrañimen andre nađej. Ale te oda, pre soste užaras, šaj te dikhel, akor oda nane nađej. Bo soske vareko užarela pre oda, so dikhel? ²⁵ Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor užaras pre oda andre trpezlivost.

²⁶ Avke the o Duchos pomožinel amare slabišagenge. Se amen na džanas, vaš soske pes amenge kampil te modlinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri. ²⁷ Ale oda, ko skuminel o jile, džanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.

²⁸ Amen džanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačno olenge, ko kamen le Devles a kas peske vičinda andre peskro planos. ²⁹ Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen ajse sar leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala. ³⁰ Olen, kas peske anglal iľa avri, olen the vičinda; olen, kas vičinda, olen the ospravedlňinda; olen, kas ospravedlňinda, olen the oslavinda.

Le Devleskro kamiben

³¹ Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel? ³² O Del, savo na sajinda peskre Čhas, ale diňa les vaš amenge savorengenge, či oleha amenge na diňa savoro? ³³ Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidňa? O Del hin oda, ko amen ospravedlňinel. ³⁴ Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda, ale mek the uštila andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a privakerel pes vaš amenge. ³⁵ Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abo te pre amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben? ³⁶ Avke sar hin pisimen:

„Vaš tuke amen murdaren calo džives;

keren amenca sar le bakrorenca, saven lidžan te murdarel.“

³⁷ Ale andre kada savoro sam buter sar viťaza prekal o Ježiš, savo peske amen zakamla. ³⁸ Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi ňisave zora, ³⁹ aňi oda, so hin učes, aňi oda, so hin teles, aňi nič aver, so sas kerdo le Devlestar, amen našti odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

9

Pal o Izrael

¹ Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sveto Duchos mange hin švedkos, ² hoj man hin bari žala a bari dukh andro jilo, savi na preačhel. ³ Bo me korkoro kamlomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala the miri famelija pal o telos. ⁴ On hine o Izraeliti: Lendar kerđa peskre čhaven; lenge sas diñi e slava, o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zaslužbeñja. ⁵ Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o telos, savo hino Del upral savorende a hino požehñimen pro furt. Amen.

⁶ Ale našti phenas, hoj o Del prephagla peskre lava. Bo na savore, ko hine andral o Izrael, hine čačes Izraeliti. ⁷ Añi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskre, ale o Del phenda le Abrahamoske: „*Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.*“ ⁸ Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko ulile andro Izrael pal o telos, ale ola čhave, pal save o Del diña lav, pes rachinen andro potomstvos le Abrahamoskro. ⁹ A kada hin oda lav, so diña o Del: „*Aver berš andre kajso časos avava a la Sara ela čhavoro.*“

¹⁰ Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven sas jekh dad, amaro dad o Izak. ¹¹⁻¹² Bo mek akor, sar o čhave añi na ulile, añi na kerde nič lačo abo nalačo, imar sas lake phendo le Devlestar: „*O phureder služinela le ternedereske.*“ O Del phenda kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerđa. ¹³ Avke sar hin pisimen: „*Le Jakob kamavas, ale le Ezav našti avri ačhavas.*“

¹⁴ Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodljivo? Šoha na! ¹⁵ Bo le Mojžišoske phenel kada:

„*Ela mange pharo vaš oda,
vaš kaste me kamav,
a avava jileskro ke oda,
ke kaste me kamav!*“

¹⁶ Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del peskri miloš. ¹⁷ Andro lava le Devleskre hin phendo le faraonoske: „*Vašoda tut vičindom andro dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakerel pal cali phuv.*“ ¹⁸ Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o jilo andre.

Le Devleskri choļi the lačhejileskeriben

¹⁹ Ale vareko mange šaj phenel: „Ńiko pes našti ačhavel oleske, so o Del kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?“ ²⁰ Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino kerdo, oleske, ko les kerda: „Soske man avke kerdal?“ ²¹ Abo či nane zor le hrnčjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel jekh kuči pro slavno učel a aver pro običajno?

²² Avke o Del kamla te sikavel peskri choľi the peskri zor. Igen likerelas avri a zľidžalas ola kuča, pre save sas leskri choľi, so sas pripravimen pro meriben. ²³ O Del kamla te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas lačhejileskro a save pripravinda pre slava – ²⁴ pre amende, saven peske vičinda: Na ča le Židendar, ale the avre narodendar. ²⁵ Avke sar the andro Hozeaš phenel:

*„Olen, ko na sas mire manuša,
vičinava ‚mire manuša‘
a olenge, kas na kamavas,
phenava: ‚Kamav tumen.‘*

²⁶ A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:

*„Tumen na san mire manuša‘,
ode pes len vičinelá
čhave le džide Devleskre.“*

²⁷ O Izajaš vičinel upral o Izrael:

*„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,
keci hin e poší paš o moros,
ča frima lendar ena zachraňimen,*

²⁸ *bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenda,
a kerela oda sig.“*

²⁹ The o Izajaš oda imar anglal phenda:

*„Te amenge o Nekzoraleder Raj
na mukľahas o potomstvos,*

*ulamas sar e Sodoma
a dičhilamas avri sar e Gomora.“*

O Izrael the o evaňjelium

³⁰ So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas nič pre oda, hoj te aven spravodľiva anglo Del, dochudle o spravodľišagos prekal o pačaben. ³¹ No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven spravodľiva prekal o zakonos, na dochudle o spravodľišagos prekal o zakonos.

³² Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre skutki. Avke pele pro bar a demade pes, ³³ avke sar hin pisimen:

*„Dikh, thovav pro Sion e skala,
kaj pes o manuša demena,
the o bar, pre savo perena,*

*ale oda, ko andre leste pačala,
pes šoha na ladžala.“*

10

¹ Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachrañimen. ² Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen. ³ Bo na prindžaren le Devleskro spravodlišagos a kamen te presikavel peskro spravodlišagos, na poddine pes le Devleskre spravodlišagoske. ⁴ Se o Kristus hin o koñec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel spravodljivo anglo Del.

O spaseñje prekal savorende

⁵ Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodlišagos andral o zakonos: „*Oda manuš, ko dolikerela leskre prikazañja, dživela lendar.*“ ⁶ Ale o spravodlišagos prekal o pačaben, phenel kada: „*Ma phen tuke andro jilo: „Ko džala upre andro ñebos?”* (Oda hin te anel le Kristus tele.) ⁷ Abo: „*Ko džala tele andro svetos le mulengro?*“ (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)“ ⁸ Ale sar phenel? „*Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo*“ – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras. ⁹ Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštađa andral o meriben, aveha zachrañimen. ¹⁰ Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachrañimen. ¹¹ Bo hin pisimen: „*Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.*“ ¹² Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorenge – barvalo ke sakoneste, ko les mangel. ¹³ Bo sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachrañimen.

¹⁴ Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačandile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ñiko lenge o lav na vakerela? ¹⁵ A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: „*Save šukar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačho hiros pal o lačhe veci.*“

¹⁶ Ale na savore priile o evañjelium, bo o Izajaš phenel: „*Rajeja, ko pačandila amare lavenge?*“ ¹⁷ O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristoskro.

¹⁸ Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:

*„Lengro hangos pes rozligenda pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.“*

¹⁹ Pale phučav: Či oda o Izrael na achañila? O Mojžiš ešebno pre oda odphenda:

„Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save aři nane narodos.

Kerava, hoj te chan choli
pro narodos, savo nane godaver.“

²⁰ O Izajaš pes na daralas te phenel:

„Diňom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikađom man olenge, ko pal ma na phučenas.“

²¹ Ale pal o Izrael phenel:

„Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačhenas mange pre čhib.“

11

O Del na odčhida le Izrael

¹ Phučav akor: Či odčhida o Del peskre manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeňos Benjamin. ² O Del na odčhida peskre manušen, saven peske anglal kidňa avri. Se džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš - sar vakerelas le Devleske pro Izrael a phendá: ³ „Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhilom ča me korkoro a the man kamen te murdarel.“ ⁴ Ale so leske odphendá o Del? „Muklom mange efa ezera (7 000) muršen, save na lašarenas le Baal, le falošne devles.“ ⁵ Avke hin the akana. Ačhila lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidňa o Del avri peskra milostaha. ⁶ Ale te oda hin le Devleskra milostatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda ulahas avke, palis imar le Devleskri milost na ulahas milost.

⁷ Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča ola, ko sas avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre, ⁸ avke sar hin pisimen:

„O Del len diňa duchos, hoj zorales te soven,
jakha, hoj te na dikhen,
a kana, hoj te na šunen
- dži adadžives.“

⁹ A o David phenel:

„Mi el lenge lengro hostinacro skamind e pasca
a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!“

¹⁰ Mi korisaľon pro jakha, hoj te na dikhen,
a bandar lengro dumo pro furt.“

O spaseňje avre narodengro

¹¹ Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na uštěna? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro bins, avľa e zachrana ke aver narodi, hoj o Izrael pre lende

te žjarlinel. ¹² Ale te le Židengro binos andā o barvalipen le svetoske a oda, hoj on pele, andā o barvalipen le avre narodenge, ta keci buter barvalipen anela oda, sar avena savoredžene pale?

¹³ Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le Nažidenge. ¹⁴ A talam šaj kerava oda, hoj mire teloskre phrala te žjarlinen, a oleha šaj zachrañinava varekas lendar. ¹⁵ Bo te vaš oda, hoj o Del odčhida le Židen, hin o svetos le Devleha zmjerimen – ta so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o meriben? ¹⁶ Te o ešebno kotor le marestar hin dino le Devleske sar sveto, akor calo maro hino sveto a te hin o koreñis sveto, akor the o konara.

¹⁷ Varesave konarica sas avriphagle, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zaštepimen maškar okla a ačhila tutar oda, ko lel e chasna la olivakre koreñistar the le žirostar, ¹⁸ ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu lidžas o koreñis, ale o koreñis tut. ¹⁹ Ale tu phenaha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zaštepimen.“ ²⁰ Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le pačabnaha. Vašoda tut ma lidža upre, ale dara tut! ²¹ Bo te o Del na sajinda o čače konara, na sajanela aňi tut.

²² Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačo ke tu, te ačheha andro lačhipen. Ale te na ačheha, aveha the tu avričhindo. ²³ Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zaštepimen. Bo le Devles hin zor pale len te zaštepinel. ²⁴ Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zaštepimen andre lači oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači oliva, pale zaštepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachrañimen

²⁵ Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garudipen, hoj te na aven godaver korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del. ²⁶ A avke ela calo Izrael zachrañimen, sar hin pisimen: „Andral o Sion avela o Zachrancas
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.

²⁷ *Kada ela miri zmluva prekal lende,
sar odlava lengre bini.“*

²⁸ Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine ņeprijaťeľa le Devleskre a ada hin pro lačo tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven peske o Del kidňa

avri, hine leskre prijatela. ²⁹ Bo o Del na lel pale o dari, so diña, a na bisterel pro manuša, saven peske kidña avri. ³⁰ Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenas le Devles, ale akana chudňan e milost le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenas le Devles, ³¹ avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milost le Devleskri. No prekal oda palis the on chudena pale e milost le Devleskri. ³² Bo o Del zakerđa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre sakoneste te avel palis leskri milost.

- ³³ Ó, savo baro hino o Del
 andre peskro barvalipen,
 godaveripen the prindžaripen!
 Ko šaj achalol leskre sudi
 a ko šaj avel pre oda,
 save hin leskre droma?
³⁴ „Se ko prindžarel le Devleskro gondolišagos?
 Abo ko sas varekana leskro radcas?“
³⁵ „Ko diña le Devles vareso,
 hoj ov oda leske te del pale?“
³⁶ Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
 Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

¹ Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den tumare tela sar džidi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le Devleske. ² Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te čerinel tumen andral a te del tumen nevo gondolišagos, hoj palis te džanen, so kamel o Del, so hin lačo, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

³ Vaš e milost le Devleskri, so sas mange diňi, phenav sakoneske tumendar: Ma av barikano, ma gondolín pal tu buter, sar kempel, ale gondolín pal tu ajci, keci tut o Del diña pačaben. ⁴ Bo sar amen hin but kotora andro telos, ale na savore kotora keren jekh buči, ⁵ avke the amen sam but džene jekh telos andro Kristus, ale sako hin aver kotor. No jekhetane sam oda jekh telos. ⁶ Ale o Del amen diña peskra milostatar sakones aver dari. Te hin varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben. ⁷ Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi sikavel. ⁸ Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi del ščirones. Ko lidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

⁹ O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džunglöl tumenge o nalačipen; likerem tumen le lačipnastar. ¹⁰ Jilestar tumen kamen sar phrala-pheña a jekh avreske presikaven bareder pačiv. ¹¹ Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo. ¹² Radisałon andre nađej; andro pharipen likerem avri; andro modlitbi ma preačhen. ¹³ Sthoven tumen pre oda, so kampil le phralenge. Phundraven tumare khera prekal o cudza manuša a den len pačiv.

¹⁴ Žehņinen olenge, ko pre tumende džan, žehņinen a ma košen. ¹⁵ Radisałon olenca, ko radisałon, a roven olenca, ko roven. ¹⁶ Mi el tumen jekh gondolišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre, ale ačalaon the olen, ko hine slabeder. Ma aven godaver korkore prekal peste.

¹⁷ Ńikaske ma den pale o nalačo vaš o nalačo. Ale keren oda, so hin lačo angle savore manuša. ¹⁸ Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro smirom. ¹⁹ Mire lače phralale, ma visaren avrengel pale o nalačipen, ale muken oda le Devleskra chołake. Se hin pisimen: „*Me man pomstina, me lenge dava pale,*“ phenel o Raj.

²⁰ Vašoda, te hino tiro ņeprijateljis bokhalo, de les te chal, *a te hino smedno, de les te pijel.*

Bo te kada kereha, čiveha leske pro šero o jagale angara.

²¹ Ma domuk, hoj o nalačipen tut te thovel tele, ale le lačipnaha thov tele o nalačipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

¹ Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo ņiko na lidžal korkoro pestar, te leske oda o Del na domuklahas. Sako hino ačhado le Devlestar. ² Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del prikazinda, bo ov le autoriten ačhada. Ola, ko na šunen, anen pre peste o sudos. ³ Ola, ko keren o lačo, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola, ko keren o nalačo. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o lačo a lašarena tut, ⁴ bo on hine le Devleskre služobņika tuke pro lačo. Ale te keres oda, so nane lačo, dara tut, bo na hijaba hordinen e šabla. On hine le Devleskre služobņika, save sikaven le Devleskri choļi olenge, ko keren o nalačo. ⁵ Vašoda pes igen kampil te poddel na ča vaš le Devleskri choļi, ale the vašoda, bo andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.

⁶ Se vašoda počinen the o dañe, bo on hine le Devleskre služobníka, save keren ipen odi buči. ⁷ Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o dañe, oleske o dañe; kaske o clo, oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kampil te daral, olestar daran.

Pal o kamiben maškar o phrala

⁸ Ma ačhen níkaske nič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko kamel avres, dolikerel calo zakonos. ⁹ Bo o prikazañja: „*Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na žadineha!*“ – savore kala a mek the savore okla prikazañja hine andre kada jekh prikazañje: „*Kameha avres avke sar tut korkores.*“ ¹⁰ Te varekas kames, šoha leske na kereha o nalačo. Vašoda te tut hin o kamiben, akor dolikeres calo zakonos.

O Džives le Kristoskro hino pašes

¹¹ A kada keren, se džanen, hoj imar avla tumari ora, hoj te ušten andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseñje pašeder, sar sas akor, sar pačandilam. ¹² E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačas te kerel o skutki le kalipnaskre a las pre peste o zbrañe le švetloskre. ¹³ Vašoda likerases pes rajikanas sar o manuša, save dživen dživese – na andro mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro džungale veci; na andro vesekedišagi the andro hamišagos. ¹⁴ Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondolinen pre oda, sar te kerel o nalače žadosci, save kamel te kerel amaro felos.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

¹ Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekedinen tumen lenca vaš oda, sar on gondolinen, so hin lačo, abo nalačo. ² Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča zeleñina. ³ Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priila. ⁴ Ko sal tu, hoj sudzines avreskre sluhas? Ča leskro Raj rozsudzinel či ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.

⁵ Varesave manuša likereren varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar ačaol. ⁶ Ko dolikerel varesavo džives, dolikerel les le Rajeske. Oda, ko chal savoro, del pačiv le Rajes, bo palikerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko na chal savoro, del tiš pačiv le Rajes, bo the ov palikerel le Devleske. ⁷ Bo níko amendar na dživel korkoro peske

a ňiko korkoro peske na merel. ⁸ Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo meras, sam le Rajeskre. ⁹ Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžidila, hoj te avel Raj upral o džide the upral o mule.

¹⁰ Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos. ¹¹ Bo hin pisimen:

*„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,
dojekh khoč anglal mande bandola
a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“*

¹² Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

¹³ Vašoda preačas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondolin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben. ¹⁴ Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane ňisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo. ¹⁵ Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus! ¹⁶ Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanen, hoj hin lačo. ¹⁷ Bo o krališagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o spravodlišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos. ¹⁸ Oda, ko le Kristoske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.

¹⁹ Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben. ²⁰ Ma musar oda, so o Del kerđa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos. ²¹ Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel nič, pre soste šaj perel tiro phral.

²² O pačaben, so tut hin, liker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondolinel, hoj hin lačo. ²³ Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačo avreng

¹ Te sam zorale andro pačaben, kampil amenge te lidžal o slabišagi olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske. ² Sako amendar mi el pre dzeka avreske

pre leskro lačo, hoj les te budinel andro pačaben. ³ Se aňi o Kristus na rodela oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: „*O dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avla pre mande.*“ ⁴ Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikľuvas, te ľikeras avri, te radisaľuvas a avke amen te avel naďej.

⁵ A o Del, savestar avel e trpezľivost the o radišagos, mi del tumenge te gondolinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš Kristus, ⁶ hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades amare Rajeskre le Ježišoskre Kristoskre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

⁷ Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le Devleskri. ⁸ Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskře lava, so diňa lengre dadenge, hine čače, ⁹ a hoj o aver narodi vaš leskri milost te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen:

„*Vašoda tut lašarava maškar o narodi
a gilavava tire naveske o chvali.*“

¹⁰ A pale phenel:

„*Narodale, radisalon leskře manušenca!*“

¹¹ A pale:

„*Lašaren le Devles, savore narodale.
Bararen les, savore manušale!*“

¹² O Izajaš phenel:

„*Avela o potomkos le Izajoskro,
ov ľidžala avre naroden
a pre leste pes zmukena o narodi.*“

¹³ A o Del, savo amen del e naďej, tumen mi pherdžarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Svete Duchoskri andre naďej.

Le Pavloskri buči

¹⁴ Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačhipnaha a hin tumen savoro prindžaripen, a vašoda šaj sikaven jekh avres. ¹⁵ Me tumenge pisindom sikra zoraleder, bo kamľom tumenge pale te leperel varesave veci prekal e milost, so man diňa o Del, ¹⁶ hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskře evaňjelioske, hoj o narodi te aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete Duchostar.

¹⁷ Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del. ¹⁸ Darav man te vakerel vareso aver.

Vakerav ča oda, so kerđa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te šunen. ¹⁹ O Kristus oda kerđa prekal o zorale zazraki the đivi, andre zor le Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum. ²⁰ Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados. ²¹ Avke sar hin pisimen:
*„Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les
 a ola, ko pal leste na šunde, achalona.“*

O Pavol kamel te džal andro Rim

²² Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende. ²³ Ale akana imar andre kala phuva dokerđom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende. ²⁴ A džava akor, sar man ela drom andre Špaňjelsko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange palis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisaľol. ²⁵ Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manušenge, ²⁶ bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodňinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem. ²⁷ On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvalipen, ta akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre telesne barvalipnaha. ²⁸ Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špaňjelsko. ²⁹ Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaňje le Kristoskro.

³⁰ Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modlitbi anglo Del. ³¹ Modlġinen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le napačabnaskre manušengre andre Judsko. A modlġinen tumen, hoj le Devleskre manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba palikeribnaha. ³² A modlġinen tumen, hoj le Devleskra volatar te avav ke tumende pherdo radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav. ³³ O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorencia. Amen.

16

O pozdravi

¹ Kamav tumenge te phenel pal amari pheň Feba, savi služinel andre khangeri andro foros Kenchrea, ² hoj la te

prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kempel le Devleskre manuŝenge. Te lake vareso kampa, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinda but dženenge a the mange korkoreske.

3 Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske Kristoske. ⁴ On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge palikerav, no na ča me, ale the savore khangera andral o aver narodi.

5 Pozdravinen the e khangeri, so hiñi andre lengro kher. Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko pačandila andro Kristus.

6 Pozdravinen la Maria, savi kerđa igen phari buči prekal tumende.

7 Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on pačandile andro Kristus sigeder sar me.

8 Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.

9 Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri, the le Stachis, mire lače phrales.

10 Pozdravinen le Appolo, savo presikađa peskro pačaben andro Kristus.

Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.

11 Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me. Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcis-soskri.

12 Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.

Pozdravinen la Persida, mira lača pheña, savi kerđa igen but buči prekal o Raj.

13 Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiñi the mange sar daj.

14 Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.

15 Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheña, le Olimpas the savore phralen andro Del, save hine lenca.

16 Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

Pozdravinen tumen savore khangera le Kristoskre.

17 Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozdelinen o khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priiñan. Obdžan kajse dženen! ¹⁸ Bo kajse manuša na služinen

amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre teloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondolišagos. ¹⁹ Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačo, a te na domuken tumenge o nalačo.

²⁰ O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinela le satan tel tumare pindre.

E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.

²¹ Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.

²² Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinda kada lil.

²³ Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me ode akana bešav.

Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o Kwartos.

²⁴ [E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

²⁵ Slava le Devleske! Ov tumen šaj zorašarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikada o garuđipen, so sas garudo čirlastar. ²⁶ Ale akana oda avla avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinda oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les. ²⁷ Leske, le jekhe godavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.

Amen.

Le Pavloskro ešebno lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Sostenes ² pisinās le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the savorengē, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro pre dojekh than:

³ Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri miloš the smirom!

⁴ Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri miloš, so tumenge sas diñi andro Ježiš Kristus. ⁵ Bo andre leste ačhilan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen. ⁶ O svedectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende, ⁷ vašoda na chibalinel tumenge ñisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela. ⁸ Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koñec. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁹ Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinda, hoj te dživen jekhetane leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

¹⁰ Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden. ¹¹ Bo dodžanlom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekedišagi. ¹² Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a mek aver: „Me le Kristoskro!“

¹³ Či hino o Kristus rozdelimen? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskro? ¹⁴ Palikerav le Devleske, hoj ñikas tumendar na boldom, ča le Krispus the le Gajos, ¹⁵ hoj ñiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav. ¹⁶ No, mek boldom the le Štefan

* **1:12** 1,12 E grecko čhib: le Kefasoskro

leskra famelijaha a buter imar na džanav, či mek boldom varekas avres. ¹⁷ Bo o Kristus man na bičhađa te bolel, ale te vakerel o evaňjelium, na andro manušengre godaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel peskri zor.

O Kristus – le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen

¹⁸ Se o lav pal o kerestos hin diliňipen prekal ola, ko meren, ale prekal amende, save avaha zachraňimen, hin le Devleskri zor. ¹⁹ Bo hin pisimen:

„Zňičinava o godaveripen le godavere manušengro a e godi le godavere manušengri odčhivava.“

²⁰ Kaj hino o godaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke bares vakeren andre kada svetos? Či na visarda o Del o godaveripen kale svetoskro pro diliňipen? ²¹ Bo andre peskro godaveripen o Del kerđa, hoj o manuša les te na sprindžaren peskre godaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven spasimen prekal o kazimen lav, so lenge dičhol sar diliňipen. ²² Bo o Židi mangen o zazraki a o Greki roden o godaveripen. ²³ Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le Grekenge oda hin diliňipen. ²⁴ Ale olenge, kas o Del vičinda, le Židenge the le Grekenge, hin o Kristus le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen. ²⁵ Bo oda, so dičhol sar diliňipen le Devleskro, hin godavereder sar le manušengro godaveripen. A oda, so dičhol sar o slabišagos le Devleskro, hin zoraleder sar le manušengri zor.

²⁶ Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinda! Pal oda, sar dikhen o manuša, nane maškar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuša. ²⁷ Ale o Del peske kidňa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o godaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidňa avri, hoj pes te ladžan o zorale. ²⁸ O Del peske kidňa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odčhido, oda, so o svetos na likerel ňisoske, hoj te zňičinel oda, so o svetos likerel varesoske, ²⁹ hoj pes anglo Del ňiko te na lašarel. ³⁰ Ale le Devlestar san andro Ježiš Kristus, savo ačhila amaro godaveripen. Andro Kristus sam ospravedlňimen, pošvecimen the avricinde, ³¹ hoj te avel avke, sar hin pisimen: *„Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.“*

2

O evaňjelium pal o ukrižimen Kristus

¹ The me, phralale, sar avlom ke tumende te vakerel le Devleskro garudo čačipen, na avlom les te vakerel bare

lavenca, abo bare godaveripnaha. ² Phendom mange, hoj maškar tumende na vakerava nič aver, ča pal o Ježiš Kristus, savo sas primardo pro kerestos. ³ Sar avlom ke tumende, avlom andro slabišagos - daravas man the izdravas. ⁴ Mire lava the miri kazeň na sas andro godaver the presvedčiva lava, ale andro Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor, ⁵ hoj tumaro pačaben te na ačhaven pro godaveripen le manušeskro, ale pre zor le Devleskri.

Le Duchoskro godaveripen

⁶ Ale amen vakeras o godaveripen maškar ola, ko imar podbarile andro pačaben, ale na o godaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral kada svetos, save našlon. ⁷ Ale vakeras le Devleskro garudo godaveripen, so o Del diňa pre amari slava mek angloda, sar sas kerdo o svetos. ⁸ A űiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda godaveripen. Bo te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava. ⁹ Ale avke sar hin pisimen:

*„Aňi e jakh na dikhla,
aňi o kan na šunđa,
mek aňi andro jilo le manušeskro na avla,
so o Del pripravinda
olenge, ko les kamen.“*

¹⁰ Ale o Del oda sikada amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos skuminel savoro, the o garude veci le Devleskre.

¹¹ Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manušeskro, so hin andre leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel űiko, ča o Duchos le Devleskro. ¹² A amen na chudňam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diňa. ¹³ Pal oda the vakeras, ale na ajse lavenca, so hin le manušeskre godaveripnastar, ale ole lavenca, so siklilam le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskre čačipena olenge, kas hin o Duchos. ¹⁴ Ale o telesno manuš na achalol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo oda hin leske diliňipen. Našti oda sprindžarel, bo oda kempel te achalol andro Duchos. ¹⁵ O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci, ale les našti sudzinel o telesno manuš.

¹⁶ Avke sar hin pisimen:

*„Se ko prindžarda e godi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“*

No amen hin e godi le Kristoskri.

3

O služobňika le Devleskre

¹ A me, phralale, našti ke tumende vakerdom sar ke ola, ko dživen pal o Duchos, ale sar ke ola, ko hine telesna a mek hine cikne čhavore andro Kristus. ² Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda našti chaľan. Aňi akana našti chan, ³ bo mek furt san telesna. Bo te hin maľkar tumende e zavist the o vesekediľagi, ĉi mek na san telesna a ĉi na keren avke sar o nipi andro svetos? ⁴ Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le Apolloskro!“ – ĉi na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁵ Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o sluľobňika, prekal save paĉandilľan. A oda sako avke, sar leske diňa o Raj. ⁶ Me sadzinavas a o Apollo polivinelas, ale o Del diňa, hoj te barol. ⁷ A vaľoda oda manuľ, ko sadzinel nane niĉ, aňi oda, ko polivinel, ale o Del, savo del, hoj te barol. ⁸ No oda, ko sadzinel the oda, ko polivinel, hine jekh. Ale sako chudela peskro poĉiňiben pal oda, sar kerelas peskri buĉi. ⁹ Bo amen keras e buĉi jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri maľa the le Devleskri stavba.

¹⁰ Andral e milost le Devleskri, so mange sas diňi, sar godaver stavitelis thodom o zaklados a aver dźeno upre aĉhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre aĉhavel. ¹¹ Bo ņiko našti thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda hin o Jeziľ Kristus. ¹² ĉi vareko pre oda zaklados aĉhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara, o kaľt, o phus, abo e ľuki ĉar: ¹³ Sakoneskri buĉi pes jekhvar sikavela. Bo andro Dźives le Kristoskro dojekhe manuľeskri buĉi pes skuľinela avri andre jag a odi jag sikavela, savi odi buĉi hiňi. ¹⁴ Te odi buĉi, so varesavo manuľ kerďa pre oda zaklados, ľikerela avri, chudela o poĉiňiben. ¹⁵ Ale te varesave manuľeske e buĉi zlabola, naľavela o poĉiňiben, ale ov korkoro ela zachraňimen, no avke, sar te ulahas avricirdlo andral e jag.

¹⁶ So na dźanen, hoj tumen san le Devleskro chamos a hoj o Duchos le Devleskro dźivel andre tumende? ¹⁷ Te vareko musarel le Devleskro chamos, oles o Del musarela, bo o ĉamos le Devleskro hino sveto a oda san tumen.

¹⁸ ņiko pes korkoro te na klaminel! Te peske maľkar tumende vareko gondolinel, hoj hino godaver pre kada svetos, mi aĉhel dilino, hoj te avel godaver. ¹⁹ Bo o godaveripen kale svetoskro hin diliňipen anglo Del. Bo hin pisimen: „O Del zachudel le godaveren andre lengro godaveripen.“ ²⁰ A pale: „O Raj dźanel, hoj o gondoliľagi le godaverengre nane pre ņisoste.“ ²¹ Vaľoda pes ņiko te na laľarel le manuľenca. Bo savoro hin tumaro: ²² ĉi o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, ĉi o dźivipen,

* 3:22 3,22 E grecko ĉhib: o Kefas

vaj o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro, ²³ ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengri

¹ A vašoda tumen pal amende gondolinen avke sar pal o služobníka le Kristoskre the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena. ² Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge. ³ Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manuškro sudos. Ale aňi korkoro man na sudzinav, ⁴ bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj. ⁵ Vašoda ma sudzinen nič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos oda, so hin garudo andro kalipen, a sikavela, so peske gondolinenas o manuša andro jile. Palis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.

⁶ Phralale, kada phendom prekal tumende a sikadom pre ma the pro Apollo, hoj amendar te siklon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.“ Hoj pes ņiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele. ⁷ Bo ko tutar kerda bareder avrestar? A so tut hin, so na chudňal? A te oda chudňal, soske tut lašares, sar te oda na chudňalas?

⁸ Imar tumen hin savoro, so tumenge kempel? Imar barvalilan? Imar chudňan te kralinel bijal amende? No kamlomas, hoj čačes te kralinen a hoj amen te kralinas jekhetane tumenca! ⁹ Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diňahas o Del oda nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o đivadlos cale svetoske, le aňjelenge the le manušenge. ¹⁰ Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san godaver andro Kristus; amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren. ¹¹ Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than thanestar. ¹² Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehňinas; džan pre amende, amen zlidžas; ¹³ sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhilam sar o šmeci le svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.

¹⁴ Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te dovakerav sar mire čhavage, saven kamav. ¹⁵ Kajte tumen ulahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o pačaben andro Kristus, no našti tumen avel but dada, bo me tumen andom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evaňjelium. ¹⁶ Mangav tumen: Keren avke sar me. ¹⁷ Vašoda tumenge bičhadom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo

andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav vřadzik andre dojekh khangeri.

¹⁸ Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondolinen, hoj na avava ke tumende. ¹⁹ Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a palis sprindžarava e zor ole barikane manuřngri, a na ča lengre lava. ²⁰ Bo o kraliřagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor. ²¹ So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

¹ řundom, hoj hin mařkar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo nane mek aņi mařkar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskre dadeskra romņaha. ² A mek tumen lařaren? Na ulahas feder, hoj te roven a te čhiven avri tumendar ole dženes, ko oda kerđa? ³ Bo kajte na som mařkar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode ulomas a imar sudzinđom oles, ko oda kerđa. ⁴ Sar tumen zdžana the mire duchoha, kampil andro nav the andre zor amare Rajeskri le Ježiřoskri Kristoskri ⁵ te del ole manuřes le satanoske, hoj leskro řelos te avel zņičimen, hoj leskro duchos te avel zachraņimen andro džives amare Rajeskro.

⁶ Oda, soha tumen lařaren, nane lačo. So, na džanen, hoj sikra kvasos anel upre calo chumer? ⁷ Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patradakro Bakroro, sas murdardo vař amenge. ⁸ Vařoda te na likeraras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o binos the o nalačhipen. Ale likeraras o inepos ole mareha, so hino bi o kvasos, andro žužipen the čačipen.

⁹ Pisinđom tumenge andro řil, hoj tumen te na chal řič le lubarenca, ¹⁰ ale na gondolinav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine izdrade pal o love, abo pal o živaņa, abo pal o modlara andro svetos, bo akor muřinđanas te džal het andral o svetos. ¹¹ Ale pisinđom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo kořel a pijel, abo hino živaņis. Kajse dženenca aņi ma chan!

¹² Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre khangeri? Ale andre khangeri muřinas te sudzinel o binos. ¹³ A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. „Čhiven ole nalače manuřes tumendar avri!“

6

Pal o sudi maškar o phrala

¹ Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre? ² Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos? A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekcikneder? ³ So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale dživipnaskre? ⁴ Sar džan pro sudos vaš o veci kale dživipnaskre, soske tumen den te sudzinel ajsenge, save nane nič andre khangeri? ⁵ Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh godaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala? ⁶ Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo napačabnaskre?

⁷ Se imar ča oleha prehrajindan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zlidžan o nalačhipen? ⁸ Ale tumen keren o nalačo a dukhaven le phralen. ⁹ So na džanen, hoj o načačipnaskre na zdědinena o krališagos le Devleskro? Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na zdědinena o krališagos le Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren, ¹⁰ aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen, aňi o živaňa. Ňiko kajse dženendar na zdědinela o krališagos le Devleskro. ¹¹ A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas olestar obžuzarde, pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro the andro Duchos amare Devleskro.

O telos hin o chramos le Duchoskro

¹² „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačo.“ „Savoro šaj kerav, ale me na avava ņisoske otrokos.“ ¹³ „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del zničinel soduj. No o telos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o telos. ¹⁴ O Del uštađa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra zoraha. ¹⁵ So na džanen, hoj tumare tela hine o kotora le Kristoskro telostar? Či šaj lav o kotora le Kristoskro telostar a kerava lendar o kotora la lubňakre? Šoha na! ¹⁶ Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro telos la lubňake, hino laha jekh telos? Se hin pisimen: „Ola duj džene ena jekh telos.“ ¹⁷ A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.

¹⁸ Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerdahas o manuš, na kerel peskre teloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro pre peskro telos. ¹⁹ So na džanen, hoj tumaro telos hino o chamos le Svete Duchoskro, savo hino andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na patrinen korkore tumenge! ²⁰ Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare teloha [the tumare duchoha, bo the o duchos the o telos hin le Devleskro].

7

Pal o veradune

¹ Akana pal oda, so mange pisindan. Mištes ulahas, te le muršes na elas nič la džuvľaha. ² Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri romňi a dojekha džuvľa lakro rom. ³ O murš mi kerel oda, so kampil peskra romňake, a the e džuvľi mi kerel avke peskre romeske. ⁴ E džuvľi nane raňi peskre teloske, ale lakro rom – aňi o murš nane raj peskre teloske, ale leskri romňi. ⁵ Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujđzene oda kamena pre varesavo časos, hoj tumen te modľinen, a palis tumen pale zdžan, hoj tumen te na pokušinel o satan, sar bijal oda našti ľikerena avri. ⁶ Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren. ⁷ Kamľomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le Devlestar peskro daros: Jekhes kajso daros a avres aver.

⁸ Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela, te ačhena korkore avke sar me. ⁹ Ale te pes na džanen te zľikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste sar te laboľ la žadoscaha.

¹⁰ Prekal o veradune manuša dav prikazaňje, so nane mandar, ale le Rajestar: E džuvľi pes te na rozdžal peskre romeha. ¹¹ Ale kajte pes rozgelahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskre romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romňaha.

¹² A oklengen phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romňi, savi na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal. ¹³ A te hin varesava džuvľa ajso rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te na pes leha rozdžal. ¹⁴ Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romňi a e napačabnaskri džuvľi hiňi pošvecimen prekal peskro rom. Te oda na ulahas avke, tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.

¹⁵ Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre kajse veci o pačabnaskro phral abo pheň nane phandle, se o Del amen vičinda te dživel andro

smirom. ¹⁶ Bo sar šaj džanes, džuvlije, či zachrañineha tire romes? Abo tu, muršeja, sar šaj džanes, či zachrañineha tira romña?

¹⁷ Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diña o Raj – sako avke, sar les o Del vičinda. Kada hin, so sikavav andre savore khangera. ¹⁸ Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel. ¹⁹ Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či dolikerel le Devleskre prikazañja. ²⁰ Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.

²¹ Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerdalas, hoj te aves slobodno, ker oda. ²² Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro. ²³ Bo o Kristus vaš tumenge but počinda. Ma aven otroka le manušenge! ²⁴ Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.

²⁵ Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazañja. No phenava sar oda, ko chudña e milost le Rajeskri, hoj te avel verno: ²⁶ Gondolinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romñi. ²⁷ Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romña. ²⁸ Ale te ilalas romña, na kerdal binos. A te džala e pačivali čhaj romeste, na kerda binos. Ale kajsena ela pharipen andro telos a me tumen kamav olestar te chrañinel.

²⁹ Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romñija, mi dživen avke, sar te len na elas romñija. ³⁰ Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisañon, sar te na radisañonas; ola, ko cinavkeren, sar te len nič na elas; a ola, ³¹ ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino kada svetos, imar but na ačhela.

³² Me kamlomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romñi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske. ³³ Ale oda, ko ila romña, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka la romñake.

³⁴ Akor hin leskro jilo rozdelimen. E pačivali džuvli vaj odi džuvli, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le teloha the le duchoha. Ale odi, savi geľa romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le romeske. ³⁵ Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meñ, ale pre tumaro lačo, hoj te dživen mištes a šukares tumen te likerem le Rajestar, hoj te na gondolinen pre aver.

³⁶ Te varesavo manuš phirel pačivala čhaha a našti pes zlíkerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romňake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela nisavo binos. ³⁷ Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romňake, a hino zoralo pes te zlíkerel a phenda peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivali, mištes kerel. ³⁸ O manuš, savo peske lel romňa, mištes kerel. Ko peske na lel romňa, kerel meksa feder.

³⁹ E džuvli hiňi phandli ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake muľahas o rom, hiňi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj. ⁴⁰ No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondolinav mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

¹ A pal oda mas, so pes obetinel le modlengje, džanas, hoj amen hin savoren o prindžaripen. No o prindžaripen lidžal ko baripen, ale o kamiben budinel. ² Oda manuš, ko peske gondolinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarda avke, sar kempel te sprindžarel. ³ Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.

⁴ A pal oda chaben, so sas obetimen le modlengje: Amen džanas, hoj o modli pre kada svetos nane nič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del. ⁵ Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ňebos vaj pre phuv – a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –, ⁶ ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.

⁷ Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o mas avke, sar te oda mas uľahas čačes obetimen le modlengje, a vaš oda, hoj lengro svedomje hino slabo, hino oleha meľardo. ⁸ Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, nič na našavaha, a te chaha, nič na dochudaha.

⁹ Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos le slaben. ¹⁰ Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te bešel pal o skamind andro modlakro chramos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas obetimen le modlengje? ¹¹ A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zničimen angle tiro prindžaripen. ¹² Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje, hin tumen binos the anglo Kristus. ¹³ Vašoda, te oda, so me chav, anel mire phrales

andro binos, ta akor šoha na chava oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

¹ Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhlom le Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj? ² Te na som apoštolos avrenge, no tumenge som. Se tumen san e pečat, savi sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.

³ Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada: ⁴ Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči? ⁵ Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvla avke, sar oda keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter? ⁶ Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel pro džživipen?

⁷ Savo slugadžis peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko sadzinel e viñica a na chal lakre ulipnastar? Abo ko pes starinel pal o bakre a na pijel lengre thudestar?

⁸ Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos? ⁹ Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurumñake, savi kerel buči, hoj te na chal.*“ Či pes o Del starinel ča pal o gurumña? ¹⁰ Či oda na vakereš prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „*Oda, ko orinel, a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre nađej, hoj chudela peskro kotor le ulipnastar.*“ ¹¹ Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda ulaahas ajsi bari veka te tumendar amen ilamas o veci, save kampil le teloske? ¹² Te aver džzenen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na viužindam oda pravos, ale savoro zlidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskro.

¹³ So na džzenen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar? ¹⁴ Avke the o Raj prikazinda, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le evaňjeliostar.

¹⁵ Ale me na viužindom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisindom vaš oda, hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange ulaahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te mušarel kada miro lašariben. ¹⁶ Bo sar vakereš o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te kerel, ale vigos mange ulaahas, te les na vakerešomas. ¹⁷ Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiniben.

Ale te oda kerav, bo mušnav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar. ¹⁸ Akor so hin miro počičiben? Me na lav ņisave love vaš oda, hoj vakerav o evaŋjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte šaj ilomas.

¹⁹ Me som slobodno manuš a na som ņikaske otrokos, ale me mandar kerdom sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen. ²⁰ Prekal o Židi ačhilom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, ko hine tel o zakonos, ačhilom, sar te ulomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos –, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos. ²¹ Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhilom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le Kristoskro –, hoj te dochudav olen, ko hine bi o zakonos. ²² Prekal o slaba ačhilom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhilom savoro, hoj te zachraŋnav bajča varesaven. ²³ Savoro kerav prekal o evaŋjelium, hoj lestar te avav požehŋimen the me.

²⁴ Se džanen, hoj but džene denašen pro preteki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden. ²⁵ Dojekh pretekaris pes mušinel te zlikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našlola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro furt. ²⁶ Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cieľos, a demavav avke, hoj te trafnav, a na ča avke andro luftos. ²⁷ Marav miro telos avke, hoj man te šunel, bo našti avrengel pal oda kazinav, te me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na služinen le modlence

¹ Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore pregele prekal o moros. ² Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro moros. ³ Savore chanas oda jekh duchovno chaben ⁴ a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala, so džalas pal lende – a odi skala sas o Kristus. ⁵ Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušta.

⁶ Kada savoro pes ačhila prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o nalačhipen, avke sar on. ⁷ Aŋi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen: „*O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; palis uštile a khelenas džungales the bi e ladž jekh avreha.*“ ⁸ Aŋi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives

lendar mule avri 23 000 manuša. ⁹ Añi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinas a murdarde len o sapa. ¹⁰ Añi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrinas a murdarđa len o meribnaskro aňjelos.

¹¹ Kada savoro pes ačhiła lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas a te sikľuvas olestar – amen, save dživas andro posledna časi. ¹² A avke oda, ko peske gondolinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na perel. ¹³ O pokušeňja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zľidžal o manuš. Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre skuška tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zľidžal.

¹⁴ Vašoda, mire lačhe phralale, denašen het andral e modlosľužba. ¹⁵ Vakerav ke tumende sar ko godaver manuša, hoj tumen te zagondolinen upral oda, so phenav. ¹⁶ Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči, vaš savi palikeras? A či nane amen kotor andro telos le Kristoskro, sar chas o maro, so phageras? ¹⁷ Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh telos vašoda, hoj savore chas ole jekhe marestar.

¹⁸ Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar, spoločenstvo le oltariha? ¹⁹ So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlengje, hin vareso? Abo hoj e modla hin vareso? ²⁰ Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske. A me na kamav, hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca. ²¹ Našti pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri. Našti chan pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro. ²² Abo či kamas te cholarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

²³ „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačo. „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pre chasna. ²⁴ Ńiko te na dikhel pre peskro lačo, ale sako mi rodel oda, so hin lačo prekal o aver.

²⁵ Savoro, so pes bikenel pro placos, chan a ma phučen nič angle tumaro svedomje. ²⁶ Bo hin pisimen: „*Le Rajeskri hiňi e phuv the savoro, so upre hin.*“

²⁷ Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen nič angle tumaro svedomje. ²⁸ Ale te tumenge vareko phendahas: „Kada sas obetimen le modlengje!“ Ma chan anglo svedomje the angle oda manuš,

savo tumenge oda phendā. ²⁹ Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre dženeskro. Vareko šaj phučel: „Soske te avel miri sloboda sudzimen prekal o aver dženeskro svedomje? ³⁰ Bo te me palikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me palikerđom?“

³¹ Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri. ³² Vašoda, likereren tumen avke, hoj te na anen o pohoršeñje aňi le Židenge, aňi le Grekenge, aňi le Devleskra khangerake, ³³ avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorengje andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačo, ale so hin pro lačo but dženenge, hoj te aven zachraňimen.

11

¹ Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvlakro

² Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a likereren tumen olestar, so tumen sikađom, avke sar tumenge oda podiňom. ³ Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus, o šero la džuvlakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del. ⁴ Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele dikhel peskro šero. ⁵ Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učardo andre o šero, tele dikhel peskro šero – a oda hin avke, sar te peske hoľindahas o šero. ⁶ Bo te peske e džuvľi na učarel andre o šero, ta akor pes šaj the strihinel. Ale te pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te hoľinel o šero, ta mi učarel peske o šero andre.

⁷ O murš peske na mušinel te učarel andre peskro šero, bo hino o obrazis the e slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri. ⁸ Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar, ⁹ bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš. ¹⁰ Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita le romeskri, prekal o aňjela. ¹¹ Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi. ¹² Bo avke sar hiňi e džuvľi kerđi le muršestar, avke uľol the o murš la džuvľatar a sodujđzene hine le Devlestar.

¹³ Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e džuvľi te modľinel ko Del bijal ņisoste pro šero. ¹⁴ Abo či na sikľuvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin leske oda pre ladž? ¹⁵ No te hin

la džuvla bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake sas dine sar o šlajeris. ¹⁶ Ale te pes vareko vaš oda kamlahas te vesekedinel: Amen pre oda na sam sikade, aňi o khangeri le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

¹⁷ Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen zdžan, anel oda buter nalačo sar lačo. ¹⁸ Ešeb šundom, hoj tumen vesekedinen maškar peste, sar tumen zdžan andre khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo. ¹⁹ Bo mušinel maškar tumende te avel the o vesekedišagi, hoj pes te presikaven maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del. ²⁰ A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskri. ²¹ Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko bokhalo a aver mato. ²² Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na dikhen tele la Devleskra khangeri a keren ladž olenge, kas nane nič? So kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.

²³ Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phendom: O Raj o Ježiš andre odi rat, sar les dine andre, iľa o maro ²⁴ a sar palikerđa, phagerelas a phenda: „Len, chan, kada hin miro felos, so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“ ²⁵ Avke pal e večera iľa the e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“ ²⁶ Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, lidžan o hiros pal o meriben le Rajeskro, medik na avela.

²⁷ Vašoda, te vareko chalahas le Rajeskro marestar abo piľahas andral leskri kuči le nažuže jileha, ela les binos pro felos the pro rat le Rajeskro. ²⁸ Ale sako pes ešeb mi zagondolinel upral peskro dživipen a avke šaj chal ole marestar a šaj pijel andral odi kuči. ²⁹ Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv anglo felos le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos. ³⁰ Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule. ³¹ Bo te pes korkore zagondolindamas upral peste, či mištes dživas, akor na ulamas sudzimen. ³² No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen le svetoha.

³³ A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver! ³⁴ Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar tumen zdžan.

A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

¹ Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos. ² Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko nema modli, avke sar sanas ke oda ligende. ³ Vašoda kamav hoj te džanen, hoj ņiko, kas lidžal o Duchos le Devleskro, našti košel le Ježiš. A ņiko našti phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas lidžal o Sveto Duchos.

⁴ Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh. ⁵ A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh. ⁶ A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.

⁷ Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačho savorenge. ⁸ Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerel o godaveripnaskro lav; avreske hin dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar; ⁹ avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sastarel ole jekhe Duchostar; ¹⁰ avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le dučen; avreske te vakerel andre aver čhiba; a avreske te prethovel o čhiba. ¹¹ Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar ov kamel.

Jekh telos, ale but kotora

¹² Bo avke sar hin jekh telos a hin les but kotora a savore kotora hine andral jekh telos, kajte hine but, avke hin the o Kristus. ¹³ Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh telos; či o Židi vaj o Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priiřam ole jekhe Duchos. ¹⁴ Se aņi o telos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.

¹⁵ Te avke phendahas o pindro: „Me na som le telostar, bo me na som o vast,“ ta imar na ela o pindro le teloskro kotor? ¹⁶ A te phendahas o kan: „Me na som le telostar, bo me na som e jakh,“ ta imar na ela o kan le teloskro kotor? ¹⁷ Te uľahas calo telos ča e jakh, sar palis o telos řaj řundahas? Te uľahas calo telos ča o kan, sar palis řaj voņindahas? ¹⁸ Vašoda sthođa o Del savore kotora pro telos avke, sar ov kamla. ¹⁹ Te uľahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj uľahas calo telos? ²⁰ No akana hin but kotora, ale ča jekh telos.

²¹ Vašoda e jakh našti phenel le vasteske: „Mange tut na kampil!“ Aņi o řero le pindrege: „Na kampil mange tumen!“ ²² No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampil pro telos. ²³ A presikavas bareder pačiv ole kotorenge, so peske amen gondolinas, hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so

hine garude. ²⁴ Ale amare pačivale kotorengé oda na kempel. O Del sthoda o telos avke, hoj olen, ko hine slabeder, diña bareder pačiv, ²⁵ hoj te na avel andro telos o vesekedišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te starinen. ²⁶ A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisałon savore kotora.

²⁷ Tumen san le Kristoskro telos a sako tumendar hin leskro kotor. ²⁸ A o Del ačhada andre cirkev ešebnen le apoštolen, dujtonen le proroken, tritonen le učitelén, palis olen, ko keren o zazraki, palis olen, kas hin daros te sastarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre aver čhiba. ²⁹ Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiteľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki? ³⁰ Či hin savoren o dari te sastarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore džanen te prethovel o čhiba? ³¹ Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.

A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

Pal o kamiben

¹ Kajte vakerdomas le manušengre či le aňjelengre čhibenca, ale na ulahas man o kamiben, ulomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar o trast, so čerginel. ² Kajte man ulahas o daros te prorokinel a achaliłomas savore garudipena, kajte man ulahas savoro prindžaripen, abo ajsa pačaben, hoj o verchi prethodomas, ale na ulahas man o kamiben, nič na som. ³ A kajte rozdiňomas savoro miro barvalipen, abo kajte miro telos diňomas te labarel, ale na ulahas man o kamiben, na ulahas mange oda pre nisoste.

⁴ O kamiben likerel avri, o kamiben hino lačo. O kamiben na zavidzinel, na lašarel pes a na lidžal pes upre. ⁵ O kamiben pes likerel rajikanes, na rodel peskro, na cholisałol, na leperel o nalačo, ⁶ na radisałol le načaćipnaske, ale radisałol le čaćipnaske. ⁷ O kamiben savoro zlidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro precerpinel.

⁸ O kamiben šoha na preačhel, ale o prorocťva predžana, o čhiba preačhena a o prindžaripen našłola. ⁹ Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas. ¹⁰ Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našłola oda, so nane dokonalo. ¹¹ Sar somas čavoro, vakeravas sar čavoro, gondolinavas sar čavoro a achaluvavas sar čavoro, ale sar ačilom muřš, zamuklom o čavorikane veci. ¹² Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale palis pes dikhaha muj-mujeha. Akana

prindžarav ča frima, ale palis prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.

¹³ Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e nađej the o kamiben. Ale nekbareder lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

¹ Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horlivones džan pal o dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen. ² Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manušenje, ale le Devleske. Bo ņiko leske na achalol, bo vakerel o garuđipena prekal o Duchos. ³ No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenje, hoj len te zoraľarel, te podhazdel a te anel o radišagos. ⁴ Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoraľarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel, zoraľarel e khangeri. ⁵ Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no ulomas radeder te prorokindanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba. No, ča akor na, te džanľahas o čhiba the te prethovel, hoj pes te budinel e khangeri.

⁶ Phralale, te me avľomas ke tumende a vakerđomas avre čhibenca, savi chasna tumen mandar ulahas, te tumenge na vakerđomas varesavo zjaveňje, abo prindžaripen, abo prorocivos, abo sikaviben? ⁷ Avke sar the o nadžide nastroj, so den avri o zvukos, či e pištalka vaj e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanľahas, sar šundol e pištalka a sar e harfa? ⁸ Abo ko pes pripravinela pro mariben, te e truba namištes šundola a na dela avri lačo hangos? ⁹ Avke the tumen: Te na phendan la čibaha ajso lav, so pes del te achalol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos. ¹⁰ Andro svetos hin ajci but čhiba a ņisavi lendar nane bi o lava. ¹¹ Ale te na prindžarav a na achaluvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos mange a me leske. ¹² Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj te džan pal o dari, save budinen e khangeri.

¹³ A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modlinel, hoj oda te džanel the te prethovel. ¹⁴ Bo sar man modlinav andro aver čhiba, modlinel pes miro duchos, ale mira gođa olestar nane nič. ¹⁵ Akor so te kerel? Modlinava man mire duchoha, ale modlinava man the mira gođaha. Lašarava le Devles le giľavipnaha andre miro duchos, ale giľavava le Devleske the mira gođaha. ¹⁶ Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek na achalol, sar šaj

phenela „Amen“ pre oda, sar tu palikeres? ¹⁷ Bo kajte tu mištes palikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.

¹⁸ Palikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen savore, ¹⁹ ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achalola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achalola, hoj te sikavav the avren oleha, so vakerav.

²⁰ Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondolišagos. Sar džal pal o nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondolišagos aven sar duchovne dospela.

²¹ Andro zakonos hin pisimen:

„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.

²² Vašoda hin o čhiba pro znaenje, no na olenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan. Ale o prorokos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal ola, ko pačan. ²³ Te pes cali khangeri zgelahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na phendehas pre tumende, hoj diliňalon?

²⁴ Ale te savore prorokindehas a avlahas andre varesavo napačabnaskro, abo varesavo manuš, so mek na achalol, ta ulahas usvedčimen the sudzimen olestar, so šundahas, ²⁵ sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela pro muj, bandola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

Pal o poradkos andro khangera

²⁶ Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikada, vareko vakerel avre čhibenca, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te budinel. ²⁷ Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel. ²⁸ Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske the le Devleske.

²⁹ Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi rozsudzinen. ³⁰ Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveňje le Devlestar, oka ešebno mi preačhel te vakerel. ³¹ Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te siklol a te avel povzbudzimen. ³² A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge, ³³ bo o Del hino Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin andre savore khangera le Devleskre manušengre.

³⁴ O džuvľa andro khanger a te na vakeren, bo pes lenge na domukel te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro zakonos. ³⁵ A te kamen vareso te sikľol, mi phučen oda khere peskre romendar. Bo la džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.

³⁶ Abo so, tumendar avľa avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende doavľa? ³⁷ Te peske vareko gondolinel, hoj hino prorokos, abo hino obdarimen le Duchostar, ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskro. ³⁸ Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.

³⁹ Avke, phralale mire, horľinen pal oda, hoj te prorokinen, a ma braňinen te vakerel andre aver čiba. ⁴⁰ Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristusko uštiben andral o meriben

¹ Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo priiľan a andre savo ačen. ² Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les dolikerena avke, sar tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačandilľan.

³ Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priiľom: O Kristus muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen; ⁴ parunde les a pro trito džives uštıla andral o meriben, avke sar hin pisimen; ⁵ a sikađa pes le Peteriske a palis le dešudujenge. ⁶ Paloda pes jekhwareste sikađa buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule. ⁷ Paloda pes sikađa le Jakoboske a palis savore apoštolenge. ⁸ A pro ostatkos savorendar pes sikađa the mange sar varekaske, ko na uľıla andro spravno časos.

⁹ Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos, bo džavas pre le Devleskri cirkev. ¹⁰ Ale le Devleskra milosťatar som oda, ko som, a leskri milosť mange na sas presikaďi hijaba. Se buter kerďom buči sar on savore – no oda na me, ale e milosť le Devleskri, so hiňi manca. ¹¹ Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačandilľan.

¹² Ale te vakeras pal o Kristus, hoj uštıla andral o meriben, sar oda, hoj varesave džene tumendar phenen, hoj pes na del te uštel andral o meriben? ¹³ Se te pes na del te uštel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uštıla andral o meriben. ¹⁴ Te o Kristus na uštıla andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben nane pre ňisoste. ¹⁵ Bo te o mule čačas nane uštade andral o meriben a te le Kristus o Del na uštadaahas andral o meriben, ta akor amen

uľamas o falořna řvedki le Devleskre, bo amen svedćinahas pal o Del, hoj uřtaďa le Kristus andral o meriben. ¹⁶ Bo te o mule na uřten andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na uřtřla andral o meriben; ¹⁷ a te o Kristus na uřtřla andral o meriben, ta tumaro paćaben nane pre ņisoste a mek san andre tumare bini. ¹⁸ A palis the ola, ko mule andro Kristus, hine nařade. ¹⁹ Te pes pro Kristus řaj mukas ća andre kada dźvivipen, ta akor sam nekćoreder savore manuřendar.

²⁰ Ale o Kristus sas uřtado andral o meriben sar eřebno olendar, ko mule. ²¹ Bo sar avľa prekal o manuř o meriben, avke avľa prekal o manuř the o uřtřben andral o meriben. ²² Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdźidarde. ²³ Ale sako andre peskro poradkos: Eřeb o Kristus a palis ola, ko hine le Kristuskre, sar ov avela. ²⁴ A palis avela o końec, sar o Kristus oddela o kraliřagos le Devleske le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladarenge the zorenge. ²⁵ Bo ov muřinel te kralinel, medik leske na thovela tel o pindre savore ņeprijateľen. ²⁶ A sar o posledno ņeprijateľis ela zňićimen o meriben. ²⁷ Bo hin pisimen: „*Savoro leske thoďa tel o pindre.*“ Ale te phenel, hoj savoro leske hin poddino, ta dźanas, hoj o Del, savo leske thoďa savoro tel o pindre, nane leske poddino. ²⁸ A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Ćhavo korkoro poddela Oleske, savo leske savoro poddiňa, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.

²⁹ Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolel vař o mule? Te o mule nařti uřten andral o meriben, akor soske pes den vař lenge te bolel? ³⁰ Akor soske sako dźives predźas e dar pal amare dźvivipena? ³¹ Me sako dźives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiř Kristus amaro Raj! ³² Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive dźvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na uřten andral o meriben, ta akor

„*ćhas, pijas,*
bo tajsja meraha!“

³³ Ma den tumen te klaminel: „Mařkar o nalaćhe manuřa pes musarel o laćho charakteris.“ ³⁴ Striźbisalon avri avke, sar kampil, a ma keren o bini! Bo varesave na prindźaren le Devles - phenav oda, hoj tumen te ladźan.

Sar uřtřna o mule

³⁵ Ale vareko řaj phućel: „Sar uřtřna o mule andral o meriben? A andre savo řelos avena?“ ³⁶ Tu nagodaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdźidardo ća akor, te merela. ³⁷ Akor sar thoves andre phuv o zrnos la přeńicakro, vaj varesavo aver, mek na dićhol avri avke

sar odi rastlina, so lestar barola. ³⁸ A o Del les del o telos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro telos. ³⁹ Na dojekh telos hin jekh: Aver telos hin le manušen, aver le džviren, aver le čiriklen a aver le riben. ⁴⁰ Hin ņeboskre tela a hin phuvakre tela, ale aver šukariben hin le ņeboskren a aver la phuvakren. ⁴¹ Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le čhonoeskro a aver hin o šukariben le čercheňengro; a e čercheň la čercheňatar hiňi aver andro šukariben.

⁴² Avke oda ela, sar pes uštela andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso telos, so kirňol, ale uštel ajso, so na kirňol. ⁴³ Thovel pes andre phuv andro našukariben – uštela andro šukariben; thovel pes andre phuv andro slabišagos – uštela andre zor; ⁴⁴ parunel pes o phuvakro telos, no uštela o duchovno telos.

Te hin phuvakro telos, akor hin the duchovno telos. ⁴⁵ Avke hin the pisimen: „*Ešebno manuš o Adam ačhiła džido manuš*“; o posledno Adam ačhiła Duchos, savo del dživipen. ⁴⁶ Nane ešeb o duchovno, ale o telesno, a palis o duchovno. ⁴⁷ Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o ņebos. ⁴⁸ Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda ņeboskro, ajse hine the savore ņeboskre. ⁴⁹ Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manušeskri, avke pre peste uraha the e podoba le ņeboskre manušeskri.

⁵⁰ Ale kada phenav, phralale, hoj o telos the o rat naši džal andro krališagos le Devleskro, aňi amaro telos, so kirňol, naši chudela o večno dživipen. ⁵¹ Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha čerimen – ⁵² jekhvareste, takoj, sar trubina e posledno truba. Bo sar šundola e truba, o mule ušteta andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen avaha čerimen. ⁵³ Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda, so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar naši merel. ⁵⁴ A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so merel, pre peste urela oda, so imar naši merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen: „*O meriben hin zničimen! O vitazstvo hin dokerdo!*“

⁵⁵ „*Meriben, kaj hin tiro vitazstvo?*

Meriben, kaj hin tiri zor, savaha dukhaves?“

⁵⁶ O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le zakonostar. ⁵⁷ Ale palikeras le Devleske, savo amenge del te zvitazinel prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

⁵⁸ A avke, mire lače phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma preačhen te barol andre buči le

Rajeskri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

¹ Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke, sar oda phendom the le khangerenge andre Galacija. ² Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love ča akor, sar me imar avava. ³ Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire lileha, hoj te lidžan tumaro daros andro Jeruzalem. ⁴ Te kamplahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

⁵ Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča predžava. ⁶ Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te pomožinen te džal dureder vsadzik, kaj kamava te džal. ⁷ Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela. ⁸ Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letnice, ⁹ bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lači buči, the te ode hin but manuša, save pre ma džan.

¹⁰ Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke tumende, bo ov kerel le Rajeskri buči avke sar me. ¹¹ Ņiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.

¹² Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos, džala.

O posledna lava

¹³ Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven odvažna a aven zorale! ¹⁴ Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!

¹⁵ Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna andral e Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda tumen mangav, ¹⁶ hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel a kerel buči. ¹⁷ Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange kerde oda, so tumen našti kerđan, akor sar kade na sanas. ¹⁸ Bo

on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.

¹⁹ Pozdravinen tumen o khangeri andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro kher. ²⁰ Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

²¹ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.

²² Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!

²³ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!

²⁴ Miro kamiben mi el tumenca savorenci andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint the savore Devleskre manuŝenge andre cali Achaja:

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri miloš the o smirom!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Palikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. Ov hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro radišagos. ⁴ Ov amen del o radišagos andre savore amare pharipena. Avke palis the amen šaj das ole radišagostar, so chudňam le Devlestar, avre manuŝen andre lengre pharipena. ⁵ Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but radišagi le Kristostar. ⁶ Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radišagos the zachrana. A te hin amen radišagos, ta the tumen hin radišagos. Oda radišagos tumen del zor te likerel avri a te zlidžal ola pharipena, so the amen zlidžas. ⁷ Amari nađej pal tumende hiňi zoralı, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radišagos.

⁸ Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O pharipen, so pre amende avľa, sas ajso baro, bareder sar birinahas te zlidžal, avke imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha. ⁹ Imar peske gondolinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačila vašoda, hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen. ¹⁰ Kajte sas oda avke, hoj šaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri a mek amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri, ¹¹ te amenge the tumen pomožinena tumare modlitbenca vaš amenge. Vaš oda, hoj but džene pes vaš amenge modlinenas, but manuša palikeren vaš e miloš, so chudňam.

O Pavol našti avel andro Korint

¹² Bo amaro lašariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj andro svetos dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maškar tumende meksa

buter, na andre le manuškri godi, ale andre le Devleskri milost. ¹³ Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar mištes achalón. A pačav, hoj mek achalóna savoro. ¹⁴ Akana amen achaluven ča sikra, ale pačav, hoj achalóna amen andre savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁵ Andre kada pačaben kamlom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar požehñimen. ¹⁶ Palis khatar tumende kamlom te predžal andre Macedonija a andral e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko. ¹⁷ Te oda me kamlom, kerđom oda bi o gondolišagos? Abo te man rozhodñinav, rozhodñinav man mandar, hoj jekhwareste phenav the „He“ the „Na“?

¹⁸ Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the „He“ the „Na“. ¹⁹ Bo o Čhavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov, pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro „He“, bo furt kerel, so phenel. ²⁰ Bo savore lava, pal save o Del phendā, hoj amenge dela, hine andro Ježiš „He“, a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ – le Devleske pre slava. ²¹ Ale o Del hino oda, ko zoralarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov amen pomazinda ²² a zapečatinda, hoj te avas leskre. A diña le Duchos andre amare jile, sar zaloha savorestar, so mek chudaha.

²³ O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na avlom andro Korint, bo tumen na kamlom te dukhavel. ²⁴ Se amen na kamas te vladñinel upral tumaro pačaben, ale kamas te kerel e buči tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha ačhen zoraes.

2

¹ Phendom mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o pharipen. ² Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man palis dela o radišagos? Te na oda, kaske me kerđom o pharipen? ³ A kada tumenge pisindom, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar, kastar majindomas te radisalol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca radišagos. ⁴ Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

⁵ Ale te vareko kerđa varekaske pharipen, na ča mange kerđa pharipen, ale sikra the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te prithovel. ⁶ Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar. ⁷ Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a potešinena les, hoj les oda smutnišagos te na odlel calkom le pačabnastar. ⁸ Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben. ⁹ Bo vašoda kada pisindom, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena a či kerena savoro avke, sar phendom. ¹⁰ Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me odmuklom – te man sas so te odmukel – odmuklom prekal tumaro lačno anglo Raj, ¹¹ hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

¹² Sar avlom andre Troada te vakerel o evaňjelium le Kristoskro, kajte sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma, ¹³ mire duchos na sas smirom, bo na arakhlom ode mire phrales le Titus. Vašoda man lenca ode rozlučindom a gelom andre Macedonija.

¹⁴ Ale palikerav le Devleske, savo amenge del furt te zvifazinel andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro prindžaripen sar odi šukar voňa. ¹⁵ Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola, ko ena zachraňimen, a the maškar ola, ko ena zničimen. ¹⁶ Prekal jekh oda hin e meribnaskri voňa pro meriben a prekal aver oda hin e dživipnaskri voňa pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel? ¹⁷ Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda, hoj amen o Del bičhađa, vakeras pačivalones anglo Del sar služobňika le Kristoskre.

3

O služobňika la neva zmluvakre

¹ Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kempel (sar varesave avre manušenge) o lila prekal tumende – abo tumendar –, so phenena, hoj ko sam? ² Se tumen san amaro lil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a genen savore manuša. ³ Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro lil, pripravimen amara službaha, savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha. Oda lil hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare jile.

⁴ A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del. ⁵ Amen našti kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar. ⁶ Ov amendar kerđa, hoj te avas

služobníka la neva zmluvakre – na le pismenengre andro zakonos, ale le Duchoskre – bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžidarel.

⁷ E služba le meribnaskri – o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara – sas ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našti dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e služba, so našliła, sas ajsi slavno, ⁸ či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder? ⁹ Te e služba, so anel odsudeñje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e služba, so anel o spravodlišagos? ¹⁰ Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba, so hin akana, bo hin la bareder slava. ¹¹ Bo te oda, so našlol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?

¹² Vašoda, hoj amen hin kajsi nađej, sam igen šmela. ¹³ Na avke sar o Mojžiš, savo thođa o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti o koñec ola slavakro, savi našliła. ¹⁴ Ale lengre gođa sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel. ¹⁵ Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel o khosno pre lengre jile. ¹⁶ Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het. ¹⁷ Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda. ¹⁸ No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučharde mujeha sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskro obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvalipen andro čakakre kuča

¹ Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diñi le Devleskra milostatar, amen na slabisaľuvás. ² Diñam pestar het o garude ladžandutne veci, añi na keras o veci vibitones, añi na previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanen andre peskre jile, save sam amen manuša anglo Del. ³ A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren. ⁴ On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarda o gođa, hoj te na dikhen o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskri, savo hino o obrazis le Devleskro. ⁵ Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino Raj, bo amen sam ča tumare služobníka prekal o Ježiš. ⁶ Bo o Del, savo phendá: „Mi švicinel o švetlos andral o kalipen!“, labarda o švetlos the andre amare jile a anda o vidnišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskri, savi dičhol pro muj le Ježišoskro Kristoskro.

⁷ Ale kada barvalipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar. ⁸ Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas; ⁹ džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zničimen. ¹⁰ Furt las pre peskro telos le Ježišoskro meriben, hoj o džživipen le Ježišoskro te dičhol pre amaro telos. ¹¹ Bo amen, ko džživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the o džživipen le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro telos. ¹² A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o džživipen.

¹³ Hin pisimen: „Pačandilom, vašoda phendom.“ Amen hin oda jekh pačabnaskro Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras. ¹⁴ Bo džžanas, hoj o Del, savo uštađa le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal peste. ¹⁵ Kada savoro hin prekal tumaro lačo, hoj le Devleskri milost te dodžal paš o buter a buter manuša, hoj o palikeriben te barol pre slava le Devleskri.

O džživipen andral o pačaben

¹⁶ Vašoda amen na slabisaľuvav, ale kajte amaro avruno manuš merel, o andruno manuš hino neveder džžives so džžives. ¹⁷ Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na likerena but a anena amenge igen baro barvalipen – e večno slava. ¹⁸ Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ņebos

¹ Bo amen džžanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada teloskro stankos, andre savo džživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ņebos, so nane kerdo le vastenca. ² Vašoda andre kada telos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel peskro kher andral o ņebos, ³ hoj te avas arakhle urde a na lange. ⁴ Bo medik sam andre kada teloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakro telos, ale te urel pre peste oda ņeboskro, hoj pes o meribnaskro te zaučharel andre le džživipnaha. ⁵ No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinda a diňa amenge the le Duchos sar e zaloha.

⁶ Vašoda furt pačas a džžanas, hoj medik sam khere andro telos, sam dur le Rajestar. ⁷ Bo amen džživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas. ⁸ Hin amen zoralo pačaben a radeder

omuklomas peskro telos a gelomas te bešel khere ko Raj.
⁹ Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro,
 hoj te avas leske pre dzeka. ¹⁰ Bo savore pes mušinas te
 ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro, hoj peske sako
 te lel peskro počiniben vaš oda, so kerđa, medik sas andro
 telos - či lačo, abo nalačo.

Pal e služba, so anel o smirom

¹¹ Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a
 vašoda prevakeras le manušen. O Del amen prindžarel
 a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre tumare
 jile. ¹² Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale
 das tumen vareso, soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj te
 džanen so te phenel olenge, ko pes lašaren le avruneha, so
 dičhol, a na oleha, so hin andro jilo. ¹³ Te samas bi e godi,
 oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasti godi, oda sas
 prekal tumende. ¹⁴ Bo o kamiben le Kristoskro amen ispidel,
 bo amen achalilam, hoj te jekh dženo muľa vaš savore, ta
 akor savore mule. ¹⁵ A vašoda muľa vaš savore, hoj ola, ko
 dživen, te na dživen buter peske, ale oleske, ko vaš lenge
 muľa a sas uštado andral o meriben.

¹⁶ Akanastar imar na prindžaras ňikas avke, sar oda
 dikhen o manuša, bo kajte avke le Kristus varekana
 prindžarahas, akanastar les imar avke na prindžaras.
¹⁷ Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O
 purane veci našlile, dikh, savoro hin nevo! ¹⁸ Kada savoro
 hin le Devlestar, savo amen zmjerinda korkoro peha prekal
 o Kristus a diňa the amen e služba, savi anel o zmjereňje.
¹⁹ Bo o Del andro Kristus anda o zmjereňje maškar peste
 the maškar o svetos. Na rachinelas imar le manušenge
 lengre bini a diňa amenge o lav, so anel o zmjereňje. ²⁰ Sam
 bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge
 dovakerđahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas:
 Zmjerinen tumen le Devleha! ²¹ Bo o Del thoda pre oda,
 ko na prindžarelas o binos, savore amare bini, hoj andro
 Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

¹ Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le
 Devleha, hoj e milost' le Devleskri te na prilen hijaba. ² Bo
 phenel:

*„Andro milostivo časos
 tut šundom avri;
 andro džives la spasakro
 tuke pomožindom.“*

Dikh, akana hin oda milostivo časos, akana hin oda džives la spasakro!

³ Amen na keras nič, pre soste vareko šaj rušlahas, hoj ňiko te na dikhel tele amari služba. ⁴ Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobňika, save but likerem avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi; ⁵ samas marde, samas andro bertenim a but nipi pre amende igen džanas; phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale. ⁶ Likerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezlivost, andro lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben, ⁷ andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodlišagos amenge hin andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana. ⁸ Sar le Devleskre služobňika predživas the e slava the e ladž; vakerem pal amende the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale the avke vakeras o čačipen. ⁹ Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola, ko imar merem, a dikhem, the avke dživas; sam marde, ale na sam murdarde. ¹⁰ Sam sar smutna, ale furt radisaľuvav; sam sar čore a the avke but dženen barvaľaras; sam sar te amen nič na uľahas, ale hin amen savoro.

¹¹ Ó, Korintanale, vakerahas tumenca andral o jilo a nič tumenge na garuďam andre. ¹² Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumem prekal amende. ¹³ Ale phenav tumenge sar le čhavenge: Phundraven the tumem tumare jile prekal amende!

O chramos le džide Devleskro

¹⁴ Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na pačan! Sar šaj el o lačhipen jekhetane le nalačhipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le kalipnaha? ¹⁵ Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko pačal, oleha, ko na pačal? ¹⁶ So hin jekhetane le Devleskre chramos le modlenca? Se amen sam o chramos le džide Devleskro, avke sar phenda o Del:

*„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“*

¹⁷ Vašoda:

*„Aven lendar avri
a oddelinen tumem lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumem le nažučestar
a me tumem prilava.“*

* 6:15 6,15 O Belial

¹⁸ *Me avava tumaro Dad
a tumen avena mire čhave the čhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“*

7

¹ Mire lače phralale, te amen o Del diña kajse lava, žužaras pes savorestar, so mełarel o telos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sveta a te daras le Devlestar.

Le Pavloskro radišagos

² Prilen amen jilestar! Ńikasko na kerđam nič nalačo; Ńikas na dukhađam; Ńikaha na thođam avri. ³ Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinav. Se imar phendom, hoj san andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas. ⁴ Andre savoreste tumenge pačav a thovav andre tumende baro baripen! Andre savore amare pharipena som zoralardo a pherdžardo le radišagoha.

⁵ Bo akorestar, sar avlam andre Macedonija, amare telos na sas Ńisavo odpočinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar. ⁶ Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diña o radišagos the amen oleha, hoj avla o Titus. ⁷ No, na ča oleha, hoj ov avla, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar. Ov amenge vakerelas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter radišagos.

⁸ A te le lileha tumenge kerđom pharipen, imar mange oda nane pharo, kajte sas. Se dikhav, hoj tumenge oda lil anda sikra pharipen, ⁹ ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale vašoda, hoj oda pharipen tumen visarda le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a oleha tumenge nič na kerđam nalačo. ¹⁰ Se te hin varekaske pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes le binostar, zachraňinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben. ¹¹ Dikhen kaj tumen anda kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horľivost! Savi voľa te potrestinel oles, ko kerđa o nalačo! Aleha savoreha presikađan, hoj san žuže andre kadi veca! ¹² A kajte tumenge pisindom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerđa o nalačo; aňi na vaš oda manuš, kaske sas kerdo o nalačhipen; ale vaš oda, hoj pes te sikavel anglo Del, sar amen čačes kamen. ¹³ Olestar samas zoralarde.

A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskro radišagostar, bo leskro duchos sas tumendar savorendar

zoraľardo. ¹⁴ Me man lašardom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš tumende. Amen tumenge furt vakerahas o čačipen a avke the amaro lašariben anglo Titus pes sikađa sar čačipen. ¹⁵ Leskro jilo hino meksa pašeder paš tumende, sar peske leperel, sar les savore šunenar a sar les priilan andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv. ¹⁶ Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

¹ Kamas, phralale, hoj te džanen pal e milost le Devleskri, so sas diři le khangerenge andre Macedonija. ² Prekal o but pharipena sas skušimen avri, ale lengro radišagos sas ajsa baro, hoj kajte hine igen čore, the avke dine igen ščirones. ³ Čačes tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek buter dine, sar sas hodna. ⁴ Igen amen mangenas vaš e milost, hoj te šaj the on pomožinen le Devleskre manušenge andre Judsko. ⁵ No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb pes korkore oddine le Rajeske a palis the amenge, avke sar oda o Del kamel. ⁶ Vašoda manglam le Titus, hoj avke, sar chudna tumenca te kerel kadi kamibnaskri služba, avke la the te dokerel. ⁷ Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the andro prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskri služba.

⁸ Na phenav oda sar rozkazis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver džene, hoj te skušnav avri, savo čačo hin tumaro kamiben. ⁹ Se prindžaren e milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri. Sas barvalo, ale prekal tumende ačhila čoro, hoj tumen te barvalon prekal leskro čoripen.

¹⁰ Kada hin miri rada tumenge: Oka berš na ča hoj dišan ešebna, ale the ešebna oda kamenas te kerel. ¹¹ No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin. ¹² Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane, ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.

¹³ Bo na džal pal oda, hoj avrenge te avel lokeder a tumenge phareder, ale hoj te avel len avke sar the tumen. ¹⁴ Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj on te pomožinen tumenge, te kampela. ¹⁵ Avke sar hin pisimen: „*Oleske, ko skidňa but, na ačhila a oleske, ko frima, na chibalinelas.*“

O Titus le phralenca bičhade

¹⁶ Palikeras le Devleske, hoj thoda le Titoske andro jilo kajso starišagos pal tumende. ¹⁷ Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiła. A na ča oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende. ¹⁸ Amen leha bičhadam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš leskri služba prekal o evaňjelium. ¹⁹ A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te pomožinel. ²⁰ Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale barvale daroha. ²¹ Bo kamas te kerel o lačo: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.

²² A bičhadam lenca the avre phrales. Les buterval skušindam avri a dikhłam, hoj hino igen horlıvo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre tumende baro pačaben. ²³ A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava le Kristoske. ²⁴ Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

9

O daros prekal o phrala

¹ Mange na kampil tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre manuša. ² Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen – o phrala andral e Achaja – san imar okle beršestar pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, povzbudzinda but dženen. ³ Vašoda bičhadom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge oda phendom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča lava andro luftos. ⁴ Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a na arakhena tumen pripravimen – bo palis tumen ladžana? ⁵ Vašoda dikhavas, hoj kampil igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende anglal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.

⁶ Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.“ ⁷ Sako avke, sar peske phenda andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoha. ⁸ Bo o Del tumen šaj požehñinel andre savoreste buter, sar tumenge kampil,

avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kampil pre dojekh lačo skutkos. ⁹ Avke sar hin pisimen:

*„Rozčida ščirones a diña le čorenge,
leskro spravodlišagos ačhel pro furt.“*

¹⁰ No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čaćipnaskro ulipen.

¹¹ Ov tumen barvařela andre savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša palikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.

¹² Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so lenge chibalinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša palikeren le Devleske. ¹³ Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen lenca the savorenca rozdelinen. ¹⁴ On pes vaš tumenge modľinen a igen tumen kamen, bo le Devleskri milošť upral tumende hin igen bari. ¹⁵ Palikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

¹ Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejileskro“, sar som tumenca, ale „zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačo the kovlejileskro, ² hoj te na mušinav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene tumendar, so peske pal amende gondolinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos.

³ Bo kajte dživas andro řelos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša andro svetos. ⁴ No amare zbraňe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine le Devleskre, zorale te phagerel o pevnosťi. Lenca phageras o nalačo gondolišagos ⁵ a savoro, so pes upre ľidžal a hazdel pes upral le Devleskro prindžaripen. Ole zbraňenca phandas dojekh gondolišagos, hoj pes te poddel le Kristoske. ⁶ A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena šunde andre savoreste.

⁷ Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal, hoj hino le Kristoskro, mi gondolinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskro, avke sam the amen. ⁸ Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diña o Raj, na avava pre ladž, bo odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te burinas. ⁹ Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamlomas le lilenca te

daravel avri. ¹⁰ Bo varesave džene phenen: „Leskre lila hine zorale the phare, ale sar hino maškar amende, hino slabo a leskre lava űikhaj űiĉ.“ ¹¹ Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinas andro lila, sar na sam tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.

¹² No amen pes na opovažinas te prirovñinel abo te rachinel paš varesave džene, save pal peste but gondolinen a korkore pes ispiden anglal. On oda keren sar bi e godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovñinen. ¹³ No amen pes na lašaraha buter, sar kempel. Lašaraha pes ĉa ola buĉaha, so o Del amen diña te kerel a the tumen san andre odi buĉi. ¹⁴ Amen pes na lašaras buter, sar kempel. Se dogelam dži ke tumende le Kristoskre evaņjelioha. ¹⁵ Añi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra buĉaha, ale paĉas, hoj sar barola tumaro paĉaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buĉi, so keras maškar tumende. ¹⁶ Palis šaj anaha o evaņjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na mušinaha pes te lašarel avreskra buĉaha. ¹⁷ Ale avke sar hin pisimen: „*Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.*“ ¹⁸ Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine laĉhe služobñika, ale ola, kas o Raj ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

¹ Šaj mek zlidžan man andre oda, hoj avava sikra nagodaŕ? Mangav tumen, hoj te zlidžan! ² Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangadom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, paĉivala ĉha. ³ Ale darav man, hoj pes tumaro gondolišagos te na visarel het le ĉaĉipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdña pro binos la Eva peskre klamišagoha. ⁴ Bo tumen šukares zlidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaņjelium sar oda, so priilan amendar.

⁵ Me mange gondolinaŕ, hoj pal ola „bare apoštola“ űisoha na som palal. ⁶ Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikađam andre savoreste. ⁷ Ći so, kerdom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o poĉiñiben tumenge vakeravas o evaņjelium le Devleskro? ⁸ Aver khangera obĉoravas, bo lavas lendar o poĉiñiben, hoj tumenge te služinaŕ. ⁹ The akor, sar somas ke tumende a chibalinelas mange vareso, na somas űikasko

pre meñ. Se te mange vareso chibalinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca ñisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel. ¹⁰ Avke sar hin o čaćipen le Kristoskro andre mande: Kada miro lašariben ñiko naši ačhavela andro phuva la Achajakre! ¹¹ Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

¹² No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole „apoštolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen. ¹³ Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskre. ¹⁴ Na čudalinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aņjelos le švetloskro! ¹⁵ Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobņika prekeren pro služobņika le čaćpnaskre. Ale lengro koñec ela avke, sar peske zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

¹⁶ Pale phenav: Ñiko peske pal ma te na gondolinel, hoj som nagodaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagodaverones, hoj man the me sikra te lašarav. ¹⁷ Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagodaver manuš. ¹⁸ Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava, ¹⁹ bo te san ajse godaver, ta radišagoha zlidžan le nagodaveren! ²⁰ Se tumen zlidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko lidžal upre pre tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel. ²¹ Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!

Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagodaver: ²² On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskre? The me som. ²³ Hine o služobņika le Kristoskre? Phenav oda sar nagodaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro berten, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben. ²⁴ Le Židendar chudņom pandžvar le bičoha po tranda the eña (39) rani, ²⁵ trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čhivkerenas le barenca, hoj man te murdaren. Trival predžidilom oda, hoj e lođa rozpeła a jekh džives the jekh rat somas andro paņi pro moros. ²⁶ Somas furt pro droma, somas andre dar pro paņa, andre dar le zbujņikendar the andre dar mire manušendar – le Židendar – a the le avre narodendar. Somas andre dar andro foros, pre pušta, andro moros a the maškar o falošna

phrala. ²⁷ Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada. ²⁸ Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal savore khangera. ²⁹ Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel andro binos, mange oda te na avel pharo?

³⁰ Te man mušinav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha. ³¹ O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro – mi el požehñimen leskro nav pro furt – džanel, hoj na klaminav. ³² Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kralis Aretas, man kamla te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskre. ³³ Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a denašlom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro videnje

¹ Mušinav man te lašarel, the te oda nane pre ñisoste lačo. A phenava pal oda, so dikhlom a so mange o Raj sikađa. ² Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš avricirdlo dži andro trito ñebos. Na džanav, či oda sas andro telos vaj avri le telostar – o Del džanel. ³ A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro telos, vaj avri le telostar, me na džanav, o Del džanel – ⁴ sas avricirdlo andro rajos a šunđa ajse veci, save pes na den te phenel avri le lavenca, save aňi o manuš našti phenel avri. ⁵ Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca. ⁶ Se kajte man kamlomas te lašarel, na ulomas nagodaver, bo phenava ča o čačipen. Ale zlikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondolinel buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar. ⁷ Ale vašoda, hoj man te na lidžav upre ole bare vecenca, so dikhlom, sas mange dino o trňos andro telos – oda hin o poslos le satanoskro –, hoj man te dukhavel, hoj man te na lidžav igen upre. ⁸ Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het. ⁹ Ale ov mange odphenda: „Dos tuke hin miri milost, bo miri zor pes presikavel andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te bešel andre mande e zor le Kristoskri. ¹⁰ Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo, akor som zoralo.

O starišagos pal o Korintana

¹¹ Ačhilom nagodaver, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man kamlan te lašarel; no kajte me na som nič, andre nisoste na som cikneder ole „bare apoštolendar“. ¹² Se oda, hoj som apoštolos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andre bari trpezlivost a keravas o zazraki, o znaeňja the o zorale veci. ¹³ So keravas goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!

¹⁴ Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava tumenge pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen te skidel o barvalipen le dajenge the le dadenge, ale on le čhavage. ¹⁵ Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen frimeder? ¹⁶ Se dikhen, me na somas tumenge pre meň. Ale vareko šaj phenel, hoj som godaver a thodom tumenca avri. ¹⁷ Či tumen viužindom avri varekaha olendar, kas ke tumende bičhadom? ¹⁸ Manglom le Titus a bičhadom leha le phrales. Či o Titus tumen viužinda avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeha?

¹⁹ Calo časos tumenge gondolinen, hoj pes anglal tumende obhajinas? Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron. ²⁰ Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na arakhav andre vika, andre žjarlivost, andre choli, andro vesekedišagi, andro pletki, andro nalače vakeribena, andro baripen vaj andro nasmirom. ²¹ Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

13

O posledna lava

¹ Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: „*Dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki.*“ ² Phendom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana – kajte ode na som – pale phenav olenge, ko angloda kerde o bini, the savore okle dženenge: Sar avava pale, na sajinava ňikas! ³ Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane slabo ke tumende, ale

hino zoralo maškar tumende. ⁴ Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar. Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskra zoraha.

⁵ Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; phučen oda korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačilan andre skuška. ⁶ Pačav, hoj džanena, hoj amen obačilam. ⁷ Mangas pes ko Del, hoj te na keren nič nalačo. Na vašoda, hoj amen te dičhuvas lače, ale hoj tumen te keren o lačo, kajte oda dičilahas, hoj amen na obačilam. ⁸ Se amen našti džas pro čaćipen, ale ačas vaš o čaćipen. ⁹ Radisaľuvas, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the modľinas vaš oda, hoj tumen te aven dokonala. ¹⁰ Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušnav te avel prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre oda, hoj tumen te burinav, ale hoj tumen te budinav.

¹¹ A pro końec, phralale: Radisaľon! Zdokonalinen tumen; povzbudzinen jekh avres; gondolinen jednakones a dživen andro smirom! A o Del le kamibnaskro the le smiromskro ela tumenca.

¹² Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala andro Del.

¹³ E milost le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the o spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorenca!

Le Pavloskro lil le Galatánenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le Dadestar, savo les uštađa andral o meriben, ² the savore phrala, save hine manca, pisinás le khangerenge andre Galacija:

³ E milosť tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar, ⁴ savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral kada nalačo časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del. ⁵ Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

⁶ Čudaľnav man, hoj Olestar, ko tumen vičinda te dživel andre milosť le Kristoskri, avke sig oddžan paš aver evaňjelium. ⁷ Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro. ⁸ Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos, vakerďahas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerďam - ta mi el prekošlo! ⁹ Avke sar imar sigeder phendám the akana pale phenav: Te tumenge vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan - ta mi el prekošlo!

¹⁰ Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del? Abo kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te avel pre dzeka le manušenge, ta imar na ulomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

¹¹ Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas, nane le manušestar. ¹² Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikađa o manuš, ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikađa.

¹³ Se tumen šundán pal miro džživipen, sar mek somas andro židoviko pačaben. Šundán, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda, hoj la te zňičinav. ¹⁴ A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save

sas andre mire berša, bo somas igen horljivo pal o tradiciji amare dadengre. ¹⁵ Ale o Del peske man avri kidna mek angloda, sar ulilom, a vičinda man peskra milostaha, akor sar kamla ¹⁶ prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar o aver narodi. Akor me imar na gelom pal oda nikastar te phučel, ¹⁷ aňi na gelom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me, ale gelom andre Arabija a paloda avlom pale andro Damašek.

¹⁸ Palis pal o trin berš gelom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas*, a ačhilom ke leste dešupandž džives. ¹⁹ Avre apoštolos na dikhlom, ča le Jakob, le Rajeskre phrales. ²⁰ O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

²¹ Palis gelom andro phuva Sirija the Cilicija, ²² ale le Kristoskre khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas. ²³ On ča šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te zničinel.“ ²⁴ A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

¹ Palis pal o dešuštar berš gelom le Barnabašihia pale andro Jeruzalem a ilom manca the le Titus. ² Gelom ode, bo o Del mange sikada, hoj te džav. Sar man arakhlom korkoro le vodcenca, phendom lenge o evaňjelium, savo kazinav maškar o aver narodi. Bo kamavas te džanel, či na denašav abo na denašavas zbitočne. ³ Ale aňi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte hino Grekos. ⁴ Ča varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel otroka. On pes sar špijona ispidle počoral andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus. ⁵ Amen lenge na pomuklam aňi sikra aňi pes lenge na poddiňam, hoj o čačipen le evaňjelioskro te ačhel furt tumenca.

⁶ Ale ola, kas o manuša likerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium nič buter na dothode – kajte man andre oda nane nič, ko sas on, bo o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres. ⁷ No ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaňjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o obrezimen. ⁸ Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buči maškar o obrezimen, delas zor the man maškar o aver narodi. ⁹ Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas*

* 1:18 1,18 O Peter * 2:9 2,9 Oda hin o Peter.

the o Jan sprindžarde e milost, so chudňom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o aver narodi a on maškar o obrezimen. ¹⁰ Ča oda amendar mangenas, hoj te na bisteras pro čore, a oda the me kamavas igen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

¹¹ Ale sar avla o Peter andre Antiochija, ačhadom man leske a phendom leske andro jakha, bo namištes kerda. ¹² Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel a te oddelinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar, ko sikavenas pal e obriezka. ¹³ A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengro.

¹⁴ Ale sar dikhlom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro, phendom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor soske ispides pro phrala andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

¹⁵ Amen ulilam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi, ¹⁶ ale džanas, hoj o manuš pes naši ospravedlñinel prekal o skutki le zakonoskre, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačandilam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedlñimen prekal o pačaben le Kristoskro, a na prekal o skutki le zakonoskre. Bo prekal o skutki le zakonoskre na ela ospravedlñimen nisavo manuš.

¹⁷ Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedlñimen andro Kristus a dikhas, hoj the amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobnikos le binoskro? Šoha na! ¹⁸ Bo te pale ačhavav oda, so čhidom tele, korkoro sikavav, hoj na dolikerav o zakonos.

¹⁹ Bo me prekal o zakonos muľom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som ukrižimen jekhetane le Kristoha. ²⁰ Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana dživav andro telos, dživav andro pačaben andro Čhavo le Devleskro, savo peske man zakamla a diňa pes korkores vaš ma. ²¹ Na odčhivav mandar e milost le Devleskri, bo te ulahas o manuš ospravedlñimen prekal o zakonos, akor o Kristus muľa zbitočne.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

¹ Ó, tumen nagodaver Galatjanale! Ko tumen diliňarda andre? Se avke žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muľa o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda dikhlanas tumare jakhenca! ² Ča oda tumendar kamľomas te džanel: Či chudňan le Devleskre Duchos, bo kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šundán o evaňjelium a pačandilán? ³ So, našadán e gođi? Chudňan le Duchoha a akana kamen te dokerel le teloha? ⁴ Kajci but precerpindán a zbitočňe? Pačav, hoj oda na sas savoro zbitočňe! ⁵ Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki vašoda, hoj keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šundán o evaňjelium a pačandilán? ⁶ Dikhen pro Abraham: „Pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“

⁷ Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre. ⁸ Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben ospravedlňinela avre naroden, vašoda imar anglal diňa te džanel o evaňjelium le Abrahamoske: „Andre tu ena požehňimen savore narodi.“ ⁹ O Abraham pačandila a sas požehňimen; avke the savore, ko pačan, hine požehňimen, sar sas ov.

¹⁰ Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonoskre, hine tel o prekošiben. Bo hin pisimen: „Prekošlo hin sako, ko na dolikerel a na kerel savoro, so hin pisimen andro zakonos.“ ¹¹ Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlňimen nisavo manuš prekal o zakonos, bo „o čačipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.“ ¹² Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: „Ča oda, ko dolikerela o prikazaňja, dživela.“ ¹³ O Kristus amen cinda avri andral o prekošiben le zakonoskro oleha, hoj ov korkoro ačila prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: „Prekošlo hin sako, ko hino figimen pro kašt.“ ¹⁴ Ov amen cinda avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le Abrahamoskro požehnaňje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te chudas le Duchos, saves o Del phendá, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

¹⁵ Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta niko imar oda našti čerinel, aňi našti ke oda vareso dothovel. ¹⁶ O Del diňa lav le Abraham the leskre potomkos. Na phendá „the leskre potomkenge*,“ sar te vakerdahas pal

* 3:16 3,16 E grecko čhib: o semena

o but džene, ale phenda pal jekh: „*the tire potomkos*“[†], savo hin o Kristus. ¹⁷ Kamav oleha te phenel kada: O Del kerđa zmluva le Abrahamoha a diňa les lav, hoj la dolikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, našti prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diňa. ¹⁸ Bo te o dedictvos ulahas le zakonostar, akor imar na ulahas ole lavestar, so o Del diňa. No o Del oda diňa sar daros le Abrahamoske prekal peskro lav.

¹⁹ Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela o potomkos, pal savo o Del diňa lav. O zakonos sas dino le aňjelendar prekal o vast le prostredňioskro. ²⁰ Ale na kempel prostredňikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino jekh.

O otroka the o čhave

²¹ Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diňa? Na, šoha na! Bo te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diňahas džživipen, ta akor sako, ko les dolikerđahas, ulahas ospravedlňimen. ²² Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri, hoj ola, ko pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda daros, pal savo o Del diňa lav.

²³ Ale angloda, sar avla o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen sar andre bertena, medik pes na sikada o pačaben. ²⁴ O zakonos sas amaro vichovavatelis, medik na avla o Kristus, hoj te avas ospravedlňimen prekal o pačaben. ²⁵ Ale kanastar avla o pačaben, imar na sam tel o vichovavatelis, ²⁶ bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. ²⁷ Se savore, ko san bolde andro Kristus, urđan pre tumende le Kristus. ²⁸ Imar akana nane aňi Židos, aňi Grekos; aňi otrokos aňi slobodno; aňi murš aňi džuvli, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus. ²⁹ A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal oda lav, so diňa o Del, the o dediča.

4

¹ Ale phenav: Medik hin o dedičis ternoro, ňisoha nane aver le otrokostar, kajte savoro hin leskro. ² Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo určinda leskro dad. ³ Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zoreng, so lidžan kada svetos. ⁴ Ale sar pes naplňinda o časos, bičhađa o Del peskre Čhas, savo uliľa la džuvľatar, uliľa tel o zakonos, ⁵ hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačas o čhave le

[†] 3:16 3,16 E grecko čhib: o semenos

Devleskre. ⁶ A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhađa o Del le Duchos peskre Časkro andre amare jile – le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“ ⁷ Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o Del kerđa the dedičis.

O starišagos pal o Galatana

⁸ Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole devlence, save nane čačes devla. ⁹ No akana, sar prindžardan le Devles – abo sigeder phendomas, sar o Del prindžarda tumen – sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the bezmocna zora, so lidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel sar otroka? ¹⁰ Soske avke dolikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša? ¹¹ Darav man pal tumende, či man tumenca na trapindom zbitočne.

¹² Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar tumen. Nisoħa mange na ubližindan. ¹³ Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar vakeravas o evaňjelium. ¹⁴ Ale kajte miro nasvaliben sas prekal tumende bari skuška, na dikhlan man tele a na odčhidan man. Priilan man sar le Devleskre aňjelos – sar te priilanas korkores le Ježiš Kristus. ¹⁵ So pes ačhila tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge ilanas avri a diňanas len mange. ¹⁶ Ačhilom akana tumaro ňeprijateljis oleha, hoj tumenge phenav o čačipen?

¹⁷ Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro lačho. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj te džan pal lende. ¹⁸ Hin mištes te tumenge džal pal o lačho; a oda furt, a na ča akor, sar som tumenca. ¹⁹ Čhavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel te ločhol, medik na avena ajse sar o Kristus. ²⁰ Akana kamlomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres, bo igen man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

²¹ Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o zakonos? ²² Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a jekh la slobodna romňatar. ²³ La otrokiňakro čhavo ulila le felostar, ale la slobodnakro čhavo ulila le lavestar, so o Del diňa.

²⁴ Oda, so pes ode ačhila, kempel te achalol sar podobenstvo. Kala duj džuvlija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake ulon o čhave andro otroctvos. ²⁵ E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hino sar o foros

Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca andro otroctvos. ²⁶ Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiñi amari daj. ²⁷ Bo hin pisimen:

*„Radisaluv tu, so našti ačhes khabñi a šoha na ločhila!
Vičin radišagostar a gilav tu, so šoha na precerpindal o ločhibnaskre dukha!
Bo buter čhave ela ola džuvla, so hiñi omukli,
sar ola, sava hin rom.“*

²⁸ Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diña o Del, avke sar o Izak. ²⁹ Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so ulila le telostar, džalas pre oda, so ulila le Duchostar. Avke oda hin the akana. ³⁰ Ale so phenel le Devleskro Lav? *Trade avri la otrokiña the lakre čhas, bo lakro čhavo na ela dedičis la slobodna romñakre čhaha.* ³¹ Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiñakre, ale la slobodna romñakre.

5

E sloboda andro Kristus

¹ O Kristus amen oslobodzinda, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.

² Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor tumenge o Kristus na ela pre ñisoste. ³ Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj mušinel te dolikerel calo zakonos. ⁴ Tumen, ko kamen te avel ospravedlñimen prekal o zakonos, san calkom oddelimen le Kristostar. Pelan avri andral e milost le Devleskri. ⁵ Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha ospravedlñimen anglo Del. ⁶ Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino obrezimen, abo na, ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaħa.

⁷ Avke mištes denašenas! Ko tumen zaačhaħa, hoj te na šunen o čačipen? ⁸ Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinda. ⁹ „*Sikra kvasos anel upre calo chumer.*“ ¹⁰ Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondolinena avres. Ale oles, ko tumen diliñarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela. ¹¹ Phralale, te me mek furt vakerđomas, hoj pes kempel te del te obrezinel, akor soske pre mande mek furt gelehas? Te oda ulahas čačo, ta akor o kerestos le Kristoskro lenge imar na andahas o rušiben. ¹² Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the sa!

¹³ Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No, ma použinen e sloboda prekal tumaro telos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben. ¹⁴ Bo calo zakonos hino naplñimen

andre kada jekh prikazaňje: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ ¹⁵ Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na aven jekh avrestar zachale!

O skutki le teloskre

¹⁶ Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le teloskre. ¹⁷ Bo o telos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o telos. ¹⁸ Ale te tumen lidžal o Duchos, na san tel o zakonos.

¹⁹ O skutki le teloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž, ²⁰ te služinel le modlengi, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel pes, te žjarlinel, te choľarel pes, te marel upre jekh avres, te rozđelinel pes, te rozmarel o khangera, ²¹ te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phendom: Ola, ko keren kala veci, na chudena o krališagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

²² Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e trpezlivost, o lačhipen, o lačhejileskeriben, e vernost, ²³ o kovlejileskeriben the o zlikeriben. Pre kala veci nane zakonos. ²⁴ Ola, ko hine le Kristoskre, primarde pro kerestos peskre nalačhe binošna žadosci. ²⁵ Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos. ²⁶ Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

¹ Phralale, te varesave manušes arakhlanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keren oda andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende, hoj the tumen te na peren andro pokušeňje. ² Lidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplñinena o zakonos le Kristoskro. ³ Bo te peske vareko pal peste gondolinel, hoj hino vareko, a ov nane ňiko, korkoro pes klaminel. ⁴ Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a palis pes šaj lašarela korkoro andre peste, ale te na pes porovñinel avrenca. ⁵ Bo sako lidžala peskro pharipen. ⁶ Oda manuš, savo siklol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so les hin.

⁷ Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ňiko na asala. Bo savoro, so o manuš sadzinel, oda the kidela upre. ⁸ Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre teloske, andral o telos kidela upre o kirñipen. Ale oda,

ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno dživipen. ⁹ Te na ačas strapimen avke, hoj preačhaha te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o ulipen. ¹⁰ Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorenge a mek buter le phralenge the le pheňenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

¹¹ Dikhen, save bare pismenenca tumenge me mire vasteha pisinav!

¹² Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskro. ¹³ Bo aňi on korkore, so hine obrezimen, na dolikeren o zakonos. Ale kamen, hoj pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes palis on te lašaren oleha, hoj kerde e obriezka pre tumaro felos. ¹⁴ Ńisoha man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muľa amaro Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le svetoske. ¹⁵ Bo na džal pal oda, či hin o manuš obrezimen, abo nane, ale či hino nevo stvorenje. ¹⁶ O smirom the e milost pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te likerel, a the pro Izrael le Devleskro.

¹⁷ A akanastar man imar ņiko te na trapinel, bo me lidžav pre miro felos o jazvi le Kristoskre.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha, phralale.

Amen.

Le Pavloskro lil le Efežanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olenge, ko pačan andro Ježiš Kristus.

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milost' the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnaŋje andro Kristus

³ Požehŋimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, savo amen andro Kristus požehŋinda savore duchovne požehnaŋjenca andral o ŋebos. ⁴ Se mek aŋi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidŋa avri prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas andro kamiben. ⁵ Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerda, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus. ⁶ Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milost', so amen diŋa hijaba andre peskro Čhavo, saves kamel. ⁷ Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o bini. Igen bari hin e milost' le Devleskri, ⁸ savi amen avke barvales diŋa! Andre savoro peskro godaveripen the prindžaripen ⁹ amenge diŋa o Del te džanel o garudipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenda, hoj kerela prekal o Kristus. ¹⁰ Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačo časos, kamel te sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ŋebos the pre phuv.

¹¹ Andre leste ačhilam the o dediča, avke sar oda o Del imar anglal kamla. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel, ¹² hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder mukahas pro Kristus. ¹³ The tumen, sar andre leste pačandil'an, sanas zapečatimen ole Svete Duchoha, pal savo o Del diŋa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šundan o lav le čačipnaskro, o evaŋjelium pal tumari zachrana. ¹⁴ O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phenda. Diŋa lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra slavake!

Le Pavloskri modlitba

15 Vašoda the me, sar šundom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša, 16 na preačhav vaš tumenge te palikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modlitbi, 17 hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro, tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela godaveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena. 18 Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj te džanen, andre savi nađej tumen vičinda, a savo slavno the barvalo hin o dedictvos maškar leskre manuša. 19 Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiñi odi zor, so kerel andre amende, ko pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri, 20 savaha uštađa le Kristus andral o meriben a thođa les te bešel pal peskri čači sera andro ņebos. 21 Ov hino upral savorende pro ņebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre oda svetos, so avela. 22 O Del thođa le Kristuske savoro tel o pindre a diña les šereske upral savoreste la cirkvake. 23 E cirkev hiñi leskro felos; hiñi naplñimen lestar, savo naplñinel savoro andre savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

1 The tumen sanas varekana mule, bo na šunenas le Devles a kerenas bini. 2 Akor dživenas avke, sar pes dživel andro svetos a šunenas le benges, savo hino raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša, save na šunen le Devles. 3 The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le feloskre a kerahas oda, so kamelas amaro felos the amari godi a avke sar the okla manuša peske zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choľi. 4 Ale o Del hino ajsa barvalo andre peskri milost a baro andro kamiben ke amende, 5 hoj amen obdžidarda le Kristoha, mek sar samas mule andre amare bini. Le Devleskra milostatar san spasimen! 6 Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštađa andral o meriben, hoj leha jekhetane te bešas andro ņebos. 7 Ov ada kerđa vašoda, hoj peskra milostaha andro Ježiš Kristus amenge te sikavel peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela. 8 Bo le Devleskra milostatar san zachrañimen prekal o pačaben. No oda nane tumendar, ale le Devlestar – oda hin leskro daros. 9 Na san zachrañimen le skutkendar, hoj pes ņiko te na lašarel. 10 Se vašoda amen o Del stvorinda

andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače skutki, save o Del imar anglal pripravinda prekal amende.

Jekh andro Kristus

¹¹ Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana ulilan sar o Nažidi. Ola, ko peske phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven baripen andre oda, so pes kerel le manuškere vastenca pro felos). ¹² Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro lava, so diña o Del. Sanas andre kada svetos bi e nadej a dživenas bi o Del. ¹³ Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes paš o Del prekal o rat le Kristoskro.

¹⁴ Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthoda andre jekh. Čida tele peskre teloha oda muros, so len rozdelinelas sar neprijatefen. ¹⁵ A zrušinda o zakonos leskre prikazañjenca the pravidlenca, hoj andre peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom. ¹⁶ Andre jekh felos sthoda sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo zničinda lengro neprijatelstvo. ¹⁷ A sar avla, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes. ¹⁸ Bo prekal leste šaj avas sodujđzene andre jekh Duchos ko Dad.

¹⁹ Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver phuv, ale san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca andre jekh famelija le Devleskri. ²⁰ San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le prorokengro, kaj hin o glavno bar korkoro o Ježiš Kristus. ²¹ Ov likerel cali stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto chramos andro Raj. ²² Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj o Del bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri buči maškar o aver narodi

¹ Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske, vaš tumenge, so na san Židi. ² Se šundan pal oda, hoj o Del andre peskri milost mange diña kadi služba, hoj la te kerav prekal tumende. ³ O Del mange sikađa, hoj te džanav leskro garudipen, pal savo sikra pisindom. ⁴ Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaluvav o garudipen le Kristoskro. ⁵ Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o Del diña te džanel peskre svete apoštolenge the

le prorokenge oda, ⁶ hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane d'ediča le Židenca a jekhetane kotora andre jekh felos a the prekal lende hine o lava, so diňa o Del andro Ježiš Kristus.

⁷ Me ačilom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra milostakro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel. ⁸ Mange, savo som nečikneder maškar o manuša le Devleskre, sas diňi kadi milost, hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o barvalipen le Kristoskro, savo pes aňi na del te zmerinel, ⁹ a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerđa savoro. ¹⁰ O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh ňeboskri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskri godi andre savoreste. ¹¹ Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinda, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš Kristus, ¹² hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo Del. ¹³ Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

¹⁴ Vašoda mangav pro khoča le Dades, ¹⁵ savestar hin savore famelijen andro ňebos the pre phuv peskre nava, ¹⁶ hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvali slava te del igen te zoralol pro andruno manuš; ¹⁷ mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile, hoj te aven zakoreňimen the zorales zathode andro kamiben, ¹⁸ hoj te šaj ačhalon tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo, džindardo, učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro; ¹⁹ a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral dojekh godi, hoj te aven naplňimen andre savori plnost le Devleskri.

²⁰⁻²¹ Akana mi džal pal savore pokoleňja pro furt e slava andre cirkev the andro Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko mek buter šaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondolinas! Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

¹ Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen mištes oda dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar. ² Aven pokorna a kovlejileskre andre savoreste a zlidžan jekh avres andre trpezlivost the andro kamiben. ³ Keren savoro prekal oda, hoj te dolikeren e jednota le Duchoskri, savi tumen sphandel jekhetane andro smirom.

⁴ Hin jekh telos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh nađej le Devlestar; ⁵ hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh bolipen, ⁶ a hin jekh Del the Dad savoreng, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a andre sakoneste.

⁷ Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra milosfatar pal oda, keci amenge o Kristus merinda avri.

⁸ Avke sar hin pisimen:

*„Gela upre pro nekučeder thana,
ila peha le zaphandlen;
diňa le manušen o dari.“*

⁹ Akana, so hin oda, hoj „gela upre“? Oda hin, hoj ešeb gela tele andro nekteluneder thana la phuvakre. ¹⁰ Oda, ko avla tele, hin oda jekh, savo gela the upre upral savore ņebi, hoj te naplřinel savoro. ¹¹ Ov ačhađa jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar evaňjelisten, avren sar pastoren a avren sar učitefen. ¹² Ačhađa len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e služba, hoj te budinen le Kristusro telos, ¹³ medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben the andro prindžaripen le Devleskre Časkro a medik na avaha dospela manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus.

¹⁴ Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čivkerel sar le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha lidžan avren pro nalačo drom, hoj te peren. ¹⁵ Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te barugas a te avas andre savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero. ¹⁶ Ov sthovel savore kotora andro telos a likerel calo telos jekhetane. A kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kempel, hoj o telos te barol a te zoralol andro kamiben.

O purano the o nevo dživipen

¹⁷ Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskre manuša, bo oda, so on gondolinen, nane lačo pre ņisoste ¹⁸ a lengre goda hine andro kalipen. Na prindžaren le Devleskro dživipen, bo na achalon ņisoske a lengre jile hine barune. ¹⁹ Imar pes aňi na ladžan ņisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te preačhel.

²⁰ Ale tumen pal o Kristus avke na siklilan! ²¹ Te šundān pal o Ježiš a siklilan o čačipen, so hin andre leste, ²² čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane dživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the le nalače žadoscenca. ²³ Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondolišagos ²⁴ a uren pre tumende le

neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri podoba andro spravodlišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

²⁵ Savore sam jekhetane andre jekh telos, vašoda preačhen te klaminel a chuden te vakerel o čačipen jekh avreha. ²⁶ Te tumen ela choľi, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari choľi. ²⁷ Ma den le benges ņisavo than! ²⁸ Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre vastenca, hoj les te avel so te del olen, kas nane.

²⁹ ņisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačo lav, so zoraľarel avren avke, sar kempel a anel e milost olenge, ko šunen. ³⁰ Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas zapečafimen pre oda Džives, sar avena zachraňimen. ³¹ Preačhen te ľikerel e kirko choľi andro jilo, te rušel, te vesekedinel pes, te kerel vika a te košel. Ma keren nič, so nane lačo. ³² Ale aven jekh ke aver lače a kovlejileskre - a odmuken jekh avreske avke, sar the o Del andro Kristus odmukľa tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

¹ O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar Ov. ² Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diňa pes korkores sar daros the sar obeta, so šukares voňinelas a hiňi pre dzeka le Devleske.

³ Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes aňi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno. ⁴ Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder palikeren le Devleske. ⁵ Bo mištes džanen, hoj ņisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o džungale veci, abo hino igen lakomo - bo o lakomstvo hin sar modloslužba - nane ņisavo than andro krališagos le Kristoskro the le Devleskro. ⁶ Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline lavenca, bo ipen vaš oda avel e choľi le Devleskri pre ola manuša, save les na šunen. ⁷ Te na chal tumen nič kajse manušenca!

⁸ Bo varekana sanas andro kalipen, ale akana san o švetlos, bo san le Rajeskre. Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos. ⁹ Se o ovojce le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodlišagos the čačipen. ¹⁰ Roden, so hin le Devleske pre dzeka. ¹¹ Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kalipen a nane lače pre ņisoste, ale radeder anen ola veci avri pro švetlos. ¹² Bo hin ladž mek až te vakerel

pal oda, so on počoral keren, ¹³ ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine. ¹⁴ Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:

„Preker tut, tu so soves,
ušfi andral o meriben
a švicinela tuke o Kristus.“

¹⁵ Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o nagodaver, ale sar o godaver. ¹⁶ Kala dživesa nane lačhe, vašoda viuzinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o lačho. ¹⁷ Ma aven nagodaver, ale achalon, so tumendar o Raj kamel. ¹⁸ Ma mačon la molatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale aven naplñimen le Svete Duchoha. ¹⁹ Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca a gilaven the bašaven andral o jilo le Rajeske. ²⁰ Vaš savoreske palikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristusko.

Pal o veradune

²¹ Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.

²² O džuvľa pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske. ²³ Bo o murš hin o šero la džuvľake, avke sar hin o Kristus o šero la cirkvake, peskre teloske, saveske hino Spasitelis. ²⁴ Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristuske andre savoreste, avke pes mi podden the o džuvľa peskre romenge.

²⁵ Tumen muršale, kamen le romñijen avke, sar the o Kristus kamelas peskri cirkev a diña vaš lake pes korkores, ²⁶ hoj la te pošvecinel a te žužarel andro pañi prekal o lav. ²⁷ O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane škvrni abo vraski abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži. ²⁸ Avke the o murša mi kamen peskre romñijen avke, sar peskre vlastna tela. Bo oda murš, savo kamel peskra romña, korkoro pes kamel. ²⁹ Bo mek šoha ñiko na sas ajso, hoj te našti avri ačhilahas peskro telos. Ale sako les likerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev, ³⁰ bo amen sam leskre teloskre kotora. ³¹ Avke sar hin pisimen: „*Vašoda omukela o murš peskra da the peskre dades, ela jekhetane la romñaha a on duj džene ena jekh telos.*“ ³² Kada garudipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e cirkev. ³³ Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romña sar pes korkores a e romñi mi del pačiv peskre romes.

6

Pal o čhave the pal o dada

¹ Čavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden, bo oda hin mištes. ² „*De pačiv tira da the tire dades,*“ – kada hin ešebno prikazañje, paš savo o Del amen diña lav –, ³ „*hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.*“

⁴ Tumen, dadale, ma choľaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri, dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

⁵ Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the andro izdrañpen. ⁶ Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenje, ale sar le Kristoskre otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske pre dzeka. ⁷ Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenje. ⁸ Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačo, chudela o počiñiben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.

⁹ A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ňebos a ov na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

¹⁰ A pro koñec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor. ¹¹ Uren pre tumende cali vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro nalače plani le bengeskre. ¹² Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duchovne zorenca, le uprune rajenca, save lidžan kada kalo svetos the le nalače duchenca andro luftos. ¹³ Vašoda uren pre tumende cali vizbroj le Devleskri, hoj te šaj likereren avri, sar avela o nalačo džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek te ačhen. ¹⁴ Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodlišagos sar o trastuno pancjeris ¹⁵ a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravimen te vakerel o evaňjelium pal o smirom. ¹⁶ A andre savoreste len o pačaben sar o štitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačeskre. ¹⁷ Len o spaseñje sar e prilba pre tumare šere the e šabľa le Duchoskri, so hin o Lav le Devleskro.

¹⁸ Modľinen tumen furt andro Duchos a anen o modľitbi the o mangipena anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modľinen tumen vaš savore manuša le Devleskre. ¹⁹ Modľinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garuđipen le evaňjelioskro. ²⁰ Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda

som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušinav.

O posledna pozdravi

²¹ O Tichikus, amaro lacho phral the o pačivalo služobnikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav. ²² Me les bičhadom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a te anel tumenge o radišagos andro jile.

²³ O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben. ²⁴ Le Devleskri milost mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

Le Pavloskro lil le Filipanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinas savore Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le zborengre vodcenge the dijakonenge.

² E milost' tumenge the o smirom le Devlestar, amare DadeSTAR, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modlitba

³ Palikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende leperav. ⁴ Andre dojekh miri modlitba man modlinav furt radišagoha vaš tumenge savorengre, ⁵ bo mange pomožinenas andre služba le evaňjelioskri le ešebne dživesestar dži akana. ⁶ Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lači buči, so andre tumende chudňa te kerel, dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.

⁷ Me mange oda šaj gondolinav pal tumende savorende. Se tumen mange san andro jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milost' le Devleskri, či akana, sar som andre bertena, abo akor, sar braňinahas a zoraľarahas o evaňjelium. ⁸ O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen džal le Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.

⁹ A modlinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achalon ¹⁰ a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modlinav man, hoj te aven žuže the bi o binos andro Džives le Kristoskro ¹¹ a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le Ježišostar Kristostar – pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

¹² Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačhila, pomožinda le evaňjelioske. ¹³ Savore slugađa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle, hoj som phandlo andre vaš o Kristus. ¹⁴ Oda, hoj som andre bertena, zoraľarđa but phralen andro Raj, hoj meksa šmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.

¹⁵ No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes te vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus lače jilestar. ¹⁶ On oda keren kamibnastar, bo

džanen, hoj kade som vašoda, hoj brañinav o evaňjelium, ¹⁷ no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal a na keren oda žužes, bo peske gondolinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena. ¹⁸ Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro čačipen – pal o Kristus pes kazinel.

Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava, ¹⁹ bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modlitbi the prekal e pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri. ²⁰ Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ñisoste na ladžava. Pačav, hoj leske služinava bi e dar a avke sar furt the akana ela o Kristus barardo andre miro felos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

²¹ Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos. ²² Ale te oleha, hoj dureder dživava andro felos, šaj kerava buter lači buči, na džanav so mange te kidel avri. ²³ Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange ulahas nekfeder; ²⁴ ale prekal tumende hin feder, hoj te ačhav andro felos. ²⁵ Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorenca pre tumaro lačo the radišagos andro pačaben. ²⁶ Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

²⁷ Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či imar avava a dikhava tumen, abo na avava, kamav te šunel pal tumende, hoj ačhen zorales andre jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o pačaben le evaňjelioskro. ²⁸ Ma den tumen ñisoha te daravel avri olenge, ko pre tumende džan! Oda ela znameňje le Devlestar, hoj on ena zničimen a tumen avena zachrañimen. ²⁹ Bo tumenge sas diñi e miloš, na ča hoj andro Kristus te pačan, ale the te cerpinen vaš leske. ³⁰ Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhlan pre ma a pal savo the akana šunen, hoj mek predžav.

2

¹ Vašoda, te tumen hin varesavo povzbudeňje andro Kristus, varesavo potešeňje leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos, varesavo lačhipen the milosrđenstvo, ² akor naplñinen miro radišagos avke, hoj gondolínena jednakones, kamena tumen jednakones a avena jekh andro duchos the andro gondolišagos. ³ Ma

keren nič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar. ⁴ Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

⁵ Mi el andre tumende ajso gondolišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:

⁶ Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondolinelas,

hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,

⁷ ale korkoro savoro omukla
a priila e podoba le sluhaskri,

ačhila ajso sar o manuš
a sikađa pes sar manuš.

⁸ Ponižinda pes
a sas poslušno dži o meriben
– dži o meriben pro kerestos.

⁹ Vašoda les o Del hazdña upral savoreste
a diña les nav, so hin upral dojekh nav,

¹⁰ hoj andro nav Ježiš
te bandol dojekh khoč andro ňebos,
the pre phuv the tel e phuv,

¹¹ hoj dojekh čhib te viznavinel,
hoj o Ježiš Kristus hino Raj,
pre slava le Devleskri le Dadeskri.

¹² Vašoda, mire lačhe phralale, sar furt man šunenias – oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som – keren buči pre tumaro spaseñje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv.
¹³ Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.

¹⁴ Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos,
¹⁵ hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleñje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheña pro ňebos. ¹⁶ Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba. ¹⁷ No kajte ulahas miro dživipen avričordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca.
¹⁸ Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

¹⁹ Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin. ²⁰ Bo nane man űiko ajsa sar ov, ko avke pal tumende gondolinel a čačes pes pal tumende starinel. ²¹ Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro. ²² Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikađa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium. ²³ Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela. ²⁴ Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.

²⁵ Dičholas pes mange avke, hoj kempel ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhadan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kempel. ²⁶ Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došundan, hoj nasvaliľa. ²⁷ Bo ov čačes pro meriben nasvaliľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen. ²⁸ Vašoda les so neksigeder bičhadom ke tumende, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen. ²⁹ Avke les prilen savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv, ³⁰ bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na darandiľa te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen naši kerdan.

3

O spravodlišagos prekal o pačaben

¹ No akana mek phenav, phralale mire, radisaľon andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačo. ² Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalače manuša, pre ola, ko čingeren o telos. ³ Bo amen sam čačes obrezimen, amen, ko služinas le Devleske andre leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro telos, ⁴ kajte me man šaj mukľomas the pre miro telos.

Te peske vareko aver gondolinel, hoj pes šaj mukel pro telos, meksa buter me: ⁵ Somas obrezimen pro ochtoto džives, andral o izraeliko rodos, andral o kmeňos Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis; ⁶ bara cholaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a dolikeravas savoro, so kamel o zakonos.

⁷ Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar nič vaš o Kristus. ⁸ Ale čačes dikhav savoro sar našadiplen, bo vzacneder mange hin, hoj te prindžarav le

Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhidom a hin mange oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus⁹ a te avav arakhlo andre leste sar ajsa manuš, savo nane čačipnaskro korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o pačaben;¹⁰ hoj te prindžarav les the e zor, so les uštađa andral o meriben; hoj te lidžav leskre dukha a te avav ajsa sar ov andre leskro meriben,¹¹ hoj varesar te dodžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e ņeboskri odmena

¹² Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te uľomas dokonalo, ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudňa. ¹³ Phralale, me mange na gondolinav pal mande, hoj imar oda dochudňom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma. ¹⁴ Denašav andro cieľos, hoj te zviľazinav e ņeboskri odmena, prekal savi man o Del vičinda andro Ježiš Kristus.

¹⁵ A kavke kampil te gondolinel amenge savorenge, ko sam dospela andro pačaben. A te pal varesoste avres gondolinen, the oda tumenge mek o Del sikavela. ¹⁶ Ča dživas dureder andre oda, so imar priľam.

¹⁷ Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen avke, sar tumenge amen sikadžam. ¹⁸ Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a the akana roviľnaha phenav, dživen sar ņeprijateľa le Kristoskre kerestoske. ¹⁹ Lengro koľeč hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava hin e ladž, bo gondolinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv. ²⁰ Ale amaro kher hin andro ņebos a odarik užaras the le Spasiťelis, le Rajes le Ježiš Kristus. ²¹ Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela amare slaba meribnaskre ľela pre ajse, sar sas leskro oslavimen ľelos.

4

¹ Avke, mire lačhe phralale, saven kamav a save mange chibalinen, tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre phralale, ačhen zoraha andro Raj!

O Pavol zoraľarel le pačabnaskren

² Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh gondolišagos andro Raj! ³ Mangav the tut,

miro verno phrala*: Pomožin ole pheñenge, se the on manca phares kerenas buči vaš o evaňjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca, savengre nava hine pisimen andre kňížka le dživipnaskri.

⁴ Radisaľon andro Raj furt a pale phenav: Radisaľon!
⁵ Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes!
⁶ Pal ňisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modlitbi the andro mangipena phenen le Devleske palikeribnaha, so tumenge kempel.
⁷ A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chraňinela tumare jile the tumare gondolišagi andro Ježiš Kristus.

⁸ No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondolinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačo a pro lašariben.
⁹ Keren oda, so sikľilán, so priľán, šundán a dikhľan pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

O palikeriben vaš o dari

¹⁰ Igen radisaľilom andro Raj, hoj tumen pale chudňan te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačhilan pal ma te starinel, ča na sas tumen, kana mange oda te sikavel.
¹¹ Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibalinel, bo me sikľilom te avel spokojno oleha, so man hin.
¹² Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen.
¹³ Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.

¹⁴ Ale mištes kerďan, hoj mange pomožindán andre miro pharipen.
¹⁵ The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudňom te vakerel o evaňjelium, sar odgelom andral e Macedonija, aňi jekh khangeri mange na pomožinelas andre oda, so mange kempelas, ča tumen korkore.
¹⁶ Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhaďan mange buterval oda, so mange kempelas.
¹⁷ Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar barola pre tumaro lačo.
¹⁸ Chudňom savoro, hin man mek buter, sar mange kempel; hin man savoro pherdo olestar, so bičhaďan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voňa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske.
¹⁹ A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kempel peskre barvalipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.

²⁰ Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

* 4:3 4,3 Abo: Mangav the tut, Sizigos

²¹ Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen.

²² Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nekbuter ola, ko služinen andro palacis le cisariskro.

²³ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Kološanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra voľatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus ² pisinās le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadeštar!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Sar pes modľinas, furt palikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁴ Bo šundam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre, ⁵ angle nadej, savi tumenge hiňi pripravimen andro ňebos a pal savi imar sigeder šundān andro čačipnaskro lav, andro evaňjelium, ⁶ savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaňjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šundān a prindžardān čačes le Devleskri milosť. ⁷ Avke sar oda sikľilān le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobňikos le Kristoskro prekal tumende. ⁸ Ov amenge vakerelas the pal tumaro kamiben andro Duchos.

⁹ Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šundam, pes na preačas vaš tumenge te modľinel. Mangas le Devles, hoj tumen te napľinel, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro gođaveripen the savori duchovno gođi. ¹⁰ Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lačhe veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles. ¹¹ A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zlidžal, te aven trpezľiva a radišagoha ¹² te palikeren le Dadeske, savo tumendar kerđa ajsen, save šaj čuden o kotor andro dedictvos maškar le Devleskre manuša andro krališagos le švetloskro. ¹³ Ov amen cirdňa avri andral e zor le kalipnaskri a prethoda andro krališagos peskre Čhaskro, saves kamel. ¹⁴ Andre

leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.

¹⁵ O Kristus hiŋo o obrazis le ŋevidiŋfelne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen. ¹⁶ Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro ŋebos the pre phuv – oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o kraľa abo o autoriti – savoro hin stvorimen lestar a prekal leste. ¹⁷ O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste likerel savoro jekhetane. ¹⁸ Ov hino o šero le teloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko ušŋila andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno. ¹⁹ Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo ²⁰ a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ŋebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čuliľa avri pro kerestos.

²¹ Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ŋeprijateľa angle tumare nalače skutki, so kerenas a gondolinenas. ²² Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muľa andro manušeskro telos vašoda, hoj tumen te ačhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos. ²³ No oda ča akor, te likerena avri, te ačhena zoraes andro pačaben a te tumen na visarena het la nađeĵatar, pal savi šundan andro evaŋjelium. Oda evaŋjelium pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, ačhilom služobŋikos ole evaŋjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

²⁴ Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj lidžav the me pre miro telos vareso olestar, so o Kristus cerpinda vaš leskro telos, so hin e Cirkev. ²⁵ Me ačhilom o služobŋikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diňa man andre kadi buči prekal tumaro lačo, hoj te vakerav calo lav le Devleskro, ²⁶ o garudipen, so sas but berša the pokoleŋja garudo, ale akana sas sikado le Devleskre manušenge. ²⁷ Lenge o Del kamľa te del te džanel, savo slavno barvalipen hin andre oda garudipen maškar o narodi. Oda garudipen hin o Kristus andre tumende, e nađeĵ la slavakri.

²⁸ Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro godaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus. ²⁹ A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zoraes kerel.

2

¹ Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea, the vaš savorenge, save man mek šoha na dikhle. ² Kamav, hoj te aven povzbudzimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te dochuden savoro barvalipen andre oda, hoj achalona savoreske a prindžarena le Devleskro garudipen, so hin o Kristus. ³ Bo andre leste hin garudo savoro godaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvalipen. ⁴ Ale kada phenav vašoda, hoj tumen ņiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha. ⁵ Bo kajte na som tumenca andro telos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav, sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo pačaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnosť

⁶ Sar priiľan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha. ⁷ Aven zakoreņimen the zathode andre leste, zorale andro pačaben, avke sar sanas sikade, a aven napľnimen le palikeribnaha.

⁸ Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava prazdna the falošna filozofijaha, savi hiņi zathodi pre le manušengre tradiciji the pro svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.

⁹ Bo andro Kristus dživel savori plnosť le Devleskri, andre le manušeskro telos. ¹⁰ A the tumen dochudňan e plnosť andre leste. Ov hino upral savore raja the autoriti. ¹¹ Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le manušeskre vastenca. Ale o Kristus tumen obrezindā akor, sar sas pal tumende čhido tele o telesno dživipen. ¹² Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro bolipen sanas the uštade andral o meriben jekhetane le Kristoha prekal o pačaben andre zor le Devleskri, savo les uštađa andral o meriben.

¹³ A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na sanas obrezimen pre tumare tela, o Del obdžidarda jekhetane le Kristoha, sar amenge odmukľa savore bini. ¹⁴ O Del mažinda avri oda dlžno ľil, so svedčinelas pre amende, hoj na dolikerahas le Mojžišoskro zakonos. Mažinda avri oda ľil oleha, hoj les primarda pro kerestos. ¹⁵ Odzbrojinda le duchovne rajen the autoriten a anda len avri anglal sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zviťazinda.

¹⁶ ņiko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, aņi vaš varesavo inepos, aņi vaš o inepos le Neve čhoneskro, aņi vaš o šabat. ¹⁷ Bo kala hine ča o ciņi ole vecengre, so avena, ale e skutočnost hin o Kristus. ¹⁸ Ma domuken,

hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna a lašaren le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o viťazstvo. On pes ča furt lidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskro manuškro gondolišagos. ¹⁹ Kajse manuša pes na likerem le šerestar, so hin o Kristus. O šero likerel jekhetane calo telos, savo hino prephandlo le šlachenca the le klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

²⁰ Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zoreng andral kada svetos, akor soske tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos, kajse prikazenge? ²¹ „Ma chude tut olestar! Ma koštolin! Aňi ma le andro vasta!“ ²² Oda hin ča le manuškrekre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a palis nane. ²³ Kajse prikazi dičhon avri sar godaver, bo ola manuša korkore pestar keren pobožna the pokorna oleha, hoj peskre tela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le manuške, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o telos.

3

¹ Avke, te imar uštilan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri. ² Gondolinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv. ³ Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del. ⁴ A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha sikavena andre slava.

O purano the o nevo dživipen

⁵ Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le teloskre: O lubipen, o nalačhipen, o nažužipen, e nalači žadosca the o lakomstvo, so hin e modloslužba. ⁶ Angle kala veci avel e choľi le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel. ⁷ The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas. ⁸ Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E choľi, e vibušnosť, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj. ⁹ Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhidan tele le purane manušes leskre skutkenca ¹⁰ a urdan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerđa. ¹¹ Avke akana imar nane rozdžel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro a ov hino andre savorende.

* 3:11 3,11 Skitos

¹² Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel, vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejileskeriben the trpezlivost. ¹³ Zlīdzan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukla tumenge. ¹⁴ Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre dokonalo jednota.

¹⁵ A o smirom le Kristoskro mi lidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh telos, hoj te dživen andro smirom. A aven vdačna. ¹⁶ O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro godaveripen sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A palikeribnaha andro jile gilaven le Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna gila. ¹⁷ A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a prekal leste palikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

¹⁸ Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampil te kerel andro Raj.

¹⁹ Muršale, kamen tumare romņijen a ma chučkeren pre lende avri choľaha.

²⁰ Čhavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.

²¹ Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.

²² Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar. ²³ Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge. ²⁴ Se džanen, hoj le Rajestar chudena o dedictvos sar o počiniben, bo le Rajeske le Kristoske služinen. ²⁵ Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerđa. Bo o Del peske na kidel avri nisave manušes, sar sudzinel.

4

¹ Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodľivo a so peske zaslužinen. Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro ņebos.

Te ačhen andro modľitbi

² Ačhen andro modľitbi, aven upre a ma soven, ale furt palikeren le Devleske. ³ Modľinen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal o lav, hoj

te vakeras le Kristoskro garudipen, vaš savo som akana andre bertena. ⁴ Modlīnen tumen, hoj oda garudipen te sikavav žužes, avke sar kampil. ⁵ Dživen godaha anglo napačabnaskre manuša a viuzinen avri dojekh časos. ⁶ Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačo sar o chaben le loneha, hoj te džanen, sar kampil sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

⁷ Miro lačo phral the pačivalo služobņikos, savo amenca jekhetane služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so manca hin. ⁸ Me les bičhadom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar amenge hin a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile. ⁹ Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačo phral, saves igen kamas a hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

¹⁰ Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge imar pisindom, hoj les te prilen, te avela ke tumende.) ¹¹ Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on korkore keren manca jekhetane buči prekal o krališagos le Devleskro a but mange pomožinde. ¹² Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o sluhas le Ježišoskro Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre modlitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre savoreste te keren le Devleskri voľa. ¹³ Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea the andro Hierapolis. ¹⁴ Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas. ¹⁵ Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e khangeri, so hiņi andre leskro kher.

¹⁶ A sar ela o līl pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre khangeri andre Laodikea. A tumen pregenen o līl andral e Laodikea.

¹⁷ A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priilal le Rajestar.

¹⁸ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre mire lanci! E milost le Devleskri mi el tumenca savorencal!

Le Pavloskro ešebno lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andro foros Tesalonika, la khangerake, so hiñi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus:

E milost' the o smirom tumenge!

² Amen palikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre amare modlitbi. ³ Na preačas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savi zorali hiñi tumari nađej andre amaro Raj Ježiš Kristus.

⁴ Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidña peske tumen avri. ⁵ Bo amaro evaňjelium na avla ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha the le Svete Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas maškar tumende, a oda sas prekal tumaro lačo. ⁶ A tumen napodobňinenas amen a the le Rajes, sar priiľan o lav andro but cerpišagi radišagoha le Svete Duchostar. ⁷ Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja. ⁸ Bo tumendar geľa o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre Achaja – pre dojekh than pes rozligenda tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na kampil buter nič te vakerel, ⁹ bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priiľan a sar tumen visardan le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske. ¹⁰ Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštađa andral o meriben a savo amen zachraňinel andral odi choľi, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

¹ Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avľam ke tumende hijaba. ² Se džanen, hoj angloda but precerpindam andro Filipi a hoj amen ande avri pre ladž. Ale the avke arakhľam e zor andro Del te vakerel tumenge o evaňjelium le Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende. ³ Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca, ⁴ ale vašoda, hoj amen o Del dikhľa sar

hodnen, diña amenge o evaňjelium a avke les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenge, ale le Devleske, savo skušinel amare jile. ⁵ Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos. ⁶ Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ñikastar avrestar. ⁷ Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užardamas, hoj pes pal amende te starinen.

No amen avke na kerđam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj, savi pes starinel pal peskre čhave. ⁸ Avke tumen kamahas, hoj anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamlam. ⁹ Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskro. ¹⁰ Tumen san švedki a the o Del, sar pobožne, spravodlivones the žužes pes likerahas maškar tumende, so pačan. ¹¹ Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel peskre čhaha: ¹² Zoraľarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačo dživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro krališagos the andre peskri slava.

¹³ Vašoda na preačas te palikerel le Devleske, hoj na priilan sar o lav le manušeskro, oda lav, so šundan amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo ajsa čačas hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan. ¹⁴ Se tumen, phralale, ačhilan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the tumen cerpinenas tumare manušendar. ¹⁵ Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the pre amende džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine ñeprijaťeľa savore manušenge. ¹⁶ Na domuken amenge te vakernel le avre narodenge, hoj te aven zachraňimen, a oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e choľi le Devleskri imar avľa pre lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

¹⁷ Phralale, kajte amen gelam het tumendar pro sikra, na gelam het le jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas. ¹⁸ A kamahas te avel ke tumende – me, o Pavol, buterval kamavas – ale o satan amenge na domukľa. ¹⁹ Bo ko hin amari nađej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela? ²⁰ Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

¹ Vašoda, hoj imar buter naši likerahas avri, phendāam peske, hoj ačhaha andro Ateni korkore, ² sar bičhadāam le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňnikos, savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj tumen te zoraľarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske, ³ hoj ňiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen, hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse pharipenenca te predžal. ⁴ The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre amende avena o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačiľa. ⁵ Vašoda, sar me imar buter naši likerđom avri, bičhadom les, hoj man te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči palis na ulahas pre ňisoste.

⁶ Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, andā amenge o lačho hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phendā amenge, hoj pre amende furt gondolinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel – avke sar the amen tumen. ⁷ Vašoda, phralale, radisalilam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare pharipena the cerpišagi. ⁸ Akana obdžidilam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj. ⁹ Se soha šaj palikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del? ¹⁰ Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kempel tumare pačabnaske.

¹¹ Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi lidžal amaro drom ke tumende. ¹² A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste te barol a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende. ¹³ Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca. Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

¹ No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priilān. Bo amen tumen sikađam, sar kempel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen. ² Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.

³ Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveteňje, hoj tumen te zlikeren le lubipnastar, ⁴ hoj sako tumendar te

džanel sar te dživel peskra romňaha svetones the andre pačiv ⁵ a na andre džungali žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le Devles. ⁶ Ńiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha priphendam the dovakerdam. ⁷ Bo na vičinda amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas sveto dživipen. ⁸ Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar, savo tumen del peskre Svete Duchos.

⁹ Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kempel te pisinel, bo tumen san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen. ¹⁰ Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre cali Macedonija. Ale mangas tumen, hoj oda te keren mek buter. ¹¹ Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi starinel pal peskro a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge oda phendam. ¹² Bo oleha tumen likerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena ņikaske pre meň.

Sar o Raj avela tele

¹³ Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane nađej. ¹⁴ Bo te amen pačas, hoj o Ježiš mula a uštila andral o meriben, ta akor pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha andre leste. ¹⁵ Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule. ¹⁶ Bo sar šundola o zoralo rozkaxis, le archaňjeloskro hangos the le Devleskri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ņebos a ola, ko mule andro Kristus, uštena ešebna. ¹⁷ A palis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdle upre jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt. ¹⁸ Vašoda tumen zoralaren jekh avren kale lavenca.

5

¹ Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kempel tumenge te pisinel, ² bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o živaňis prekal e rat. ³ Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabňi džuvli a na denašena.

⁴ Ale tumen, phralale, na san andro kalipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živaňis. ⁵ Bo tumen savore san

o čhave le švetloskre the o čhave le dživeseskre. Amen na sam o čhave le kalipnaskre the la račakre. ⁶ Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižba. ⁷ Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate. ⁸ Ale amen, save sam o čhave le dživeseskre, avas strižba, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e nađej pro spaseñje. ⁹ Bo o Del peske amen na kidña avri pre peskri cholí, ale pre oda, hoj te dochudas o spaseñje prekal amaro Raj Ježiš Kristus, ¹⁰ savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha - či sam džide abo mule. ¹¹ Vašoda tumen zoraľaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

O posledna pozdravi

¹² Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te likerem olen, ko maškar tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen. ¹³ Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro smirom jekh avreha! ¹⁴ A mangas tumen, phralale: Dovakerem olenge, ko na kamen te kerel buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha likerem avri. ¹⁵ Dodikhen pre oda, hoj ňiko te na visarel varekaske pale o nalačo vaš o nalačo, ale furt tumen snažinen te kerel o lačo jekh avreske a the savore manušenge.

¹⁶ Furt radisaľon! ¹⁷ Ma preačhen tumen te modľinel! ¹⁸ Andre savoreste palikerem, bo ada hin le Devleskri voľa prekal tumende andro Ježiš Kristus.

¹⁹ Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri. ²⁰ Ma dikhen tele o prorocťva, ²¹ ale savoro skušinen a o lačo tumenge muken. ²² Ňič tumen te na chal le ňisave nalačhipnaha.

²³ A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi dolikerel tumen - calo tumaro duchos, duša the telos - bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus. ²⁴ Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

²⁵ Phralale, modľinen tumen vaš amenge! ²⁶ Pozdravinen šukares savore phralen jilestar. ²⁷ Mangav tumen anglo Raj: Pregonen kada ľil savore svete phralenge. ²⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manuŝenge andre khangeri andro foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare Dadeske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske:

² E milost' the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar, le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

³ Phralale, amen muŝinas vaš tumenge te palikerel furt le Devleske a hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste. ⁴ Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khangera le Devleskre, hoj sar likerem avri a pačan andre savore tumare pharipena the skuški, savenca predžan.

⁵ Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda avena hodna te džal andro krališagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen. ⁶ Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge keren o pharipen, ⁷ ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipnastar avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ņebos sikavela o Raj o Ježiš peskre zorale aňjelenca. ⁸ Akor marela andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles, the olen, ko na šunen o evaňjelium amare Rajeskro le Ježišoskro. ⁹ Lengro trestos hin, hoj ena zničimen pro furt dur le Rajeskre mujestar the leskra slavakra zoratar, ¹⁰ andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre manuŝendar the e bari pačiv savorendar, save pačandile. Tumen avena maškar lende, bo pačandilan amare svedectvoske.

¹¹ Vašoda pes furt vaš tumenge modlínas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinda, a hoj peskra zoraha te dokerel savoro lačno, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskri buči. ¹² Modlínas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro te avel barardo andre tumende a tumen andre leste prekal e milost', so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znamenja andro džives le Rajeskro

¹ Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke peste, mangas tumen, phralale, ² ma den tumen te daravel avri nisave duchoha, aňi laveha, aňi lileha – so dičhol, hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Džives le Kristoskro imar avľa. ³ Ma den tumen nisoha a űikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskro na avela, medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a medik pes na sikavela o Manuš le Binoskro, oda, kas o Del zničinel andro peklos. ⁴ Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste, so pes vičinel Del, abo pes lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino Del.

⁵ Bisterđan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende? ⁶ A tumen džanen, so les akana zľikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste. ⁷ A e zor le nalačhipnaskri imar kerel počoral, bo mek hino zľikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zľikerel. ⁸ A palis pes oda Manuš le Binoskro sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dichoha andral peskro muj a zničinela peskra slavaha, sar avela. ⁹ Oda Manuš le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela falošna znamenja the zazraki, ¹⁰ hoj te cirdel andro nalačhipen olen, ko ena zničimen, bo na priile a na kamle o čačipen, hoj te aven spasimen. ¹¹ Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len lidžala andro bludi, hoj te pačan le klamišagoske. ¹² Avke ena odsudzimen savore, ko na pačandile le čačipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

Te ačhen zorales

¹³ Ale amen mušinas furt te palikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa sar ešebnen, hoj te aven spasimen, a pošvecinda tumen le Duchoha the le pačabnaha andro čačipen. ¹⁴ Akor, sar amendar šundān o evaňjelium, vičinda tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri.

¹⁵ Vašoda, phralale, ačhen zorales a ľikeren oda, so sikľilan, či amare lavestar abo amare ľilestar.

¹⁶ A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamľa a diňa amen peskra milošaha o večno radišagos the e lači nađej, ¹⁷ mi pošešinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačo skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modlitbi

¹ Dureder, phralale, modlinen tumen vaš amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozlidžal a te prilel andre pačiv the avrether avke sar ke tumende. ² A modlinen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo na sakones hin pačaben. ³ Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chrañinela le nalačestar. ⁴ Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas. ⁵ O Raj mi lidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trpezlivost le Kristoskri.

Sako te kerel buči

⁶ Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leñivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan. ⁷ Tumen korkore džanen, hoj kempel te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leñivones: ⁸ Na chahas o maro ñikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas ñikaske tumendar pro starišagos. ⁹ Amen kerđam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen. ¹⁰ A sar samas ke tumende, prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na kamel te kerel buči, añi te na chal!“

¹¹ Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes likerem – nič na keren, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kempel. ¹² Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te keren buči, a avke te chan peskro maro. ¹³ Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen, ¹⁴ a te vareko na šunel amaro lav andre kada lil, pre oda manuš tumenge den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal. ¹⁵ Ma len les sar ñeprijateljis, ale dovakerem leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

¹⁶ Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!

¹⁷ Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o znakos* andre savore mire lila.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca!

* 3:17 3,17 Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le Devlestar amare Spasitelistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari nađej, ² pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost, o lačhejileskeriben the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

³ Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno sikaviben. ⁴ Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le ņekoņečne rodokmeņenca, bo kajse lava na služenin le Devleskra bučake, savi pes kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekedišagi. ⁵ O cieľos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačo svedomje the andral o čačo pačaben. ⁶ Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena. ⁷ On kamen te avel o učiteľa le zakonoskre, ale aňi na achalón, so vakeren, a aňi oda, pre soste avke ačhen.

⁸ Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačo – te les vareko lel avke, sar kampil. ⁹ A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale prekal ola, ko na doľikeren o zakonos a ko pes na podden – hino dino prekal o bijedevleskre the binošna, prekal ola, ko nane sveta aňi žuže, the prekal o vrahi, prekal ola, ko murdaren le dajen the le daden. ¹⁰ O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le muršenca, prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the prekal ola, ko den lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke, hoj pes oda na zdžal le saste sikavibnaha. ¹¹ Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaňjelium le požehňimen Devleskro, savo mange sas dino te vakerel.

Palikeriben le Devleske

¹² Palikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diňa zor te kerel leskri buči. Palikerav leske, hoj man dikhľa sar vernones a ačhađa man andre služba, ¹³ man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas

pre leste a dukhavavas les. Ale o Del sas ke mande lačhejileskro, bo mek na somas andro pačaben a na džanavas, so kerav. ¹⁴ Ale o Raj pre ma čhidá avri barvales peskri milost a diňa man o pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.

¹⁵ Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal: O Ježiš Kristus avla pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekgoreder. ¹⁶ Ale o Del sas ke mande lačhejileskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš Kristus sikađa peskri bari trpezljivost, sar prikados prekal ola, ko pačana andre leste, a avke chudena o večno dživipen. ¹⁷ Le večne Kraliske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves našti te dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

¹⁸ Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocka lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares tut lenca o lačo mariben ¹⁹ a likereres tuke o pačaben the o lačo svedomje! Varesave džene preačhile te šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpeľa. ²⁰ Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsiklon pes te ruhinel.

2

Pal e modlitba

¹ Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modlitbi, o mangipena, o prosbi vaš avrenge a the o palikeribena vaš savore manuša. ² A modlinen tumen the vaš o kraľa the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro smirom cicho dživipen andre savori pobožnost the svetost. ³ Kada hin lačo the šukar anglo Del amaro Spasitelis, ⁴ savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen. ⁵ Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar o manuša, o manuš Ježiš Kristus, ⁶ savo počinda peskre dživipnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O Del amenge ada sikađa andro spravno časos. ⁷ Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazateľis, o učiteľis le pohanenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!

⁸ Vašoda kamav, hoj pes o murša te modlinen pre dojekh than a te hazden o sveta vasta bi e cholí the vesekedišagos. ⁹ Avke the o džuvľa pes mi uren rajikanes, avke sar kempel, žužipnaha the zlíkeribnaha, jednoduche uchaňibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada, ¹⁰ ale mi šukaľaren

pes le lače skutkenca, avke sar oda kampil te kerel le džuvlence, save phenen, hoj lašaren le Devles.

¹¹ E džuvli cichones mi siklöl savora pokoraha. ¹² La džuvlake na domukav te sikavel, aňi te lidžal le muršes, ale mi avel čhit. ¹³ Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až palis e Eva. ¹⁴ A na o Adam sas klamimen, ale e džuvli sas klamimen a kerđa o binos. ¹⁵ Ale e džuvli ela zachraňimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sveto dživipen the zlikeriben.

3

Pal o vodci andro khangera

¹ Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te lidžal e khangeri, mangel peske lači služba. ² Oda, ko lidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre leste so te phenel, murš jekha džuvlakro, strižbo, godaver the rajikano, savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren. ³ Našti avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes cholarel sig, aňi ajso, savo izdral pal o love. ⁴ Mušinel mištes te lidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv. ⁵ Ale te vareko na džanel te lidžal peskro kher, sar pes palis starinela pal e khangeri le Devleskri? ⁶ Oda, ko lidžal e khangeri, našti avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te na avel odsudzimen avke sar o beng. ⁷ Ale mušinel pal leste te džal o lačo hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

⁸ Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te dolikerel peskro lav. Našti aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love, ⁹ ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro likerem andro žužo svedomje. ¹⁰ No the on mi aven ešeb skušimen avri a palis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskri služba.

¹¹ Avke the lengre romňija te aven lače, na pletkarki, ale strižba the pačivale andre savoreste.

¹² Le dijakonen mi el ča jekh romňi a mi džanen mištes te lidžal peskre čhaven the peskre khera. ¹³ Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačo hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garuđipen

¹⁴ Pisinav tuke kada lil, ale pačav, hoj sig ke tu avava. ¹⁵ No, te avlomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kampil te likerel andro kher le Devleskro, so hin e cirkev

le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le
 čaćipnaskro. ¹⁶ Čaćes viznavinas, baro garudipen hin
 andre oda, so pačas:

O Kristus sas zjavimen andro telos,
 ospravedlñimen andro Duchos,
 dikhle les o aņjela,
 maškar o narodi pal leste kazinenas,
 pačandile andre leste andro svetos
 a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učitel'a

¹ O Duchos phenel igen jasne, hoj andro posledna časi
 oddžana varesave džene le pačabnastar a likerena pes le
 klamišagoskre duchendar the le demonengre sikavibenen-
 dar. ² Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar,
 save klaminen a na šunen imar peskro svedomje, sar
 te lende ulahas avrilabardo le jagale trasteha. ³ Kala
 manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a
 zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerđa, hoj
 len palikeribnaha te chan ola, ko pačan a prindžaren o
 čaćipen. ⁴ Ale savoro, so o Del kerđa, hin lačo a nič
 na kampil te odčhivel het, te pes prilel palikeribnaha.
⁵ Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la
 modlitbaha.

⁶ Te kada sikaveha le phralen, aveha lačo služobņikos
 le Ježišoske Kristoske, avribarardo le pačabnaskre lavenca
 the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana likerehas.

O lačo služobņikos le Ježišoskro

⁷ Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder
 tut zoraľar andro sveto dživipen anglo Del. ⁸ Bo te
 zoraľares tiro telos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto
 dživipen anel chasna the andre kada dživipen the andre
 oda dživipen, so avela. ⁹ Kala lava hin čaćipen a šaj len
 te prilel a te pačal. ¹⁰ Vašoda keras buči a trapinas pes,
 bo mukas pes pro džido Del, savo hino Spasitelis savore
 manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.

¹¹ Kada prikazin a sikav. ¹² Ma domuk, hoj tut vareko te
 dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav o priklados le
 pačabnaskre manušenge, sar pes kampil te likerel andro
 lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen. ¹³ Medik me
 avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen. ¹⁴ Ma zamuk
 oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino
 prekal o prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.

¹⁵ Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te dikhen, sar džas anglal andro pačaben. ¹⁶ De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ačh andre oda! Bo te kada kereha, zachrañineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

¹ Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le ternederenge sar phralenge, ² le phuredere džuvlengge sar dajenge a le ternedere džuvlengge sar pheñenge, andre savoro žužipen.

³ De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi. ⁴ Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te avel pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del. ⁵ E čači vdova, savi hiñi korkori a nane la ñiko, pes zmukel pro Del a rat-džives hiñi andro modlitbi the mangipena. ⁶ Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiñi muļi, kajte dživel. ⁷ Prikazin lenge kada, hoj ñikas pre lende te na avel so te phenel, ⁸ bo te pes vareko na starinel pal peskri famelija a meksa buter pal ola džene, ko leha dživen andro kher, akor zaprinda o pačaben a hino goreder sar o napačabnaskre.

⁹ Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar veraduñi ¹⁰ a džal pal late o lačo hiros, hoj kerelas o lačhipen, bararda avri le čhaven, prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre manušenge, pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.

¹¹ Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes visaren le Kristostar ¹² a anen pre peste o sudos, bo na dolikerde oda ešebno lav, so les dine. ¹³ A mek paš oda siklon nič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj nič na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kempel, keren o pletki a thoven pes andre savoreste. ¹⁴ Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave a te starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes. ¹⁵ Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.

¹⁶ Te varesava pačabnaskra džuvla hin vdova andre lakri famelija, mi starinel pes pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal ola, ko hine čačes vdovi.

¹⁷ Le staršen, save mištes lidžan e khangeri, kampil te del duvar ajci pačiv; no mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven. ¹⁸ Bo hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurumñake, savi kerel buči, hoj te na chal*“; a: „*Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počiniben*.“ ¹⁹ Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko lidžal e khangeri, ma prile oda, te nane duj abo trin švedki. ²⁰ Olen, ko keren bini, karhin anglal savoredženende, hoj pes te daran the okla džene. ²¹ Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela, hoj tut te likereres pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides tuke avri ñikaskri sera.

²² Ma thov pre ñikaste sig o vasta a te na chal tut nič avrengre binenca. Liker tut, hoj te aves žužo.

²³ Ma pi imar ča pañi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt sal nasvalo.

²⁴ Varesave dženengre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver dženengre bini pes sikavena, sar ela o sudos. ²⁵ Avke the o lačhe skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našti ačhena garude.

6

¹ Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori pačiv, hoj ñiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben. ² Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvalipen

Kada sikav a prikazin. ³ Te vareko sikavel avres a na likerel pes le saste lavendar, so phendā amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen, ⁴ ajso manuš peske pal peste but gondolinel a na džanel nič – furt pes kamel te kerel a te veseke dinel pro lava. Olestar avel e zavist, o veseke dišagi, o džungale vakeribena the o nalačo gondoljšagos pal aver ⁵ a furt pes veseke dinen o manuša, save namištes gondolinen a savenge chibalinel o čačipen, a save peske gondolinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko barvalipen.

⁶ He, hin le manušes but barvalipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino spokojno oleha, so les hin. ⁷ Bo nič peha pro svetos na andam a nič peha pal o svetos aňi našti las, ⁸ ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna. ⁹ Ola, ko kamen te barvalol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but nagodaver the nalačhe žadosci, so doanen le manušen andro meriben a

zničinen len. ¹⁰ Bo o kamiben ko love hin o koreñis savore nalačipnaske. Varesave džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

Te marel pes o lačo mariben

¹¹ Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, pal o kamiben, pal e trpezlivost the pal e krotkost. ¹² Mar tut o lačo pačabnaskro mariben a chude mištes o večno dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phendal o lačo viznañje anglo but švedki. ¹³ Prikazinav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus, savo phenda avri o lačo viznañje anglo Pontsko Pilat: ¹⁴ Doliker oda, so tuke phendom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus. ¹⁵ Ov pes sikavela andro časos, so diña o Del, savo hino korkoro požehñimen Raj, o Kralis le kralengro the o Raj le rajengro. ¹⁶ Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ñiko naši džal; ñisavo manuš les šoha na dikhla a aňi les naši dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno zor! Amen.

¹⁷ Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na lidžan upre a te na pes muken pro barvalipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen del barvales sa, so amenge kempel pro bachtalo dživipen. ¹⁸ Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvalon andro lače skutki, te aven ščira a te džanen pes te rozdelinel avrenca. ¹⁹ Kavke peske skidena o barvalipen, so hin o lačo zaklados andre oda časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.

²⁰ Timoteus, doliker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, ko vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen. ²¹ Oda nalačo sikaviben zachudña varesave dženen a zabludzinde andral o pačaben.

E milost tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, savo somas bičhado te vakerel pal o dživipen andro Ježiš Kristus, pal savo o Del angloda diña lav, ² pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost', o lačhejileskeriben the o smirom!

O pačivaliben andro evaňjelium

³ Palikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral o žužo svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire modlitbi. ⁴ Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav naplñimen le radišagoha. ⁵ Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba Loisa the andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.

⁶ Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre tu akorestar, sar pre tu thodom mire vasta. ⁷ Bo o Del amen na diña darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del zor, kamiben the sastí godí. ⁸ Vašoda tut ma ladža vaš o svedectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj bešav vaš leske andre bertena, ale jekhetane manca zlidža o cerpišagos vaš o evaňjelium andre zor le Devleskri. ⁹ O Del amen zachraňinda a vičinda, hoj te avas leskre sveta manuša, na prekal amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milost', so amen diña andro Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi. ¹⁰ Kadi milost' pes sikađa akana, sar pes sikađa amaro Spasitelis, o Ježiš Kristus. Ov zničinda o meriben a prekal o evaňjelium anda pro švetlos o večno dživipen. ¹¹ Me somas ačhado apoštoloske, kazateľiske the učiteľiske andre kada evaňjelium. ¹² Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džanav, kaske pačandilom; a pačav, hoj les hin zor dži andre oda Džives te dolikerel oda, so mange sas dino.

¹³ Liker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šundal, a mi aven tuke sar priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus. ¹⁴ Oda lačhipen, so amenge sas dino, doliker le Svete Duchoskra zoraha, savo dživel andre amende.

¹⁵ Džanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin the o Figelos the o Hermogenes.

¹⁶ Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man zoraľarda a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena. ¹⁷ Ale sar avľa andro foros Rim, igen man rodela a arakhľa man. ¹⁸ Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives. Tu džanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačo slugadīs le Ježišoskro

¹ Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milost, so amen hin andro Ježiš Kristus. ² Oda, so šundal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenge, save džanena te sikavel the avren. ³ Zlidža manca o pharipen sar lačo slugadīs le Ježišoskro Kristoskro. ⁴ Ńisavo slugadīs, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka peskre veliteliske, pes na mišinel andre aver buča. ⁵ Te vareko denašel pro pretėki, našti zvitāzinel, te na denašel pal o pravidla. ⁶ O manuš, savo kerel phares buči pre maľa, kamľahas ešebno te chudel le ulipnastar. ⁷ Gondolin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te achalol.

⁸ Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo uštıla andral o meriben, avke sar me vakerav andre miro evaňjelium. ⁹ Vaš oda evaňjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaňis, ale o Lav le Devleskro nane zaphandlo. ¹⁰ Vašoda zlidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden o spaseňje andro Ježiš Kristus the e večno slava.

¹¹ Čačipnaskre hin kala lava:

„Te leha jekhetane muľam,
jekhetane leha the dživaha;

¹² te ľikeraha avri,
jekhetane leha the kralinaha;

te les amen zaprinaha,
the ov amen zaprinela;

¹³ te amen na sam verna,
ov ačhel verno furt,
bo našti pes korkoro zaprinel.“

O lačo robotňikos

¹⁴ Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro lava, se oda nane pre Ńisoste lačo a musarel olen, ko oda šunen. ¹⁵ Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na mušinel te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerel o čačipnaskro lav

avke, sar kampil. ¹⁶ Liker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava lidžan le manušen dur le Devlestar ¹⁷ a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Himeneos the o Filetos. ¹⁸ Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar uštile andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben. ¹⁹ Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečatimen kale lavenca: „O Raj džanel olen, ko hine leskre“; a: „Mi oddžal le nalačhipnastar sako, ko viznavinel o nav le Rajeskro!“

²⁰ Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the kaštune the čakakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv. ²¹ Te pes vareko obžučarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv, sveto, so anel e chasna le Rajeske a hiñi pripravimen pre dojekh lači buči.

²² Denaš het le terñikane žadoscendar a dža pal o spravodlišagos, pal o pačaben, pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o žužo jilo lašaren le Rajes. ²³ Ale o diline the nagodaŕer lava odmar, se džanes, hoj ole lavendar aven ča o vesekedišagi. ²⁴ A le Rajeskre sluhaskes pes na kampil te vesekedinel, ale kampil leske te avel lačo ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zlidžal the o nalačo. ²⁵ Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren, andre nađej, či lenge jekhvar o Del na dela te visarel pes a te prindžarel o čačipen, ²⁶ a avke avlehas ke gođi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri, andre savi sas zachudle, hoj te keren leskri voľa.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

¹ Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi. ² Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the le daden, ena nevđačna the bijedevleskre, ³ bi o kamiben, bi o jilo, pletkošna, na zlikerena pes, ena igen dziva, na kamena o lačhipen, ⁴ ena zradci, ena splašimen a igen pes lidžana upre. Buter kamena o rozkošno dživipen sar le Devles. ⁵ Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri zaprinena. Chrañin tut kajse manušendar.

⁶ Bo varesave lendar džan andro khera a diliñaren andre le slabe džuvlen, saven hin but bini a hine ligende le všelijake žadoscenca; ⁷ ola džuvľa furt siklon, ale šoha našti prindžaren o čačipen. ⁸ Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro čačipen,

bo lengro gondolišagos hino musardo a nane dokazimen andro pačaben. ⁹ Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliņipen dikhena savore, avke sar pes sikađa the o diliņipen kole duje džengro.

O posledna prikazaŋja le Timoteoske

¹⁰ Ale tu tut mištes likerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zlikeriben, miro kamiben the miri trepzlivost', ¹¹ a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre mande o manuša igen džanas a soha pregelom. No andral savoreste man o Del iľa avri. ¹² A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto dživipen le Ježišoha Kristoha. ¹³ Ale o nalačhe manuša the o podvodňika džana furt dureder andro nalačhipen. Diliňarena andre le manušen a the korkore ena andre diliňarde. ¹⁴ Ale tu ačh andre oda, so siklilal, the andre oda, so pačandilal, se džanes, kastar oda siklilal. ¹⁵ Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den godi pre oda, hoj te aves zachraņimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus. ¹⁶ Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj a hino lačo pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro dživipen, te karhinel les a te bararel les avri andro spravodlišagos, ¹⁷ hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre dojekh lači buči.

4

¹ Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le mulen, sar avela leskro krališagos: ² Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačo the nalačo časos, dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trepzlivost'. ³ Bo avela ajso časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben, ale rodena peske le učitelēn, save len sikavena oda, so on kamena te šunel. ⁴ A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa, ⁵ ale tu av strižbo andre savoreste, zliker savoro pharipen, ker e buči sar o evaņjelistas a doker mištes tiri buči.

⁶ Bo me som imar obetimen a imar avľa miro časos, hoj te džav pal kada svetos. ⁷ O lačo mariben man domardom, o denašiben dodenašlom, o pačaben doľikerđom. ⁸ Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodlišagoskri, savi man dela andre oda Džives o Raj, o spravodljivo Sudcas – no,

na ča man, ale the savoren, ko užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

⁹ Snažin tut so neksigeder te avel pal ma. ¹⁰ O Demas man omukla, bo pes zakamla andre kada svetos a gela andre Tesalonika. O Krescens gela andre Galacija a o Titus andre Dalmacija. ¹¹ Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre buči. ¹² Le Tichikus bičhadom andro Efezus. ¹³ Sar aveha, an tuha o plaštos, so muklom andre Troada ko Karpos. An tuha the o lila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.

¹⁴ O kovačis Alexander mange kerđa but nalačo. O Del leske dela pale vaš oda, so kerđa. ¹⁵ A the tu tut lestar chrašin, bo igen džalas pre amare lava.

¹⁶ Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ņiko manca, ale savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel. ¹⁷ Ale o Raj ačhelas paš ma a zoraľardā man, hoj te avel prekal mande vakerdo o evaňjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le levoske. ¹⁸ O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachrašinela man a lela andre peskro ņeboskro krališagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

O posledna pozdravi

¹⁹ Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija. ²⁰ O Erastos ačhila andro Korint. Le Trofimus muklom nasvales andro foros Miletus. ²¹ Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.

²² O Raj mi el tire duchoha. E milost le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro lil le Titoske

O pozdravos

¹ Kada lil pisinav me o Pavol, o služobňikos le Devleskro the o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačabben olenge, kas peske o Del avri kidňa, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len lidžal andro pobožno dživipen ² the andre nađej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del diňa lav mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen. ³ A andre peskro časos oda lav sikađa andre kazeň, savi mange sas diňi pro prikazis le Devleskro amare Spasiťeliskro.

⁴ Pisinav le Titoske, mire čače časke, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasiťelis, o smirom the e milost!

Le Titoskri buči pre Kreta

⁵ Vašoda tut muklom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kampil, a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phendom. ⁶ O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake, leskre čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine rozmukle abo na šunen. ⁷ Bo oda, ko lidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel te dživel žužo dživipen. Našti pes lidžal upre, aňi sig cholisaľol, našti avel pijakos, aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love. ⁸ Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te zľikerel pes, te avel godaver, čačipnaskro a sveto. ⁹ Mušinel pes te ľikerel le čačipnaskre lavestar avke, sar sikľila amendar. Mušinel te džanel te zoraľarel le manušen andro sasto sikaviben a te dovakerel olenge, ko džan pre oda sikaviben.

¹⁰ Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren andre o goda. A nekbuter oda keren ola le Židendar. ¹¹ Lenge kampil te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos rozmaren cala fameliji, bo sikaven oda, so našti. ¹² Jekh lengro prorokos phenda: „O Kreťana hine furt klamara, dziva džviri, leňiva pera.“ ¹³ Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zoraľes dovaker, hoj te saston avri andro pačaben, ¹⁴ te na pes ľikeren le židovike paramisendar the le prikazaňjendar, so vakeren

ola manuša, save pestar odčhide o čačipen. ¹⁵ Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olenge, ko na pačan, nane nič žužo a melardī hin the lengri godī the lengro svedomje. ¹⁶ On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel nič lačo.

2

O sasto sikaviben

¹ Ale tu, Titus, vaker oda, so kempel andro sasto sikaviben. ² O phureder murša mi en strižba, pačivale, godaver, saste andro pačaben, kamiben the andre trpezljivost.

³ A the o phureder džuvla pes mi likerem avke, sar kempel le pobožne manušenge te dživel, te na vakerem o pletki, te na aven otrokiņi la molake. Mi sikaven oda, so hin lačo, ⁴ a mi den le ternedere džuvlen godī, hoj te kamen peskre romen the peskre čhaven. ⁵ O terneder džuvla mi en godaver the pačivale, mi starinen pes pal peskre khera, mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ņikas te na avel so te phenel pro Lav le Devleskro.

⁶ A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven godaver andre savoreste. ⁷ Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kempel te kerel o lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačo. ⁸ Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ņiko našti nič phenela, hoj pes te ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.

⁹ O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te aven pre dzeka. Te na lenge odvakerem ¹⁰ a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernost, hoj savoreha te šukačaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasitelis.

¹¹ Bo o Del sikada peskri milost, savi šaj spasinel savore manušen. ¹² Odi milost le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o bijedevleskro dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te dživas andro godaveripen, čačipen the andre sveto dar anglo Del ¹³ a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes sikavela e slava le bare Devleskri the amare Spasiteliskri, le Ježišoskri Kristoskri. ¹⁴ Ov diņa pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro nalačhipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen kamen te kerel o lačhipen.

¹⁵ Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre godī savora autoritaha. Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

¹ Leper le manuŝenge, hoj pes te podden le vladareng the le autoritenge, hoj len te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekh lačo skutkos. ² Phen lenge, hoj pre űnikaste te na vakeren pletki a te na pes vesekedinen, ale mi aven kovlejileskre a mi presikaven o lačhipen savore manuŝenge.

³ Bo the amen samas varekana nagodaver a na ŝunahas le Devles. Bludzinahas a samas otroka le vŝelijake ŝadoscenge the rozkoŝenge; dŝivahas andre choľi a zavidzinahas. Aven manuŝa amen narado dikhenas a the amen len. ⁴ Ale sar pes sikada o lačhipen le Devleskro, amare Spasiteliskro, the leskro kamiben ko manuŝa, ⁵ ov amen zachraňinda a oda na sas vaŝ amare lače skutki, so amen kerdam, ale vaŝoda, bo ov hino lačhejileskro. Zachraňinda amen prekal o Sveto Duchos, savo amen znovuzrodzinda a diňa amen o nevo dŝivipen oleha, hoj amen obŝuŝarda. ⁶ O Del pre amende barvales čhida avri le Svete Duchos prekal o Jeŝiŝ Kristus, amaro Spasitelis, ⁷ hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri miloŝ a te chudas sar deďiča o večno dŝivipen, pre savo pes mukas the uŝaras. ⁸ Kada lav hin čačipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola, ko pačandile andro Del, te aven oddine te kerel o lače skutki. Kada hin oda, so hin pro lačo the pre chasna le manuŝenge.

⁹ Ale obdŝa o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o vesekediŝagi the o spričkiŝagi pal o zakonos, bo nane pre űnisoste a na anen űisavi chasna. ¹⁰ Kajse manuŝeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre goďi jekhvar the duvar. Palis tut leha te na chal buter űič. ¹¹ Tu dŝanes, hoj kajso manuŝ hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes odsudzinel.

O prikazaňja le Titoske

¹² Sar ke tu bičhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda, hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te ačhel prekal o jevend. ¹³ Ker avke, sar nekfeder dŝanes, hoj te pomoŝines le pravňikoske le Zenaske the le Apolloske, hoj len te avel savoro, so lenge kempel pro drom. ¹⁴ The amare manuŝa mi sikľon te kerel o lače skutki ode, kaj kempel, hoj the on te anen chasna.

¹⁵ Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen andro pačaben, save amen kamen.

Le Devleskri miloŝ mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Filemonoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinās le Filemonoske, saves igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči, ² pisinās the la pheñake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca jekhetane kerel e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

³ Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milost the o smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

⁴ Me palikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modlitbi, ⁵ bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro kamiben ke savore manuša le Devleskre. ⁶ Modlinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoralol andre tu, a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus. ⁷ Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskre manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

⁸ Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazindomas, so kampil te kerel, ⁹ ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder manuš a akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus. ¹⁰ Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačila miro duchovno čhavo, sar somas andre bertena. ¹¹ Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the tuke the mange.

¹² Bičhadom les pale ke tute a leha džal the miro jilo. ¹³ Kamlom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te služinel, medik som andro lanci vaš o evaňjelium. ¹⁴ Ale na kamlom te kerel nič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar. ¹⁵ Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj palis tuha te avel pro furt, ¹⁶ imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačo phral. Hino igen lačo mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro Raj.

¹⁷ Te man likerēs sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man. ¹⁸ Te tuke kerđa vareso nalačo, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange. ¹⁹ Me, o

Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te leperel, hoj mange kames mek the tut korkores. ²⁰ He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj. Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus! ²¹ Pisindom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar tuke phendom.

²² A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj o Del šunela avri tumare modlitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

²³ Pozdravinel tut o Epafra, savo hino manca andre bertena vaš o Ježiš Kristus. ²⁴ Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči – o Marek, o Aristarchos, o Demas the o Lukaš.

²⁵ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O lil le Židenge

O Del prevakerđa prekal peskro Čhavo

¹ Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka, ² ale akana andre kala posledna dživesa prevakerđa ke amende prekal peskro Čhavo, saveha stvorindā sa, so hin pro ņebos the pre phuv, a saves ačhađa sar dēdičis šavoreske. ³ Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajso sar o Del. Ov savoro likerel peskre zorale laveha. Sar dokerđa oda, hoj obžuzarđa le manušen le binendar, bešla peske andro ņebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

⁴ Ov ačhiľa ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder lengrendar. ⁵ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

A o Del šoha na phenda pal ņisavo aňjelos:

*„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“*

⁶ A sar o Del bičhađa andro svetos peskre jekhore Čhas, phenda:

„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te bandol.“

⁷ Pal o aňjela o Del phenel:

*„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobňikendar jagale jaga.“*

⁸ Ale pal o Čhavo phenda:

*„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kralineha le spravodlīve žezloha!*

⁹ Zakamlal tut andro spravodlišagos
*a našti avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“*

¹⁰ Ov the phenda:

*„Tu, Rajeja, anglal savoreste stvorindal e phuv
a tire vastenca kerdal o ņebos.*

¹¹ *On našlona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt.*

¹² *Tu len zapačareha sar o plaštos*

*a čerinena pes sar o uraviben,
ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena."*

13 Se o Del šoha na phenda nisave peskre aňjeloske:

*„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire neprijatelen tel o pindre."*

14 Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine bičhade le Devlestar te služinel le manušenge, save prilena o spaseňje.

2

O baro spaseňje

1 Vašoda mušinas mek zoraleder te likerel oda, so šundam, hoj te na oddžas varekhaj avrether. ² Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes sikada sar čačipen a sako, ko les na dolikerelas abo na šunelas, chudelas oda, so peske zaslužinelas. ³ Akor, sar šaj amen denašaha, te pestar odčhivaha kajso baro spaseňje? O Raj chudňa ešebno te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, ko les šunde, amenge svedčinenas, hoj oda hin čačipen. ⁴ The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas všelijaka zorale zazraki the znameňja a delas peskre Svete Duchos avke, sar ov kamelas.

O Ježiš amen anel ko spaseňje

⁵ Bo o Del na diňa le aňjelenge te vladňinel upral oda svetos, so avela, pal savo amen vakeras. ⁶ Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:

*„So hino o manuš, hoj les leperes,
abo o čhavo le manušeskro,
hoj tut pal leste starines?*

⁷ *Kerďal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela,
diňal les e slava the e pačiv sar koruna*

8 a savoro thoďal tel leskre pindre."

Savoro leske diňal a na mukľal nič, so leske na ulahas poddino. Ale akana mek na dikhas, hoj leske hin savoro poddino. ⁹ Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o aňjela, savo chudňa e slava the e pačiv sar koruna vašoda, hoj precerpinda o meriben, bo prekal e milosť le Devleskri muľa vaš sakoneste.

¹⁰ Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro stvorimen, prekal o cerpišagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o spaseňje, hoj te anel but čhaven andre slava. ¹¹ Bo the Ov, savo pošvecinel le manušen, the on, save hine pošvecimen, hine jekhe

Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale, ¹² sar phenel le Devleske:

*„Vakerava pal tiro nav maškar o phrala
a lašarava tut andre khangeri.“*

¹³ Pale phenel:

„Me man mukava pro Del.“

A pale:

„Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.“

¹⁴ Avke sar le čhaven hin telos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avla andre ajsa telos sar manuš, hoj peskre meribnaha te zničinel le benges, saves sas zor upral o meriben. ¹⁵ A avke oslobodzinda olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar otroka andre dar le meribnastar. ¹⁶ Se o Ježiš na avla te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamskre potomkenge, ¹⁷ vašoda mušinda te ačhel manuš savoreha, hoj te avel ajsa sar leskre phrala, hoj lestar te ačhel o lačhejileskro the o verno Nekbareder Rašaj anglo Del, hoj te cinel avri le manušen le binendar. ¹⁸ A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge, ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

¹ Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš – pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro. ² Ov hino verno Oleske, ko les andre oda ačhađa, avke sar the o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskro. ³ O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o kher, so kerđa. Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš. ⁴ Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhađa savoro, hin o Del. ⁵ O Mojžiš sas verno sar služobňikos andre calo kher le Devleskro a svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamla te vakerel. ⁶ Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro kher sam amen, te dolikeraha zoraha o pačaben the e nađej, savaha pes lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

⁷ Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:
*„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,
⁸ ma phanden andre tumare jile,
sar oda kerenas ola džene,
save pes vzburinde andre oda džives,
sar pokušinenas le Devles pre pušta,*

⁹ *akor, sar man tumare dada furt pokušinenas, kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.*

¹⁰ *Vašoda ačhilom cholamen pre oda pokoleñje a phendom: „Furt hine le jileha avrether a mire droma na prindžaren.“*

¹¹ *Avke andre choli diñom lav: „Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*

¹² Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar nalačo the napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar. ¹³ Ale sako džives povzbudzinen jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel „adadžives“, hoj ňiko tumendar te na avel klamimen le binoha a te na ačhel zacato andro jilo. ¹⁴ Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te dolikeraha zorales dži o koñec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal. ¹⁵ Hin phendo:

„Adadžives, te šundanas Leskro hangos, ma phanden andre tumare jile, sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“

¹⁶ Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes? Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ligenda avri andral o Egipt? ¹⁷ Pre kaste o Del chalas choli saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini a lengre tela mule avri pre pušta. ¹⁸ Kaske o Del diña lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na olenge, ko les na kamenas te šunel? ¹⁹ Avke dikhas, hoj našti gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

¹ Kampel amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik likerel kada lav, so o Del amen diña, hoj pes del te džal andre leskro odpočinkos. ² Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na pomožinda oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les pačabnaha. ³ Andro odpočinkos džas amen, ko pačandilam, avke sar phenda:

„Avke andre choli diñom lav: „Čačes na džana andre miro odpočinkos!“

Phenda oda, kajte leskri buči imar hiñi dokerdi akorestar, kanastar hin stvorimen o svetos, ⁴ bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke: *„O Del peske odpočovinda eftato džives savore peskre bučendar.“* ⁵ A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*

⁶ Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na kamenas te šunel. Avke hin kade

mek aver džene, save šaj džan andro odpočinkos, ⁷ a o Del pale del aver džives a vičinel les „*adadžives*,“ sar pal kajci but berša vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo: „*Adadžives, te šundanas Leskro hangos, ma phanden andre tumare jile!*“

⁸ Bo te len o Jozua andahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerdahas pal aver džives. ⁹ Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša, ¹⁰ bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinda peskre bučendar, avke sar o Del peskrendar. ¹¹ Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ņiko amendar te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.

¹² Bó o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabľa, so čhinel pal soduj seri. Predžal dží ode, kaj pes rozđelinel e duša le duchostar a o klubi le špikendar, a sikavel oda, so peske gondolínas andro jilo a so kamas. ¹³ A nane nič stvorimen, so ulahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Nekbareder Rašaj

¹⁴ Vašoda likerhas zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Nekbareder Rašaj, savo geľa andro ņebos dží paš o Del – o Ježiš, o Čhavo le Devleskro. ¹⁵ Bo nane amen Nekbareder Rašaj, savo na achalol amare slabišagenge, ale hin amen ajso, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerđa ņisavo binos. ¹⁶ Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e milost. Ode chudaha o lačhipen a arakhaha e milost ipen akor, sar amenge oda kampela.

5

¹ Dojekhe nekbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini. ² Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola manuša, save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen. ³ A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the vaš peskre. ⁴ ņiko korkoro peske našti lel odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nekbaredere rašas, avke sar kidňa avri le Aron.

⁵ Avke aňi o Kristus peske na ila korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nekbareder Rašaj, ale o Del leske phenda:

„*Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.*“

⁶ A sar pre aver than phenel:

„Tu sal rašaj pro furt

avke sar o Melchisedek.“

⁷ O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca anelas peskre modlitbi the mangipena Oleske, ko les šaj zachraňinda le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno a poddino le Devleske. ⁸ Kajte ov sas o Čhavo, siklila prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades, ⁹ a sar dosjahňinda e dokonalost, ov ačhila oda, kastar avel o večno spaseňje prekal savore, ko les šunen, ¹⁰ a o Del pal leste phenda, hoj hino o Nektbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

¹¹ Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj te achalon, bo san leňiva te šunel. ¹² Pal kajci časos imar tumen kamlan te avel učitelja, ale mek tumenge kempel, hoj tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kempel thudoro a na o zoralo chaben. ¹³ Bo oda, kaske mek kempel thudoro, mek na achalol, so hin čačes lačho a so na, bo mek hino čhavoro. ¹⁴ Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save siklile oleha, so pregele andro džživipen te rozprindžarel, so hin lačho a so na.

6

¹ Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so siklilam, a džas anglal andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokaňje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del, ² pal o bolipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o uštiben andral o meriben the pal o večno sudos. ³ A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.

⁴ Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro švetlos le Devleskro, ko koštolinde o ňeboskre dari a priile le Svete Duchostar, ⁵ ko prindžarde o lačho lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so avela, ⁶ a palis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel pale ko pokaňje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre ladž. ⁷ O Del požehňinel odi phuv, so prilel furt o brišind a anel o ulipen, a del chasna olen, ko pre late keren buči. ⁸ Ale odi phuv, savi anel o koľaka the o bodľaka, na mol nič a o prekošiben lake hin pašes a pro koňec ela zničimen la jagaha.

⁹ Ale kajte kavke vakeras, mire lačhe phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san pre oda feder a san pašeder

ko spaseŋje. ¹⁰ Se o Del hino čačipnaskro a na bisterel pre tumari buči, aŋi pre tumaro kamiben, so presikađan leskre naveske, sar služiŋenas le Devleskre manuŋenge a mek furt služiŋen. ¹¹ Ale amen igen kamas, hoj ņiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale hoj peske oda te dolikerel dži o koŋec, hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen zmuken. ¹² Na kamas, hoj te ačhen leŋiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko likerem avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phendā.

O Del dolikerel peskre lava

¹³ Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ņiko bareder, pre kaste ilahas vera, vašoda *ila vera korkoro pre peste*. ¹⁴ A phendā: „Čačes tut igen but požehŋinava a dava tut but potomken.“ ¹⁵ O Abraham likerđa avri a dochudŋa oda lav, so leske o Del phendā, hoj les dela.

¹⁶ Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera potverdžinel oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos. ¹⁷ O Del paše thođa peskri vera, bo kamla te sikavel peskre manuŋenge, hoj na čerinela oda lav, so len diŋa. ¹⁸ O Del oda kerđa vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes našti čerinen, le Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha našti klaminel, te avas zorales povzbudžimen amen, so pes denašlam te garuvel paš o Del, hoj pes mištes te chudas ola nađejatar, so hiŋi thođi angle amende. ¹⁹ Odi nađej hiŋi sar e kotva prekal amaro dživipen, zoralī the isto a džal prekal o pochtan le ņeboskre chamoskro dži andro Neksveteder than. ²⁰ O Ježiš ode imar anglal geľa vaš amenge a ačhila Nekbareder Rašaske pro furt avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

¹ Oda Melchisedek sas kralis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleskro. Sar o Abraham avla pale andral o mariben, kaj domarđa štare (4) kralen, o Melchisedek geľa paš leste a požehŋinda les. ² O Abraham les diŋa đesjatka savorestar, so peske andā andral o mariben. Leskro nav pes ešeb prethovel „o Kralis le čačipnaskro“ a palis the „o Kralis le Salemoskro,“ so hin „o Kralis le smiromoskro.“ ³ Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeŋos, a na džanel pes, aŋi kana uliľa, aŋi kana muľa. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro furt.

⁴ Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diŋa đesjatka savorestar, so peske andā

andral o mariben. ⁵ Le Leviskre čhavage, save prilen e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos te prilel o đesjatki le manušendar andral o Izrael – oda hin peskre manušendar – kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre. ⁶ Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiła e đesjatka le Abrahamostar a požehñinda oles, kas o Del diña o lava. ⁷ A džanas mištes, hoj o bareder požehñinel le ciknederes. ⁸ Kade prilen o đesjatki o manuša, save meren, ale kode prilel o đesjatki o Melchisedek, pal savo hin svedectvos, hoj dživel. ⁹ A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diña o đesjatki, kajte korkoro đesjatki chudelas. ¹⁰ Bo o Levi mek na sas aňi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhła le Abrahamoha leskre predkoha.

¹¹ Te pes e dokonalost diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen – he, hin čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre oda rašajipen –, akor soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajsa sar o Melchisedek, a na ajsa sar o Aron? ¹² Bo te pes čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos. ¹³ A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeňos, andral savo ñiko na služinelas paš o oltaris. ¹⁴ Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o Mojžiš šoha na phenda, hoj o rašaj avela andral kada kmeňos. ¹⁵ A akana oda dikhas meksa feder, bo avła aver rašaj, savo hino sar o Melchisedek. ¹⁶ Ov na ačhila rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro rodokmeňos, ale prekal e zor le večne džživipnaskri. ¹⁷ Se pal leste hin pisimen:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

¹⁸ Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre chasna. ¹⁹ Se o zakonos našti kerda ñikastar dokonalo. No akana amen hin feder nađej, savaha avas pašeder paš o Del.

²⁰ A oda pes na ačhila bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e vera, ²¹ ale sar o Ježiš ačhila rašaske, o Del diña paše the e vera a phenda leske:

*„O Raj iła vera a na bajinela:
„Tu sal rašaj pro furt.““*

²² A vašoda o Ježiš ačhila o ručitelis la feder zmluvakro. ²³ Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro furt, ²⁴ ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel furt. ²⁵ Vašoda ov šaj dokonales zachrañinel olen, ko aven ko Del prekal leste, bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.

²⁶ Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajsó Nekkbareder Rašaj – sveto, bi e chiba, bi o binos, oddelimen le bi-nošnendar a uprehazdlo upral o ňebi. ²⁷ Leske na kampil sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a palis vaš o bini le manušengre, avke sar oda keren o nekkbareder rašaja. Se ov oda kerđa jekhvar a pro furt akor, sar obetinda pes korkores. ²⁸ Bo o zakonos ačhavel nekkbareder rašajenge le manušen, save nane dokonala, ale e vera le Devleskri, savi avla pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo pro furt.

8

O Nekkbareder Rašaj la feder zmluvakro

¹ Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajsó Nekkbareder Rašaj, savo peske bešla pal e čači sera le Devleskre tronoske andro ňebos. ² Ov služinel sar o Nekkbareder Rašaj andro Neksveteder than, andro čačo Svetostankos, so ačhađa o Raj, a na o manuš.

³ Dojekh nekkbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda the leske kampelas vareso te obetinel. ⁴ Te ov ulahas ade pre phuv, našti ulahas rašaj, bo ade imar hin rašaja, save anen o dari pal o zakonos. ⁵ No on služinen andre ajsó Svetostankos, savo hino ča o obrazis the o čiños ole Svetostankoskro, savo hino andro ňebos. Vašoda, sar kamla o Mojžiš te kerel o Svetostankos, phenda leske o Del: „*Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.*“ ⁶ No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiňi bareder sar lengri, bo kadi zmluva, savake hino ov prostredňikos, hiňi zathodí pro feder zaslubeňja.

⁷ Se te ulahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kampilahas e dujto. ⁸ Bo o Del len karhinel a phenel:

*„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,
hoj kerava le Izraeloskre khereha
the le Judaskre khereha e nevi zmluva.*

⁹ Na ajsi zmluva, sar kerdóm lengre dadenca andre oda džives, sar len ilóm vastestar,
hoj len te lav avri andral o Egipt,

*bo on na dolíkerde miri zmluva
a me len omuklóm, phenel o Raj.*

¹⁰ Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.

*Thovava mire zakoni andre lengri godí
a pisinava len pre lengre jile.*

*Me avava lengro Del
a on ena mire manuša.*

¹¹ A imar ňiko na mušinelá te sikavel avres,

*aňi o phral peskre phrales, le lavenca:
,Prindžar le Rajes!'*

*Bo savore man prindžarena,
le nekciknederestar dži o nekbareder,
12 bo odmukava lenge o nalačhipen
a lengre bini mange imar na leperava."*

¹³ Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiňi imar puraňi a oda, so imar hin purano the phuro, na likerela but a sig našlola.

9

O Svetostankos pre phuv the andro ņebos

¹ Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske a sas la pre phuv o Sveto than. ² Sas kerdo o Svetostankos, andre savo sas o ešebno than, kaj sas o svietňikos the o skamind, pre savo thovenas o mare anglo Del. Oda than pes vičinelas o Sveto than. ³ Pal o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than, ⁴ a andre sas o somnakuno kađidloskro oltaris the e archa la zmluvakri, so sas obthođi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitňisalila, the o barune tabli la zmluvakre. ⁵ Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save peskre kridlenca zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge na kampil te vakerel pal savore kala veci.

⁶ Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre oda ešebno than, hoj ode te keren peskri služba, ⁷ ale andre oda dujto than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste, no ča le rateha, so anelas vaš peske the vaš o bini le manušengre, so kerenas a na džanenas, hoj oda hin bini. ⁸ Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek na sas phundrado o drom andro Neksveteder than, medik ačhelas o ešebno Svetostankos. ⁹ Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel, hoj prekal o dari the obeti, so pes anel, našti žužol o svedomje ole manušeskro, savo lašarel le Devles. ¹⁰ Bo oda hin ča pal o chaben, pal o pijiben the pal o všelijaka sposobi, sar pes te žužarel. Oda hin ča o avrune predpisi, save likerem ča dži akor, medik pes na kerela neve.

¹¹ Ale sar avla o Kristus, amaro Nektbareder Rašaj, anda peha ola lače veci, so imar akana hine kade. Ov avla prekal o bareder the dokonaleder Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha a na sas andral kada stvorimen svetos. ¹² Ov geľa jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre rateha a na le rateha le capendar vaj le gurumňorendar a avke dochudňa o

večno dživipen prekal amende. ¹³ Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde gurunŋora pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro felos, ¹⁴ ta keci buter o rat le Kristoskro amenge žužarela o svedomje andral o mule skutki! Bo o Ježiš andā pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.

¹⁵ Vašoda hin o Kristus o prostredŋikos la neva zmluvakro, hoj savore, save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno đedictvos, pal savo len o Del diña lav – bo o Kristus muła, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.

¹⁶ Ode, kaj hin pisimen e posledno voľa, pes mušinel te dokazinel, hoj imar muła oda, ko la pisinda. ¹⁷ Bo e posledno voľa hiŋi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinda. ¹⁸ Vašoda aŋi e ešebno zmluva na sas kerđi bi o rat. ¹⁹ Sar o Mojžiš diña te džanel savore manušenge savore prikazaŋja pal o zakonos, iľa o rat le capengro the le bikengro a mišinda les le paŋeha, palis iľa e loľi vlna the o konaricis pal o izopos a pokropinda o zvitkos the savore manušen ²⁰ a phenda: „*Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinda te dolikerel.*“ ²¹ Avke pokropinda le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes kerelas e služba le Devleske. ²² Andro zakonos pes maj savoro obžuzarel le rateha a te nane avričordo o rat, nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

²³ Vašoda pes kavke mušinda te obžuzarel ola veci, so hine ča o podobi le ŋeboskre vecenge, ale o ŋeboskre veci kampil te obžuzarel federe obetenca, sar hin kala. ²⁴ Se o Kristus na geľa andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno obrazis le čačaske, ale ov geľa dži andro ŋebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del vaš amenge. ²⁵ Aŋi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro. ²⁶ Bo te oda uľahas avke, akor mušindaahas o Ježiš te cerpinel buterval, kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikada akana andro posledna časi jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zničinel o binos. ²⁷ Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a palis ela o sudos, ²⁸ avke the o Kristus pes jekhvar obetinda, hoj te odlel o bini but manušengre a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, ko pre leste užaren.

10

¹ O zakonos hino ča ciños ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the čačo obrazis ole vecengro. Vašoda naši ole jekhe obetenca, so pes anen furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, ko aven ko Del. ² Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžuzarde peskre binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine binošna, a preačhilehas imar te obetinel. ³ Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini. ⁴ Bo o rat le capengro the le bikengro šoha naši odlel o bini.

⁵ Vašoda, sar o Kristus avla pro svetos, phenda:

*„Obeti aňi dari na kamehas,
ale diňal man telos.*

⁶ *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,
aňi o obeti vaš o binos.*

⁷ *Akor phendom: „Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó,
Devla,
avke sar pal ma hin pisimen andro zvitkos le za-
konoskro.“*

⁸ Ešeb phenel: *„Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti,
aňi o obeti vaš o binos na kamehas a na sas tuke pre
dzeka,“* – kajte pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos. ⁹ Palis phenda: *„Kade som, avlom te kerel, ó,
Devla, oda, so tu kames.“* Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto. ¹⁰ Vašoda prekal le Devleskri voľa sam amen savore obžuzarde le binendar prekal e teloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.

¹¹ Dojekh židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola jekh obeti, save šoha naši odlen o bini. ¹² No o Kristus anda jekh obeta vaš o bini pro furt a bešla peske pal e čači sera le Devleskri. ¹³ Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskre ňeprijateľa tel o pindre. ¹⁴ Bo jekha obetaha kerđa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.

¹⁵ A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:

¹⁶ *„Kada hin e zmluva, so lenca kerava
pal ola dživesa, phenel o Raj.*

*Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre goda;*

¹⁷ *a pre lengre bini the nalačhipena
mange imar na leperava.“*

¹⁸ A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kempel buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

19 Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than, ²⁰ pal o nevo the džido drom, so amenge otkerđa prekal o pochtan, so hin leskro ťelos ²¹ a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro, ²² aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžuzarde andral o nalačo svedomje, the le ťelenca, so hine thode (omorde) le žuže pañeha. ²³ Aven, chudas pes zoraha la nađejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diña lav, hino verno. ²⁴ Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbudzinas andro kamiben the lače skutki. ²⁵ Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko siklila te kerel, ale zoralaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.

²⁶ Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžardam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini, ²⁷ ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zničinel a olen, ko pes ačhaven le Devleske. ²⁸ Te vareko na dolikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a naši leske presikaven e milošť. ²⁹ No akana, gondolinen: Te vareko uštarel pro Čhavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžuzarda, a namištes vakerel pro Duchos, savo les diña milošť, ta keci bareder trestos peske zaslužinel? ³⁰ Se prindžaras oles, ko phenda: „*Me man pomšťinava, me lenge dava pale.*“ A pale phenda: „*O Raj sudzinela peskre manušen.*“ ³¹ Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!

³² Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avlan andro švetlos a sar pregeľan baro mariben andro cerpišagi. ³³ Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a palis pre aver dživesa zlidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen. ³⁴ Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvalipen, radišagoha oda zlidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt. ³⁵ Vašoda džan dureder bi e dar, bo te likerena avri, užarel tumen baro počniiben.

³⁶ Kampil tumenge te likerel avri, hoj te keren oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o d'edictvos. ³⁷ Bo hin pisimen:

„*Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kasko kampil te avel,
a na avela nasig.*

³⁸ *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,*

*ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.“*

³⁹ Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a hine spasimen.

11

Pal o pačaben

¹ O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel. ² Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.

³ Le pačabnaha ačaľuvas, hoj o ņebos the e phuv sas stvorimen le Devleskre laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.

⁴ Le pačabnaha andã o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben chudňa o svedectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le Devleske pre dzeka. A kajte hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.

⁵ Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les, bo o Del les iľa upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudňa svedectvos, hoj hino pre dzeka le Devleske. ⁶ Bi o pačaben našti avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del, mušinel te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.

⁷ Le pačabnaha o Noach šundã le Devles, sar leske o Del diňa te džanel oda, so pes mek dži akor šoha na dikhľa, a andre sveto dar ačhađa o korabos, hoj te zachraňinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinda o svetos a chudňa le Devlestar o spravodlišagos, so avel prekal o pačaben.

⁸ Le pačabnaha o Abraham šundã le Devles, sar les vičinda, hoj te džal avri andral peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamla te del. Geľa bi oda, hoj te džanľahas, kaj džal, ⁹ a le pačabnaha dživelas sar cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del phenda, hoj leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda lav le Devlestar. ¹⁰ Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplaňinda the ačhađa o Del. ¹¹ Le pačabnaha the e Sara, sava našti uľa čhave, chudňa zor te ačhel khabňi, kajte sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phenda. ¹² Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, ulile ajci but potomki, keci hin o čercheňa pro ņebos the e poši paš o moros, so pes aňi na del te zrachinel.

¹³ Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda, so lenge phenda, hoj len dela, ale ča

dural oda dikhenas a radisaŕonas oleske. Viznavinenas, hoj a predŕan pal kadi phuv sar cudzinci a nane kade khere. ¹⁴ Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv. ¹⁵ Se te gondolindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek ŕaj gelehas pale. ¹⁶ Ale on radisaŕon pre feder phuv, pre eboskri phuv. Vaŕoda pes aŕi o Del na ladŕal te viinel lengro Del, se pripravinda lenge o foros.

¹⁷ Le pačabnaha obetinda o Abraham le Izak, sar sas skuŕimen le Devlestar. Sas pripravimen te obetinel peskre jekhore has, kajte ov sas oda, kas o Del diŕna lav, ¹⁸ sar leske phenda: „*Le Izakostar avela tiro potomstvos.*“ ¹⁹ O Abraham achalolas avke, hoj le Devles sas zor les te uŕtavel andral o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diŕnahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.

²⁰ Le pačabnaha poŕehŕinda o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci, so avena.

²¹ Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, poŕehŕinda savore Jozefoskre haven a zmukla o ŕero pre paca, sar laŕarelas le Devles.

²² Le pačabnaha o Jozef phenda sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre have dŕana avri andral o Egipt, a phenda lenge so te keren leskre kokalenca.

²³ Le pačabnaha garuvenas le Mojŕiŕoskri daj the dad le Mojŕiŕ trin hon pal oda, sar uliŕa, bo dikhenas, hoj o čhavoro hino ŕukar, a na daranas pes le Faraonoskre rozkazistar.

²⁴ Le pačabnaha o Mojŕiŕ, sar barila avri, na kamla, hoj les te vičinen havo le Faraonoskra hakro. ²⁵ Radeder peske kidna avri te cerpinel le Devleskre manuŕenca, sar te radisaŕol pro cikno asos le binostar. ²⁶ Te avel pre ladŕ vaŕ o Kristus sas prekal leste feder sar o barvalipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počiŕiben. ²⁷ Le pačabnaha omukla o Egipt a na daralas pes le kraliskra cholatar, ale likerda avri avke, sar te dikhlahas le Devles, saves naŕti te dikhel. ²⁸ Le pačabnaha kerda e Patradi a pokropinda o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskro aŕjelos le Izraelitengre eŕebne havoren.

²⁹ Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e ŕuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egiptana, takoj taŕile.

³⁰ Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar paŕal lende eŕta dŕives phirenas.

³¹ Le pačabnaha na muŕa e lubni e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te ŕunel, bo priila ŕukares olen, ko avle te predikhel e phuv.

³² A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakerele pal o Gideon, Barak, Samson, Jefthah, David a Samuel the pal o proroka, ³³ save le pačabnaha domarenas o krališagi, kerenas o spravodlišagos a dochudenas o lava, so len o Del diña. Le pačabnaha phandenias andre o piski le levenge, ³⁴ murdarenas andre o bare jaga a zachrañinenas pes le ñeprijateľengre šablendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoraloñas andro maribena a roztradenas avre narodengre armadi. ³⁵ Le pačabnaha chudle o džuvľa pale peskre mulen, save sas uštade andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te avel uštade andral o meriben andro feder džživipen. ³⁶ Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenias andro lanci the andro berteni. ³⁷ Murdarenas len le barenca the le šablencia a prerezinenas len pro jepaš. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi – na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a ubližinenas lenge. ³⁸ On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zaslužinda, save bludžinenas pal o pušti the pal o verchi a dživenas andro jaskiñi the andro cheva andre phuv.

³⁹ A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phenda, hoj len dela, ⁴⁰ bo o Del pripravinda prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te dochuden e dokonalost jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

¹ Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o binos, so amen phandel andre a likerias avri andro denašiben, so hin angle amende. ² Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudña amaro pačaben a ko les the dokerela. Ov precerpinda o meriben pro kerestos a pregela bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a palis peske bešľa pal e čači sera le Devleskre tronoskri. ³ Gondolinen pre oda, ko zligenda kajci but nalačhipen le binošnendar, save pre leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisaon pro duchos.

⁴ Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhađan dži andro rat. ⁵ Bisterđan pro lava, so tumen zoralařen, a vakeren ke tumende sar ko čhave?

Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,

*ma le tuke lokes oda,
aňi ma slabisaľuv,
akor sar tuke dovakerel.*

⁶ *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri
a marel sakones, kas prilel sar čhas.*

⁷ Likeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca. Bo savo dad na bararel zoraha avri peskre čhas? ⁸ Ale te na san avriбарarde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san o kopirdana a na san leskre čhave. ⁹ The amare telesna dada amen zoraha bararenas avri a likerahas peske len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas? ¹⁰ Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavore, avke sar peske on gondolinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari chasna, hoj te avas ajse sveta sar ov. ¹¹ Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale palis anel o smirom the o spravodlišagos, so hin pre chasna olenge, kas sikada avri.

¹² Vašoda rovňinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende izdran, ¹³ a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino bango, te na chučel avri, ale te sastol avri.

Te na odčhivas le Devleskri milost

¹⁴ Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te dživen o sveto dživipen, bijal savo ňiko na dikhela le Devles. ¹⁵ Dikhen mištes pre oda, hoj ňiko te na visalol palal le Devleskra milostatar, hoj te na barol ňisavo kirko koreňis, so andahas pharipen a musardahas but dženen. ¹⁶ ňiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben bikenda peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas. ¹⁷ Se džanen, hoj kajte palis kamelas te chudel le dadestar o požehnaňje, sas odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda kamelas.

¹⁸ Se tumen na avľan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel, abo savo labolas la jagatar, abo paš o kalipen, paš e rat abo paš e burka, ¹⁹ aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse lava, hoj ola, ko les šunde, pes mangelas, hoj imar te na vakerel dureder. ²⁰ Bo našti zľidžanas oda, so pes lenge prikazinda: „*Te ča o džviros pes chudňahas le verchostar, mušinel te avel murdardo le barenca.*“ ²¹ Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenda: „Izdrav a darav man!“

²² No tumen avljan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o ņeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela. ²³ Avljan paš o radišagoskro zhromažđeňje le Devleskre ešebna čhavengro, savengre nava hine pisimen andro ņebos. Avljan paš o Del, paš savorengro Sudcas, paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonalost. ²⁴ Avljan paš o Ježiš, paš o prostredňikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.

²⁵ Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našti denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ņebos. ²⁶ Leskro hangos akor čhalada la phuvaha, no akana mek diňa lav: „*Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ņeboha.*“ ²⁷ Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našti čhalaven.

²⁸ Vašoda te amen prilas oda krališagos, so pes našti čhalavel, kampil amenge te palikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske oda hin pre dzeka. ²⁹ Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiňi le Devleske pre dzeka

¹ O kamiben maškar o phrala te na preačhel. ² Ma bisteren te prilel le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le aňjelen, a aňi olestar na džanenas. ³ Gondolinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen ulanas lenca andre bertena. A gondolinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen cerpindanas lenca.

⁴ Sako peske mi likerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romňaha mušinen te avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha pašal o rom vaj pašal e romňi. ⁵ Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so tumen hin, bo o Del phenda:

„*Na mukava tut
aňi tut na omukava.*“

⁶ Vašoda bi e dar šaj phenas:

„*O Raj mange pomožinel
a na darava man.
So man šaj kerel o manuš?*“

⁷ Ma bisteren pre ola, ko tumen lidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro. Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobņinen lengro pačaben. ⁸ O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na vekī.

⁹ Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zoraľardo le Devleskra milošfatar a na ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, ko oda dolikeren. ¹⁰ Amen hin o oltaris, pal savo našti chan aņi o rašaja, save sluņinen andro Svetostankos.

¹¹ O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš o bini, ale lengre řela labaren avri le taboristar. ¹² Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te pošvecinel le manušen peskre rateha. ¹³ Aven džas pal leste avri andral o taboris a zlidžas leha leskri ladž. ¹⁴ Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so avela.

¹⁵ Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o Ježiš, oda hin o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav. ¹⁶ Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomoņinel jekh avreske, bo ajse obeti hin le Devleske pre dzeka.

¹⁷ Šunen olen, ko tumen lidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren radišagoha, a na pharipnaha, bo oda tumenge na andahas ņisavo lačhipen.

¹⁸ Modļinen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo svedomje, bo andre savoreste pes kamas mištes te likerel. ¹⁹ A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modļinen vaš ma, hoj sigeder pale te džav ke tumende.

E modļitba the o požehnaņje

²⁰ A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštađa andral o meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pastjeris le bakroregres, ²¹ tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa. Ov andre amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e slava na vekī vekov. Amen.

²² Phralale, na pisindom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoraľaren.

²³ Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.

²⁴ Pozdraviŋen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O phrala andral e Italija tumen pozdraviŋen.

²⁵ E milosť le Devleskri mi el tumenca savorenca!

O lil le Jakoboskro

O pozdravos

¹ O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske, bičhavel pozdravi le dešduje kmeňenge, save hine rozčhide pal calo svetos. ² Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o všelijaka skuški.

Pal o pačaben the godaveripen

³ Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen lidžan andre trpezlivost. ⁴ A tumari trpezlivost pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven dokonala the bi e chiba a nič tumenge te na chibalinel. ⁵ Te varekaske tumendar kempel godi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske diñi. Bo ov del ščirones sakones a na čivkerel pro jakha. ⁶ Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čivkerel laha pal jekh sera pre aver. ⁷ Kajso manuš peske te na gondolinel, hoj chudela vareso le Rajestar. ⁸ Bo kajso manuš hino rozpolťimen a nane stabilno andre űisoste, so kerel.

Pal o čoripen the barvalipen

⁹ O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas uprehazdlo andro Kristus, ¹⁰ a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našlola sar e kvitka pre mała. ¹¹ Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakri kvitka perel tele a lakro šukariben našlol. Avke perela tele the o barvalo pre peskre droma.

Te zlidžal e skuška

¹² Bachtalo murš, savo zlidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi koruna le dživipnaskri, pal savi o Raj diña lav, hoj dela olen, ko les kamen. ¹³ űiko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdña!“ Se le Devles našti te cirdel pro nalačo a aňi ov űikas na cirdel andro binos. ¹⁴ Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a vabinel. ¹⁵ A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino kerdo, anel o meriben. ¹⁶ Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale! ¹⁷ Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo kerđa o űeboskre švetla a hino furt

jekh, ov pes na čerinel avke sar o ciños. ¹⁸ Peskra volatar amen diña o dživipen prekal o čaćipnaskro lav, hoj te avas ešebna savorestar, so kerda!

Te šunel the te kerel

¹⁹ Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakerel a te na cholisałol sig! ²⁰ Bo o manuš andre choli na kerel oda spravodlišagos, so kamel o Del. ²¹ Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalačhipen a šukares prilen oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachrañinel tumare dživipena. ²² Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha pes korkoren klaminen. ²³ Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na dolikerel les, hino sar ajso manuš, savo dikhel peskro muj andro gendalos. ²⁴ Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri. ²⁵ Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda, a likerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunđa, ale dživel pal oda, ajso manuš ela požeññimen andre oda, so kerel. ²⁶ Te peske vareko tumendar gondolinel, hoj hino pobožno, a na zlikerel peske e čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnost hiñi zbitočno. ²⁷ Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnost žuži the bi e mel: Te starinel pes pal o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na mełarel pes andre le svetoha.

2

Te na kerel rozđjel maškar o manuša

¹ Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la slavakro: Ma dikhen pro manuš a ma keren rozđjel maškar o manuša. ² Bo te avlahas andre tumari khangeri murš somnakuña angrusaha, urdo andro šukar gada, a te avlahas the čoro murš andro melale gada, ³ a dikhlanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phendanas leske: „Tu tuke šukares beš kade,“ ale le čoreske phendanas: „Tu ačh kode,“ abo: „Beš tuke kade paš mire pindre,“ ⁴ či na keren oleha rozđjel maškar tumende? Či na ačhilan sudci, save namištes gondolinen a sudzinen? ⁵ Šunen, mire lače phralale! Či peske na kidña o Del avri le čoren andral kada svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilen o krališagos, pal savo o Del diña lav olenge, ko les kamen? ⁶ Ale tumen tele dikhlan le čores! Či nane oda ipen o barvale, ko tumen trapinen a cirden pal o sudi? ⁷ Či nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačo nav le Rajeskro, so tumenge o Del

diña? ⁸ No, te dolikeren o zakonos le krališagoskro, avke sar hin pisimen: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ Ta akor mištes keren. ⁹ Ale te keren rozdžel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos tumen usvedčinel sar olen, ko les na dolikeren. ¹⁰ Bo oda, ko dolikerdahas calo zakonos, ale jekh prikazaŋje na dolikerdahas, hino vinnovato andre savore. ¹¹ Se Oda, ko phendā: „*Na kereha lubipen*“, phendā the: „*Na murdareha.*“ No, kajte na keres lubipen, ale murdares, na dolikeres o zakonos. ¹² Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del e sloboda! ¹³ Bo o sudos bi e milost' užarel oles, ko na presikavelas e milost'. Ale e milost' zviťazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

¹⁴ So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben, ale nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachrañinel? ¹⁵ Te le phrales abo la pheña na ulahas so te urel a na ulahas len o dživeseskro chaben, ¹⁶ a te lenge vareko tumendar phendahas: „*Džan andro smirom, tačaren tumen a chan,*“ ale te len na diňanas oda, so kempel le teloske, so len hin olestar? ¹⁷ Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo. ¹⁸ Ale vareko phenela: „*Tut hin o pačaben a man hin o skutki.*“ Sikav mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki. ¹⁹ Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a izdran.

²⁰ Kames, hoj tuke te sikavav, tu nagodaver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki hino mulo? ²¹ Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlñimen le skutkendar, sar andā peskre čhas le Izak te obetinel pro oltaris? ²² Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o skutki keren leskro pačaben dokonalo. ²³ A ačhiľa pes, so hin pisimen: „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“ A sas vičimen le Devleskro prijatelis. ²⁴ Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlñimen the le skutkendar a na ča le pačabnastar. ²⁵ Avke sas the paš e lubñi Rachab: Či na sas ospravedlñimen le skutkendar, sar priiľa le poslen a bičhađa len het avre dromeħa? ²⁶ Bo avke sar o telos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino mulo bi o skutki.

3

Pal e čhib

¹ Phralale mire, ma keren tumendar savore učitelā. Se džanen, hoj amen o učitelā avaha zoraleder sudzimen.

² Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš, savo džanel te likerel calo peskre telos. ³ Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo leskro telos, kaj kamas. ⁴ Abo dikhen pro lođi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja, o kormidelnikos len šaj lidžal le ciknore kormidloha ode, kaj kamel. ⁵ Avke the e čhib hiňi cikno kotor andro telos, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo baro veš labardā e cikňi jagori! ⁶ E čhib hiňi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare teloskre kotora. Melarel andre calo amaro telos. Rozlabarel calo manuškro džživipen a korkori hiňi podlabardī le peklostar.

⁷ O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sapen a the le džviren andro moros, ⁸ ale e čhib ņiko le manušendar našti skrocinel. E čhib hiňi ņepokojno a nalači, pherđi le jedoha, so murdarel. ⁹ La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades - a ola jekha čhibaha the košas le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba. ¹⁰ Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našti oda avke avel, phralale mire! ¹¹ Či šaj andral jekh chaňig avel avri gulo the kirko paňi? ¹² Či šaj barol, phralale mire, pro figovňikos o olivi, vaj pro viňičis o figi? Avke the ņisavi lonđi chaňig našti del gulo paňi.

O godaveripen upral

¹³ Ko hin maškar tumende godaver a kas hin godi? Mi sikavel peskre džživipnaha o lače skutki a mi avel pokorno the godaver andre savoreste, so kerel. ¹⁴ Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavist a kamen tumen ča te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen. ¹⁵ Kajsi godi na avel upral, ale hiňi pal e phuv, telesno, benguňali. ¹⁶ Bo ode, kaj hin e zavist a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode hin o ņepokoj the dojekh nalačhipen. ¹⁷ Ale odi godi, so avel andral o ņebos, hiňi ešeb žuži, palis ajsi, so kamel o smirom, kovli a phundrađi te šunel; hiňi ajsi, so sajinel avres a anel o lačo ovocje, na kerel rozđjel maškar o manuša a nane dujemujengri. ¹⁸ A o ovocje le spravodlišagokro pes sadzinel andro smirom maškar ola, ko keren o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

¹ Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či na andral tumare telesna žadosci, so pes maren andre tumende? ² Tumen kamen vareso a

nane tumen, murdaren a zavidzinen a našti dochuden – maren tumen a veseke dinen, ale nane tumen, bo na mangel tumenge le Devlestar. ³ Sar tumenge mangel, na chuden, bo namištes mangel, bo kamen oda prekal tumare nalače žadosci.

⁴ Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačo le svetoha, hino nalačo le Devleha? Oda manuš, ko kamlahas te avel prijatelj le svetoha, ačhel nepřijatelj le Devleskro. ⁵ Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del žjarlivones tužinel pal o duchos, saves diňa andre amende te bešel?“ ⁶ Se o Del del bareder milost. Vašoda phenel le Devleskro Lav: „O Del džal pro barikane, ale le pokornen del peskri milost.“ ⁷ Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela tumendar. ⁸ Aven pašeder paš o Del a ov avela pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta, tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpoltena, žužaren tumenge o jile! ⁹ Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben a o radišagos pre žala. ¹⁰ Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

¹¹ Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o zakonos le Devleskro, ale sal leskro sudcas. ¹² Ča jekh o Del diňa o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachraňinel a šaj zničinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

¹³ No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske love.“ ¹⁴ Se tumen na džanen so ela tajsa tumare dživipnaha! San sar e para, so pes pro sikra sikavel a palis našlol. ¹⁵ Ale kampil tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada abo koda.“ ¹⁶ Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso lašariben nane lačo. ¹⁷ Te vareko džanel te kerel o lačo, a na kerel oda, kerel binos.

5

O lav prekal o barvale

¹ No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so pre tumende avena! ² Tumaro barvalipen kirňila a tumare gada chale o kirme. ³ Tumaro somnakaj

the rup hardzavisaľila a odi hardza sikavela pre tumende a chala tumare řela sar jag, bo skidřnan o barvalipen pro posledna dřivesa. ⁴ Le řore manuřenge, save kerenas buři pre tumare maľi, na pořindřan! Vařoda, dikh, lengro pořiňiben viřinel pre tumende! O viřiňiben olengro, save kidenas upre pal tumare maľi, doavřa dři andro kana le Nekzoredere Rajeske. ⁵ Dřivenas pre kadi phuv andro kiňeřagos the andro baripen a řalardřan tumare jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te zařhinen. ⁶ Odsudzindřan a murdardřan le spravodľive manuřes, savo pes tumenge na braňinelas.

Pal e trpezľivost the modľitba

⁷ Phralale, vařoda likerem avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuř, savo kerel buři pre maľa, uřarel, medik na avela o jaruno the o jesuno briřind a dela les o lařho ulipen andral e phuv. ⁸ Avke the tumen: Aven trpezľiva a ařhen zorales, bo o Raj avela maj pale. ⁹ Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas ařhel anglo vudar!

¹⁰ Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro nav le Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te likerel avri. ¹¹ Dikhen, amen phenas pal ola, ko likerde avri, hoj hine bachtale. řundřan pal o Job, sar likerda avri, a dikřľan, sar pes pal leste o Raj pro koňec postarindřa! O Raj hino igen lařho the jileskro.

¹² Angľal savoreste, phralale mire, ma len vera aňi pro řebos aňi pre phuv, aňi řisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“, mi el „Na“, hoj te na perem andro odsudeňje.

E modľitba le olejoha vař o nasvale

¹³ Cerpinel vareko mařkar tumende? Mi modľinel pes. Hin varekas radiřagos andro jilo? Mi giľavel le Devleske. ¹⁴ Hin vareko mařkar tumende nasvalo? Mi viřinel peske le phurederen andral e khangeri. On pes vař leste mi modľinen a mi makhen les le olejoha andro nav le Rajeskro. ¹⁵ A e modľitba andro pařaben sastarella le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te kerda bini, odmukela pes leske. ¹⁶ Vařoda, phenem avri jekh avreske o bini a modľinen tumen jekh vař aver, hoj te saston avri. E modľitba le spravodľive manuřeskri řaj kerel but a hin la bari zor. ¹⁷ O Eliař sas ajso manuř sar the amen a modľinelas pes, hoj te na del o briřind, a na diňa o briřind pre phuv trin berř the řov řhon. ¹⁸ A pale pes modľinelas a o řebos diňa o briřind a e phuv diňa peskro ulipen.

¹⁹ Phralale mire, te vareko tumendar odgelahas le čačipnastar a te les vareko visardahas pale, ²⁰ mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačo drom, zachrañinela leskro dživipen andral o meriben a učharela andre but bini.

Ešebno lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le Devleskre avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide andro Pontus, andre Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre Bitinija, ² saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidña avri pre peskro planos a pošvecinda peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a pokropimen leskre rateha.

Mi del tumen o Del pherdo milost' the smirom!

E džiđi nadej

³ Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro! Bo andre peskri bari milost' amen diña o nevo dživipen the e džiđi nadej, sar uštada le Ježiš Kristus andral o meriben, ⁴ hoj te chudas o dedictvos, savo šoha na preachel, na musalol aňi na kirňol a hino garudo andro ņebos prekal tumende. ⁵ Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chrañinel pre zachrana. Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno časos. ⁶ Radisalón olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le pharipnaha prekal o všelijaka skuški. ⁷ Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin vzacneder sar o somnakaj, savo našlola. Bo avke sar o somnakaj pes preskušinel andre jag, avke pes mušinel te preskušinel the tumaro pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives, sar pes sikavela o Ježiš Kristus. ⁸ Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan andre leste a radisalón ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te phenel, a san napľnimen la slavaha. ⁹ Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cielos tumare pačabnaskro.

¹⁰ Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokinenas pal e milost' le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende. ¹¹ A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le Kristoskro, savo sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le Kristoskre the pal e slava, so avela palis. ¹² Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas pal ola veci, save akana sas phende tumenge prekal ola

džene, ko tumenge kazinenas o evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado andral o ňebos. Mek the o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

¹³ Vašoda gondolinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen igen pre milost le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš Kristus. ¹⁴ Sar o poslušna čhave ma den tumen te lidžal ole žadoscenge, so tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen. ¹⁵ Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinda, the tumen aven sveta andre savoreste, so keren. ¹⁶ Bo hin pisimen: „*Aven sveta, bo me som sveto!*“

¹⁷ A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel rozdžel maškar o manuša, ale sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik san sar cudzinci pre kadi phuv. ¹⁸ Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zdedinđan pal tumare dada, na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save našlona, ¹⁹ ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o binos ²⁰ sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerđa o svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende. ²¹ Prekal leste pačan andro Del, savo les uštađa andral o meriben a diňa les e slava, hoj tumaro pačaben the tumari nađeđ te avel andro Del.

²² Avke akana, te imar obžuzardan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna le čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres žuže jileha. ²³ Se uliľan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o semenos, so na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro. ²⁴ Bo hin pisimen:

„*Savore manuša hine sar e čar*

a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre maľa.

E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,

²⁵ ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“

A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

¹ Vašoda odčhiven tumendar savori choli, savore pletki, dojekh klamišagos the zavist a ma aven dujemujengre. ² Sar o čhavore, save mekča akana ulile, mangel tumenge o žužo duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachraňimen, ³ te imar koštoľinđan oda, hoj o Raj hino lačo.

⁴ Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo Del avrikidlo the igen vzacno. ⁵ The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno kher, hoj tumendar te ačhen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti, save ena pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus. ⁶ Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:

*„Thovav pro Sion o glavno bar,
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“*

⁷ Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan, hino sar:

*„O bar, so odčhide o murara,
ačhila pre stavba glavno,
⁸ o bar, pre savo pes demen,
the e skala, pre savi peren.“*

Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

⁹ Ale tumen san o avrikidle manuša, o kralika rašaja, o sveto narodos a le Devleskre zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del, savo tumen vičinda avri andral o kalipen andre peskro igen šukar švetlos. ¹⁰ Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša, no akana san leskre manuša; varekana sanas bi e milost le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobňika

¹¹ Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade pre phuv a ko ča pal kadi phuv predžan: Zlikeren tumen le telesne žadoscendar, so pes maren tumara dušaha! ¹² Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre tumende namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lačhe skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.

¹³ O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či le kraliske sar le nekbaredereske, ¹⁴ abo le vladareng. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes keren, a te lašarel olen, ko keren mištes. ¹⁵ Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le nagodaver manušenge, save na džanen, so vakeren. ¹⁶ Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar e zamjenka te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre. ¹⁷ Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar daran a le kralis den pačiv.

Te zlidžal o pharipen sar o Raj

¹⁸ A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare rajenge, ale na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le nalačhenge. ¹⁹ Se oda hin e milost le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo Del zlidžal o pharipen a cerpinel, kajte nič nalačo na kerđa. ²⁰ Bo so tumen hin olestar, hoj likerem avri, sar tumen maren, te tumen keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a likerem avri, kada hin le Devleske pre dzeka. ²¹ Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš tumenge a sikada tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.

²² *Ov šoha na kerđa binos,*

añi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.

²³ Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na vihražinelas, ale savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudzinel. ²⁴ Ov korkoro ligenda amare bini peskre teloha pro kerestos, hoj amen te meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sastilan avri. ²⁵ Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avlan pale ko Pastjeris, ke Oda, ko pes starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvla the pal o murša

¹ Avke the tumen o džuvla, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare džživipnaha, ² oleha, hoj dikhena tumaro žužo džživipen andre sveto dar anglo Del. ³ Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada. ⁴ Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt, o jemno the pokorno duchos, so hin igen vzacno anglo Del. ⁵ Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sveta džživlija, save pačanas andro Del a poddenas pes peskre romenge, ⁶ avke sar e Sara, savi šunelas le Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen san lakre čhaja, te keren oda, so hin lačo, a na den tumen ñisoha te daravel avri.

⁷ Avke the tumen o murša, gondolinen, sar dživen tumare romñijenca, a presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine jekhetane tumenca o dedički le Devleskre džživipnaskre. A avke na ela tumare modlitben ñisave prekažki.

Te likerel avri andro cerpišagos

⁸ A pro koñec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen jekh avres, aven milostiva the pokorna.

⁹ Ma den pale o nalačo le nalačipnaha abo o košiben le košibnaha, ale keren oda visara, tumen žehñinen, bo pre oda san vičimen, hoj te zdědinen o požehnañje. ¹⁰ Bo hin pisimen:

*„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo dživipen,
a kamel te dikhel o lače dživesa,
mi zlikerel peskri čhib le nalačestar the peskre vušta,
hoj te na vakerel o klamišagos,*

¹¹ *mi visarel pes le nalačestar
a mi kerel o lačipen
a mi rodel o smirom andral calo jilo.*

¹² *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodliva manuša
a leskre kana šunen lengro mangipen,
ale o Raj džal pre ola džene,
save keren namištes.“*

¹³ A ko tumenge ubližinela, te igen kamena te kerel o lačipen? ¹⁴ Ale kajte cerpindanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar, añi ma predaran. ¹⁵ Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven furt pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučlahas pal odi nađej, savi tumen hin. ¹⁶ Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen le Kristoha. ¹⁷ Bo feder hin, te oda hin e voľa le Devleskri, te cerpinel vaš o lačo sar vaš o nalačo. ¹⁸ Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodlivo vaš o ñespravodliva, hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro telos, ale obdžidardo andro Duchos. ¹⁹ A andre oda Duchos geľa te vakerel le duchenge andre bertena, ²⁰ olenge, ko varekana na šunenas, sar o Del likerelas avri a užarelas pre lende andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos, andre savo pes zachrañinde le pañestar ča frima manuša, oda sas očno džene. ²¹ Oda pañi sas o angluno obrazis le bolipnaskro, savo akana zachrañinel the tumen. O bolipen nane te žužarel pes la melatar pal o telos, ale oda hin o mangipen ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachrañinel prekal ada, hoj o Ježiš uštila andral o meriben ²² a geľa andro ñebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske poddine o añjela, o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

¹ Te o Kristus kavke cerpinda vaš amenge pro telos, ta the tumen pes vizbrojinen kajse gondolišagoha, bo oda, ko

cerpinda pro felos, preachiła te kerel o binos. ² Vašoda, medik dživen pre phuv, ma dživen imar pal o manuškrekre žadosci, ale pal e voła le Devleskri. ³ Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskrekre manuša. Nisostar tumen na ladžanas, dživenas andro nalače žadosci, mačarenas tumen la molaha, mulatinenas, pijenas a služinenas le džungale modlenge. ⁴ A sar imar lenca oda na keren a na dživen, avke rozmukles sar on, čudalinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren. ⁵ Ola manuša pes jekhvar ačhavena anglo Del, savo hino pripravimen te sudzinel le džiden the le mulen. ⁶ Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te aven sudzimen pal oda, sar dživenas andro felos, ale hoj te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.

⁷ O końec savoreske hino pašes. Vašoda aven godaver the strižba, hoj te aven pripravimen pes te modlinel. ⁸ Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben učarel andre but bini. ⁹ Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos. ¹⁰ Sar o lače chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh avreske, sako ole duchovne daroha, so chudňa. ¹¹ Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskrekre; te vareko služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar krestanos

¹² Mire lače phralale, ma čudalinen tumen la jagake, savi pre tumende avła, hoj tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačilahas vareso čudno. ¹³ Ale radisałon vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisałon bares the akor, sar pes sikavela leskri slava. ¹⁴ Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos la slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende. ¹⁵ Ale ňiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaňis abo zbuňjikos, vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste. ¹⁶ Ale te cerpinel vareko sar krestanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles vašoda, hoj šaj lidžal kada nav. ¹⁷ Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskrekre manuškendar. Ale te pes chudela ešeb amendar, savo ela o końec ole dženengro, ko na šunen o evaňjelium le Devleskro? ¹⁸ Avke sar hin pisimen:

*„Te pes o čačipnaskro
ča ajci-ajci zachraňinela,
kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“*

¹⁹ Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes mi podden peskre verne Stvoriteliske a dureder mi keren o lačo.

5

Le staršenge andre khangeri

¹ Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda, ko dikhla le Kristoskro cerpišagos a hino the o dedičis ola slavakro, savi pes sikavela: ² Lidžan o stados, savo tumenge o Del diña. Na vašoda, hoj tumen andre oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel. ³ Ma lidžan olen, kas tumenge o Raj diña, sar te ulanas lengre raja, ale aven priklados le stadoske. ⁴ A sar pes sikavela o nekbareder Pastjeris, chudena e slavno koruna, savi šoha na kirňola.

⁵ Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederege a savore tumen podden jekh avreng. A uren tumen andre pokora, bo *o Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskri milost*. ⁶ Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te hazdel upre andre peskro časos. ⁷ Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.

⁸ Aven paš e godi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o cholamen ľevos, savo rodel kas te chal. ⁹ Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.

¹⁰ Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri milost andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinda andre peskri slava – ov korkoro tumen sastarela, zoralarela, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren. ¹¹ Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

¹² Ča sikra tumenge pisindom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin odi čačikañi milost le Devleskri. Ačhen andre oda!

¹³ Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro Babilon*, savi hiñi avrikidni avke sar the tumen. ¹⁴ Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.

Smirom tumenge savoreng, save san andro Kristus.

* 5:13 5,13 e khangeri andro Rim

Dujto lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav olenge, ko chudle ajsa vzacno pačaben sar the amen amare čačipnaskre Devlestar the Spasiťelistar le Ježišostar Kristostar.

² E milosť the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le krestanen

³ Le Devleskri zor amen diňa sa, so amenge kempel, hoj te dživas avke, sar ov kamel. Diňa amenge oda akor, sar prindžardam oles, ko amen vičinda peskra slavaha the zoraha. ⁴ Oleha amen diňa igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende amen te avel o kotor pre le Devleskri prirodzenosť a te šaj denašas het le svetoskre džungipnastar, andre savo amen cirden o nalače žadosci.

⁵ Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen, paš o žužipen o prindžaripen, ⁶ paš o prindžaripen o zlikeriben, paš o zlikeriben e trpezlivosť, paš e trpezlivosť o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, ⁷ paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben. ⁸ Te kada savoro tumen hiň a barol oda andre tumende, ta akor na avena ajse, so nič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁹ Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterđa pre oda, hoj sas obžuzardo peskre binendar, so varekana kerelas.

¹⁰ Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha na perena ¹¹ a kavke avena igen šukares priile andro večno krališagos amare Rajeskro the Spasiťeliskro le Ježišoskro Kristoskro.

¹² Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san zorale andro čačipen, so priilan. ¹³ Medik som andre kada telos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te leperav kala veci, ¹⁴ bo džanav, hoj imar kada teloskro stankos maj omukava, sar mange oda diňa te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus. ¹⁵ A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik džava het.

Le Kristoskri slava

¹⁶ Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na likerahas pes pal varesave avrigondolimen paramisa. Bo amen korkore pre peskre jakha dikhlam leskri slava. ¹⁷ Ov chudña le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avla pre leste andral e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čavo, saves kamav! Andre leste man hin radišagos.“ ¹⁸ Amen šundam oda hangos, so avla tele andral o ņebos, sar leha samas pre oda sveto verchos.

¹⁹ Kada amen diña mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeli, so labol andro kalipen, medik na avela o džives a e tosaraskri čercheñ tumenge na anela o nevo švetlos andro jile. ²⁰ Anglal savoreste, tumen mušinen te achalol, hoj aňi jekh prorockvos andro pisimen Lav našti achalol o manuš korkoro pestar. ²¹ Bo o prorockvos šoha na avla andral e voľa le manušeskri, ale o manuša ligende le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiteľa

¹ Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka, avke ena the maškar tumende o falošna učiteľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A zapri- nena the le Bare Rajes, savo len cinda avri, a avke korkore pre peste anena oda, hoj sig ena zničimen. ² But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes vakerena pro čačipnaskro drom. ³ No ola falošna učiteľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena tumenge oda, so peske gondolinde avri. Le Devleskro sudos kale falošne učitelenge imar hino pripravimen čirla a Oda, ko len zničinela, na sovel.

⁴ Se o Del na sajinda le aňjelen, save kerde binos, ale čida len andre bertena a zaphandla len andre le lancenca andro baro kalipen, andro peklos, hoj ode te aven stražimen dži o sudos. ⁵ O Del na sajinda aňi o phurikano svetos, sar anda e potopa pro binošna manuša. Ale o Del zachraňinda le Noach, savo kazinelas le manušenge pal o spravodlišagos, a leha the mek efa avre dženen. ⁶ A the o fori Sodoma the Gomora zlabarda la jagaha pro prachos sar vistražno priklados prekal o bijedevleskre manuša. ⁷ Ale o Del zachraňinda le spravodlive Lot, savo pes igen trapinelas, sar dikhelas le bijedevleskre manušengro džungalo dživipen. ⁸ Oda spravodlivo manuš bešelas maškar lende a džives so džives andre peskri spravodlivo

duša cerpinelas, sar dikhelas a šunelas, savo nalačhipen kerenas. ⁹ Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manušen andral o pokušeñje, ale ñespravedlive manušen te mukel avke, medik na ena potrestimen pro Sudno džives. ¹⁰ Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre džungale telesna žadosci a na kamen pes te poddel le autoritenge.

Ola manuša na daran ñikastar, hine barikane a bi e dar vakeren namištes pro ñeboskre bitostí. ¹¹ Ale o añjela, save hine bareder the zoraleder, na vakeren nalače lava pre ola bitostí anglo Raj. ¹² Ale kala hine bi e godí sar o dziva džviri, save ulile ča pre oda, hoj len te chuden a te murdaren. Vakeren namištes pre ola veci, so na achalon, a ena zničimen avke sar o dziva džviri.

¹³ A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno džives keren rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven peskre diliñipnaha. ¹⁴ Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane šoha dos; odcirden le slabe manušen a lengre jile hine vicvičimen andre chamtívosť. On hine prekošle manuša. ¹⁵ Ola falošna učiteľa omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom le Balaamoskro, le Beoriskre časkro, savo kamelas, hoj leske te počinen love vaš o nalačhipen. ¹⁶ Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre godí: O ñemo somaris ke leste prevakerđa manušeskre hangoha a zaačhađa o diliñipen le prorokoskro.

¹⁷ On hine sar o chañiga bi o pañi; o chmari, saven tradel e zorali balvaj. Prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen. ¹⁸ Bo vakeren bare lava, so na anen ñisavi chasna a cirden andro džungale telesna žadosci ajse manušen, save mekča akana denašle olendar, save dživen andro diliñipen. ¹⁹ On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu zvitázinel. ²⁰ Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes the le Spasitelis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudňa a zvitázinda upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb. ²¹ Bo feder lenge ulahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te prindžarel a palis te visarel pes andral oda sveto prikazañje, so lenge sas dino. ²² Ačhila pes lenge avke, sar pes vakerel: „O rikono gela pale paš oda, so čandla avri,“ a: „O žužo balo pes gela pale te melarel andre čik.“

3

¹ Kada lil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lače phralale. Andro soduj lila tumenge leperav, hoj mištes te gondolinen. ² Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta proroka, aňi pro prikazaňje le Rajeskro le Spasiteľiskro, savo tumenge sas dino prekal o apoštola.

³ Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o posmjevača, save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar ⁴ a phenena: „Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule amare dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o svetos!“ ⁵ Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ņebos the e phuv sas imar čirlastar kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhiła le paňestar a prekal o paňi. ⁶ A ole paňeha pre potopa sas o phurikano svetos zničimen. ⁷ Oda jekh lav likerel kada ņebos the kadi phuv prekal e jag. Likerel len prekal o Sudno džives, hoj te aven zničimen jekhetane le bijedevleskre manušenca.

⁸ Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lače phralale, hoj jekh džives hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives. ⁹ O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenda, avke sar peske oda vareko gondolinel, ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel, hoj pes savoredžene te visaren le binendar ko Del.

¹⁰ A o džives le Rajeskro avela sar o živaňis počoral. Andre oda džives o ņebos našłola bara vikaha a sa, so hin upre pro ņebos, zlabola andre jag a e phuv the sa, so pre late hin, ela zničimen.

¹¹ Te kada savoro kavke našłola, save sveta the pobožna mušinen te avel tumen andre tumaro dživipen? ¹² Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te avel sig. Andre oda Džives ela o ņebos zničimen la jagaha a o ņeboskre telesa rozdžana le bare tačipnastar? ¹³ No amen užaras pre oda lav, so amenge diňa: Pro nevo ņebos the pre nevi phuv, andre save hin o spravdlišagos.

¹⁴ Vašoda, mire lače phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen o Raj te arakhel bi o škvrni the bi o bini a andro smirom leha. ¹⁵ A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana. Avke sar tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola godaha, so leske sas diňi. ¹⁶ Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre lila. Andre ola lila hin varesave veci, so hin phares te achalol, vašoda len o nagodaver manuša, so nane zorale andro pačaben, previsaren avke, sar previsaren the o aver pisimen Lava, a oleha zničinen pes korkoren.

¹⁷ Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chrañinen tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a te na odperen andral tumaro zoralo pačaben. ¹⁸ Ale baron andre milost le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare Rajes the Spasifelis. Leske e slava the akana the pro furt!

Amen.

Ešebno lil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

¹ Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šundam, so dikhlam peskre jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chudenas, pal oda lav, so del o dživipen. ² A oda dživipen pes sikada, amen les dikhlam a svedčinas tumenge pal oda večno dživipen, so sas paš o Dad a sikada pes amenge. ³ Avke oda, so dikhlam the šundam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre Čaha, le Ježišoha Kristoha. ⁴ Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

⁵ Kada hin oda, so šundam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o švetlos a andre leste nane nisavo kalipen. ⁶ Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kalipen, klaminas a na keras o čačipen. ⁷ Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Časkro, amen obžužarel andral dojekh binos.

⁸ Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o čačipen. ⁹ Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čačipnaskro, hoj amenge te odmukel o bini a te obžužarel amen andral savore nalačipena. ¹⁰ Te phenas, hoj na kerđam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro lav nane andre amende.

2

O Ježiš zaachel vaš amende

¹ Čavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko kerđahas binos, hin amen vareko, ko paš amende ačhel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o čačipnaskro. ² Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini - no, na ča amenge, ale the cale svetoske.

³ Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te dolikeras leskre lava. ⁴ Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na dolikerel leskre lava, hino klamaris a nane andre leste o čačipen. ⁵ Ale oda, ko dolikerel leskro lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam andre leste. ⁶ Oda, ko phenel, hoj ačhel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

O nevo prikazaŋje

⁷ Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaŋje, ale o purano prikazaŋje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaŋje hin o lav, so imar šundān. ⁸ A the avke tumenge pisinav nevo prikazaŋje, bo oda čačipen dičhol andro Kristus the andre tumende. Se o kalipen džal het a o čačo švetlos imar švicinel.

⁹ Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našti avri ačhel peskre phrales, hino mek furt andro kalipen. ¹⁰ Oda, ko kamel peskre phrales, ačhel andro švetlos a nane andre leste nič, angle soste vareko šaj pelahas andro binos.

¹¹ Ale oda, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino andro kalipen a phirel andro kalipen. Añi na džanel, kaj džal, bo o kalipen korarda leskre jakha.

¹² Pisinav tumenge, čavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.

¹³ Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžardān oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisinav tumenge, terne čhavale,
hoj zviťazindān upral o nalačo.

¹⁴ Pisinav tumenge, čhavale, hoj prindžardān le Dades.

Pisindom tumenge, dadale,
hoj prindžardān oles, ko hin ešebnovarestar.

Pisindom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazindān upral o nalačo.

¹⁵ Ma kamen o svetos, añi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o svetos, nane andre leste o kamiben le Dadeskro. ¹⁶ Bo nič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le teloskri, e žadosca le jakhengri, abo o barikano džživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o svetos. ¹⁷ A o svetos the leskri žadosca našlol, ale oda, ko kerel e voľa le Devleskri, ačhela pro furt.

Pq̄l o antikrist

¹⁸ Čhavale, hin kade e posledno ora a avke sar šundān, hoj avela o antikrist, avke imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin e posledno ora. ¹⁹ Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca. Ale kada pes ačiľa, hoj pes te sikavel, hoj nane savore amendar.

²⁰ No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen savoro. ²¹ Na pisindom tumenge vašoda,

hoj na prindžaren o čačipen, ale vašoda, hoj les prindžaren a džanen, hoj nisavo klamišagos na avel andral o čačipen.

²² A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O antikrist hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas. ²³ Oles, ko zaprinel le Čhas, nane aňi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le Čhas, hin the o Dad.

²⁴ Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šundān ešebnovarestar. Te oda, so šundān ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo the andro Dad. ²⁵ A o Kristus amen diňa lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.

²⁶ Kada tumenge pisindom pal ola, ko tumen kamen te klaminel. ²⁷ No pre tumende ačhel o pomazaňje, savo priilan lestar, a vašoda tumenge na kampel, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazaňje tumen sikavel pal savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos - ačhen andre leste, avke sar tumen sikavelas.

O čhave le Devleskre

²⁸ A akana, mire čhavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar pes sikavela, a te na pes lestar ladžas, sar avela.

²⁹ Te džanen, hoj ov hino spravodljivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o spravodlišagos, uliła lestar.

3

¹ Dikhen, savo baro kamiben amen diňa o Dad, hoj pes te vičinas le Devleskre čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarda. ² Mire lačhe phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na sikađa, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar hino. ³ Sako, kas hin kajsi nađej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.

⁴ Sako, ko kerel binos, na dolikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na dolikerel o zakonos. ⁵ A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikađa vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste nane nisavo binos. ⁶ Ņiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhla aňi les na prindžarda.

⁷ Čhavorale, űiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o spravodlišagos, hino spravodljivo, avke sar o Kristus hino spravodljivo. ⁸ Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar. Vašoda pes sikađa o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel le bengeskre buča. ⁹ Sako, ko uliła le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel andre leste, a aňi našti kerel o bini, bo uliła le Devlestar. ¹⁰ Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave

a ko le bengeskre čhave: Oda, ko na kerel o spravodlišagos, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel peskre phrales.

Te kamas jekh avres

¹¹ Bo kada hin oda, so šundan ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres. ¹² Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarda peskre phrales le Abel. A soske les murdarda? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre phraleskre sas lače. ¹³ Ma čudalinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našti avri ačhel. ¹⁴ Amen džanas, hoj pregelam andral o meriben andro džživipen, bo kamas le phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben. ¹⁵ Sako, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj andre nisavo vrahos na ačhel o večno džživipen.

¹⁶ Pal oda prindžardam le Devleskro kamiben, hoj ov diňa peskro džživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskro džživipen vaš o phrala. ¹⁷ Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske vareso kampil, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro kamiben andre leste? ¹⁸ Mire čhavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le skutkenca the le čačipnaha.

¹⁹ Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o smirom andro jilo, ²⁰ bo te amen o jilo obviňinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro. ²¹ Phralale, te amen o jilo na obviňinel, šaj džas anglo Del bi e dar. ²² A chudas lestar savoro, so mangas, bo dolikeras leskre prikazaňja a keras oda, so leske hin pre dzeka. ²³ Kada hin leskro prikazaňje, hoj te pačas andro nav leskre Čhaskro, andro Ježiš Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikazinda. ²⁴ Oda, ko dolikerel leskre prikazaňja, ačhel andro Del a o Del andre leste. A pal kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves amenge diňa.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

¹ Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzenen le duchen, či hine le Devlestar, bo but falošna proroka avle andro svetos. ² Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, hino le Devlestar. ³ A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo šundan, hoj avela, a akana imar hino andro svetos.

⁴ Čavorale, tumen san le Devlestar a zvitāzindan upral lende, bo oda, ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos. ⁵ On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel. ⁶ Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen, ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskre Duchos the le klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

⁷ Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako, ko kamel, ulila le Devlestar a prindžarel le Devles. ⁸ Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben. ⁹ Le Devleskro kamiben ke amende pes sikađa avke, hoj o Del bičhađa peskre jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen. ¹⁰ O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas amen a bičhađa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge te odmukel o bini. ¹¹ Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh avres. ¹² Le Devles šoha ņiko na dikhla, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende a leskro kamiben hin dokerdo andre amende.

¹³ Pal oda džanas, hoj ačas andre leste a ov andre amende, hoj amen diňa peskre Duchostar. ¹⁴ Amen dikhlam a svedčinas, hoj o Dad bičhađa le Čhas sar Spasitelis le svetoske. ¹⁵ Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel andre leste a ov andro Del. ¹⁶ Amen pačandilam a prindžardam o kamiben, so hin le Devles ke amende.

O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste. ¹⁷ Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajso sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos. ¹⁸ Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.

¹⁹ Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas. ²⁰ Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales našti avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhla, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhla? ²¹ A kada prikazaņje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zvitāzinel upral o svetos

¹ Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uliła le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the oles, ko lestar uliła. ² Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a dolikeras leskre prikazaňja. ³ Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj dolikeras leskre prikazaňja. A leskre prikazaňja nane phare. ⁴ Bo savoro, so uliła le Devlestar, zviťazinel upral o svetos. A oda, so zviťazinda upral o svetos, hin amaro pačaben. ⁵ A ko aver zviťazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo le Devleskro?

O svedectvos pal o Čhavo

⁶ O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, ko oda dosvedčinel, bo o Duchos hin o čačipen. ⁷ Bo trin hine, so svedčinen [pro ňebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on trin hine jekh. ⁸ A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda. ⁹ Te prilas o svedectvos le manušengro, o svedectvos le Devleskro hino bareder. Le Devleskro svedectvos hin oda, so phenda pal peskro Čhavo. ¹⁰ Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o svedectvos andre peste. Oda, ko na pačal le Devleske, oda lestar kerđa klamaris, bo na pačandila ole svedectvoske, so phenda o Del pal peskro Čhavo. ¹¹ A kada hin oda svedectvos, hoj amen o Del diňa večno dživipen, a oda dživipen hin andre leskro Čhavo. ¹² Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

¹³ Kada pisindom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen. ¹⁴ A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen šunel. ¹⁵ A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor džanas, hoj imar chudňam oda, so lestar manglam.

¹⁶ Te vareko dikhlahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na lidžal pro meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen - ale ča te na kerđa binos pro meriben. Te vareko kerđa ajso binos, so lidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš ajso manuš. ¹⁷ Dojekh nalačhipen hin binos, ale hin the binos, so na lidžal pro meriben.

¹⁸ Džanas, hoj ňiko, ko uliła le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko uliła le Devlestar, les chraňinel a o nalačo

pes lestar na chudel. ¹⁹ Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre zor le bengeskri. ²⁰ A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avla te del godi, hoj te prindžaras le čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo Ježiš Kristus. Ov hino o čačo Del the o večno dživipen.

²¹ Čhavorale, chrañinen tumen le falošne devlendar.

Dujto lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav la Raňake, so hiňi avrikidňi le Devlestar, the lakre čhavage, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore, so prindžarde o čačipen, ² bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

³ E milost, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le DadeSTAR the le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

⁴ Igen radisalilom, hoj arakhlom varesave tire čhaven te phirel andro čačipen avke, sar chudňam o prikazaňje le DadeSTAR. ⁵ Akana, Raňije, na pisinav tuke nevo prikazaňje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren. ⁶ A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazaňja. A kada hin oda prikazaňje, so šundan ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.

⁷ Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist. ⁸ Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas buči, ale hoj te chuden calo počiňiben. ⁹ Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o Čhavo. ¹⁰ Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les andro kher, aňi les ma pozdravinen. ¹¹ Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalače skutki.

O posledna lava

¹² Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, a avke ela amaro radišagos pherdo.

¹³ Pozdravinen tut o čhave tira pheňakre, savi hiňi avrikidňi le Devlestar.

Trito lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav andro čačipen.

² Miro lačo Gajona, modlinav man, hoj tuke te avel mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake. ³ Bo igen radisalilom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le čačipnaske a džives andro čačipen. ⁴ Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore dživen andro čačipen.

Ašarel le Gajos

⁵ Phrala miro lačo, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so tuke hine cudza. ⁶ On phende la khangerake o svedectvos pal tiro kamiben. A mištes keres, sar len des oda, so lenge kempel pro drom, bo avke oda kamel o Del. ⁷ Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas nič le napačabnaskre manušendar. ⁸ Amenge kempel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čačipen.

O Diotrefes the o Demetrios

⁹ Pisindom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel anglal maškar lende, amen na prilel. ¹⁰ Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilel le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.

¹¹ Phrala miro, ma liker tut pal o nalačo, ale pal o lačo. Oda, ko kerel o lačo, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačo, na dikhlā le Devles. ¹² Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čačipen korkoro vakerel pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine čačipnaskre.

¹³ Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro lil. ¹⁴ Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

¹⁵ Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar dojekhe phrales.

O lil le Judaskro

O pozdravos

¹ Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav tumenge, so san vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chrañinel prekal o Ježiš Kristus.

² E milost, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učiteľa

³ Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseñje, so amen hin jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel, hoj tumen te maren vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge jekhvar a pro furt. ⁴ Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, savengro sudos hin pisimen imar čirla anglal. Ola manuša hine bijedevleskre a čerinen e milost amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš Kristus.

⁵ Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb zachrañinda leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale palis murdarda olen, ko na pačandile. ⁶ A the le aňjelen, so peske na dolikerde e autorita, savi lenge sas diñi, ale omukle peskro than, likerel andro kalipen andro večna puta, medik len na sudzinela andre oda Baro Džives. ⁷ Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende, so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la večna jagaha a hine pro priklados savorenge, hoj olestar te daran.

⁸ Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a meľaren andre peskre řela le binenca, na prilen upral peste o autoriti a namištes vakeren pro aňjela andre slava.

⁹ Se mek aňi o archaňjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o řelos le Mojžišoskro, pes na opovažinda leske namištes te phenel. Ča phenda: „O Raj tut mi mare!“ ¹⁰ Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achalón; hine sar o dziva džviri, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zničimen.

¹¹ Vigos lenge! Bo gele ajse dromeħa sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro diliñipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburiinde sar the ov.

¹² Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len lidžan avrether a hine sar o chmari bi o pañi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the le koreñenca. ¹³ Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar o peni. Ola manuša hine sar o našade čercheña a prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen pro furt.

¹⁴ Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar phenda: „Dikh, o Raj avela peskre svete añjelenca, so ena ezera-ezerenge, ¹⁵ hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore bijedevleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste phende.“ ¹⁶ Oda hin o dudroša, savenge nane nič pre dzeka a save dživen pal peskre žadosci. Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

Te likerel pes andro kamiben le Devleskro

¹⁷ Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge anglal phende o apoštola, saven bičhađa amaro Raj, o Ježiš Kristus. ¹⁸ On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, so tumendar asana a dživena pal peskre binošna žadosci. ¹⁹ Oda hin ola, ko keren o rozdeležje; o telesna manuša bi o Duchos.

²⁰ Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a modlīnen tumen andro Sveto Duchos. ²¹ Likeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milost, so tumen lidžala andro večno džživipen - e milost, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.

²² Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben, ²³ a avren zachrañinen a cirden avri andral e jag. Avrenge presikaven e milost daraha, ale mi džunglōl tumenge mek the lengre gada, so sas melarde andre le binenca.

E slava le Devleske

²⁴ O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen šaj anel andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel. ²⁵ Ča le jekhe Devleske, amare Spasiteliske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi the akana a the pro furt.

Amen.

Le Janoskro Zjaveŋje

O anglune lava

¹ Kada hin o zjaveŋje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diŋa o Del, hoj te sikavel peskre sluhenge, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhađa peskre aŋjelos, hoj oda te del te džanel peskre sluhaske le Janoske. ² Ov dosvedčinda savoro, so dikhla - oda hin o lav le Devleskro the o svedectvos le Ježišoskro Kristoskro. ³ Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada prorocivos a dolikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

⁴ Me o Jan pozdravinav o eŋta khangera, so hine andre Azija.

E milost the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole eŋta duchendar, save hine anglal leskro tronos, ⁵ the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko sas uštade andral o meriben, a hino kralis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinda avri amare binendar; ⁶ savo amendar kerđa kralen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske, e slava the e zor pro furt! Amen.

⁷ Dikh, avel le chmarenca
a dikhela les dojekh jakh,
the ola, ko les predemade;
rovena upral leste savore nipi pre phuv.
Avke hin. Amen!

⁸ „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o Del, „oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

⁹ Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca likerel avri o pharipen, so amen hin vaš o krališagos le Ježišoskro Kristoskro, somas pro ostrovos Patmos vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos pal o Ježiš. ¹⁰ Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šundom pal mande zoralo hangos sar o hangos la trubakro, ¹¹ savo phenda: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le

* **1:6** 1,6 E grecko čhib: o krališagos

efta zborenge [save hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tiatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.“

¹² Visalilom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visalilom, dikhlom efta somnakune svietņiki ¹³ a maškar ola efta svietņiki dikhlom varekas, ko marelas pro čhavo le manušes kro. Sas urdo andro džindarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les sas prephandlo prekal e hruda. ¹⁴ Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre jakha sas sar o jagale plameņa. ¹⁵ A leskre pindre sas sar o blištaco trast rozlabardo andro bov a leskro hangos sas sar o hangos but paņengro. ¹⁶ Andro čačo vast les sas efta čerčeņa, andral leskro muj avelas avri ostro šabla, so čhinel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol andre peskri zor.

¹⁷ Sar les dikhlom, pelom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thoda peskro čačo vast a phendā mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o Posledno. ¹⁸ Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.

¹⁹ Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhlal: Oda, so hin akana, the oda, so pes pal kada ačhela. ²⁰ Ola efta čerčeņa, so dikhlal andre miro čačo vast, the ola efta somnakune svietņiki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O efta čerčeņa hin o aņjela le efta khangerengre a o efta svietņiki hin o efta khangera.“

2

La khangerake andro Efezus

¹ „Le aņjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo likerel o efta čerčeņa andre peskro čačo vast a phirel maškar ola efta somnakune svietņiki. ² Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezlivost a the oda, hoj našti zlidžas le nalačen. Skušindal olen, ko pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avlal pre oda, hoj hine klamara. ³ Likerdal avri, cerpindal but vaš miro nav a na slabisalilal. ⁴ Ale hin man pre tu oda, hoj omuklal tiro ešebno kamiben.

⁵ Ma bister pre oda, kaj salas a khatar peļal avri, visar tut ole binendar a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro svietņikos pal leskro than. ⁶ Ale jekh veca keres mištes:

Našti avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci*, so the me našti avri ačhav.

⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdžidila. ⁹ Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola, ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane a hine e sinagoga le satanoskri. ¹⁰ Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskri!

¹¹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

¹² „Le aņjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šabla, so čhinel pal soduj seri. ¹³ Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale likeris tut mire navestar a na preačhilal andre ma te pačal, aņi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.

¹⁴ Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save likeris o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te lidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlengi a te keren o lubipen. ¹⁵ A the tut hin ajse džene, save likeris o sikaviben le Mikulašengro†. ¹⁶ Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šablaaha andral miro muj.

¹⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava andral e garuđi manna a dava les parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ņiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

¹⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

* 2:6 2,6 Abo: o Nikolaiti † 2:15 2,15 Abo: le Nikolaitengro

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameŋa the o pindre sar o blištaco trast. ¹⁹ Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaliben the tiri trpezlivost. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačandilal.

²⁰ Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvla Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiŋi prorokiŋa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobŋiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modleng. ²¹ Diŋom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel. ²² Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpinela. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olear, so keren. ²³ Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o goda, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.

²⁴ Ale tumenge okleng andre Tiatira, so tumen na likerem pal lakro nalačo sikaviben a so na siklilan oda, so aver džene vičinen ,o bare garudipena le satanoskre', tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen. ²⁵ Ča likerem mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.

²⁶ Oles, ko zviřazinela a kerela miri voľa dži o koŋec, dava zor upral o aver narodi - ²⁷ ,Ov len lidžala la trastuŋa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čikatar' ²⁸ - avke sar the me priilom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čerčeŋ. ²⁹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

3

La khangerake andro Sardis

¹ „Le aŋjeloske andre khangeri Sardis pisin:

Kada phenel oda, saves hin o efa duchi le Devleskre the o efa čerčeŋa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo. ² Ušti upre! Zoraŋar oda, so mek ačhila a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del. ³ Ma bister pre oda, so priilal a šundal, doliker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živaŋis a aŋi na džaneha, savi ora pre tu avava.

⁴ Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na melarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zaslužinen. ⁵ Oda, ko zviřazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav

na khosava avri andral e kŋiŋka le dŋživpnaskri. A pridŋanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre aŋjela. ⁶ Kas hin kana, mi ŋunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Filadelfia

⁷ „Le aŋjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davidoskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ŋiko naŋti phandel a phandel avke, hoj ŋiko naŋti phundravel: ⁸ Dŋanav tire skutki. Dikh, phundradom anglal tu o vudar a ŋiko les naŋti phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, dolikeres miro lav a na zaprindal man. ⁹ Dikh, me kerava oda, hoj ola dŋene andral e satanoskri sinagoga – ola, ko pal peste phenen, hoj hine Źidi, ale nane, bo klaminen – te aven a te bandon anglal tire pindre a te prindŋaren, hoj me mange tut zakamlom. ¹⁰ Vaŋoda, hoj dolikerdal miro lav a likerdal avri, the me tut ochraŋinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skuŋinel avri olen, ko beŋen pre phuv.

¹¹ Avava sig! Liker oda, so tut hin, hoj tuke ŋiko te na lel tiri koruna! ¹² Oles, ko zviŋazinela, kerava sluposke andro chamos mire Devleske a imar ŋoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ŋebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav. ¹³ Kas hin kana, mi ŋunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

¹⁴ „Le aŋjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskro ŋvedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinda. ¹⁵ Dŋanav tire skutki, hoj na sal aŋi ŋilalo aŋi tato. Te ča ulalas ŋilalo abo tato! ¹⁶ Ale vaŋ oda, hoj sal letno a na sal aŋi ŋilalo aŋi tato, čungarava tut avri andral miro muj! ¹⁷ Bo phenes: ‚Som barvalo, barvalilom a na kampil mange ŋikas,‘ ale tu na dŋanes, hoj sal čoro, pro roviben, biedno, koro the lango. ¹⁸ Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj preŋuŋardo andre jag, hoj te barvalos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladŋ tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.

¹⁹ Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vašoda av horljivo a visar tut le binendar! ²⁰ Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šundahas miro hangos a phundradahas o vudar, džava andre ke leste a chava leha a ov manca.

²¹ Oleske, ko zviťazinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke sar the me zviťazindom a bešav mire Dadeha pre leskro tronos. ²² Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O lašariben andro ņebos

¹ Palis dikhlom o phundrado vudar pro ņebos. A oda ešebno hangos, so šundom sar o hangos la trubakro, manca vakerelas a phenda: „Av kade upre a me tuke sikavava, so pes mušinel pal kada te ačhel.“ ² A takoj somas andro Duchos. Dikhlom tronos, so ačhelas andro ņebos, a pro tronos vareko bešelas. ³ Oda, ko bešelas pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a pašal o tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdos. ⁴ Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhlom te bešel bišuštar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o somnakune koruni. ⁵ Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos labonas efa jagale lampi, so hin o efa duchi le Devleskre. ⁶ A anglo tronos sas ajsa vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar krištalos.

A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitostī, saven sas pherdo jakha anglunestar the palunestar. ⁷ Ešebno džidi bitostī dičholas sar o levos; e dujto dičholas sar e gurunŋori; la tritona bitostī sas ajsa muj sar le manušes; a štarto dičholas sar orlos, so lecinel. ⁸ Dojekha kale bitostendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

⁹ A furt sar den o džide bitostī e slava, e pačiv the o palikeriben Oleske, ko bešel pro tronos a ko dživel pro furt, ¹⁰ o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a bandon anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a phenen:

¹¹ „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,

te lel e slava, e pačiv the e zor,
bo tu kerdal savore veci;
tira voľatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvitkos

¹ Andro čačo vast Oleske, ko bešelas pro tronos, dikhľom zvitkos, pre savo sas pisimen pal soduj seri a savo sas zapečaťimen le efa pečaťenca. ² A dikhľom jekhe zorale aňjelos te vakereľ zorale hangoha: „Ko hino hodno te phundravel o zvitkos a te prephagel leskre pečaťe?“ ³ A ňiko pro ňebos, aňi pre phuv, aňi tel e phuv les našťi phundraďa, aňi andre našťi dikhľa. ⁴ Me igen rovavas, hoj pes ňiko na arakhľa hodno te phundravel o zvitkos a aňi andre te dikhel. ⁵ Jekh le phurederendar mange phenda: „Ma rov! Dikh, zvitazinda o Levos andral o kmeňos le Judaskro, o Koreňis le Davidoskro, hoj te phundravel o zvitkos the leskre efa pečaťe.“

⁶ A dikhľom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitosťi the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas les efa rohi the efa jakha, so hine o efa duchi le Devleskre bičhade pre caľi phuv. ⁷ Ov avľa a iľa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos. ⁸ Sar iľa oda zvitkos, o štar džide bitosťi the o bišuštar (24) phureder pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuňi kuči pherdžardi le kadidloha, so hin o modľitbi le Devleskre manušengre. ⁹ Gilavenas nevi gili a phenenas:

„Hodno sal te lel o zvitkos
a te phundravel leskre pečaťe,
bo salas murdardo
a cindal avri tire rateha le manušen le Devleske,
andral savore kmeňi, čhiba,
nipi the narodi.

¹⁰ Kerdal lendar kralen the rašajen amare Devleske
a on kralinena pre phuv.“

¹¹ Paľis dikhľom a šundom o hangos le pherdo aňjelengro, save sas pašal o tronos, pašal o džide bitosťi the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro počet sas milioni milionenge a ezera ezerenge. ¹² A on vičinenas zorale hangoha:

„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,
te pril e moc, o barvalipen,
o godaveripen, e zor, e pačiv
e slava the o lašariben!“

¹³ A palis šundom savoren, kas o Del stvorinda andro ŋebos, pre phuv, tel e phuv the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:

„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske
e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“

¹⁴ O štar džide bitostí phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a klaŋinenas pes.

6

O pečate

¹ Dikhłom, sar phundrađa o Bakroro jekh le eŋta pečatendar a šundom jekha le džide bitostendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“ ² Me dikhłom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešel, sas jekh lukos. Sas leske diŋi e koruna. A geła sar viťaz, hoj te zviťazinel.

³ Sar phundrađa e dujto pečat, šundom, sar e dujto džidi bitost vičinel: „Av!“ ⁴ Aver graj avla avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešel, sas diŋi zor te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diŋi jekh bari šabla.

⁵ Sar phundrađa e trito pečat, šundom, sar e trito džidi bitost vičinel: „Av!“ Dikhłom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešel, likerelas andro vast e vaha. ⁶ A maškar ola štar džide bitostí šundom vareso sar hangos, so vičinelas: „Jepaš kilos zrnos vaš jekhedživeseskro počniiben* a kilos the jepaš jačmeŋis tiš vaš ajci, ale o olejos the e mol ma musar!“

⁷ Sar phundrađa e štarto pečat, šundom, sar e štarto džidi bitost vičinel: „Av!“ ⁸ Dikhłom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešel, pes vičinelas o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diŋa pes lenge e zor upral jekh štvrtina la phuvatar, hoj te murdaren la šablaha, la bokhaha, le meribnaskre nasvalibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.

⁹ Sar phundrađa e pandžto pečat, dikhłom tel o oltaris o duši ole manušengre, save sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos, so likerenas. ¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzoraleder Rajeja, sveto the čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomstineha tut le manušenge pre phuv vaš oda, hoj amen murdarde?“

¹¹ Dojekheske lendar sas dine džindarde parne gada a sas lenge phendo, hoj mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengre phrala, save lenca služinenas, a save mušinen te avel murdarde avke sar on.

* 6:6 6,6 E grecko čhib: jekh denaris † 6:8 6,8 E grecko čhib: Hades

¹² Sar phundrađa e šovto pečat, dikhlom, hoj e phuv chudňa igen te razisalol, o kham kaliľa andre a o čhonorosalo sar rat. ¹³ A o ňeboskre čercheňa perenas pre phuv, avke sar pal o figovňikos peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zorali balvaj a razinel leha. ¹⁴ O ňebos pes scirdňa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes čhalade pal peskre thana.

¹⁵ Akor pes o kraľa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the o slobodna garude andro jaskiňi the andro skali le verchengre ¹⁶ a phenenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e choľi le Bakroreskri! ¹⁷ Bo avľa oda baro džives lengra choľakro a ko šaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečatimen

¹ Palis dikhlom štare aňjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakre a chudenas la phuvakre balvaja, hoj te na phurdel e balvaj pre phuv, aňi pro moros, aňi pre ňisavo stromos. ² A dikhlom avre aňjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečat le džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro štar aňjela, savenge sas dino, hoj te dukhaven e phuv the o moros, ³ a phendã lenge: „Ma dukhaven e phuv, aňi o moros, aňi o stromi, medik amen na daha e pečat pro čekata ole dženen, save služinen amare Devleske.“ ⁴ Šundom, keci džene sas zapečatimen: 144 000 džene andral savore kmeňi andral o Izrael.

⁵ Andral o kmeňos le Judaskro dešuduj ezera (12 000) zapečatimen,

andral o kmeňos le Rubenoskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Gadoskro dešuduj ezera,

⁶ andral o kmeňos le Ašeroskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Naftaliskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Menašeskro dešuduj ezera,

⁷ andral o kmeňos le Simeonoskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Leviskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Jisacharoskro dešuduj ezera,

⁸ andral o kmeňos le Zebulunoskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Jozefoskro dešuduj ezera,

andral o kmeňos le Benjaminoskro dešuduj ezera zapečatimen.

Igen but manuša anglo tronos

⁹ Palis dikhłom a sas ode pherdo manuša, saven ŋiko naštŋi zrachelas, andral savore narodi, kmeŋi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo Bakroro, urde andro džindarde parne gada a sas len andro vasta o palmi. ¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas:

„Amaro spaseŋje hin le Devlestar,

savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“

¹¹ Savore aŋjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide bitostŋi. Pele pro muj anglo tronos a klaŋinenas pes le Devleske ¹² a phenenas:

„Amen!

Ō lašariben, e slava,

e godaveripen, o palikeriben, e pačiv,

e moc the e zor amare Devleske pro furt!

Amen!“

¹³ Jekh le phurederendar mandar phučla: „Ko hine kala džene, save hine urde andro džindarde parne gada? A khatar avle?“

¹⁴ Me leske odphendom: „Rajeja, tu džanes.“

A phendā mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a rajbinde peskre gada a parŋarde len andro rat le Bakroreskro.

¹⁵ Vašoda hine anglo tronos le Devleskro

a služinen leske rat-džives andre leskro chramos.

A Oda, ko bešel pro tronos,

dživela maškar lende a chraŋinela len.

¹⁶ Imar na ena buter bokhale aŋi smedna;

imar len na labareļa aŋi o kham

aŋi ŋisavo aver tačipen.

¹⁷ Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,

ela lengro pastjeris;

lidžala len paš o prameŋis, khatar džal o džido paŋi

a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečat

¹ Sar phundrađa o Bakroro e eftato pečat, sas pro ŋebos čhit vaj pre jepaš ora.

² Dikhłom efta aŋjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o efta trubi.

³ Avļa jekh aver aŋjelos a la somnakuŋa kadidelŋicaha ačhila paš o oltaris. Chudŋa but kadidlos, hoj les te thovel le modlitbenca savore Devleskre manušengre pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos. ⁴ O thuv le kadidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modlitbenca andral o vast le aŋjeloskro upre anglo Del.

⁵ Palis iļa o aŋjelos o thovalo čaroro, pherdžarda les la

jagaha pal o oltaris a čida les pre phuv. A chudňa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv razisaľolas.

O trubi

⁶ Ola efa aňjela, saven sas o efa trubi, pes pripravinde te trubinel.

⁷ Ešebno aňjelos zatrubinda a chudňa te del baro brišind le krupenca a e jag mišimen le rateha sas čido pre phuv. A zlabila jekh trefina la phuvatar, jekh trefina le stromendar the savori zeleno čar.

⁸ Dujto aňjelos zatrubinda a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čido andro moros. A jekh trefina le morostar pes čerinda pro rat ⁹ a muľa jekh trefina le moroskre džvireNDAR a jekh trefina le lođendar sas zničimen.

¹⁰ Trito aňjelos zatrubinda a andral o ňebos peľa jekh bari čerčeň, so labolas sar e fakľa a peľa pre jekh trefina le paňendar the pro chaňiga. ¹¹ Odi čerčeň pes vičinel Palina. Jekh trefina le paňendar kirkila a but manuša mule le paňendar, bo kirkile.

¹² Štarto aňjelos zatrubinda a sas zasjahňimen trefina le khamestar, trefina le čhonorestar the trefina le čerčeňendar avke, hoj trefina lendar kalila andre. Jekh trefina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.

¹³ Palis dikhlom a šundom jekhe orlos, sar lecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aňjela mušinen te trubinel!“

9

¹ O pandžto aňjelos zatrubinda a dikhlom e čerčeň, savi peľa andral o ňebos pre phuv a diňa pes lake e kleja andral e chaňig, andral e Bari chev. ² Odi čerčeň otkerđa e chaňig, odi Bari chev, a andral odi chev avľa avri ajso baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kalila andre o kham the o luftos. ³ Andral o thuv avle avri pre phuv o malakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv.

⁴ A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aňi o stromi, aňi nič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečat pro čekat.

⁵ Na sas lenge domuklo, hoj len te murdaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderđa o škorpijonos. ⁶ Andre ola dživesa o manuša rodna o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.

⁷ Ola malakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajso vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre. ⁸ Lengre bala sas ajse sar o džuvlikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le levengre. ⁹ Sas pre lende urdo ajso vareso sar trastune pancjera a o hangos lengre kridlendar šundolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben. ¹⁰ Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon. ¹¹ Lidžalas len o kralis, o aņjelos andral e Bari chev, so pes hebrejski vičinel Abaddon a grecki Apollion.

¹² Ešebno rana pregeļa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!

¹³ O šovto aņjelos zatrubinda a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šundom o hangos, ¹⁴ so phenelas le šovtone aņjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare aņjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paņi Euftrat!“ ¹⁵ A sas mukle avri ola štar aņjela, save sas pripravimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh tretina le manušendar. ¹⁶ O slugađa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šundom, keci ode sas.

¹⁷ Andro videņje dikhlom le grajen the olen, ko upre bešenas a sas len jagale-lole pancjera, belava the šarge. O šere le grajengre sas sar o šere le levengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira. ¹⁸ Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengre muja, sas murdardi jekh tretina le manušendar. ¹⁹ Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre chvosti hine sar o sapa, so peskre šerenca dukhaven le manušen.

²⁰ No okla manuša, save na mule ole ranendar, pes mek aņi akor na visarde peskre binendar aņi le modlendar, so kerenas lengre vasta. Na preačhile pes te klaņinel le demonenge aņi le somnakune, rupune, međene, barune the kaštune modlengre, save na dikhen, na šunen a aņi naši phiren. ²¹ Aņi na preačhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen aņi te čorel.

10

O aņjelos le cikne zvitkoha

¹ Dikhlom avre zorale aņjelos te avel tele andral o ņebos. Ov sas urdo andre chmara, pro šero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre pindre sas sar jagale slupi.

² Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače pindreha ačhelas pro moros a le balogneha pre phuv ³ a zvičindā zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičindā, o efta perumi prevakerde peskre hangenca. ⁴ Sar prevakerde o efta perumi, kamlom te pisinel, ale šundom andral o ňebos o hangos, so mange phendā: „Ma phen avri oda, so vakerenas ola efta perumi, a ma pisin oda!“

⁵ O aŋjelos, saves dikhlom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdŋa peskro čačo vast ko ňebos ⁶ a iľa vera andro nav le Devleskro, savo hino džido pro furt a stvorindā o ňebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the oda, so andre hin. A phendā: „Imar na ela časos! ⁷ Andre oda džives, sar o eftato aŋjelos trubinela, pes dokerela o garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le prorokenge.“

⁸ Pale manca vakerelas oda hangos, so šundom andral o ňebos, a phendā: „Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aŋjeloste, savo ačhel pro moros the pre phuv.“

⁹ Akor gelom ko aŋjelos a phendom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phendā: „Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“ ¹⁰ Ilom oda cikno zvitkos andral o vast le aŋjeloske a chaľom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preligindom, kirkila mange andro per. ¹¹ A sas mange phendo: „Mušines pale te prorokinel ko but manuša, narodī, čhiba the kraľa.“

11

O duj švedki

¹ Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušti a merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre klaŋinen. ² Ale e avruŋi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiŋi diŋi le avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon. ³ A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.“ ⁴ Kada hin ola duj olivi the o duj svietŋiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvakro. ⁵ Te len kamlahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamlahas vareko te dukhavel, mušinel te merel. ⁶ Len hin zor te phandel andre o ňebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paŋi pro rat a te marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.

⁷ Sar dovakerena peskro svedectvos, e ŝelma, so avel avri andral odi Bari chev, pes lenca marela, zviŝazinela upral lende a murdarela len. ⁸ Lengre mule ŝela paŝlona pre ulica andre oda baro foros, savo pes obrazŋe viĉinel Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukriŝimen. ⁹ But manuŝa andral savore kmeŋi, nipi, ĉhiba the narodi dikhena lengre mule ŝela trin the jepaŝ džives, ale na domukena te parunel lengre mule ŝela andro hrobos. ¹⁰ Ola, ko beŝen pre phuv, radisałona upral lende, thovena baripen a jekh avreske biĉhavana o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manuŝen pre phuv.

¹¹ Ale pal ola trin the jepaŝ dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro avla andre lende a uŝtile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save len dikhle, avla bari dar. ¹² A andral o ņebos ŝunde zoralo hangos, savo lenge phenda: „Aven kade upre!“ Avke gele upre andro ņebos andre chmara a lengre ņeprijaŝela oda dikhenas.

¹³ Andre odi ora chudŋa e phuv igen te razisałol. Jekh đesatina le forostar peła tele a efa ezera (7 000) manuŝa mule. Okla džene predarandile a dine e slava le Devleske pro ņebos.

¹⁴ Dujto vigos pregeła. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato truba

¹⁵ Eftato aŋjelos zatrubinda a pro ņebos ŝundiła o zorale hangi, save phenenas:

„O kraliŝagos le svetoskro aĉiła
o kraliŝagos le Rajeskro the leskre Kristoskro
a ela kralis na veki vekov.“

¹⁶ O biŝuŝtar (24) phureder, save beŝen anglo Del pre peskre troni, pele sako pre peskro muj a klaŋinenas pes le Devleske. ¹⁷ Phenenas:

„Palikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
savo sal a savo salas!

Bo preial tiri bari zor
a chudŋal te kralinel!

¹⁸ O narodi pes chołarde,
ale avla tiri chołi
the o ĉasos te ŝudzinel le mulen
a te odmeŋinel tire sluhen,
le proroken, le Devleskre manuŝen

the olen, ko pes daran tire navestar,
le ciknen the le baren;

avla o ĉasos, hoj te zŋiĉines
olen, ko ŋiĉinen e phuv.“

¹⁹ Pal ada pes phundrađa o chramos le Devleskro andro ņebos a diĉholas e archa la zmluvakri. Avle o bleski,

šundile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisaľolas a delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvľi the o drakos

¹ Pro ňebos pes sikaďa baro znaŋeŋje: Jekh džuvľi sas urďi andro kham, o čhonoru lake sas tel o pindre a pro šero la sas e koruna le dešuduje čercheŋendar. ² Oj sas khabŋi a vičinelas bara dukhatar, bo avľa lakro časos te ločhol. ³ A sikaďa pes the aver znaŋeŋje pro ňebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas efa šere the deš rohi a pro šere les sas efa koruni. ⁴ A le chvostoha cirdŋa pal peste tele jekh tretina le ňeboskre čercheŋendar a čhidá len pre phuv. O drakos pes thoda te ačhel angle džuvľi, savi užarelas te ločhol, hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola. ⁵ Uľiľa lake čavoro, muršoro, savo ľidžala savore naroden la trastuŋa pacaha. A lakro čavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos. ⁶ E džuvľi denašľa pre pušťa, kaj lake o Del pripravinda than, hoj pes pal late ode te starinen 1 260 džives.

⁷ Andro ňebos pes chudle te marel. O Michael peskre aŋjelenca pes marelas le drakoha the leskre aŋjelenca, ⁸ save na ľikerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ňebos than. ⁹ A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas telečhido pre phuv a leskre aŋjela leha.

¹⁰ A šundom te vakerel zoralo hangos andral o ňebos:

„Akana avľa o spaseŋje the e zor
the o krališagos amare Devleskro
the o rajipen leskre Kristoskro.

Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,
oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.

¹¹ A on zvitázinde upral leste
anglo rat le Bakroreskro
the angle peskro svedectvos
a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.

¹² Vašoda radisaľuv, ňebona,
savorenca, save andre tu dživen!

Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,
bo avľa tele ke tumende o beng bara cholaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“

¹³ Sar dikhľa o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvľi, savake uľiľa oda muršoro. ¹⁴ Ale la džuvľa sas dine duj bare orloskre kridli, hoj te ľecinel pre pušťa pre peskro than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj

čas̄i the jepaš časos, dur le sapestar. ¹⁵ O sap mukla andral peskro muj baro paŋi pre džuvli, hoj la oda paŋi te lel het. ¹⁶ Ale e phuv pomožinda la džuvlake, bo phundrađa peskro muj a nakhađa oda paŋi, so mukla o drakos andral peskro muj. ¹⁷ O drakos cholisařila pre džuvli a geľa pes te marel lakre avre čhavenca, save šunen le Devleskre prikazaŋja a likerem o svedectvos le Ježišoskro. ¹⁸ Pařis o drakos zaačhila pre poři paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

¹ Dikhľom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la eřta šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske. ² E šelma, sava dikhľom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le levoskro. O drakos lake diňa peskri zor, peskro tronos the peskri bari moc. ³ A dikhľom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri meribnaskri rana sastila avri. Caři phuv pes čudalinelas a džalas pal e šelma. ⁴ Klaŋinenas pes le drakoske, hoj diňa la šelma ajsi bari moc, a klaŋinenas pes the la šelmake a phenenas: „Ko hin ajsa sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“

⁵ La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le Devleske, a chudňa moc pro saranda the duj (42) čhona. ⁶ Phundrađa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole thaneske, kaj o Del bešel, a the olenge, ko bešen andro ŋebos. ⁷ Sas lake diři e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zviřazinel, a chudňa e moc upral savore kmeři, nipi, čhiba the narodi. ⁸ A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaŋinena la šelmake – ola, kaskre nava nane pisimen andre křižka le dživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.

⁹ Kas hin kana, mi šunel!

¹⁰ Te muřinel vareko te avel phandlo andre bertena,
ela phandlo andre bertena.

Te muřinel vareko te avel murdardo la šablaha,
ela murdardo la šablaha.

Kade kampela le Devleskre manuřenge zorales te likerel avri a te pačal.

E šelma avel avri andral e phuv

¹¹ A dikhľom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi sar le Bakrores, ale vakerelas sar o drakos. ¹² Oj kerelas savoro andre moc la eřebna šelmakri angle

lakre jakha a ispidelas zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj pes savore te klaŋinen la ešebna šelmake, savake sastila odi meribnaskri rana. ¹³ Kerelas bare zazraki, mek aŷ e jag andral o ņebos avelas tele pre phuv anglo jakha le manušengre. ¹⁴ A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas dine, hoj te kerel anglal e šelma. Rozkazinda le manušenge pre phuv, hoj te keren obrazis la šelmake, savi sas zraŋimen la šablaha a obdŷidila. ¹⁵ Sas lake diŋi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis la šelmakro, hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te aven murdarde savore, ko na bandona anglo obrazis la šelmakro. ¹⁶ Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o slobodna the o sluhi – te chuden o znalos pre peskro čačo vast abo pre peskro čekat, ¹⁷ hoj ņiko aŋi te na cinel, aŋi te na bikenel, ča oda, kas hin o znalos, so hin o nav la šelmakro abo o čislos lakre naveškro.

¹⁸ Andre kada hin o godaveripen: Kas hin godi, mi zrachelin o čislos la šelmakro, bo oda hin o čislos le manušeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuša

¹ Palis dikhlom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000 manuša, saven hin pisimen pro čekat leskro nav the o nav leskre Dadeskro. ² Šundom o hangos andral o ņebos sar o hangos but paŋengro, sar o hangos le zorale perumoskro. Oda hangos, so šundom, sas ajsa, sar kana o lavutara bašaven pre peskre harfi. ³ A gilavenas nevi gili anglo tronos, anglo štar džide bitosti the anglo phureder. ņiko našti sikliŋa odi gili, ča ola 144 000 manuša, saven peske o Del pal e phuv cinda avri. ⁴ Oda hine ola, ko pes na melarde andre le džuvlenca, bo hine pačivale, a save džan pal o Bakroro vŷadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o manuša sar oda ešebno daros le Devleske the le Bakroreske. ⁵ Andre lengro muj na sas arakhlo ņisavo klamišagos; on hine bi e škvrna.

O trin aŋjela

⁶ Palis dikhlom maškar o ņebos te Iecinel avre aŋjelos. Les sas o večno evaŋjelium, hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore narodenge, kmeŋenge, čhibenge the nipenge. ⁷ A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo avla leskri ora, hoj te sudzinel! Klaŋinen tumen Oleske, ko kerča o ņebos, e phuv, o moros the o prameŋa le paŋengre!“

* 13:15 13,15 Abo: dichos

⁸ Pal leste avelas dujto aňjelos a phenelas: „Peľa, peľa tele oda baro Babilon, so mačarelas savore naroden la moľaha peskra lubikaňa žadoscaha!“

⁹ Pal lende avelas trito aňjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko klaňinela la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro čekat abo pre peskro vast, ¹⁰ the ov pijela andral le Devleskri cholī e zorali mol, so hiňi čhidi andre kuči leskra cholakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta aňjela the anglo Bakroro. ¹¹ O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aňi dživese aňi rači olen, ko pes klaňinen la šelmake the lakre obraziske, a aňi olen, ko prilena o znakos lakre naveskro.“ ¹² Kade kampela zorales te likerel avri le Devleskre manušenge, save dolikeren o prikazaňja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.

¹³ Palis andral o ňebos šundom o hangos, so mange phenelas: „Pisin! Bachtale hine o mule, save akanastar meren andro Raj.“

„He,“ phenel o Duchos, „odpočovinena peskre bučendar, bo lengre skutki džan lenca.“

E bari žatva pre phuv

¹⁴ Dikhľom parňi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le Manušeskro. Pro šero les sas e somnakuňi koruna a andre peskro vast ostro kosakos. ¹⁵ Aver aňjelos avľa avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o ulipen, bo imar avľa o časos pre žatva a dobariľa oda, so kampil te skidel pal e phuv.“ ¹⁶ Oda, ko bešelas pre chmara, chudňa te košinel e phuv a o ulipen sas skidlo upre.

¹⁷ Pale aver aňjelos avľa avri andral o chramos, so hin andro ňebos, a the les sas ostro kosakos. ¹⁸ A mek the aver aňjelos avľa le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičindä zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral e viňica pal e phuv, bo lakro hroznos imar dobariľa.“ ¹⁹ O aňjelos čhida peskro kosakos pre phuv, obkidňa e viňica a lakro hroznos čhida andro baro lisos le Devleskra cholakro. ²⁰ A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos čuľalas avri o rat. O rat džalas prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a sas dži o zubadla le grajengre.

15

O efa aňjela le posledne ranenca

¹ A dikhľom aver znameňje pro ňebos, baro the igen čudno: efa aňjelen le efa posledne ranenca, bo lenca pes

dokerela e cholī le Devleskri. ² Dikhłom ajsō vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhłom the olen, ko zvíťazinde upral e šelma, upral lakro obrazis the upral o čislos lakre naveskro, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diňa o Del. ³ A gilavenas e gilī le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e gilī le Bakroreškri:

„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,

Rajeja, Nekzoraleder Devla!

Spravodliva a čačipnaskre hine tire droma,

ó, Kralina le narodengro!

⁴ Ko pes tutar na darandīlahas, ó, Rajeja,

a na lašardahas tiro nav?

Bo ča tu jekh sal Sveto!

Savore narodi avena a klañinena pes anglal tu,

bo pes sikade tire spravodliva sudi.“

⁵ Palis dikhłom, sar pes phundrađa o chramos andro ņebos, o Svetostankos. ⁶ Andral o chramos avle avri eŭta aņjela, saven sas o eŭta rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruda. ⁷ A jekh le štare džide bitostendar diňa le eŭta aņjelenge o eŭta somnakune kuča, pherde le Devleskra cholaha, savo hino džido pro furt. ⁸ O chramos pes naplñinda le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. ņiko našti geła andro chramos, medik na sas dokerde o eŭta rani le eŭta aņjelenge.

16

O eŭta kuča le Devleskra cholakre

¹ Šundom andral o ņebos zoralo hangos, so phenelas le eŭta aņjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri cholī, so hin andre ola eŭta kuča!“

² Avke odgeła o ešebno a čhida avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhide pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klañinenas lakre obraziske.

³ Dujto aņjelos čhida avri peskri kuči pro moros a o pañi andro moros pes čerinda pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a muła savoro, so dživelas andro moros.

⁴ Trito aņjelos čhida avri peskri kuči pro paña the pro prameña a čerinde pes pro rat. ⁵ A šundom, sar o aņjelos, saves sar zor upral o paña, phenel:

„Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,

tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,

hoj oda avke rozsudzinda,

⁶ bo on čhivenas avri
o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.
Diňal lenge te pijel o rat,
zaslužinde peske oda!“

⁷ Šundom, sar o oltaris vičinelas:
„He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
čaćipnaskre the spravodliva hine tire sudi!“

⁸ A štarto aňjelos čhida avri peskri kuči pro kham a sas
le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha.

⁹ A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le
Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde
pes le binendar, hoj leske te den e slava.

¹⁰ Pandžto aňjelos čhida avri peskri kuči pro tronos la
šelmakro a lakro krališagos kaľila andre. A dukhatar
peske danderenas o čhiba ¹¹ a košenas le Devles pro ņebos,
vaš peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre
skutkendar.

¹² Šovto aňjelos čhida avri peskri kuči pro baro paňi
Euftrat a šučila avri leskro paňi, hoj pes te pripravinel o
drom le kralenge andral o vichodos. ¹³ Dikhľom, sar aven
avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o
muj le drakoske, andral o muj la šelmakro the andral o muj
le falošne prorokoske. ¹⁴ Oda hine o duchi le demonengre,
save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri ko kraľa pal
calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda
baro Džives le Nekzoraledere Devleskro.

¹⁵ „Dikh, avava avke sar o živaňis, hoj aňi na džaneha
kana! Bachtalo hino oda, ko na zasovel a ačhel urdo
andro gada, hoj te na phirel lango a te na dikhen leskri
ladž.“

¹⁶ A ola nalače duchi len skidle upre pro than, so pes
hebrejski vičinel Harmagedon*.

¹⁷ Eftato aňjelos čhida avri peskri kuči pro luftos a le
tronostar andro ņeboskro chramos avľa avri zoralo hangos
a phenda: „Imar hin dokerdo!“ ¹⁸ A chudle te marel o bleski,
o hangi the o perumi a e phuv chudňa igen te razisalol. Avke
zorales razisalila sar mek šoha, kanastar hino o manuš pre
phuv. ¹⁹ Oda baro foros pes prečhinda pro trin kotora a
o fori le narodengre pele. O Del na bisterđa aňi pre oda
baro Babilon a diňa leske te pijel e mol andral peskri kuči,
e mol peskra bara cholakri. ²⁰ A našlile savore ostrovi a
aňi o verchi imar na sas. ²¹ Pro manuša perenas andral o

* 16:16 16,16 Abo: Har-Megido

ňebos igen bare krupi, sar bare bara†, a o manuša košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen bari.

17

E džuvli the e šelma

¹ Avla jekh ole efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča, prevakerđa manca a phenda: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubňa, savi bešel pro but paňa. ² Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraľa a ola, ko bešenas pre phuv, mačonas lakra lubikaňa molatar.“

³ A ligenda man andro duchos pre pušta. Dikhľom jekha džuvľa, savi bešelas pre loľi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la efta šere the deš rohi. ⁴ E džuvli sas urďi andro fjalova the lole gada a sas avrišukaľardi le somnakaha, le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la meľaha lakre lubipnastar. ⁵ Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garudipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŇENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

⁶ A dikhľom la džuvľa, savi sas mači le Devleskre manušengre ratestar the le Ježišoskre švedkengre ratestar.

Sar la dikhľom, igen man čudalinavas. ⁷ O aňjelos mange phenda: „Soske tut čudalines? Me tuke phenava o garudipen la džuvľakro the la šelmakro, savi la lidžal a sava hin efta šere the deš rohi. ⁸ E šelma, sava dikhľal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari chev a džala andre večno zahuba. Ola, ko bešen pre phuv a kaskre nava nane pisimen andre kňižka le dživipnaskri, kanastar sas kerdo o svetos, čudalinena pes, sar dikhena la šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

⁹ Pre kada kampil bari goďi: O efta šere hin o efta verchi, pre save bešel e džuvli. A oda hin the o efta kraľa: ¹⁰ Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avla. Sar avela, mušinelat te kralinel ča pro frima časos. ¹¹ E šelma, savi sas a nane, oj korkori hiňi o ochtoto kralis. Hiňi the ole eftendar a džal andre zahuba.

¹² O deš rohi, so dikhľal, hine deš kraľa, save mek na chudle o krališagos, ale chudena e moc te kralinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha. ¹³ Len hin jekh gondolišagos a peskri zor the peskri moc dena la šelmake. ¹⁴ On pes

† 16:21 16,21 Abo: sar talentos – vaj 50 kili

marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zvitazinela, bo ov hino Raj le rajenge a o Kralis le kralenge. A leha ena the leskre vičimen, avrikidle the verna manuša.“

¹⁵ A o aŋjelos mange phendā: „Ola paña, so dikhlal, upral save bešel odi lubŋi, oda hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba. ¹⁶ E šelma the o deš rohi, so dikhlal, našti avri ačhena ola džuvľa, savi kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a zlabarena andre jag. ¹⁷ Bo o Del lenge thođa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos, a jekhetane te den peskro krališagos la šelmake, medik pes na naplŋinena o lava le Devleskre. ¹⁸ Odi džuvľi, sava dikhlal, hin oda baro foros, so kralinel upral savore kraľa pre phuv.“

18

O baro Babilon perel tele

¹ Palis dikhľom te avel tele andral o ňebos avre aŋjelos, saves sas bari zor. Leskra slavatar e phuv rozvidňisalĭla.

² A vičindā zorale hangoha:

„Peľa, peľa tele o baro Babilon!

Ačhĭla lestar kher prekal o demona,
o than prekal dojekh nažužo duchos,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,

³ bo savore narodi pijenas

andral leskri zoralĭ lubikaŋi mol.
O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen
a ola, ko cinen the bikenen,
barvalĭle leskre barikane barvalĭpnastar.“

⁴ Andral o ňebos šundom aver hangos, so phenelas:

„Aven odarik avri, mire manušale,
hoj te na keren leha o bini
a te na chuden kotor leskre ranendar!

⁵ Bo leskre bini doavle dži ko ňebos
a o Del peske leperďa pre leskro nalačhipen.

⁶ Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,
den lake duvar ajci pal lakre skutki.

Andre oda poharis, andre savo oj čhivkerelas,
čhiven lake duvar ajci.

⁷ A keci pes lašarelas a ľidžalas pes upre,
ajci la den cerpišagos the pharipen,

bo andro jilo peske phenel:
„Bešav mange sar e kraľovna,

na som vdova
a šoha na dikhava o pharipen.“

⁸ Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,

o meriben, e žala the e bokh
 a ela zlabardi la jagaha,
 bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.

⁹ O kraľa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral late, sar dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o lubipen a kiňešnones dživenas andro barvalipen. ¹⁰ Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,
 zoralo foros Babilon,
 bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!“

¹¹ The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žala upral late, bo imar ňiko na cinela lengro tovaris:

¹² O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o purpuros, o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voňava kašta, o všelijaka veci le slonoskre kokalostar, o vzacna kašta, o meďos, o trast, o mramoris, ¹³ e škorica, o voňavo amonos, o timian, e mirha, o kaďidlos, e mol, o olejos, o sano aro, o zrnos, o gurunňa, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duši le manušengre.

¹⁴ Našlila tutar o ovocje, pal savo igen džalas tiri duša, a the savoro, so sas vzacno the blišťaco, a imar šoha oda na arakhena!

¹⁵ Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvalile, ačhena dural daratar leskre dukhendar. Rovena, ena andre žala ¹⁶ a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
 so sas urdo andro šukar lole the fjalova pochtana
 a sas učardo andre le somnakaha,
 le vzacne barenca the le perlenca!“

¹⁷ Tel jekh ora sas zničimen kajso baro barvalipen!“

Ačhela dural dojekh kormidelňikos the sako, ko odarik predžal la loďaha, o namorňika the savore, save dživen le morostar, ¹⁸ a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena: „Savo foros sas ajso sar kada baro foros?“

¹⁹ Čhivkerenas peske o prachos pro šere a rovibnaha the pharipnaha viskinenas:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,
 andre savo savore, kas sas o lodı pro moros, barvalile.
 Bo tel jekh ora sas zničimen!“

²⁰ Radisaľon upral late, savore andro ňebos!

Radisaľon the tumen, manušale le Devleskre!
 Radisaľon, apoštolale the prorokale!

Bo o Del la odsudzinda vaš oda, so tumenca kerelas.“

²¹ A jekh zoralo aňjelos hazďna igen baro bar, sar o bar andral o mlinos, čhıďa les andro moros a phenda:

- „Avke zoraha ela telečhido o Babilon,
oda baro foros, a šoha pes imar na arakhela.
22 Imar šoha andre tu na šundola
o bašaviben olengro, ko bašaven pro harfi, pro flauti
the pro trubi,
aŋi o hangos avre lavutarengro.
Imar šoha pes andre tu na arakhela
ŋisavo majstros, savo kerel varesavi buči,
aŋi andre tu na šundola o zvukos le mlinoskro.
23 Šoha imar na labola andre tu
o švetlos la momelakro,
aŋi imar na šundola andre tu
o hangos le terneskro the la terŋakro.
Ola manuša, save tutar cinenas the bikenenas,
sas bare manuša pre phuv;
savore narodi sas andre diliŋarde tire čarenca.
24 A arakhla pes andre late
o rat le prorokengro the le Devleskre svete manušengro
the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

- ¹ Paŋis šundom andro ŋebos vareso sar zoralo hangos igen
but manušengro, sar vičinenas:
„Haleluja!
O spaseŋje, e slava the e zor
le Rajeske, amare Devleske!
² Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,
bo odsudzinda ola bara lubŋa,
savi musarelas e phuv peskre lubipnaha
a pomstinda pes lake vaš o rat peskre služobŋikengro.“
³ A vičinde the dujtovar:
„Haleluja!
O thuv latar avel upre na veki vekov!“
⁴ O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitostŋi pele a
bandonas anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:
„Amen. Haleluja!“
⁵ Andral o tronos avla avri o hangos, so phendā:
„Lašaren amare Devles,
savore leskre služobŋika,
tumen, so lestar daran,
o cikne the o bare!“
Le Bakroreskro bijav
⁶ Paŋis šundom vareso sar hangos but manušengro the
but paŋengro the zorale perumengro, savo vičinelas:
„Haleluja!
Bo chudŋa te kraŋinel o Raj,
amaro Nekzoraleder Del!

⁷ Radisaľivas, khelas
a das leske e slava!
Bo avľa o bijav le Bakroreskro
a leskri terŋi pes pripravinda

⁸ a diŋa pes lake, hoj pes te urel
andro žuže, igen šukar, blišťaca gada.“
(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre
manušengre.)

⁹ O aŋjelos mange phenda: „Pisin: ‚Bachtale hine ola,
ko hine vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange
phenda: „Kala hine o čačipnaskre lava le Devleskre.“

¹⁰ Me pelom paš leskre pindre, hoj te banduvav anglal
leste. Ale ov mange phenda: „Ma ker ada! Me služinav
le Devleske jekhetane tuha the le phralenca, save likerem o
svedectvos le Ježišoskro. Anglo Del banduv! Bo olen, ko
vakerem le Ježišoskro svedectvos, hin o prorocko duchos.“

Oda, ko bešel pro parno graj

¹¹ Dikhľom phundrado o ŋebos a jekhvarestes pes sikaďa o
parno graj a Oda, ko upre bešelas, pes vičinelas Verno the
Spravodľivo. Leskro sudos the mariben hino spravodľivo.
¹² Leskre jakha sas sar o jagale plameňa, pro šero les sas but
koruni. Sas pre leste pisimen nav, savo na džanelas ŋiko,
ča ov korkoro. ¹³ Urdo sas andro gada, so sas močimen
andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“ ¹⁴ A o
ŋeboskre armadi džanas pal leste pro parne graja a sas
urde andro žuže, parne gada. ¹⁵ Andral leskro muj avelas
avri ostro šabľa, hoj laha te marel le naroden. Ov len ľidžala
la trastuňa pacaha a ov pučinelas avri andral o moľakro lisos
e mol – e choľi le Nekzoraľedere Devleskri. ¹⁶ A pre leskre
gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRALIS LE KRALENGRO THE O RAJ LE RAJENGRO.

¹⁷ Palis dikhľom te ačhel jekhe aŋjelos andro kham.
Zorale hangoha vičinda pre savore čirikle, save ľecinenas
andro luftos: „Aven, zdžan tumen pre le Devleskri bari
hoscina! ¹⁸ Aven te chal o ľela le kralengre, le generalengre,
le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o ľela
savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le
barengre!“

¹⁹ Dikhľom la šelma the le kralen pal e phuv the lengre
slugaden, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko bešelas
pre oda graj, the leskre slugadencas. ²⁰ A e šelma sas

zachudŋi a laha the o falošno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdŋa andro klamišagos olen, ko priile o znakos la šelmakro the olen, ko bandonas anglal lakro obrazis. Sodujdženen čhide džidonen andro jagalo jazeros, so labol la siraha. ²¹ Okla sas murdarde la šablaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko bešelas pro graj. A savore čirikle čalile lengre telendar.

20

Ezeros berša

¹ Dikhłom aŋjelos, savo avelas tele andral o ŋebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos.

² Chudŋa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandla les andre pro ezeros (1 000) berša. ³ Čhida les andre odi Bari chev a zaphandla a zapečatindla la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berša. Palis mušinel te avel premuklo pro cikno časos.

⁴ Dikhłom o troni a bešle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhłom the o duši ole džženengre, savenge odčhinde o šere vaš o svedectvos le Ježišoskro the vaš o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na bandile anglal e šelma aŋi anglal lakro obrazis a na priile o znakos pre peskro čekat aŋi pre peskro vast. Obdžidile a kralinenas le Kristoha ezeros berša. ⁵ Kada hin o ešebno uštiben andral o meriben. Ale okla aver mule manuša na obdžidile, medik na predžala ezeros berša. ⁶ Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uštađa andro ešebno uštiben. Ole džženen o dujto meriben našti kerel nič, ale ena o rašaja le Devleske the le Kristoske a kralinena leha ezeros berša.

O beng čhido andro jagalo jazeros

⁷ Sar predžana ola ezeros berša, ela o satan premuklo andral peskri bertena. ⁸ Avela avri, hoj le klamišagoha te scirdel le naroden, save hine pro štar seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena ajci but sar e moroskri poš. ⁹ Dikhłom, sar gele pal cali phuv a rozačhade pes pašal o taboris le Devleskre manušengro, pašal oda foros, savo o Del kamel. Ale avla tele e jag andral o ŋebos a zlabarda len. ¹⁰ O beng, savo len le klamišagoha scirdŋa, sas čhido andro jagalo the sirakro jazeros, kaj hiŋi the e šelma the o falošno prorokos. Ode ena mučimen ratdžives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

¹¹ Dikhłom baro parno tronos the Oles, ko upre bešelas. E phuv the o ŋebos anglal leste denašla a na sas prekal

lende than. ¹² A dikhłom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le Devleskro. A phundrade pes o kňižki a phundrađa pes the aver kňižka, e kňižka le dživipnaskri. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro kňižki, pal lengre skutki. ¹³ O moros diňa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskre skutki. ¹⁴ Palis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben. ¹⁵ Te varekaskro nav na sas pisimen andre kňižka le dživipnaskri, sas čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ňebos the Nevi phuv

¹ A dikhłom nevo ňebos the nevi phuv, bo ešebno ňebos the ešebno phuv našlıle a aňi moros imar na sas. ² Dikhłom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ňebos. Sas pripravimen sar e terňi, savi hiňi šukares urđi prekal peskro rom. ³ Le tronostar šundom zoralo hangos, so phenda: „Dikh, o Stanos le Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca. ⁴ Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela. Aňi žala, aňi vika, aňi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našlıle.“

⁵ Oda, ko bešelas pro tronos, phenda: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A phenda mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čačipnaskre.“

⁶ Phenda mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameňis o džido paňi hijaba. ⁷ Oda, ko zviťazinela, zdedinela kada savoro; me avava leskro Del a ov ela miro čhavo. ⁸ Ale o zbabelci, o ňeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o lubara, o čarodejňika, o modlara a the savore klamara ena čhide andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

⁹ Avľa ke ma jekh le efta aňjelendar, saven sas ola efta kuča pherdžarde le efta posledne ranenca, a phenda mange: „Av, sikavava tuke la terňa, la romňa le Bakroreskra.“ ¹⁰ A ligenda man andro duchos pro baro the učo verchos a sikađa mange oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ňebos. ¹¹ Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen vzacno bar jaspis. ¹² Le foros sas učo the baro

muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aŋjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeŋengre le Izraeloskre manuŋengre. ¹³ Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados. ¹⁴ Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoŋtolengre le Bakroreskre.

¹⁵ A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuŋi paca, hoj te merinel o foros the leskre brani the leskro muros. ¹⁶ O foros hino ačhado andro ŋtvorcós, hino džindardo ajci sar the buchlo. A merinda o foros la pacaha a sas džindardo 2 400 kilometri. Keci hino džindardo, ajci hino the buchlo the učo. ¹⁷ A merinda leskro muros a sas ŋovardeŋ the ŋov (66) metri. O aŋjelos merinelas ajsa miraha sar o manuŋa. ¹⁸ A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos. ¹⁹ O zakladi le muroske pašal o foros sas avriŋŋukalarde savore vzacne barenca. Eŋebno zakladoskro bar sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, ŋtarto smaragd, ²⁰ pandžto sardonix, ŋovto sardion*, eftato chrizolit, ochtoto beril, eŋato topasos, deŋto chrizopras, deŋujekhto hiacint a dešudujto ametist. ²¹ Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar. E ulica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo kriŋtalos.

²² O chramos andre na dikhlom, bo leskro chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro. ²³ Le foroske na kempel, hoj leske te ŋvicinel o kham abo o čhonoró, bo e slava le Devleskri leske ŋvicinel a leskri lampa hin o Bakroro. ²⁴ O narodi phirena andre leskro ŋvetlos a o kraľa pal e phuv anena andre leste peskro baripen. ²⁵ Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela. ²⁶ Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri. ²⁷ A na džala andre leste ŋoha nič nažužo, aŋi oda, ko kerel o džungipen the o klamiŋagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri kŋižka le dživipnaskri.

22

¹ Palis mange o aŋjelos sikada baro paŋi, o paŋi le dživipnaskro, ajso žužo sar kriŋtalos, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le Bakroreskro ² a džalas maŋkar e ulica le foroskri. A pal o soduj seri le paŋeskre sas o stromos le dživipnaskro, so anel dešuduvar berŋeste ovocje: Sako čhon del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sasŋipen le narodenge. ³ Andro foros na ela nič, so hino prekoŋlo. Le Devleskro the le Bakroreskro tronos ela

* 21:20 21,20 Abo: Karneol

andre leste a leskre služobņika leske služinena. ⁴ Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata. ⁵ E rat imar na ela, na kampa lenge o švetlos la lampakro aņi le khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kralinena na veki vekov.

O Ježiš avel sig

⁶ A phenda mange o aņjelos: „Kala lava hine pačivale the čačipnaskre. O Raj, o Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičađa peskre aņjelos, hoj te sikavel peskre služobņikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

⁷ O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko dolikerel o prorocka lava kala kņižkakre!“

⁸ Me, o Jan, oda dikhłom the šundom. Sar oda dikhłom the šundom, pelom paš o pindre le aņjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske te klaņnav. ⁹ Ale ov mange phenda: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko dolikeren o lava kala kņižkakre. Le Devleske tut klaņin!“

¹⁰ A phenda mange: „Ma zapečaťin andre a ma garuv o prorocka lava andral kadi kņižka, bo e ora hiņi pašes!
¹¹ Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo pes mi meľarel dureder; o spravodlivo mi kerel dureder o spravodlišagos a o sveto pes mi pošvecinel dureder.“

¹² „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiņiben avela manca, hoj te počinav sakoneske pal leskre skutki.
¹³ Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te kerel a the savoro dokerel.“

¹⁴ Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o stromos le dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani. ¹⁵ Ale avri ačhena o rikone, o čarodejņika, o lubara, o vrahi, o modlara a the sako, ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.

¹⁶ Me, o Ježiš, bičađom mire aņjelos, hoj tumenge te vakerel avri kala veci pal o khangera. Me som o koreņis andral o pokoleņje le Davidoskro, e jasno tosaraskri čercheņ.“

¹⁷ O Duchos the e terņi phenen: „Av!“ Oda, ko šunel, mi phenel: „Av!“ Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paņi hijaba.

¹⁸ Me phenav sakoneske, ko šunel o prorocka lava andral kadi kņižka: Te vareko dothovela vareso paš kala lava,

oleske o Del dothovela o rani, pal save hin pisimen andre kadi kňižka. ¹⁹ A te vareko odlela kale proročke lavendar andral kadi kňižka, olestar o Del odlela leskro kotor le dživipnaskre stromostar the le svete forostar, pal save hin pisimen andre kadi kňižka.

²⁰ Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“ Amen! Av, Raja Ježiš!

²¹ E milosť le Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca! Amen.